הארץ

1.50 ש"ח יום ו' י"ט באב תשמ"ז, 14 באוגוסט 1987 VOL. 68/20761 AUGUST 14 1987

"הקפאה זמנית" — לנצח?

לפני כשנתיים הוקפאו המחירים במשק, כמו מטולי, באופן זמני. מאז תלוי עצם קיומם של מפעלים רבים בשירות ליבו של משרד המסחר והתעשיה ברצונו יאשר עליית מחירים וברצונו יסרב.

המדד כמה מעוות את תהליכי המשק, מעודד פיתוח שקרי של מוצרים הרשים בפיקוח, מפלה בין מוצרים בפיקוח לבין מוצרים ושירותים אחרים, והעיקר — מונע השקעות. המדד כמה מטפח עוד יותר את הביורוקרטיה הממשלתית: כולם תלויים בה והשחיתות מוזיית כפינה.

היציבות במשק אינה יכולה להשמר לאורך זמן בעזרת צווים מינהליים והקפאות. כדי לשמור עליה יש להמשיך ולקצץ בהוצאות הממשלה. את הפיקוח — ששוב אינו נחוץ — יש לבטל ומיד.

שינוי מפלגת המרכז

יחסי־הכוחות המסתמנים הבוקר: 9 שרים בעד, 12 נגד, 3 מתלבטים

מאבק על כל קול בממשלה — לקראת ההכרעה על ה"לביא"

אופטימיות זהירה בצה"ל שהפרוייקט יופסק • שמיר יאפשר כנראה לתעשיה האווירית להציג "תכנית ה־90" — הצעה לצמצם עלות הפרוייקט בכ־90 מיליון דולר בשנה. • שרים עשויים לבקש עיכוב נוסף בהצבעה

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי "הארץ"

12 שרים נגד, 9 בעד ו־3 מתלבטים. אלה תוצאות "ספירת המלאי" המעודכנת, על עמדות שרי הממשלה בנושא הלביא, שמתנהלת במסדרונות בניין המטה הכללי. קצינים בכירים מצויידים בפנקסים מעדכנים את רשימותיהם שוב ושוב בעקבות מידע הזורם מירושלים וממרכזים פוליטיים אחרים.

השרים התומכים בלביא, לפי "ספירת המלאי" האחרונה, הם: שמיר, ארנס, פת, שרון, לוי, קורפו, שפירא, ארבלי־אלמוזלינו וקצב. מתנגדים ללביא: רבין, נסים, נחמקין, מודעי, שחל, נבון, בר־לב, וייצמן, המר, הורביץ, שריר, וככל הנראה גם צור. את שיוכו של השר צור למתנגדי הפרוייקט, למרות שהצהיר בממשלה שהוא בעד המטוס, מייחסים במערכת הבטחון להשפעה שיש לשר הבטחון על שר הקליטה. בשיחות של השניים בסוף השבוע ישכנע, לדעתם, השר רבין את צור להצביע נגד הלביא. המתלבטים הם השרים פרס, פרץ ויעקבי.

מתנגדים פוטנציאליים

במערכת הבטחון מבינים, עם זאת, כי "ספירת המלאי" הנוכחית היא דינאמית, ושרים עשויים לשנות את דעתם. בנוסף לשלושת המתלבטים, ישנם שרים, הרשומים אמנם באחד העמודות, אך הם במעמד של "מתנגדים פוטנציאליים". ביניהם שריר והורביץ.

השר יצחק פרץ נפגש השבוע לשיחה על הלביא עם מנכ"ל משרד הבטחון, דוד עברי. ביודעו את עמדתו של עברי בעד הלביא, נראה כי השר פרץ ביקש חיזוקים להחלטתו הצפויה להצביע בעד המשך הפרוייקט.

בשם השר זבולון המר, השוהה בחו"ל, יצביע השר שפירא. אף ששפירא רשאי להצביע כרצונו במקומו של השר המר הבהיר, כי ימלא את בקשתו של המר, [illegible] בידי מזכיר הממשלה, ויצביע נגד הפרוייקט.

אם הצבעת השרים תוביל

(סוף בעמוד 8)

איך יצביעו השרים

חלוקת השרים בממשלה בעד ונגד המשך פרוייקט הלביא היא כדלקמן:

התומכים: יצחק שמיר, משה ארנס, גדעון פת, אריאל שרון, דוד לוי, חיים קורפו, יוסף שפירא, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, משה קצב.

המתנגדים: יצחק רבין, משה נסים, אריק נחמקין, יצחק מודעי, משה שחל, יצחק נבון, חיים בר־לב, עזר וייצמן, זבולון המר, יגאל הורביץ, אברהם שריר, וקרוב לוודאי גם יעקב צור.

המתלבטים: שמעון פרס, יצחק פרץ, גד יעקבי.

השגרירות האמריקאית בפעילות נמרצת לשכנע שרים להצביע נגד

ממלא מקום השגריר, ארתור יוז, נפגש עם מספר שרים ומסר להם על העמדה האמריקאית • עמדת שר האוצר נסים נגד הפרוייקט נחרצת: הפער בין פיתוח 75 מטוסי "לביא" לבין רכישת אף־16 קרוב ל־2 מיליארד דולר

מאת דן סגיר ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

פעילות אינטנסיווית ומאמצים של הרגע האחרון לשכנע שרים ה"מתנדנדים" עדיין בעניין פרוייקט ה"לביא" נערכו אתמול ויימשכו בסוף השבוע לקראת ישיבת הממשלה ביום ראשון.

אל פעולות השיכנוע הצטרפה למען ביטולו של הפרוייקט הצטרפה אתמול באופן גלוי השגרירות האמריקאית בת"א, אשר העבירה לשרים נוספים את המסר של מזכיר המדינה שולץ לאחר שנמסר ביום שלישי לרה"מ שמיר, לפרס, רבין, נסים ויעקבי. ארתור יוז, ממלא מקום השגריר, קיים פגישות עם שרים והציג בפניהם את הערכת מחלקת המדינה כי טוב יותר לבטחון ישראל, בטחון ארה"ב וכלכלת ישראל לבטל את פרוייקט ה"לביא". בסיום המסר נאמר: "עמדתנו היא לשיקולך".

אחד השרים, שנפגש עם יוז אתמול, היה שר המדע והפיתוח גדעון פת שהבטיח לנציג ארה"ב שישקול את הדברים. בכובד ראש, והוסיף כי הדברים הופכים את ההצבעה בעד המשך הפרוייקט לקשה יותר עבורו. ל"הארץ" מסר השר פת שאינו סבור שישנה את עמדתו התומכת בהמשך הפרוייקט. לדבריו לא נשמעה נימת איום או לחץ בפגישה והאמריקאים כועסים שדבריהם מוצגים בצורה כזו.

עמדה נחרצת של נסים

אתמול הציג שר האוצר משה נסים בפני הכותבים לעניני כלכלה את עמדתו הנחרצת בדבר סגירת הפרוייקט והעברת הכספים למימון חלופה לצה"ל, שהם קניית מטוס אף־16 והשקעה בכלי נשק מתוחכמים שיענו על דרישות שדה הקרב העתידי. לדברי השר נסים מתוך האפילו הובנה היה לשאת במעמסה הכלכלית והאדירה אילו היה מדובר במטוס שהוא 100% ישראלי משתה, שאז לעת אמברגו היינו עצמאיים, אולם ידוע שאין הדבר כך ולמעלה מ־50% מהמטוס לא מיוצר בישראל. התלות, בעינה עומדת לכן לדעתו אסור להתעלם מה מעמסה הכלכלית.

לדבריו הפער הכספי שבין פיתוח וייצור 75 מטוסי "לביא" לבין רכישת אותו מספר של מטוסי אף־16 הוא קרוב ל־2 מיליארד דולר. עלות של מטוס כזה היא 59 מיליון דולר, מול 36 אף־16 וזאת לפי ערך נוכחי. נסים אומר שעם ביטול ה"לביא" יוכל צה"ל להפנות משאבים להצטיידות במערכות נשק משוכללות, וזאת בעוד שאם ימשך הפרוייקט יהיה דרוש תקציב נוסף לפיתוח מערכות נשק אלו, והמדובר בסכומים שבין 500 מיליון למיליארד דולר נוספים, על כל המשמעות של תוספת תקציבית בסדרי גודל כאלה.

בתשובה לשאלה מדוע רק

(סוף בעמוד 8)

שמיר סבור: ארה"ב תציע לחוסיין לקבל הסדר בשלבים

ההסדר לא יחייב את ירדן או ישראל לוויתורים טריטוריאליים וישאיר את הסדר הגבולות לעתיד הרחוק • היועץ קרלוצ'י לשגריר ארד: אילו הייתי ישראלי, הייתי חושש מהשיעים והפונדמנטליזם יותר מאשר מהוועידה

מאת עקיבא אלדר

בשיחה הכרות עם שגריר ישראל בארה"ב משה ארד, אמר היועץ לבטחון לאומי בבית הלבן פרנק קרלוצ'י השבוע, כי הממשל האמריקאי מעונין בהמשך תהליך השלום תוך מעורבות של כל המנהיגות הפוליטית בישראל. בכך תכוון למעשה הוד משמעית, כי הנשיא רייגן מבקש לגבש מהלך מדיני שיתקבל על דעתו של ראש

(סוף בעמוד 8)

2 ישראלים נעצרו בפרשת השוד הגדול בבריטניה: כספות ב־30 מיליון ליש"ט

ישראל פנקס (46), סוחר עתיקות תושב לונדון, יחד עם אנגלי ואיטלקי מואשמים כי פרצו ב־12 ביולי 126 כספות במרכז לונדון והעבירו הרכוש הגנוב לאליהו אפרתי (42), עסקן לשעבר בקבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב • בידי המשטרה תכשיטים בשווי 5 מיליון ליש"ט • אשתו של פנקס ו־2 ילדיו נמצאים בישראל כבר שלושה שבועות • פנקס ואפרתי ביקרו בארץ ויצאו השבוע ללונדון

כשפניהם מכוסים, הובאו אתמול החשודים בשוד הכספות להארכת מעצרם בלונדון. (תצלום איי־פי)

אליהו אפרתי

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). שני ישראלים, אנגלי אחד ואיטלקי אחד היו שותפים לשוד הגדול ביותר בתולדות בריטניה, שבוצע לפני חודש במרכז לונדון במרכז הכספות "השמור ביותר בעולם".

ישראל פנקס (46), סוחר עתיקות תושב לונדון, דייוויד פול (47) ואלדיו ויקי (32), מואשמים, כי פרצו למרכז ושדדו רכוש שערכו נאמד ב־50 מיליון ליש"ט. אליהו אפרתי (42), עסקן לשעבר בקבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב, מואשם, כי קיבל לידיו את הרכוש הגנוב.

בשוד, שבוצע לאור יום, נפרצו 126 כספות ומתוכן נגנב שלל הנאמד על־ידי המשטרה בכ־30 מיליון ליש"ט — מזומנים, תכשיטים, יהלומים והמחאות.

(סוף בעמוד 8)

גם הנסיון להגיע להסכם שכר לשנה אחת בלבד במיגזר הציבורי — נכשל

ההסתדרות דרשה שלמרות שההסכם ייחתם לשנה יוחלט על מעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים • אנשי האוצר השיבו: החלטת הממשלה מחייבת שינוי כזה רק בתנאי שההסכם יהיה לשנתיים

מאת יהודית וינקלר ודן סגיר
סופרי "הארץ"

פגישה, שנערכה אתמול בבוקר בין צוותי המו"מ על הסכם השכר במיגזר הציבורי בראשות הממונה על השכר באוצר הלל ודאי לבין יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, נסתיימה ללא תוצאות ובלי התקדמות כלשהי בנושאים העומדים על הפרק.

בפגישה היו אמורים הצדדים לגבש את עקרונות המו"מ להסכם לתקופה של שנה, לאחר שהוא אפשרות להסכם בן שנתיים נפלה עקב תנאים סותרים של ההסתדרות והמעסיקים לפני חתימה על הסכם לשנתיים.

ההסתדרות דרשה אתמול, שלמרות שההסכם ייחתם לשנה יוחלט על מעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים. לזה ענו אנשי האוצר, שהחלטת הממשלה, המחייבת שינוי כזה, מדברת רק בתנאי שההסכם יהיה לשנתיים ואין להם מנדט לדון בכך בהסכם של שנה.

השבוע. יקוצר בשלבים

נושא אחר שנוי במחלוקת הוא סירוב האוצר לדון בתביעה לתוספת שכר גלובלית לכל המיגזר הציבורי, בוודאי כאשר ההסכם הינו רק עד ל־1 באפריל 1988. ההערכה היא שהאוצר יהיה נכון לקבל בסופו של דבר מעבר לשבוע עבודה מקוצר בשלבים, גם במקרה של הסכם לשנה, אולם יסכים לתוספת שכר רק לבעלי השכר הנמוך ומקבלי קיצבאות ולא לכלל המשק.

לנוכח הקפאון במשא ומתן הברפלד הודיע כי בשבוע הבא יוחל בתכנון מעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים באותם מפעלי חברת העובדים בהם עדיין עובדים שישה ימים בשבוע ובמוסדות הארגוניים של ההסתדרות. הוא יביא בפני הוועדה המרכזת של ההסתדרות ביום א' הקרוב את המידע האחרון

(סוף בעמוד 8)

היום מדד יולי; אם יעלה על 1.7% — תשולם תוספת יוקר כבר בספטמבר

בירושלים מעריכים: העלייה — 1%־1.5%, אך מדד הדיור עלול לגרום לעליה גבוהה יותר

מאת דן סגיר
סופר "הארץ"

מדד המחירים לצרכן לחודש יולי יתפרסם היום בשעות הבוקר על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

על פי הערכות חוגים כלכליים שיעורו יהיה בין אחוז אחד לאחוז וחצי.

השפעה גדולה מן הרגיל הצפויה בתחום מדד מחירי הדיור עלולה להעלות את שיעור המדד.

על פי הסכם תוספת היוקר במשק נקבע, כי אם שיעור המדד הנוכחי יעלה על 1.7 אחוז תשולם לעובדים השכירים במשק תוספת יוקר כבר במשכורות אוגוסט המשולמת בספטמבר.

אם המדד יהיה קטן משיעור זה תידחה תשלום תוספת היוקר לחודשים הקרובים.

הערב סרט בסינמטק בירושלים; חרדים והחילונים יפגינו ללא אישור המשטרה

ראשי אגודת ישראל: לא נפגין מחר ב"כיכר השבת"; שבת שקטה מהפגנות תוליך את הסינמטק בעקבות "בית אגרון" להימנע מהקרנת סרטים בשבת

מאת סופר "הארץ"

מוקד המתיחות בין חרדים לחילונים סביב שאלת הקרנת הסרטים בירושלים עבר מקולנוע "בית אגרון", שהנהלתו החליטה להימנע מהפעלתו השבת, אל הסינמטק הירושלמי. שם יוקרן הערב סרט.

ראשי העדה החרדית החליטו אמש לקיים במקום עצרת מחאה, למרות שלא קיבלו אישור לכך מהמשטרה. תנועת רצ עומדת לקיים במקום משמרת מחאה על הכפייה הדתית בעיר ולתמיכה בהנהלת הסינמטק אף היא ללא אישור.

ראשי "אגודת ישראל" בירושלים, בניגוד להודעות קודמות שלהם, החליטו לא לקיים מחר את ההפגנה המתוכננת ב"כיכר השבת". ראש סיעת "אגודת ישראל" במועצת העירייה, מאיר פרוש, אמר כי הוא מקווה שאם תעבור שבת שקטה בירושלים ילך הסינמטק בעקבותיו של "בית אגרון", וימנע מהקרנת סרטים בשבתות. לדבריו, "אנחנו רוצים לתת את הצ'אנס לסינמטק להפסיק עם ההקרנות, ואולי ירושלים תחזור להיות כפי שהיתה לפני חודש או חודשיים".

משטרת ירושלים תרכז הערב כוחות ליד הסינמטק הירושלמי, כדי לקדם אפשרות של התנגשויות בין חילונים לחרדים במקום.

בשבח המפגינים הדתיים

מפקד משטרת ירושלים, תנ"צ יוסף יהודאי, משבח את התנהגות המפגינים החרדים בירושלים, ומותח ביקורת חריפה על ראש עיריית ירושלים טדי קולק, על העיתונות, ועל אלה שהסקיטו את מתן רשיון ההפגנה לחרדים בבירה בשבת שעברה.

בראיון לשבועון החרדי "יום שבת" המתפרסם היום, אומר תנ"צ יהודאי: "מרבית העדה החרדית התנהגו למופת. אם יש לי טענות, הן כלפי החילונים שיצרו פרובוקציות. מצד החרדים, יחסית לגודל של ההפגנה, ההפרעות היו אפסיות". יהודאי רואה בראיון את הטענות כאילו המשטרה נהגה בהבלגה בולטת כלפי החרדים, ואמר כי מידה זהה של הבלגה נבקטה בהפגנות כגון אלה של "שלום עכשיו" ו"גוש אמונים" בבירה.

באשר לדברי הביקורת שהשמיע נגדו ראש עיריית ירושלים, אמר תנ"צ יהודאי: "ראש העיר, טדי קולק, גם הוא בין אלה שחושבים שמבחינה חוקית היתה לי אפשרות למנוע את הפגנות החרדים. ובכן — טעות. אם אין בהפגנה משום הפרת הסדר הציבורי, אזי אין לי סמכות שלא לאשר הפגנה. אני יכול רק להנחות איך היא תתבצע, ואת זה אנשים נכבדים, כולל ראש העיר, אינם מבינים. למרות כותבים במאמר מערכת ב"הארץ" — "צדק קולק שהעיר כי המפקד לא היה צריך לאשר. קודם כל שיבדקו את החוקים". תנ"צ יהודאי אמר כי אינו

(סוף בעמוד 8)

שוק ההון

ביקוש לאג"ח בצל המדד

מאת יהודה שרוני

בבורסה לא המתינו לפירסום המדד היום, וכבר אתמול הורימו ביקושים גדולים להנפקות בנק ישראל. לאג"ח בהיקף של 40 מיליון שקל נרשם ביקוש של 120 מיליון שקל, האגרות נמכרו מעל למחירי המינימום. מגמת ירידות השערים בבורסה התחזקה אתמול. ויש התולים זאת בהיקפים הגדולים מהרגיל של בקשות גיוס ההון שאושרו.

עצבנות מסויימת ניכרה גם בשוק לילנבלום, אך שער הדולר השחור לא השתנה.

חדשות הארץ

מתפרסם היום בעמודים

חלק א' 10 – 11

חלק ג' 1 – 12

עורך את העמוד: בועז שפירא

סוף שבוע עם הארץ

עמ' ב' 1:

התיסכול בחליבת תייש
א. שוויצר

מי ולמה נגד הלביא
אברהם טל

התשובות של צה"ל
זאב שיף

כוחניות נוסח שרון
נחמיה שטרסלר

עמ' ב' 2

מקורות מדיניים
עקיבא אלדר

גוד ביי צ'ארלי
צבי בראל

כחום היום
זוהר בלומנקרנץ

עמ' ב' 3

ד"ר עאדאל מנאע המצליח
רן כסלו

עלובי החיים ממדרגה ראשונה
מיכאל הנדלזלץ

הסיגריות ממשיכות להתגלגל
יונתן שרמן

חזרה ממכה
עטאללה מנצור

עמ' ב' 4

כורים בשביתה
להמונד

שיחה עם נשיא איראן לשעבר
שפיגל

אופוזיציה בפאראגוואי
להמונד

גברות בהמתנה
ניוזוויק

עמ' ב' 5

שריקה באפילה
גדעון סאמט

כספת
נחמיה שטרסלר
יונתן שרמן
יהודה שרוני

עמ' ב' 6–7:

תרבות וספרות

עמ' ב' 8:

הטלוויזיה של השבוע
הדה בושס

וורדמיל ®
המלה האחרונה בעיבוד תמלילים •
י־ם: 639015, 227248, 699311
ת"א: 615270, 285282, 499389
חיפה: 04־333950, 335233 06־571343

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית להיום ומחר: מעונן חלקית עד בהיר עם טמפרטורות רגילות לעונה. הטמפרטורות:

- ירושלים: 18–30.
- תל־אביב: 22–31.
- חיפה: 22–31.
- באר־שבע: 20–34.

הגולן 18–32, צפת 19–30, טבריה 22–37, שומרון 19–32, נתב"ג 20–32, ירדן 23–39, אילת 27–42.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי במ"ח
יציג	1.6284	+0.0043
נוסעים	1.9355	+0.0051
שחור	1.7000	–

שער הסל

יציג	1.6795	+0.0067

בגליון זה 32 עמודים
בצירוף 48 עמודי מוסף
העיתון מופיע
ב־3 חלקים

רק עוד 198 משפחות יוכלו לחיות בשכונה היקרה ביותר בישראל.

כך צריך לחיות.
במרחק הליכה מהבית - קאנטרי קלאב חדיש עם בריכות שחיה, מועדון בריאות, מגרשי טניס ומדשאות. בנוסף לו, מרכז קניות מהודר עם מבחר חנויות, סופרמרקט ובית קפה - הכל בלעדי לתושבי השכונה.
כשאתה קונה דירה באורי־חן אתה מקבל למעשה שכונה יוקרתית שלמה.

כל תכניות הפיתוח של אורי־חן נמצאות בשלבי ביצוע מתקדמים.
בימים אלה, החלו בהקמת המרכז המסחרי, הקאנטרי קלאב - מועדון הנופש והבריאות, בסלילת כביש הטבעת המקיף את השכונה, בבניית הסוללה ובהנחת קווי הטלפון והתקשורת.
כל זאת, כדי שהדיירים הראשונים שיכנסו לגור בשכונה באוגוסט 88, יוכלו ליהנות כבר מהיום הראשון מהחיים לפי אזורים - חיים בשכונת יוקרה מושלמת עם כל השרותים הדרושים.

באורי־חן 8 בתי מגורים בלבד, בבניינים בעלי מבנה ארכיטקטוני המבטיח שקט ופרטיות מלאה. לכל בנין לובי מפואר מרוצף בשיש, פינות ישיבה ותאורה שופעת. בכל לובי עמדת שמירה מאוישת המשגיחה על הנעשה באמצעות טלויזיה במעגל סגור.
כל דירה באורי־חן עולה את הסטנדרטים שהכרת עד היום לגבולות חדשים: במרחבי המחיה, בתכנון הפנים ובאיכות של כל פרט ופרט.
רק מי שגר בשכונת יוקרה אמיתית יכול להעריך דירה כזאת.

לא כל אחד יכול להרשות לעצמו לגור באורי־חן, השכונה היקרה והיוקרתית ביותר בישראל.
זוהי שכונת מגורים סגורה ומושלמת, הממוקמת באיזור הטוב ביותר של גוש דן. מבנה השכונה, הייחודי מסוגו בישראל, מבטיח לדיירי המקום אורח חיים שונה ומהמקובל. החל מדירות ענק, דרך פיתוח סביבתי מתקדם ביותר ועד לכביש טבעת המקיף ומבודד את השכונה ומעניק לה את הצביון המיוחד שלה.
אין בארץ עוד שכונת מגורים כזו, שתוכננה במדויק עד הפרט האחרון כדי להעניק לדייריה את מכסימום הצרכים. הכל, ברמת ביצוע גבוהה, כמו בפרויקטים אחרים של אזורים: מגדלי דוד, מגדל דיזנגוף ומגדלי אפקה.

בית הראשון - 6 דירות אחרונות בהנחה מיוחדת.
בית השמר - נמכר!
בית הזית - נמכר!
בית השקדיה - נמכרו 26 דירות. הנחה מיוחדת לדירות הנותרות.
הדירה לדוגמא פתוחה ומוצגת.
החל מ־ 212,000 ש"ח*

רחובות הולכיים מרוצפים, פינות ירק, גן ילדים, מגרשי משחקים, מדשאות, פינות ישיבה - מגיע לך הטוב ביותר, וכאן אתה מקבל את זה.
הילדים שלך משחקים בבטחון מלא, ואתה נהנה ממרחבים כמו מחוץ לעיר עם כל היתרונות של מגורים בתוך העיר.
כך חיים בצפון החדש של תל־אביב.

* כולל פיתוח שכונתי מלא
לא כולל מע"מ

402 משפחות כבר הבטיחו לעצמן את החיים לפי אזורים

באו ניפגש באורי־חן
כל יום ובשבת.
אנשי המכירות של אזורים מחכים לכם במשרד המכירות באתר:
בימים א'־ה' בשעות 10.00-20.00
ביום ו' 10.00-13.00
ביום שבת 11.00-19.00
טלפונים באתר אורי חן: 03־425370/1, 425478, 424915

אורי חן
הצפון החדש של תל־אביב

משרד המכירות הראשי ברחוב דרויאנוב 5, תל־אביב
פתוח בימים: א'־ה' 08.00-17.00 ביום ו' 08.00-12.00
טלפון: 03־5120388, 5120120

אזורים
חברת הבניה של תנועת כלל

هكذا من الأصل

[illegible] الأصل

ראיתי שמעתי

אבינרי
מוסף בבריה"מ

בסיני
בא ללמוד?

מולכו
בן חדש

מזכיר האווירה האמריקאי לביקור בארץ

אדוארד ס. אלדריג', מזכיר האווירה האמריקאי, יהיה בשבוע הבא אורחו של שר הביטחון, יצחק רבין. אלדריג', שזהו ביקורו הראשון בארץ, ילווה בפמליה של 15 מפקדים בכירים. האורחים יערכו היכרות עם מערכת הביטחון וצה"ל, ישמעו סקירות, אך גם יזכו בסיור למצדה, בקבלת פנים של השר ובאירוח של השגריר האמריקאי.

אבינרי בסימפוזיון על "חברה ומוסר" בברית המועצות

פרופ' שלמה אבינרי מה אוניברסיטה העברית בירושלים, יצא אתמול לברית־המועצות בהזמנת האקדמיה הסובייטית למדעים. הוא ישתתף שם עם עוד חמישה מדענים מהמערב וששה אנשי מדע סובייטים, בסימפוזיון מטעם המכון לפילוסופיה. נושא הסימפוזיון, "חברה ומוסר", מעורר ענין רב בשל מיקומו של הדיון. זהו נושא בלתי שגרתי לסימפוזיונים בברית־המועצות בהשתתפות אנשי מדע מהמערב. פרופ' אבינרי ירצה בנושא "מרקס, הגל, ערכים ומוסר".

א. לם

השגריר המצרי לסיור בבורסה

השגריר המצרי, מוחמד בסיוני, יבקר ביום ראשון בבורסה לניירות ערך בתל־אביב, ביקור שנערך ביוזמתה של הנהלת הבורסה. השגריר המצרי יבקר באולמות המסחר, ישמע הסברים על תפקידה של הבורסה במשק הישראלי ויעמוד מקרוב על שיטות המסחר והשינויים שנערכו בה. את השגריר המצרי ילוו יו"ר דירקטוריון הבורסה, חיים שטסל, מנכ"ל הבורסה יוסי נוצני, המשנה למנכ"ל הבורסה, צבי שילה.

יהודה שרוני

מבוקש המושיע מ"גן הוואי"

אגינה קפלן, שנפצעה לפני ארבעים שנה בידי ערבים שתקפו את יושבי בית־הקפה "גן הוואי" שליד הירקון, מבקשת את האיש שהציל את חייה. סיפור התקפה ישודר במוצאי שבת בגל"צ, בתוכניתו של דודו דיין, "עושים מדינה".

אגינה קפלן, אז [illegible], נפצעה במטח הראשון. לא הרחק ממנה נהרג מאיר תאומי, אביו של השחקן עודד תאומי. מישהו ניגש אל הפצועה, חילץ אותה מן התופת, בדרך לא־ידוע הביאה לבית חולים — ונעלם. עתה היא מקווה שאותו אלמוני יתגלה, כדי שתוכל להודות לו על הצלת חייה.

סיפורה המלא ישולב בשיחזור האירוע שפתח את גל האלימות היהודי־ערבי, ערב מלחמת העצמאות.

חובב כלבים גרמני מציע "מקלט מדיני" לכלב "רמבו"

לבית משפט השלום בחיפה הגיע אתמול מכתב נרגש של אוהד גרמני בשם אלפרד סובק, מהעיר ליגראו, המבקש להעניק "מקלט מדיני" לכלב הזיפאי הנשכן "רמבו", לאמצו ולהעבירו לגרמניה. זאת לאחר שקרא בעיתונות אודות סכנת ההמתה המרחפת על ראש הכלב. כדי להמחיש את כוונותיו, מוכן "ידיד הכלבים" הגרמני ליטול על עצמו את כל ההוצאות הכרוכות בהעברת הכלב "רמבו" לגרמניה.

כזכור, בוטלה לפני שעה ההחלטה הקשה, והכלב חזר אל חיק משפחתו.

שת"מ

קשיש לבימה, צעיר לבנים

הפנטומימאי הישראלי־וינאי, סמי מולכו (50), שחתם לפני שבועות אחדים את הקריירה הארוכה שלו במופע פרידה בירושלים, החל ככל הנראה בקריירה חדשה ובימים אלה חובקת אשתו היה את בנם השלישי. מאורע משמח זה לא עבר בלי תשומת לב העיתונות האוסטרית, פרסמה תמונות של ההורים המאושרים עם הרך הנולד וסיפרה כי שר החוץ, שמעון פרס, בירך ושלח מירושלים מברק ברכה לאמן. כיון שבניו של מולכו נולדו באוסטריה, יש כנראה משמעות לעובדה שכל השלושה באו לעולם בימי ראשון בשבוע. לפי מסורת הנוצרים נחשב "ילד יום א'" לילד בר מזל במיוחד.

שמעון סאמט

בעריכת עירית רוזנבלום

פרופ' אסף רזין קורא: יש להפסיק כבר ברגע זה את פרויקט ה"לביא"

אומר ל"הארץ": עד שהתקשרתם אלי היום לא שמעתי כלל על תוצאות המחקר (שאני לכאורה חלק ממנו), ואת כל המספרים שאתה מצטט אני שומע כאן בפעם הראשונה ● אני לא מקבל שיש לקחת את הנתונים הממוצעים של ענף המתכת והאלקטרוניקה כאלטרנטיווה

מאת נחמיה שטרסלר

"יש להפסיק את פרויקט הלביא ברגע זה", אמר אתמול ל"הארץ" פרופ' אסף רזין ממקום מושבו הזמני בוואשינגטון.

תגובתו של רזין באה על רקע פרסום מחקר, שערך ד"ר יעקב שיינין, לפיו הפרויקט כדאי למשק אם ייוצרו למעלה ממאה מטוסים. בפתח המחקר פורסמו שמותיהם של פרופ' אסף רזין ופרופ' אפרים צדקה כאחראים לחלק המתודולוגי שלו.

רזין אמר אתמול ל"הארץ", כי עוד לפני שלוש שנים הוא הביע בפומבי את התנגדותו לפרויקט. מאז עבר זמן והושקעו שני מיליארד דולר כך שככל שמתקדמים הכדאיות של הפרויקט הולכת ועולה. "אך גם היום עדיין לא הגענו לנקודה שהפרויקט כדאי, ואם מכניסים את השיקולים והנתונים הנכונים, המסקנה החד משמעית היא שיש להפסיק את הפרויקט מיד".

שומע בפעם הראשונה

רזין ביקש להדגיש שד"ר יעקב שיינין הוא כלכלן מצויין, "אני חושב שהוא עשה עבודה מקצועית מאד. לא נעשתה קודם לכן עבודה מקצועית כזו על אף פרויקט לאומי, והוויכוח הוא רק על הפירוש שניתן לעבודתו".

לעצם המחקר אמר רזין שהאחריות של פרופ' צדקה ושלו היא רק לגבי החלק המתודולוגי. "עד שהתקשרתם אלי היום לא שמעתי כלל על תוצאות המחקר וכל המספרים שאתה מצטט, אני שומע כאן בפעם הראשונה".

פרופ' אסף רזין

לנתונים עצמם אמר רזין, שה הנחה הקריטית היא עלות שכר העבודה. "אני לא מקבל שיש לקחת את הנתונים הממוצעים של ענף המתכת והאלקטרוניקה כאלטרנטיווה. כלומר אסור היה לקחת את הממוצע של 9.5 דולר לשעה כמחיר אלטרנטיבי. צריך היה לקחת נתונים ספציפיים לגבי עובדי התעשיה האווירית, וזה היה משנה לגמרי את התמונה".

הוא הוסיף, שהמשמעות של שכר העבודה הגבוה, שמשלמת התעשיה האווירית, הוא שזה למעשה העברת הכנסה מכלל הציבור אל אנשי התעשיה האווירית.

בהתערבות שרון שוחרר מטען זכוכית שייבא פעיל בחרות ללא רישיון

יום לאחר שפנתה אשת היבואן ללילי שרון הנחה השר את עוזרו לסייע במתן הרשיון ● פקידים במשרד התעשיה מוחים על יוזמתה של דרורה מוסקוביץ, חברת מרכז חרות העובדת ביחידה לבקורת פנים, לסייע בהשגת הרשיון ● משרד התעשיה: לא היתה העדפה משיקולים פוליטיים ● ח"כ רן כהן שגם לו נודעה הפרשה ממקורותיו: המשרד הפך לאחוזת השר

מאת איל ארליך
ויונתן שרמן
סופרי "הארץ"

מטען זכוכית, שיובא לארץ ללא רשיון יבוא על ידי פעיל בחרות, שוחרר מהמכס עקב התערבותו של השר שרון ועוזרו.

מטען הזכוכית יובא לארץ על ידי חברת "ישראגלס", שאותה מנהל יוסי שלי, פעיל בתנועת החרות בסניף רמת אביב. המטען שוחרר מהמכס למרות שהגיע לארץ ללא רשיון יבוא בעקבות פניה של אשתו של יוסי שלי, ללילי שרון ובה ביקשה את התערבות השר שרון בנושא, וזאת כיון שחברת "ישראגלס" לא קיבלה רשיון יבוא מחטיבת הכימיה במשרד התעשיה.

יום לאחר הפניה ללילי שרון, ביום שבת לפני כחודש, פנה השר שרון לעוזרו מני בובר והנחה אותו לטפל בנושא. עוד באותו יום טלפן בובר (שאר בשרו של מרטין בובר) ליוסי שלי וביקש ממנו פרטים לגבי הבעיה בה נתקל.

שלי טען בפני בובר, כי הוא מקיפה יוזמת לצרכני זכוכית אחרים ועל כן הוא מבקש לייבא זכוכית בעצמו. בקשת היבוא המקורית שלו, שלא אושרה, היתה בסכום של 100 אלף דולר.

כבר למחרת נקבעה לשלי פגישה במשרד התעשיה בה השתתפו מלבדו גם עוזרו של שרון, מני בובר ודרורה מוסקוביץ מיחידת הבקרה של המשרד. וכן שמואל מרדכי האחראי על מתן רשיונות בחטיבת הכימיה.

יוסי שלי אישר בשיחה עם "הארץ", כי אשתו אכן פנתה ללילי שרון ובעקבות פניה זו אכן סודרה הפגישה האמורה יומיים לאחר מכן.

עובדות בגדר שערוריה

פקידים בכירים במשרד התעשיה ציינו, כי נוכחותה של דרורה מוסקוביץ בפגישה הינה בגדר שערוריה. זאת כיון שמוסקוביץ הינה חברת מרכז חרות והשתתפותה בפגישה הינה הפרה של כללי המינהל התקין.

לדברי אותם פקידים, תפקידה של היחידה לבקורת פנים, היא לשמור על טוהר המידות ועל עמידה בקריטריונים במשרד. השתתפותה של מוסקוביץ בפגישה זו שמה לחוכא ואיטלולא את מוסד בקורת הפנים.

בעקבות זימונו של שמואל מרדכי ללשכת השר על ידי בובר, הסכים מרדכי לשחרר מטען שיובא לארץ על ידי שלי, ללא רשיון, ששוויו נאמד בסכום של 35 אלף דולר לערך.

אהוד אורנשטיין, מנהל חטיבת הכימיה במשרד, הביע את מחאתו החריפה בפני השר שרון על האירוע החריג. מחאה זו כלולה במכתב מיום ה־17 ליולי ובו נכתב בין השאר: "נערך בירור בין יבואן לבין הממונה המקצועי בחטיבה בהשתתפות נציגת הבקורת הפנימית ויועץ השר. נושא הבירור — הפלייתו לכאורה של אותו יבואן על פני אחרים. מעשה חמור זה... יש לו השפעות הרסניות מבחינת יחסי עבודה והיחסים בין החטיבה ואנשי המסחר. אני מקווה שמדובר במקרה חריג וחד פעמי. הישנות אירועים מסוג זה תגרור מצב בלתי נסבל מבחינת יכולת התפקוד במשרד."

יוסי שלי אמר עוד, כי הוא לא הכיר אישית את דרורה מוסקוביץ לפני הפגישה, אלא דרך צד שלישי, אך הוא הודה כי מוסקוביץ סייעה בידו להשגת ההיתר לשחרור מטען הזכוכית.

מוסקוביץ עצמה מסרה ל"הארץ" שהיא התערבה בנושא כיון שהיתה תלונה של יוסי שלי על אי קבלת רשיון לייבא זכוכית והיא זו שטיפלה בתלונה זו.

ממשרד המסחר והתעשיה נמסר שכל הפעולות של המשרד היו עניניות, ולא היתה העדפה של היבואן משיקולים פוליטיים.

אחוזה פרטית של השר

ח"כ רן כהן, שהפרשה נודעה לו ממקורותיו במשרד, אמר ל"הארץ", כי משרד התעשיה והמסחר הפך לאחוזה פרטית בה מחולקים רשיונות, שערכם מליוני דולרים, למקורביו של השר שרון. רן כהן הודיע, כי בכוונתו להעביר את פרטי הפרשה לחקירתו של מבקר המדינה, ואם יימצאו השלכות למעשים פליליים הוא אף יתלונן במשטרה. כהן הוסיף, כי "השר שרון ממשיך בעזות מצח בפעולותיו החורגות ממינהל תקין, כאילו לא נבקר על ידי מבקר המדינה וכאילו בג"צ לא הוציא צו על תנאי נגד המשטרה בענין התלונות הפליליות נגדו. מרוב תאוותו של שרון לספק את רצונם של חברי תנועת החרות — הוא פוגע ברוחסנות גם בעובדי המשרד הממונים על קיום הגיון כלכלי ומינהל תקין".

המנכ"ל הורה לקצין הבטחון במשרד התעשיה לחקור כיצד דלף המידע על ייבוא מסין

מאת איל ארליך ויונתן שרמן
סופרי "הארץ"

יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התעשיה, הורה לקצין הבטחון של המשרד לפתוח בחקירה בכדי לאתר את מוקדי הדלפת המידע במשרד, שהביאה לחשיפת פרשת הענקת רשיונות היבוא של מוצרים מסין לעוזרו לשעבר של שרון, אבי דוראי, ב"הארץ" ביום ב'.

בליזובסקי הזעיק במיוחד את קצין הבטחון של משרד התעשיה ביום ב' בבוקר מבאר שבע והורה לו לפתוח מיד בחקירה על מנת לברר כיצד הגיע המידע בנושא זה לידי עיתונאי "הארץ".

קצין הבטחון של המשרד, פיני לוי, חקר בינתיים את זוהר פרי ואת גיל קינן ממטה סחר חוץ, את פיני שגיב, יו"ר ועד העובדים, את אהוד אורנשטיין מנהל חטיבת הכימיה, את מני בובר עוזרו של שרון וכן את מזכיר ועדת ההיתרים במטה סחר חוץ.

ב"הארץ" פורסם, כי משרד התעשיה חתם על הסכם ראשון מסוגו עם אבי דוראי ובו איפשר לו לייבא מוצרים מסין בסכום של כ־5 מיליון דולר ואף העניק לו רשיונות בסכום של 2.35 מיליון דולר, תוך התערבות אישית של השר שרון. אבי דוראי היה עוזרו של השר שרון לענייני התיישבות בעת שזה שימש כשר החקלאות.

יורם בליזובסקי אישר שהוא הורה לפתוח בבדיקה בנושא זה.

ידידי זונשיין: הוא רק נסע ללמוד בארה"ב; פעילי עליה: כבר בווינה לא רצה לעלות

ארנס — ששיכנע אותו לבוא ארצה ולא לנשור — מביע צער על החלטתו של אסיר־ציון לשעבר לעזוב ● מכריו של זונשיין: הוא היה מתוסכל ומיואש והתרעם על שהבטחות שניתנו לו לא מומשו ● ארנס: הוא ביקש שיסייעו לו לקבל מילגה ללימודים בארה"ב

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

אסיר ציון לשעבר זכר זונשיין (36) לא ירד מהארץ אלא נסע עם רעייתו טטיאנה לארה"ב כדי להשלים את לימודיו האקדמאיים באוניברסיטת קולומבוס במדינת אוהיו, אמרו אתמול ידידיו של זונשיין בתגובה לפרסום כי החליט לרדת מהארץ בגלל קשיי קליטה.

גורמי עלייה הדגישו כי זונשיין, שהגיע ארצה מבריה"מ לפני כחמישה חודשים, לא רצה כלל לעלות לישראל. בהגיעו לוינה הוא התכוון להגר לארה"ב. אבל כששמע על כך השר משה ארנס הוא התקשר אליו טלפונית לוינה והפציר בו לבוא לישראל לפני שהוא מגבש סופית את החלטתו אם להגר או להשתקע בארץ.

השר ארנס הביע אמש בשיחה ל"הארץ" צער על החלטתו של זונשיין לנסוע לארה"ב. לדבריו מאז הגיעו ארצה הוא שוחח עמו כמה פעמים ושמע על תוכניתו ללמוד באוניברסיטה העברית. בן ציון שזונשיין ביקש כי יסייעו לו בקבלת מילגה כדי שיוכל להתקבל ללימודים אקדמאים באוניברסיטת ייל בארה"ב.

ידידיו של זונשיין סיפרו כי בתקופה הראשונה לבואו ארצה הוא התגורר יחד עם רעייתו אצל חברים ולמד באולפן. לפני זמן מה קיבל דירה במעון העולים בית קנדה בשכונת תלפיות־מזרח בירושלים. לדברי מכריו היה זכר זונשיין מתוסכל ומיואש מאד והתרעם על כך שהבטחות שניתנו לו לא מומשו, כגון הבטחה שניתנה ע"י השר ארנס לסייע לו להתקבל ללימודים באוניברסיטת ייל. לדבריהם, הוא גם לא הצליח להתקבל ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים.

פעילי עליה שהכירו את זכר זונשיין בבריה"מ סיפרו אמש כי הוא מעולם לא נחשב בעיניהם כפעיל ציוני עד למעצרו ע"י השלטונות הסובייטיים. בזמנו הוא נעצר ע"י הק.ג.ב אחרי שהשתתף בהפגנה למען קבלת היתר יציאה ונדון לשלוש שנות כליאה במחנה כפייה. במשפטו הוא האשם בהפצת תעמולה אנטי סובייטית וביקש לוותר על אזרחותו הסובייטית. כשהוקרא גזר דינו הוא פצח בשירת "התקווה". במכתבים ששיגר מהכלא הסובייטי הוא תיאר את מעלליהם של שלטונות המחנה ששיסו בו את האסירים בדברי הסתה אנטישמיים. כשניסה לגונן על עצמו נשלח ל־15 ימי בידוד בצינוק.

יו"ר תנועת העבודה הציונית יחיאל לקט אמר אתמול בעקבות יציאתו של זונשיין לארה"ב, כי יש לשלול את התואר אסיר ציון מיהודים היוצאים מבריה"מ ואינם מגיעים לישראל או יורדים מהארץ.

הצתת היערות ליד קיבוץ ברקאי — על רקע חבלני

(ע). חקירת פרשת הצתת מאות דונמים של עצי יער ליד מוצבת חדרה, בסמוך לקיבוץ ברקאי, שהיתה, לטענת המשטרה, על רקע לאומני, מסתעפת והולכת. שני חשודים נוספים נעצרו בפרשה זו — על כך נודע אתמול בבית משפט השלום בחיפה בהליך הארכת מעצרו של מוחמד כבהה (25) תושב כפר ברטעה, הנמצא במרחק של כ־7 ק"מ ממערב לקיבוץ ברקאי, במערב הר שומרון.

בא כוח המשטרה טען בפני השופט התורן סלים ג'ובראן, כי החשוד הצית במרוצת החודשים האחרונים, יחד עם אחרים, את יערות הקק"ל בסמוך לקיבוץ ברקאי וכתוצאה מכך נשרפו מאות דונמים של עצי אורן הגורם נזק ברבבות ש"ח.

בא כוח המשטרה אמר, כי ההצתה בוצעה על רקע לאומני. החקירה מסועפת וקשה וע"י החשוד, בוצעה במטרה לגרום לנזק למדינה, לאוצר ולנוף. בבית המשפט נודע, כי המשטרה עצרה אתמול שני חשודים נוספים כמעורבים בפרשה זו.

השופט ציווה להאריך את מעצרו של החשוד בחמישה ימים.

נבון: הגיע הזמן להתחיל בבניית איצטדיון כדורגל בירושלים

מאת אורי ניר

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, אמר אתמול כי הגיע הזמן להתחיל בבניית איצטדיון כדורגל בירושלים. לדבריו, הטענה שהאיצטדיון החדש יגרום לחילול שבת אינה במקומה, שכן אוהדי הכדורגל הדתיים בירושלים אינם מוותרים בשום מקרה על המשחקים הנערכים בשבתות גם לערים אחרות, שלא לדבר על המשחקים הנערכים בירושלים עצמה.

"לאחר שנים כה רבות ראוי הציבור הירושלמי למגרש משלו, ועל כל הרשויות הנוגעות בדבר לאפשר את התחלת העבודה ללא דיחוי", אמר השר.

נחשפה עסקת נשק בין סין לעיראק

ביירות (ע"מ). מקורות אמריקאיים חשפו לאחרונה עיסקת נשק סינית־עיראקית גדולה.

העתון "ציאר" המוסר על כך, מוסיף, כי הוצע לכמה מדינות במפרץ לחתום על עיסקות נשק עם סין, כדי למנוע ממנה לספק נשק לאיראן.

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

האמת חשובה מן האמנות

תיאטרון "יובל" מציג "הזמן הצהוב" מאת דויד גרוסמן. עריכה ובימוי: אלה אלתרמן. תפאורה: משה שטרנפלד. עריכה מוסיקלית: מיקי גבריאלוב. משתתפים: חנה אזולאי הספרי, אורי אברהמי, אבי פניני, סוהיל חדד, מתי סרי ואריה אליאס.

כוחו של "הזמן הצהוב" בהמחשת חוסר האונים למול מציאות הכיבוש שלא נראה לה פתרון, נובע מן המציאות הבלתי אפשרית, בה שני עמים רבים על פיסת ארץ אחת מבלי שיכירו זה בכוחו של זה, הזמן אינו פועל לטובת אף אחד מהם, אלא מקבל ממשות משלו.

דויד גרוסמן מצא את המלים הנכונות לתאר את המציאות הזאת, בכשרונו לתאר, להיות נבוך וגם לנקוט עמדה, ואולי להכריח את מי שנפגש במלים אלה "להיות אדם".

אבל בהעלאת הדברים אל הבימה, גם אם תוך עמידת אמנים לטקסט באמצעות עיבודו לקולאז' קולות ודמויות, מתגנב איזשהו זיוף תיאטרלי לאמת שגרוסמן מצליח כל כך טוב לתאר. יחד עם עצם הצגת הדברים מתעוררות שאלות של מידת אמינות המשחק או היותו קריקטורה, והצורך להשוות והאם צד אחד מוצג כאמין יותר, ואילו השני כמגוחך יותר.

על רקע תפאורת רקע מצוינת של משה שטרנפלד, מצליח אורי אברהמי, בסך הכל, להעביר את אמינותה הבסיסית של דמות המספר־העיתונאי. סוהיל חדד מגלם את האינטלקטואל הערבי המנסה להתמודד עם מצבו, ומשחקו יוצר מידה של ניכור דווקא בתפקיד שהיה יכול לעורר הזדהות אמפתית. אריה אליאס מצליח לרגש בתפקיד אבי־המתנחל, שביתו וחייו נהרסו. אבי פניני יוצר סטריאוטיפים חסרי יחוד בכל דמויותיו, ומתי סרי וחנה אזולאי־הספרי הם היחידים שיוצרים רגעים של תיאטרון שהם יותר מכוחה של המציאות והטקסט של גרוסמן המתאר אותה, אולי מפני שהם היחידים המדלגים במשחק כבדי לצד האמינים באותה מידה בגילום שניהם.

הצגה זו שואבת כוחה מן המציאות האמללה, ובכך היא אופיינית לתיאטרון הישראלי, כשחשיבותו ביחס למציאות יותר מערכו כאמנות. אם תצליח הצגה זו להביא את מסרתו זו של גרוסמן לצופים רבים יותר מקוראי הספר הכתבות העיתונאיות שלה, הרי שבכך כבר הצדיקה את עצמה, גם אם לא היתה בויה אמנותית. יש מצבים בהם אמת חשובה מן האמנות.

ערך את העמוד: בוקי שפירא

שיחת היום / אורית גלילי

עם: אריה גוראל, ראש עיריית חיפה
על: היצאנית נושאת נוגדני האיידס בעירו

לא כדאי לאבד את החיים בשביל כמה דקות הנאה

לעיריה שאתה עומד בראשה יש מה לומר בנושא?

בעיקרון, העיריה אינה מטפלת בנושא הבריאות. מידי פעם היא יוצאת בתביעה למוסדות הבריאות להגן על התושבים.

במקרה הזה, אתה חושב שאזהרת המשטרה לציבור, היא מעשית?

הכוונה היא טובה אבל לדעתי זה לא אפקטיבי והעשיה בנושא זה היא די מוגבלת. נניח שאפילו יפרסמו תמונה שלה, בתנאים שהוצגות פעולות, זה לא יהיה בדיוק בריבוע לזהות אותה.

משרד הבריאות שוכח לדעתך בכך שהפיץ ממנו את האפשרויות לגביה?

מוכרחים למצוא דרכים כדי שלא יתאפשר לה לעסוק בזנות בגלל סכנת הדבקת אחרים. צריך למצוא את הבסיס החוקי לאשפז אותה, כדי להגן על הרבה אנשים. התופעה היא חדשה יחסית ועל כן צריך לנקוט גם אמצעים לא שגרתיים. להחזיק אותה

בטיפול, יעלה הרבה פחות מלאשפז אחר כך רבים שידבקו ממנה.

מה סימני הזנות בחיפה?

די מצומצמת. כשמגיעים מלחי הצי השישי אנחנו מקבלים "טרנספורט" רציני מאוד מתל־אביב, אבל יש לנו הסכם איתן שכשהצי השישי נוסע הן חוזרות למקומן. בדרך כלל הן פועלות ביציאות מהעיר ובנמל, וכשהן חודרות להדר הכרמל אני מבקש מהמשטרה להתערב.

איך תסביר את זה, שלמרות המודעות למחלה אנשים לא נרתעים מלהשתמש בשירותי היצאניות?

אני דווקא שמעתי שכל העסק הצטמצם בגלל הפחד להידבק.

אתה בעד הפצת, גם אם צריך להראות קונדום בטלוויזיה?

כל אמצעי שמונע התפשטות המחלה הוא כשר בעיני. אם צריך להראות קונדום או יראו אותו. מוכנים לעשות הכל. אין פה ענין של אחריות, אבל מי שהולך ליצאנית והדבק לא יכול להאשים אף אחר.

יש לך הצעות לפתור הבעיה?

אני מציע שיקיימו בדיקות תכופות ולהמשיך לפרסם הכל על אמצעי מניעה. אני מציע גם לאנשים שיימנעו מלאבד את חייהם בשביל כמה דקות הנאה.

ביום ראשון שיבושים בבינלאומי

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עובדי הבנק הבינלאומי ישבשו החל מיום ראשון את העבודה בסניפים. העובדים יפסיקו קבלת קהל החל מהשעה אחת בצהרים במקום בשעה שתיים כרגיל. העובדים טוענים שהמנהלה לא מילאה שורה של הבטחות בכל הקשור למעבר הבנק לעבודה עד שעה 2 במקום עד השעה 1 בצהרים.

מהנהלת הבנק הבינלאומי נמסר, שהסניפים ימשיכו להיות פתוחים עד השעה 2 כרגיל מאחר ומורשי החתימה ומנהלי הסניפים ימשיכו לתת שירותים לקהל. המדובר בשירותים הרגילים הניתנים ע"י המנהלים ולא בשירותים הניתנים ע"י עובדי הבנק.

מחוגי הוועד נמסר ל"הארץ" שבימים האחרונים ישנה מתיחות רבה בין המנהלה לעובדים כאשר במקרים מסויימים היה חשש לפגיעה ממשית בעובדים. אם עובד אחד ייפגע, אמר דובר מטעם הוועד, הרי שהעובדים יתבעו את הבנק. בהנהלה הכחישו את טענות העובדים ואמרה, שאין כל פגיעה בעובדים. ביום ראשון אמרו מקורות בוועד ניתן יהיה לבדוק כמה מהעובדים תומכים בוועד העובדים.

"יום קרב" בקרית שמונה

מאת סופר "הארץ" בצפון

אזעקת מלחמה היתה אתמול בקרית שמונה במהלך "יום קרב" שקיימו כוחות הביטחון בישוב.

סיכומים ראשונים של התרגיל מלמדים, כי רמת הביטחון בקרית שמונה שופרה במידה ניכרת לעומת תרגילים קודמים. מרבית המקלטים היו נקיים ומסודרים והתושבים היו מודעים לאשר התבקשו לעשות. תושבי קרית שמונה לקחו ברצינות רבה את התרגיל. "כאן לא תל־אביב. כל התרגיל הזה יכול להתממש בין רגע", אמר אלי רודה תושב העיר ששכונתו הופגזה כביכול במהלך התרגיל.

חוסיין יבקר בדמשק וקהיר

מאת סופר "הארץ"
לענייניים ערביים

המלך חוסיין עומד לערוך ביקורים בבירות ערב לרבות דמשק, קהיר ובגדד, בנסיון לקרב את העמדות הערביות ביחס לכינוס ועידת הפיסגה הערבית. במשך הימים האחרונים קיבל חוסין איגרות ממלך סעודיה ונשיא עיראק.

סוכנות הידיעות הסובייטית נובוסטי מסרה אתמול מביירות כי המוסד הישראלי ביצע 50 נסיונות התנקשות בחיי אישים באש"ף באיזור ובאירופה.

פולין תקרקע את מטוסי הנוסעים "איל־62 אם"

ורשה (ע). חברת התעופה הממלכתית של פולין "לוט" מתכוונת לקרקע את מטוסי הנוסעים שלה מתוצרת בריה"מ מסוג "איל־62 אם" לשם עבודות תחזוקה נרחבות. במקום מטוסים אלה תחכור החברה מטוסים אמריקאיים מדגם "דיסי־8".

סוכנות הידיעות הפולנית הרשמית מסרה אתמול מפיו של המנהל הכללי של החברה, יזי סלוביבסקי, שהוחלט לחכור את המטוסים האמריקאיים מחברה שבסיסה במיאמי שבפלורידה, שתספק גם את הצוות ותהיה אחראית לתחזוקה.

החלטה זו נתקבלה בעקבות האסון הגדול ביותר בתולדות התעופה בפולין, שכתוצאה ממנו מצאו את מותם כל 183 האנשים במטוס של החברה מדגם "איל־62 אם" בהתרסקות מחוץ לוארשה בחודש מאי. בידי החברה שבעה מטוסי נוסעים מדגם זה.

יגי חיוך
משמורי
ואשנורך

תגלורות
לאנשי
הטרה

העוקר
כבדה
ואין
מושיע
אבדי
נשמות
מנפש
בניה

ראה
במוסף שבת
מדור
בריאות
ורפואה
עמודים 34־37

בית אבות
"גאולה" בע"מ
- לפנסיונרים ולגיל הזהב
- לעצמאים ותשושים
- השגחה רפואית 24 שעות ביממה.
- עזרה ברחיצה ובאכילה
כשר – מקום יפה ומטואר

בת־ים – רח' ברנדריין 51
03-861344
סניף בגבעתיים - רח' רמב"ם 29
03-313546

האם צודק אריק שרון?
מלחמת שולל
מאת
זאב שיף ואהוד יערי
הספר המקיף ביותר שנכתב עד כה על מלחמת לבנון
הספר שנמכר בעשרות אלפי עותקים
מתאר בהרחבה את אופן ניהול המלחמה בלבנון

מתוך הספר:

"המלחמה בלבנון – לידתה ברוחו הסוערת של אדם אחד, נתוש וחסר מעצורים שסחף אומה שלמה למרדף חסר סיכוי אחרי יעדים שחלקם דמיוניים. מלחמה שיסודה באשליות, דרכה רצופה טכסיסי ערמה וסופה הבלתי נמנע – מפח נפש".

"המלחמה התרחשה כפי שהתרחשה כתוצאה ישירה משינוי חריף בסדרי המערכת השלטונית בארץ – המלחמה חשפה תופעה מיוחדת במינה בה צובר יחיד, שר הבטחון אריאל שרון, סמכות על בניהול המהלכים כראות עיניו, בלא שיתקל בהתנגדות יעילה לצעדיו"

"בזו אחר זו קרסו כל ההנחות המוקדמות שליוו את המלחמה ונוספו על כך הפסדים חמורים: השחתת דמותה של ישראל בעיני דעת הקהל העולמית עד כדי עליית גלויים אנטישמיים במקומות שונים. הגברת התלות בארה"ב כתוצאה מעלות המלחמה והאינפלציה".

ש
הוצאת שוקן/ירושלים ותל־אביב

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03 38 38 38

השעון של
אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'	הטמפרטורות אתמול		
אמסטרדם	18	23	גשם קל	14	21
אתונה	23	30	בהיר	23	35
בוקרשט	17	23	מע"ח	—	—
בריסל	18	25	מעונן	10	23
וינה	15	20	מע"ח	13	19
ז'נבה	18	28	מע"ח	15	27
לונדון	17	20	מע"ח	16	21
ליסבון	20	25	מע"ח	21	28
מדריד	25	35	מע"ח	20	38
ניו־יורק	18	26	מע"ח	17	27
פאריס	20	25	מע"ח	16	28
פרנקפורט	14	20	גשם קל	13	23
ציריך	15	25	מע"ח	—	—
קהיר	25	36	בהיר	24	37
קופנהאגן	15	18	גשם	7	17
רומא	25	32	בהיר	21	34
שטוקהולם	10	20	מע"ח	15	20

ELAL אל על

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
שמואל (חיים) המבורגר
הלוויה תצא ביום ראשון כ"א באב תשמ"ז
16.8.87 בשעה 14.30 מבית הלוויות העירוני
רחוב דפנה 5 תל־אביב
לבית העלמין הדרום בחולון

אבלים: אשתו: רותי
בניו: קלייב ואהוד
בנותיו: עפרה, מירי ושחר
נכדיו: גל, גילה, תומר ועמית

משפט דמיאניוק

"גבירתי, כיצד נוכל לקבל חוות דעתך?"

העיר השופט לוין לעדת ההגנה עדנה רוברטסון, מומחית לבדיקת מסמכים • העדה טענה כי גם בחתימות סטנדרטיות המזוהות בוודאות ניתן למצוא הבדלים המעמידים אותן בספק

מאת מרדכי בקימל
כתב עתי"ם

השופטים העירו אתמול לעדת ההגנה עדנה רוברטסון, שהובאה כמומחית לבדיקת מסמכים, שלפי דבריה־היא, קשה יהיה לקבל את חוות דעתה. העדה השיבה אתמול על שאלות בחקירתה הנגדית, בקשר לחתימתו של שטרייבל, מפקד מחנה טרווניקי, על תעודת חוגר של איוואן דמיאניוק.

התובע מיכאל שקד הוכיח לעדה, כי אמרה בעדותה הראשית שמצאה הבדלים גדולים בחתימתו של שטרייבל בסטנדרדים (חתימות סטנדרדיות המזוהות בוודאות) שהיא קיבלה ממסמכים שונים. העדה אישרה כי מצאה הבדלים גדולים, בעיקר בשיפועים של האותיות.

שקד: האם בגלל הסטיות האלה יש להסיק שאין זו חתימתו של שטרייבל? הוא יכול לחתום בצורות שונות, זה תלוי בצורת הכתיבה ובתנאים שלה.

העדה אישרה, כי אכן כך הדבר.

אב בית הדין השופט דב לוין: כתבת שההבדלים בשיפוע בחתימתו של שטרייבל הם כל כך רבים, שלא ראית כמותם במקרים אחרים, ובכל זאת הן חתימות של שטרייבל?

העדה השיבה, כי אין היא בטוחה בכך.

השופט: היינו, שגם בחתימות הסטנדרדים אותם הישווית לחתימתו של שטרייבל על המסמך שבמחלוקת, אין את בטוחה שאלו הן חתימותיו?

סיפה: אמרתי לבית המשפט עוד בתחילה את הדברים האלה, עשיתי מאמצים בקשר לזיהוי החתימה הזאת והגעתי למסקנה שהגעתי.

השופט לוין מעיר לעדה: גבירתי, אני מאמין כי רצית ברצינות רבה לקבוע את מהימנות החתימה. והנה גם בחתימות הסטנדרד שלך את מטילה ספק אם חתימות שטרייבל הן אותנטיות. אז למה הישווית אותן, וכיצד נוכל לקבל את חוות הדעת שלך?

העדה: אני עומדת על דעתי.

בשלב זה הודיע התובע מיכאל שקד כי סיים את שאלותיו לעדה זו.

"לא רציתי להכביד על הסניגור"

בתחילת הדיון אתמול שאל התובע שקד את העדה אם היא יודעת מה הוא המקור של צילומי החתימות, עליהן ביססה את חוות דעתה והאם הגיעה למסקנה על סמך הצילומים שלה בלבד?

העדה: לא. לפני כן הסתכלתי על המסמכים שהראו לי בישראל.

שקד: אני אומר לך, כי בתיק המוצגים שהוצג בפניך, אין אף חתימה מקורית של טויפל, הוא קצין הס.ס. האפסנאי במחנה טרווניקי, שחתום אף הוא על תעודת השירות.

סתם בשדה, אלא במעבדה בלבד, אמרה העדה לשאלת הסניגור.

במשך החקירה החוזרת, ביקש הסניגור ג'ון גיל את העדה כי תתייחס לחוות דעת של המומחה לתביעה, גדעון אפשטיין, בקשר לחתימתו של טויפל, שם הוא הסתמך על שתי חתימות השוואה בלבד. התובע התנגד לשאלה והשופטים זימנו את הצדדים להתייעצות ליד דוכנם. בהתייעצות השתתף גם סניגורו הנוסף של הנאשם, עורך הדין פול צ'ומאק, שהופעתו בישראל אושרה על ידי לשכת עורכי הדין ועל ידי שר המשפטים. עו"ד צ'ומאק האזין לדיונים, רשם הערות, אך לא השתתף אתמול באופן פעיל במשפט. לאחר ההתייעצות חזר הסניגור גיל על השאלה בנוסח אחר: מה היתה העדה אומרת על חוות דעת החלטית שניתנה על ידי מומחה על פי שני עותקי צילום השוואתם למקור.

העדה: "זה מסוכן מאד לתת חוות דעת החלטית על סמך שני סטנדרדים בלבד". היא הוסיפה בתשובה לשאלה נוספת כי היא לא היתה נותנת חוות דעת החלטית, אלא חוות דעת בסבירות נמוכה ביותר.

אב בית הדין ביקש מן העדה כי תחשוב שוב על תשובתה, נוכח דבריו של התובע, בקשר לעדות קודמת שלה. "לא היינו רוצים שתיכנסי למצוקה כאן", אמר השופט.

העדה חזרה ואמרה, כי חוות דעת על סמך שני סטנדרדים בלבד היא לדעתה מסוכנת ביותר.

העדה: אנחנו לא יודעים זאת בבירור.

השופט: אין את יכולה לומר שכל אלה הן החתימות של שטרייבל?

העדה: כן. אין לי ביטחון בזה וכך גם ציינתי בחוות הדעת.

השופט לוין: אבל אנחנו בכל זאת יודעים שאלו הן החתימות של שטרייבל.

העדה נסוגה בה ואמרה כי היא אמנם חיוותה דעתה שאלו הן החתימות, אבל אינה יכולה לאשר זאת במאה אחוזים.

קביעות אלה של העדה לא הניחו את דעתם של השופטים.

"גם בחתימות הסטנדרד שלך את מפקפקת"

השופט צבי טל: מהי שיטת עבודתך עם הסטנדרדים, אם את מפקפקת בהם? כיצד את בכלל יכולה להשוות בינם לבין החתימה שבמחלוקת?

העדה: אני חייבת לבדוק גם את הסטנדרדים שמגישים לי, ואם אני מוצאת הבדלים אני מציינת אותם.

השופטת דורנר: אנחנו כאן בבית־משפט חייבים להבהיר את הדברים. הרי הסטנדרדים גם לטענתך, אינם במחלוקת. החתימה בטיעון (בתעודת החוגר של דמיאניוק) הרי מתאימה עם חלק מן הסטנדרדים, לפי חוות הדעת שלך?

העדה השיבה בחיוב.

השופטת דורנר: הנה הישווית באלבום שהוגש לנו שלוש חתימות של שטרייבל על מסמכים אחרים, לחתימה שבטיעון. החתימות דומות בכל הפרטים וגם בשיפוע. את יכולה לומר שמי שחתם על אלה חתם גם על התעודה שבמחלוקת?

העדה שוב השיבה בחיוב והד־

העדה: נכון, ידעתי זאת.

השופט דב לוין: האם גבירתי לא ראתה צורך לראות את החתימות המקוריות של טויפל, הנמצאות בגרמניה?

העדה השיבה, כי מצאה צילומים טובים מאד של החתימות המקוריות אצל קצין המשטרה בצלאלי, היא היתה סבורה שהחתימות האלה מתאימות לעבודתה, ולא רצתה להכביד על הסניגור בדברים נוספים כגון נסיעתה לגרמניה לבדיקת המקור.

שקד: ובכן למעשה ביססת חוות דעת על סמך התצלומים שלך מתצלומים של המקור?

העדה אישרה זאת, אבל חזרה וטענה כי התצלומים של החתימות היו טובים לצורך עבודתה והיא הסתפקה בהם.

במשך החקירה הנגדית אמרה העדה בתשובה לשאלת עו"ד שקד בקשר להשוואת החותמות על המסמכים, כי אין היא יכולה להביע חוות דעת משום שהיא חייבת לרענן את זכרונה מהרשימות שלה, ואלה נשארו בארצות הברית.

כאן העיר לה אב בית הדין, כי מן הראוי היה להביא את כל התרשימים שלה, עליהם התבססה בחוות הדעת לבית המשפט, כדי שתוכל להעזר בהם כאן ולהשיב לשאלות שהיא נשאלת.

"מסוכן לתת חוות דעת החלטית על סמך שני סטנדרדים"

העדה סיפרה על עדויות שלה במשפטים שונים בארה"ב, ביניהם במשפט אחד אשר בו זוכה, לטענתה, הנאשם, השריף טרפיקנט, מאשמת זיוף והוסיפה כי מר טרפיקנט הוא עתה ציר בקונגרס האמריקאי.

כאן קם התובע שקד וציין, כי הנאשם טרפיקנט זוכה לא בגלל חוות דעתה של העדה, אלא בגלל סיבות אחרות לחלוטין.

השופט לוין: אדוני יכול להרגע. קשה יהיה לייחס משקל לדברים אלה, מאחר ופסק הדין איננו בידינו, ואין אנו יודעים מה היה משקל חוות דעתה של העדה בזיכוי אותו איש.

להלן פסל בית המשפט שורה של שאלות הסניגור, בקשר למספרים המופיעים על תווית זיהוי בכותרת על התצלום של תעודת השירות שהוצאה לדמיאניוק.

בית המשפט אישר, לאחר מכן, שאלה על החומר הממיס שגילתה העדה על המסמך. העדה אמרה, כי צורת הכתם והדיפת החומר הממיס לכפל של החתימה העידה, לדעתה, שהחומר הזה הגיע לתעודה כבר לאחר שהיא נכתבה.

העדה גם אמרה בתשובה לשאלה אחרת, כי התמונה על המסמך הוכנסה בזהירות ובקפדנות רבה, לאחר שהוסרה, למרות הסטיות שנראות במיקומה השני. זו לא היתה סתם החזרה וזה לא היה יכול להיעשות

הסניגור שאל את העדה שאלה מסכמת: לאחר עדותך הראשית והחקירה הנגדית במשפט זה, ולאחר כל הדברים ששמעת, האם את רוצה להכניס שינויים בחוות הדעת שלך? אם כן — זהו המקום ואנא אמרי לנו אם יש לך שינויים לגבי חוות הדעת.

העדה השיבה בחיוב ואמרה כי היתה רוצה להכניס שינוי אחד בחוות הדעת שלה. היא אמרה: לאחר שראיתי אתמול (יום ד') את הבדיקות במכשיר הווידאוסקופ שהובא לבית המשפט, אני אומרת כי הייתי צריכה לעשות בדיקות נוספות של הדיו בחותמות על המסמכים שבדקתי.

הסניגור: האם זהו השינוי היחידי שהיית רוצה להכניס בחוות הדעת שלך?

העדה: אין לי שינויים נוספים.

כאן קם התובע, וברשות בית המשפט שאל את העדה על עדות שלה שנתנה בבית דין לעבודה בארצות הברית, בקשר לעובדת שפוטרה מעבודתה. התובע אמר לבית המשפט, כי מדובר בעובדת במוסד שכתבה "גראפיטי" (כתובת על קיר) בזמן נוכחות במקום עבודתה.

העדה אמרה: "כן אני זוכרת את המקרה הזה. היו כמה אנשים מעורבים ובהם שלוש נשים".

שקד: עשית השוואה בין הגראפיטי על הקיר לבין שאלון שמילאה אותה עובדת, כאשר נתקבלה לעבודה?

העדה השיבה בחיוב.

שקד: קבעת על סמך ההשוואה הזאת, כי העובדת היא זו שכתבה את הגראפיטי על הקיר?

תשובה: כן.

התובע מיכאל שקד אמר, כי אין לו יותר שאלות. אולם אב בית הדין שאל אם היה לה חומר מספיק להשוואה לגבי הכתובת הזאת.

העדה השיבה, כי היו מספיק מלים וקבוצות מלים בשאלון שמילאה האשמת, לצורך השוואה לכתובת שעל הקיר. זו לא היתה שאלה של מלה אחת או שתיים.

בכך נסתיימה עדותה של עדנה רוברטסון, שהעידה חמישה ימים ועמדה בחקירה נגדית קשה ומייגעת.

שפטל: העדה הבאה נוחתת עתה בשדה התעופה

עם סיום העדות הודיע הסניגור, יורם שפטל, כי "העדה הבאה נוחתת זה עתה בשדה התעופה בן־גוריון" ואין הסניגוריה יכולה לזמן אותה לבית המשפט. הוא ביקש דחיה ליום שני.

שפטל הבטיח כי עוד היום (אתמול) הוא יגיש את חוות הדעת של העדה לידי התביעה, כדי שתהיה לה שהות מספיקה להתכונן לעדות.

לכתב עתי"ם נודע כי העדה העומדת להופיע ביום שני היא אניטה פריצ'ארד, מומחית לכתבי יד [illegible]

שריר דחה בקשת אוקונור לפרוע את חוב דמיאניוק

בסך כ־30 אלף דולר • מנכ"ל משרד המשפטים: המדינה נושאת בשכר הטירחה של סניגור רק במקרה שהוא ממונה על ידי בית המשפט, כאשר לנאשם אין סניגור

מאת גדעון אלון,
סופר "הארץ"

שר המשפטים, אברהם שריר, החליט לדחות את בקשתו של עו"ד מרק אוקונור שהמדינה תישא בהוצאות בסך כ־30 אלף דולר שחייבת לו משפחת דמיאניוק, תמורת הגנתו על ג'ון דמיאניוק במשך שנה, עד לפיטוריו ב־12 ביולי.

אוקונור פנה אל מנכ"ל משרד המשפטים, חיים קלוגמן, בעקבות הודעה שמסרה לו משפחתו של דמיאניוק, כי היא איננה מסוגלת להעביר לו את החוב, משום שהאמצעים הכספיים שברשותה מוגבלים וכל המשאבים הכספיים שלהם מוקדשים עתה להמשך הוצאות ההגנה במשפט. אוקונור הרגיש כי נראה לו שמשפחת דמיאניוק איננה מתכוונת לשלם לו את החוב.

בתשובה לפנייתו ציין מנכ"ל משרד המשפטים שאין בכוונת המשרד להיענות לבקשתו. לדבריו, סעיף 15 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי בית משפט ימנה סניגור לאדם המואשם בעבירות חמורות כשאין לו סניגור. במקרה כזה נושאת המדינה בשכר הטירחה של עורך הדין הממונה בהתאם לקביעת בית המשפט.

ממשרד המשפטים נמסר אמש כי הוראת חוק זו הובהרה לעו"ד אוקונור מספר פעמים ע"י המנכ"ל הן בכתב והן בעל פה. כן צוין במשרד המשפטים כי המצב המשפטי לא השתנה בשל פיטוריו ע"י משפחת דמיאניוק ותנאי העסקתו אינם מעניינה של המדינה.

המלצה להעמיד לדין את רופא היחידה שטיפל בחייל ארז שיטרית

מאת ראובן פדהצור

הפרקליט הצבאי הראשי, תת אלוף אמנון סטרשנוב, המליץ להעמיד לדין את רופא היחידה שטיפל בחייל ארז שיטרית ז"ל ואת רס"ר היחידה. השניים יואשמו ברשלנות ויועמדו לדין בפני בית־דין צבאי מחוזי.
מילואים.

שיטרית נפל מכלי רכב נוסע, בעת שהובל לבסיסו, לאחר שיצא ממנו ללא רשות. הוא הובהל לטיפול של רופא המילואים. הרופא בדק אותו ושחררו בלי שעמד על הפגיעה החמורה שנגרמה, כנראה, למותו מספר ימים אחר כך.

עורכת את העמוד: עדה ארשטיין

תרופה חדשה לטפול בטרשת נפוצה פותחה במכון וייצמן

על ידי פרופ' מיכאל סלע, בסיוע פרופ' רות ארנון וד"ר דבורה טיטלבוים • הושגו שיפורים ממשיים בשלבים הראשונים של המחלה בקבוצת ניסוי בבית חולים אינשטיין בניו־יורק

מאת עדנה אבירזר
כתבת "הארץ"

תרופה חדשה לטיפול בטרשת נפוצה, מחלה חשוכת מרפא הגורמת סבל רב, פותחה במכון ויצמן למדע על־ידי פרופ' מיכאל סלע. למחקר שותפים פרופ' רות ארנון וד"ר דבורה טיטלבוים.

נגיף המחלה הורס חומר פולימרי סינתטי דמוי החלבון הנמצא במוח וגורם לפגיעה במערכת העצבים. כתוצאה מפגיעה זו לוקה החולה בשיתוק.

פרופ' סלע אמר כי פיתוח התרופה נמשך כבר 20 שנה והיא נוסתה במשך השנים על חיות.

בהדסה נעשו כמה נסויים קליניים על חולי טרשת נפוצה והתברר כי החומר לא מזיק ולא גורם להחרפת המחלה.

פרופ' סלע הוסיף כי השלב הראשון בניסוי הקליני של התרופה הסתיים לא מכבר בבית־חולים על־שם אלברט אינשטיין בניו־יורק. הניסוי נמשך שנתיים ובמהלכן הוזרקו לחולים זריקות מהחומר שפותח.

קבוצת הניסוי מנתה 25 חולים שהתנסו בשלוש התקפות של המחלה שנתיים לפני תחילת הטיפול. תוצאות הניסוי מלמדות כי יש סיכוי ממשי להשיג שיפור ממשי במקרים של חולים בשלבים הראשונים של המחלה. שני נסיונות נוספים עם חולים יותר בשלבים מתקדמים עומדים לפני סיום בעוד שלושה חודשים בבתי־חולים ביוסטון ובניו־יורק.

לדברי פרופ' סלע חברות תרופות בארה"ב גילו עניין לייצר את התרופה. אך נראה כי התרופה תיוצר בסופו של דבר בארץ על־ידי בית־החרושת "טבע". במקרה הטוב מציין סלע, אפשר יהיה למכור את התרופה בשוק החופשי רק בעוד מספר שנים.

ימוסדו התרמות ציבוריות לחולים הנזקקים להשתלות

מאת עדנה אבירזר
כתבת "הארץ"

משרד הבריאות פועל למסד את ההתרמות הציבוריות למען חולים הזקוקים להשתלות, לאחר שקרה כי כספים אלה לא נוצלו למטרה לה נועדו, או נשאר עודף והחולה סרב להעבירו לטובת נזקק אחר.

בדיונים שקיימה שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, עם משרדי המשפטים, האוצר ואיגוד הבנקים, נבדקה אפשרות של יצירת קרן ציבורית שתרכז את התרומות, ותחלק כספים לחולים שמשרד הבריאות אישר נסיעתם לחו"ל לצרכי השתלות.

אלמוזלינו אמרה ל"הארץ" כי יש בכוונתה להתקין תקנות לפיהן יוכרו האגודות הצבוריות שעוסקות בנושא כגוף מוסמך מטעם השלטונות, והם יהוו את הכתובת עבור בית החולים בחו"ל לתשלומי הכספים.

שרת הבריאות הקימה ועדה בראשות ד"ר זקי שפירא מבית חולים שתבחן כיצד להגביר את המודעות בקרב הציבור לתרומת איברים, דבר שיצמצם הצורך בניתוחים בחו"ל.

הלביא של מדינה או למדינה של לביא
המשך פרויקט הלביא
תנועת מ.ע.ש
הלביא ממריא על גב של ערי הפיתוח שכונות מצוקה ומושבים
לביא
בגן החלט
לביא עשר

10 נציגי שכונות מצוקה הפגינו אתמול ליד ביתו של מנחם בגין בבקשה שישפיע על שרי הליכוד להפסיק את פרויקט הלביא ולא לפגוע בשכונות המצוקה ובעיירות הפיתוח (צילום: יפפא)

פועלים בשבילי - זה חשבון עיקרי

״כי אני מקבלת ריבית זכות יומית כבר מהשקל הראשון ועד 5,000 שקל״

בחשבון ה"עו"ש סופר רווחי" שלי בבנק הפועלים אני נהנית מריבית יומית של 7% לשנה על כל יתרת זכות שיש לי בחשבון - החל מהשקל הראשון ועד לסכום של 5,000 ש"ח!
זה כדאי לי, כי אני יודעת שגם כשיש לי יתרות זכות קטנות בחשבון העו"ש וגם כשמצטברים סכומים גדולים - הכסף שלי עובד בשבילי.
וזה לא הכל.
אני נהנית גם ממשיכת יתר בסכומים גבוהים במיוחד, בלי לשלם ריבית חריגה. יש לי פטור מלא מעמלות ניהול על כל פעולות החסכון וההשקעה שלי, ואני גם זכאית לכרטיס "ישראכרט" מיוחד לתקופה של שנתיים ב-50% הנחה.
עבור כל היתרונות האלה אני משלמת עמלה חודשית של 1.75 ש"ח בלבד.
יש לי חשבון גם בבנק אחר... אבל פועלים עבורי זה החשבון העיקרי, כי רק בנק גדול כמו בנק הפועלים יכול לתת לי שרותי בנקאות מתקדמת ברמה שאני דורשת.

בוא גם אתה לנהל את החשבון העיקרי שלך בבנק הפועלים ותראה איך פועלים טוב יותר, בשבילך.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים בע"מ

هكذا اصله الأصل

هكذا في الأصل

ללא דמי תיווך

למכירה
בית פרטי מפואר וחדש
בחלי־גנים ר"ג

ב־600.000 $

* מגרש פרטי 660 מטר * מבנה 270 מ"ר נטו (ללא מרפסות) * 3 מפלסים מעל הקרקע+2 גגות מרוצפים * ארונות קיר בכל החדרים + מטבח מושלם * מיזוג אוויר לכל הבית * חצר עם גינון מלא ומרפסות מפוארות.
טל' 03–760124 לפנות לעודה (לא בשמש) ת.ד. 4053 ר"ג

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

התחדשו הירידות

שבוע מסחר המכפף בבורסה, הסתיים אתמול במגמה ברורה של ירידות שערים. שעריהם של 206 ניירות ערך ירדו, מול עליות שהיו בשעריהם של 74 ניירות בלבד. מדד המניות הכללי ללא בנקים עלה בסיכום השבוע ב–0.77 אחוזים. השבוע עמד בסימן של מחזורי מסחר נמוכים ותנודות שערים קיצוניות. המסחר הושפע בעיקר מהאירועים הניצוניים כמו פרוייקט הלביא והתייצבות המערכת הפוליטית. יחד עם זאת, עובדת פרסומם של דוחות כספיים חצי שנתיים חיוביים, הגבירה מסויימת שנרשמה בקרנות הנאמנות, תרמה במידה מסויימת לעליות. השבוע בכלל, ואתמול בפרט, עמד גם בסימן של ריבוי ההנפקות. ההנפקות הרבות אינן מיטיבות עם השוק, כיוון שהכספים היוצאים משוק המניות לצורך הזמנת ניירות ערך, רק מוריעים את ירידות השערים. מחזורי המסחר הנמוכים שהגיעו השבוע לשפל חדש, מעידים על כך שהמסחר נערך לפי שעה רק בין ציבור המקורבים. מחזור המסחר במניות והופשיות הסתכם אתמול ב–8.5 מיליון שקל.

גם הבנקאיות ירדו

ריכוז גבוה יחסית של הנפקות אתמול (בנק ישראל, חברת הנפקות של בנק הפועלים), יחד עם פריונות בחלק מהקרנות הסולידיות, הביא אתמול ללחץ כלפי מטה בשערי הבנקאיות. רמות התשואה לפדיון במניות אלה עברו בעקבות ירידות השערים את 11 האחוז. המחזור בבנקאיות היה גבוה יחסית, והסתכם ב–4.5 מיליון שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	128.35	−0.67
כללי ללא בנקים	135.25	−0.81
מדד אג"ח כללי	118.00	−0.12
אג"ח צמוד מדד	119.31	−0.20
אג"ח צמוד מט"ח	121.13	+0.06

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בל"ל 0.1	11.42
הפועלים ש	11.61
אי.די.בי. רג	11.65
דיסקונט א	11.54
המזרחי ש	11.42

פעילות ערה במטבע

מניות טבע נסחרו אתמול ללא שינוי שער, חרף העובדה שהחברה פרסמה שלשום דוחות כספיים חיוביים. היקף הפעילות במניות החברה, כמו היקף הפעילות במניות נייר חדרה, דיסקונט השקעות וכלל ישראל היה גבוה יחסית. המסחר בחלק ממניות אלה מושפע מתכניות גיוס ההון שלהם. גיוס הון זה משפיע כאמור בשלילה על האווירה, חרף העובדה שחלק מהמשקיעים יוצאים נשכרים מהזמנת ניירות הערך במקור.

רווח למזמיני קים

מי שהזמין בהנפקה במקור את ניירות הערך של חברת קים כימיקלים עשה עסקה טובה. כתב האופציה ירד אמנם ב–4.6 אחוזים, אך אגרות החוב להמרה עלו ב–4.5 אחוזים, ובסיכום הכולל נוצר רווח של כ–3 אחוזים. "כלל מנפיקים" חתמי ההנפקה מייחסים זאת למבנה המיוחד של ההנפקה שהוצע למשקיעים ואיתנותה הפיננסית של החברה.

ביקושים גדולים להנפקות בנק ישראל

הנפקות בנק ישראל ממשיכות לרכז סכומים גדולים. אתמול נרשם ביקוש של 120 מיליון שקל להנפקות בהיקף של 40 מיליון שקל בלבד. הנפקת השגיא נמכרה במחיר של 100 נקי (המחיר הגבוה ביותר זה תקופה ארוכה ביותר), והנפקת הגליל נמכרה במחיר של 96.5 נקי, שהוא מחיר הגבוה בהרבה מעל למחיר המינימום. הביקושים להנפקות בנק ישראל נובעים מהתמעטות אפיקי ההשקעה הסולידיים ומההערכה שרמות הריבית במשק תלך ותפחת.

הודעות בבורסה

- ● פי.בי. הרווחה במחצית הראשונה של 1987 13.5 מיליון שקל לעומת רווח של 8.1 מיליון שקל במחצית השנה הקודמת. החברה תחלק דיוידנד ביניים במזומן בשיעור של 300 אחוז. ביום ה"אקס" ה–19 לאוגוסט.
- ● סקופוס הרוויחה בשנה שהסתיימה במרץ 1987 1.1 מיליון שקל לעומת רווח של 651 אלף שקל בשנה הקודמת. החברה תחלק דיוידנד ביניים בשיעור של 50 אחוז.
- ● חיפה כימיקלים הרוויחה במחצית הראשונה של 1987 6.9 מיליון שקל לעומת רווח של 3.8 מיליון שקל במחצית השנה הקודמת.
- ● שלמון הרוויחה במחצית השנה הראשונה של 1987 708 אלף שקל לעומת רווח של 169 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5609.73	5589.87	−24.46	−0.44
אבוקה	535.27	524.88	−4.05	−0.77
אגת	257.42	252.51	−0.31	−0.12
אדיר	1709.83	1676.55	−3.82	−0.23
אדם	2813.02	2758.78	−14.38	−0.52
אופיר	1972.07	1933.98	−1.42	−0.07
אור	453.18	443.82	−0.94	−0.21
אורטן	152.01	149.02	−0.35	−0.23
אורלי	279.73	277.67	−0.56	−0.20
אורן	821.69	805.68	−2.95	−0.36
איל	3965.20	3888.98	−13.88	−0.36
אירים	5637.75	5513.72	−40.74	−0.73
איתן	764.18	748.99	−1.68	−0.22
אלון	616.40	603.77	−0.62	−0.10
אלמוג	685.81	672.42	−1.45	−0.22
אלפיסם	104.73	102.38	−0.27	−0.26
ארז	377.85	370.55	−2.75	−0.74
אש	184.69	180.68	−1.33	−0.73
אשל	185.31	181.71	−0.11	−0.06
אתרוג	255.56	253.99	0.06	0.02
ברולה	2715.72	2663.85	−13.58	−0.51
ברוש	569.55	558.59	−2.44	−0.43
ברק	563.89	552.96	−2.60	−0.47
ברקת	317.19	311.06	−1.08	−0.35
גביש	1607.01	1575.95	−4.52	−0.29

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
דקל	463.72	454.94	−2.90	−0.63
הדס	430.03	426.04	−2.83	−0.66
ורד	544.61	535.33	−0.98	−0.18
זהבית	2796.78	2733.72	−15.37	−0.56
זוהר	21065.49	20757.49	−68.48	−0.33
זיו	19603.23	19316.47	−17.17	−0.09
זמיר	555.86	545.05	−3.94	−0.72
חוחית	166.76	163.12	−0.01	−0.01

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
נתה	29189.15	28769.12	−75.44	−0.26
נטף	342.42	340.07	−2.34	−0.68
נטע	527.25	516.52	−6.43	−1.23
ניר	6832.17	6734.87	−47.20	−0.70
סביון	683.19	670.94	−3.02	−0.45
סגולה	140.76	137.98	0.00	0.00
סלע	357.09	347.23	−0.21	−0.06
סנונית	518.14	508.02	−1.51	−0.30

שערי אגרות החוב

שערי מטבע חוץ

13.8.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.58	1.65	1.6194	1.6396	1.58	1.66	1.6189	1.6391	1.56	1.65	1.6159	1.6362	1.6284	0.0043
1 ליש"ט	2.49	2.60	2.5603	2.5922	2.51	2.63	2.5538	2.5857	2.51	2.63	2.5555	2.5877	2.5721	0.0211
1 מרק גרמני	0.84	0.87	0.8561	0.8668	0.84	0.88	0.8552	0.8659	0.84	0.88	0.8543	0.8650	0.8612	0.0049
1 פרנק צרפתי	0.25	0.26	0.2564	0.2596	0.25	0.26	0.2568	0.2600	0.25	0.26	0.2560	0.2593	0.2580	0.0014
1 גולדן הולנדי	0.74	0.77	0.7596	0.7690	0.75	0.78	0.7606	0.7701	0.74	0.78	0.7584	0.7680	0.7644	0.0042
1 פרנק שוויצרי	1.01	1.05	1.0316	1.0445	1.01	1.06	1.0306	1.0435	1.01	1.06	1.0292	1.0421	1.0365	0.0063
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2466	0.2496	0.24	0.25	0.2464	0.2494	0.24	0.25	0.2458	0.2487	0.2478	0.0030
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2354	0.2383	0.23	0.24	0.2352	0.2381	0.23	0.24	0.2346	0.2375	0.2365	0.0013
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2222	0.2250	0.22	0.23	0.2220	0.2248	0.23	0.23	0.2215	0.2243	0.2233	0.0001
1 מרק פיני	0.35	0.36	0.3543	0.3587	0.34	0.36	0.3544	0.3588	0.34	0.37	0.3535	0.3579	0.3566	0.0018
1 דולר קנדי	1.19	1.24	1.2158	1.2309	1.19	1.25	1.2149	1.2301	1.19	1.25	1.2149	1.2302	1.2234	0.0030
1 דולר אוסטרלי	1.07	1.18	1.1412	1.1554	1.10	1.18	1.1417	1.1560	1.10	1.15	1.1376	1.1512	1.1406	0.0060
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7689	0.7785	0.46	0.78	0.7681	0.7777	0.49	0.68	0.7679	0.7772	0.7739	0.0038
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4120	0.4171	–	–	0.4115	0.4166	–		0.4115	0.4167	0.4145	0.0025
10 שילינג אוסטריים	1.19	1.24	1.2181	1.2333	1.20	1.25	1.2183	1.2335	1.19	1.25	1.2161	1.2316	1.2254	0.0071
1000 לירות איטלקיות	1.15	1.21	1.1813	1.1960	1.16	1.23	1.1830	1.1968	1.16	1.23	1.1795	1.1943	1.1873	0.0036
100 ינים יפאניים	1.04	1.09	1.0700	1.0833	1.05	1.10	1.0679	1.0812	1.05	1.10	1.0680	1.0814	1.0796	0.0027

שערי מטבע בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 13.8.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

1.5805/1.5815	$ ארצות הברית	ל־1 שטרלינג
1.8905/1.8915	מרקים גרמניים	ל־1$ ארה"ב
2.1295/2.1305	פלורינים הולנדיים	"
1.7500/1.5710	פרנקים שוויצריים	"
39.26/39.28	פרנקים בלגיים	"
6.3100/6.3120	פרנקים צרפתיים	"
1370.00/1371.00	לירטות איטלקיות	"
151.30/151.40	ינים יפאניים	"
1.2574/1.2579	$ ארצות הברית	ל־ס.ד.ר.

שער הזהב 462.00 $ ארה"ב אונקיה לפי הון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוארד)

	ליש"ט/$	פר"ש/$	מ"ג/$
1 ח':	1.5764/1.5776	1.5656/1.5669	1.8859/1.8874
3 ח':	1.5686/1.5698	1.5575/1.5589	1.8768/1.8783
6 ח':	1.5582/1.5596	1.5450/1.5467	1.8640/1.8655

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שערי המניות

13.8.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אגודה ש	21700	שב				
הספנות 0.1	1715	הב	2985	−191	−10	−8120
הספנות א 0.5	1191		1199	−12	−1	−6
כללי לא בהסדר	18700		89	−400	−2.1	−111
בנק צפון־אמר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון־אמר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
טיב.ד. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	8000		1068	−20	−0.3	−926

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	103150		1237	−100	−0.5	−699
אידיבי ב 100.0	103650		22			+44
אידיבי בכ א	635000			−20000	−3.1	−6
אגוד 0.1	77602		115	−100	−0.1	−59
דיסקונט ב	134000		7			+7
דיסקונט א	131800		352	−700	−0.5	−280
דיסקונט שה ב	15500		7			
המזרחי ש	42550		999	−280	−0.7	−411
המזרחי ב	42562		76	−100	−0.2	−30
הפועלים מבכ	95000			+500	+0.5	.8
הפועלים ש	70100		1718	−540	−0.8	−1595
הפועלים ב	70350		205			+152
כללי א 1.0	179000		19	−645	−0.4	−24
כללי שה 7	8700		136	−80	−0.9	−279
בלל 0.1	44630		1672	−300	−0.7	−1505
בלל שה 11	16753		99	+20	+0.1	+37
מימון ומסחר 1.0	59868					+10
מימון ומסחר 5.0	30099	שב				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אדנים 0.1	24749	בח	25	−2750	−10	−50
אומימשכ ש	9680		138			
אומימשכ ב	9850		56	+360	+3.8	+141
כרמל ש	6100	בח	1842	−300	−4.7	−878
כרמל שה 1	4080					
בנין ל' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פת מבכ ש	2580		294			
משכן ב ש	4010		895			+418
טפחות 0.1	20700		12	−119	−0.6	−23
גאולות מבכ ש	22700			−300	−1.3	−101
טפחות רג ש	22500		214	−500	−2.2	−460
טפחות שה 1	10400			+290	+2.9	+11
טפחות שה 2	5241		50	+10	+0.2	+470

חקלאות

מזון וטבק

טכסטיל והלבשה

מתכת ומוצרי מתכת

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ, נייר ודפוס

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבגול 0.2 ב	17500		65	−100	−0.6	−65
מפעלי ניר 10.0	400100		16	−8696	−0.9	−15
אבדין 1.0	415		2380			−2407
אבדין 5.0	202		5949			−6230
חמישה יחד	3170		98	−30	−0.9	−95
הגמלק 1.0	1616		500			+500
הגמלק 5.0	1130		200	−20	−1.7	−200

שף נאמנות
בטחה
כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כור בכ ש	10500		618.2	−220	−2.1	−540.7
תעשיות אפ	158.5		97594	−1.5	−0.9	−807830
תעשיות אנח	106.5		413128			
				−0.5	−0.5	−468410
מרכזית ב 0.1	11280		22	−228	−2	−117
כלל תעש 1.0	222		29545	−5	−1.5	−25301

חברות השקעה

מסחר

שירותים

מלונות ושירותי תיירות

מחשבים ושירותי מחשבים

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
רשף	820	הב	2715	−60	−6.8	−2519
תבל	377		2180	−11	−2.8	−3350
אבנעים 1.0	5650		224	+50	+0.9	+61
אלקטל 5.0	240	הב	16151	+22	+10.1	+23950
אלקטל אופ	97		29150	+3	+3.2	+19812
גולן	680		750	+20	+3	+903
מאור אופטולוגיה	149	הב	8665	+9	+6.4	+19015
מ זון	535		4436	−5	−0.9	−2906

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
תלבב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלבב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	288		9225	−5	−1	−9463
ירושלים אופ	148		12669	−6	−4.1	−9677
גבים 0.1	4960		955	−220	−4.5	−2620
גבים 0.5	4040		494			−232
ישפרו 0.1	3741		279	+11	+0.3	+209
ישראלום 1.0	1194		411	−40	−3.2	−611
יבנים 10.0	19176		58	+129	+0.7	+71
כתן פיתוח 1.0	11980		82	−20	−0.2	−62

מוצרי בניה

נפט

דלק

אזהרה לשוטרים: מחלץ נפגעים בתאונת דרכים — מסתכן באיידס

דף הסברה שהופץ במשטרה מפרט פעילויות העלולות לחשוף את השוטרים לסכנת איידס: עבודה במעבדות לזיהוי פלילי, טיפול רפואי בעצורים, התמודדות פיסית עם חשודים

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

שיטות העבודה של המחלקה לזיהוי פלילי של המשטרה ישונו בקרוב באופן קיצוני כדי שהשוטרים לא יידבקו באיידס בעבודתם — כך מסתבר ממסמך שהופץ באחרונה במשטרה.

עקב דיון בצמרת המשטרה פורסם בימים אלה דף הסברה למפקד שמטרתו להגביר את המודעות ולהרחיב את ההסברה בנושא האיידס במשטרה.

לדף צורפה איגרת של קצין הרפואה הראשי של המשטרה, נצ"מ ד"ר ראובן גולדשמידט, ובה ניתן הסבר על המחלה. הוא מפרט פעילויות משטרתיות שונות שנסקרו בישיבת ראשי האגפים במשטרה העלולות לחשוף שוטרים לסכנת האיידס: עבודת אנשי המעבדות לזיהוי פלילי, טיפול רפואי בעצורים, פינוי נפגעי תאונות דרכים, התמודדות פיסית עם השודים.

הוחלט שישונו דרכי העבודה של המחלקה לזיהוי פלילי, בניידות יוחזקו כפפות חד פעמיות ומסיכות מיוחדות.

עוד מתברר מהמסמך, כי המשטרה ובית החולים שיבא עורכים סקר על קבוצות סיכון מסוימות להידבקות באיידס. לאחר קבלת נתוני הסקר ייערך דיון נוסף במשטרה ותימשך פעילות המניעה בנושא הזה.

"קונדומאט" בעיר הקודש

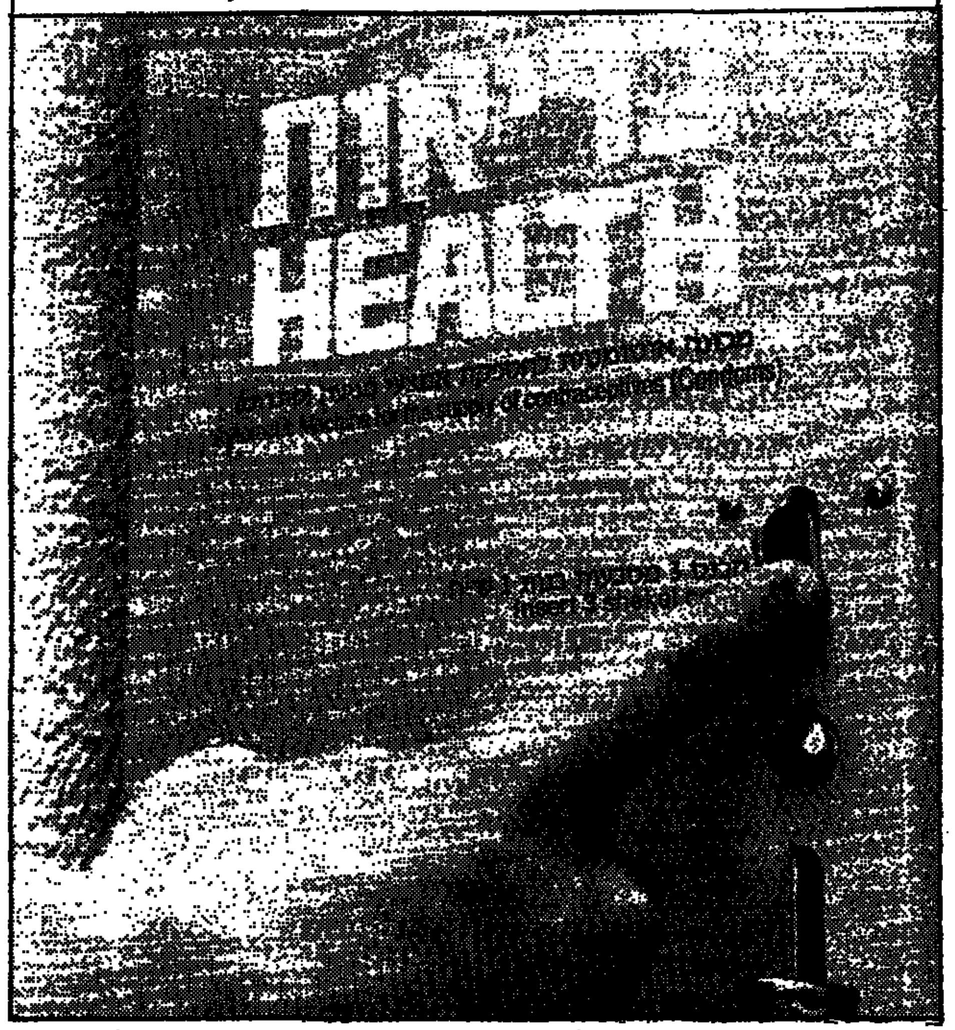

"בריאות" — כך מכריזה הכתובת על אוטומט למכירת קונדומים בבית קפה ירושלמי. שלושה שקלים בעד שני "כובעונים". (צילום: אפי שריד, י.פ.פ.א.)

בת 35 נדרסה למוות בנתניה

בתה, בת 10, נפצעה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

אשה, כבת 35, נהרגה אתמול בתאונת דרכים ברחוב שלמה המלך בנתניה. בתה, בת 10, נפצעה.

השתיים הלכו על המדרכה. לפתע סטה רכב פרטי ופגע בהן.

לדברי הנהג, היטה את רכבו מחשש שיפגע בילד שחצה לפתע את הכביש.

פרסט קלאס
FIRST CLASS
למידע נוסף טל' (03)332206
בחנויות המובחרות
1987-88 תשמ"ח
כל השבוע במבט אחד

הרב זאב מש"ס: יש איידס רחמנא לצלן; דורש ניידת לבדוק נוגרנים בירושלים

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

הרב נסים זאב דורש להפעיל בירושלים ניידת לבדיקת נוגרני איידס. הרב זאב הוא סגן ראש עיריית ירושלים מטעם ש"ס וממונה על תיק שירותי משפחה וקהילה. את דרישתו העלה במכתב לראש עיריית ירושלים טדי קולק.

"בעקבות הנגע והתפשטות המחלה המתוארת של האיידס, רחמנא לצלן, אני פונה אליך מתוקף תפקידי, בבקשה להקים שירות רפואי נייד לבדיקת נוגרני איידס, אצל אנשים הקרובים להיות נגועים במחלה זו. ידוע לך כי הקרובים לאנשים הנגועים במחלה זו הינם הפרוצות, וההומוסקסואלים והנרקומנים למיניהם."

זאב מציין כי ידוע לו, שבת"א מופעלת כבר ניידת כזאת והוא מציע להקים שירות כזה גם בירושלים, בתיאום עם משרד הבריאות והמשטרה. זאב שיגר עותקים ממכתבו גם למשטרת ירושלים ולמנהל המחלקה לשירותי בריאות בעיריית ירושלים.

למצרים — בקפיצה קלה

שלטונות מצרים מתלוננים כי גדר הגבול בטאבה פרוצה וניתן לעבור אותה בקלות

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

שלטונות מצרים בטאבה מתלוננים על כך שישראלים ותיירים זרים חוצים את הגבול מטאבה למצרים ללא קושי.

אתמול חצה בריצה אזרח מאתיופיה את הגבול מטאבה למצרים בלא קושי. הגדר רעועה ובקפיצה קלה ניתן לעבור למצרים. האזרח ה־אתיופי הוחזר כעבור מספר שעות ועתה הוא נחקר במשטרת אילת.

מקורות צבאיים ציינו כי גובה הגדר המפרידה בין החוף הישראלי למצרי אינה עולה על מטר, נמשכת לתוך הים וניתן בנקל לעבור מעליה.

נמצאו גופות של 2 צעירים מעראבה שטבעו בכנרת

מאת סופר "הארץ" בצפון

שני הצעירים מכפר עראבה שנעלמו בכנרת שלשום בבוקר, נמצאו אתמול בלא רוח חיים סמוך לחוף המרינה, שבו נראו באחרונה נכנסים למים.

ארבעת הישראלים שנספו ביוון הובאו אתמול למנוחות בחיפה

(ע). הלוויותיהם של ארבעת הישראלים שנהרגו בתאונת דרכים במבואות אתונה נערכו אתמול אחר הצהריים בבית הקברות בכפר סמיר במבואות הדרומיים של חיפה.

ארונותיהם של בני הזוג, יצחק וציפורה ברוך ז"ל מנהריה, ועזרא ורחל כהן ז"ל מחיפה הגיעו בשעות הלילה במטוס של חברת "אולימפיק" מאתונה. את הארונות ליוו יעקב ברוך, אחיו של יצחק ברוך ז"ל, וידיד המשפחה משה שגב, שטסו בתחילת השבוע לאתונה, על מנת לזהות את הגופות.

התאונה ארעה בעת שמכונית פרטית ששכרו הארבעה עצרה בצומת מרומזרת, ואוטובוס שהסיע תיירים, פגע בה בעוצמה רבה מאחור וגרם למותם. שלטונות יוון חוקרים את האסון.

השלטונות היווניים, הקונסוליה הישראלית באתונה והקהילה היהודית סייעו להעביר את הגופות לקבורה בישראל.

בני הזוג עזרא ורחל כהן ז"ל, הניחו בן ובת קטנים ואילו בני הזוג יצחק וציפורה ברוך ז"ל, הותירו אחריהם שתי בנות, אחת משרתת בצה"ל, והאחרת בת 16.

הקונסוליה הישראלית ביוון עוקבת אחר מהלך החקירה של משטרת אתונה בפרשה.

12 פועלים נמלטו בעוד מועד בהתמוטט מבנה שיצקו את גגו

(ע). מבנה תעשיה הנמצא בשלבי בנייה, ברחוב הסורגא 26 באזור, קרס אמש לאחר שגג הקומה השלישית שיצקו אותו אתמול התמוטט ונפל על גג הקומה שמתחתיו, וגם זו התמוטטה.

בעת ההתמוטטות היו במקום 12 פועלים שהיו אמורים לעבוד עוד שעה נוספת בשל יציקת הבטון, שאי־אפשר לעזוב באמצע. לפני הקריסה חשו בזעזועים והצליחו להימלט.

כוחות גדולים של משטרה, מכבי אש ומד"א הגיעו מיד למקום. החברה הקבלנית האחראית לבניית המבנה היא חברת צ. ע. בע"מ.

למקום הוזמן מהנדס עיריית חולון כדי לבדוק את סיבת הקריסה. המשטרה פתחה בחקירה.

למקום הגיע ציוד כבד כדי לפנות את ההריסות ולוודא שאיש לא נלכד שם. ככל הידוע, כל הפועלים נספרו ולא חסר איש.

מבקר עיריית תל אביב בודק חריגות בפרויקט הדירות ב"שוק באזל"

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל אביב

מבקר עיריית תל אביב שמואל רוכיצ'ק החל באחרונה לבדוק את אופן טיפולה של העירייה בפרויקט המגורים שהוחל באחרונה בהקמתו באיזור שוק באזל.

המבקר בודק כיצד נשכחו 600 מ"ר שצורפו רק באחרונה לפרויקט כשטח ציבורי פתוח, בשעה נטען כאילו היה בטיפול בעניין משום טעם לפגם משום שהיה בכך לשנות את תנאי המכרז.

למבקר נמסר מכתב של תושבי האיזור הטוענים כי תכנית הבנייה המבוצעת בפועל, הגם שאושרה על ידי מסורות התכנון והבנייה של העירייה, מנוגדת לתכנית קודמת שאושרה על ידי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה ומשום כך היא מנוגדת לחוק. עוד טוענים התושבים, כי בעוד שאושרו בוועדה המחוזית 199 אחוזי בנייה הרי בפועל ייבנו במקום 216 אחוזים. בתכנית המקורית אושרו דירות בגודל 100 מ"ר ברוטו ולפי התכנית החדשה אושרו 106.5 מ"ר נטו שפירושו 115 מ"ר ברוטו. כן קבלו התושבים כי עיצובם הארכיטקטוני של הבניינים שונה מהתכנית שאושרה בוועדה המחוזית וכתוצאה מכך קיים חשש לגריעת מטרדים לתושבי השכונה. מיפלס הכניסה לבניין על פי התכנית המאושרת בוועדה המחוזית אמור להיות בגובה הרחוב, והמפלס בפועל יהיה בגובה של 1.70 מטר.

התושבים שהיפנו את טענותיהם גם לראש עיריית תל אביב, מפקד משטרת מחוז תל אביב ומנהל מחוז תל אביב של משרד הפנים, תוך שהם תובעים מהם צו הפסקה מינהלי לעבודות.

דובר עיריית תל אביב אמר בתגובה כי כל שינוי שביצעה הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בתוכניות שאושרו בוועדה המחוזית — נעשו בגבולות החוק.

הקבלן אריה פרנקל הבונה את בנייני המגורים אמר בתגובה כי בפרויקט אין כל סטייה מהחלטות הוועדה המחוזית הוועדה המקומית לתכנון ולבניה.

חברת החשמל הקציבה עוד כמיליון דולר להכין את הרישוי לתחנה הגרעינית הראשונה, בחולות חלוצה

מאת אלי אלעזר, סופר "הארץ"

מועצת המנהלים של חברת החשמל אישרה בישיבתה אתמול תקציב נוסף של כמיליון דולר להשלמת עבודות ההכנה לרישוי של אתר הכוח הגרעיני הראשון במדינה, בחולות חלוצה.

באתר זה מתבצעות, זה שנים אחדות, עבודות בדיקה וסקרים כדי להגיש את כל החומר לגופי הרישוי במדינה. זאת כדי שכאשר יוחלט לגשת להקמת תחנת הכוח הגרעינית הראשונה ותימצא המדינה שתספק לישראל את כור הכוח הגרעיני הראשון לייצור חשמל, לא ייגרמו עיכובים מהיעוד אתר מאושר.

כמו כן אישר הדירקטוריון את השתתפות חברת החשמל בהקמת מרינה באשקלון.

מדובר בהשתתפות של עד 5 מיליון דולאר מצד חברת החשמל, שהם כשליש מתקציב המרינה, וזאת כפיצוי לתושבי האזור על הקמת תחנת הכוח החדשה המופעלת בפחם, הנמצאת כיום בשלבי בנייה באתר רוטנברג מדרום לאשקלון.

"אל על" חתמה הסכם עם "נקרמן" להטיס בחורף תיירים מגרמניה לאילת

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

"אל על" חתמה על הסכם חדש עם חברת "נקרמן" בגרמניה המערבית, להטסת תיירים ישירות בחורף לאילת. הטיסות הישירות ייערכו במטוס החדש "בואינג" 757 שייכנס לשרות בנובמבר. מנובמבר '87 ועד מאי '88 תפעיל החברה טיסה שבועית אחת ישירה מפרנקפורט לאילת.

"נקרמן" המטפלת ב־1.2 מיליון תיירים לשנה, החליטה לשווק את ישראל באמצעות מודעות שותפות הכוללות את חברת התעופה "אל על" וכן חוברות בצבע שיופצו בין כשלושת אלפים סוכני נסיעות ותיירות בגרמניה המערבית.

עורך את העמוד: משה ריינפלד.

אגד

לכל מקום, בכל שעה
משתלם לך בכל דרך

לנוחותך רשימת קווי אוטובוסים ולוחות זמנים לאזור יהודה ושומרון

קו מס'	מוצא	יעד	זמני יציאה	זמני חזרה	מסלול הקו
963	ירושלים	ק. שמונה דרך טבריה	07.00, 08.20, 09.00, 11.00, 13.00, 14.45 ביום א' חוזר — 06.50, 07.20, 12.00, 13.45	06.00, 08.15, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00 ביום א' חוזר — 12.30, 13.30	ירושלים, יריחו, מפגש הבקעה, מסעף ארגמן, מסעף מחולה, בית שאן, טבריה, קרית שמונה.
961	ירושלים	טבריה	06.50, 07.30, 08.10, 08.50, 10.30, 11.45, 12.15, 13.45, 14.30, 15.15, 16.00, 16.45, 17.45 ביום א' הקו יוצא	06.45, 08.00, 09.10, 10.00, 10.45, 11.30, 12.15, 13.00, 13.45, 15.30, 16.45, 18.00, 19.00 ביום א' הקו יוצא	ירושלים, יריחו, מפגש הבקעה, מ. ארגמן, מ. מחולה, בית שאן, טבריה.
955	ירושלים	ק. נצרת	13.45	07.15	ירושלים, מ. שילה, שכם, שבי שומרון, מ. [illegible], מ. קבטיה, ג'נין, נצרת.
952	ירושלים	ק. נצרת דרך עפולה	09.30, 12.45 — עד עפולה בלבד חוזר ביום א' עד עפולה 11.30, 12.15	14.15	ירושלים, יריחו, מפגש הבקעה, מ. ארגמן, מ. מחולה, בית שאן, עפולה, נצרת.
949	ירושלים	בית שאן	12.30, 16.00	14.00	ירושלים, [illegible], כוכב השחר, מ. מבוא שילה, מ. אפרים, גיתית, חמרה, בקעות, רועי, בית שאן.
964	ירושלים	צפת	14.00	07.30	ירושלים, יריחו, מפגש הבקעה, מ. ארגמן, מ. מחולה, בית שאן, טבריה, צפת.
473	ירושלים	נתניה	07.00, 09.30, 13.30, 16.30	06.00, 10.30, 13.00, 17.00, 18.30	ירושלים, מ. ביתאל, מ. שילה, מ. לבונה, צומת תפוח, אריאל, עמנואל, קדומים, שבי שומרון, צומת השרון, נתניה.
474	ירושלים	כפר־סבא	08.30, 11.30, 14.45, 18.00, 19.00, 21.30 בבוקר לשילה — 19.00, 21.30	05.30, 08.30, 12.00, 15.00, 21.30 06.15 — מאריאל לכפר־סבא 19.30 — מכפר־סבא לאריאל	ירושלים, מ. ביתאל, מ. שילה, מ. לבונה, צומת תפוח, אריאל, עמנואל, מ. קרני שומרון, מ. מעלה שומרון, כפר־סבא.
468	ירושלים	תל־אביב	05.45, 13.45, 18.00	06.00, 14.00, 17.50	ירושלים, מכמש, עפרה, חלמיש, בית אריה, ת"א.
	עפרה	תל־אביב	11.45, 17.45, 23.15	12.30, 16.30, 22.00	עפרה, בית אריה וחלמיש [illegible].
471	ירושלים	תל־אביב	06.15, 14.00, 18.15	06.20, 14.00, 19.00	ירושלים, גבעת זאב, בית חורון, מ. מבוא חורון, מ. [illegible], ת"א.
440	ירושלים	באר־שבע	06.30, 10.00, 12.45, 15.00 חוזר יום א' — 08.30, 09.00, 09.20, 10.30, 12.00 10.00 — עד אדורים בלבד	07.15, 09.30, 10.35, 14.00, 16.15 חוזר יום א' — 07.50	ירושלים, קבר רחל, צומת גוש עציון, מ. קרית ארבע, מ. בית חגי, מ. [illegible], מ. [illegible], מ. [illegible], צומת שוקת, באר־שבע.
977	ירושלים	מעלה אפרים	11.00, 19.30	05.30, 13.00	מעלה אדומים, צומת אלמוג, ורד יריחו, ייטב, גלגל, נתיב הגדוד, [illegible], מעלה אפרים.
977	מפגש הבקעה	מעלה אפרים	11.45	11.15	מפגש הבקעה, [illegible], מעלה אפרים.
487	ירושלים	עין גדי	משעה 07.15—16.15 כל 15—20 דקות בשעה 21.30	09.00, 10.00, 10.45 משעה 11.00—17.30 כל 15—30 דקות בשעה 19.00	ירושלים, צומת יריחו, קליה, מ. מצפה שלם, [illegible], בי"ס שדה עין גדי, מרחצאות עין גדי.
486	ירושלים	נווה זהר (ים המלח)	08.30, 12.00, 15.00	08.15, 11.30, 16.00	כמו 487 וממשיך למצדה, מלונות עין בוקק, נווה זהר.
421	תל־אביב	נווה זהר	08.00, ב־10.00 עד עין גדי	14.00, מעין גדי בימי א' 05.30 בימים ב'–ה': 06.00	תל־אביב, ירושלים, ממשיך כמו 486.
966	חיפה	נווה זהר	08.00	15.00	חיפה, ירושלים, ממשיך כמו 486.
948	בית שאן	ירושלים	05.45	—	בק"ש אלון, רועי, בקעות, חמרה, גיתית, מעלה אפרים, ירושלים.
772	נתניה	מפגש הבקעה	08.30	12.15	נתניה, צומת השרון, [illegible], מ. [illegible], בקעות, [illegible], מפגש הבקעה.
038	נתניה	שא־נור	07.15, 14.25, 19.00, 22.00	06.15, 08.30, 16.30, 20.30	צ. שרון, עינב, שבי שומרון, חומש, שא־נור.
018	כפר־סבא	סלעית	06.00*, 07.50, 09.15, 11.00, 12.00, 14.40, 16.30	06.25, 08.20, 09.45, 11.13, 12.50, 15.10, 19.00*	כפר־סבא, צור נתן, אייל, סלעית. * כוכב יאיר.
060	ירושלים	ק. ארבע	06.00, 07.10, 08.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.20, 14.00, 14.40, 15.20, 16.00, 16.45, 17.30, 18.35, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30	05.45, 06.30, 06.45, 07.00, 07.15, 07.35, 08.30, 10.10, 11.10, 12.00, 12.55, 14.15, 15.10, 16.05, 16.50, 17.30, 18.00, 18.50, 20.15, 22.00	ירושלים, קבר רחל, מ. גוש עציון, ק. ארבע ממשיך למערת המכפלה.
061	ירושלים	כפר עציון	08.20, 10.15, 11.15, 12.15, 13.10, 13.50, 14.30, 15.10, 15.50, 16.30, 17.10, 18.10, 19.15, 20.45, 22.00	06.40, 07.15, 09.15, 11.15, 12.15, 13.15, 14.10, 14.50, 15.30, 16.10, 16.50, 17.30, 18.15, 19.15, 21.45	ירושלים, קבר רחל, אפרתה, גוש עציון.
062	ירושלים	הר גילה	06.30, 13.15, 15.30, 18.30	07.15, 13.45, 16.00, 19.00	ירושלים, בי"ס שדה גילה, הר גילה.
65	ירושלים	מעלה עמוס	07.15, 14.15, 16.30	08.30, 15.40, 19.50	ירושלים, [illegible], [illegible], מעלה עמוס.
066	ירושלים	תקוע	06.00, 14.30, 17.30 20.30 — מגיע למעלה עמוס, [illegible]	יוצאים מתקוע — 06.45, 15.30, 16.30 יוצא [illegible] — 21.30	ירושלים, בית לחם, [illegible], מ. הרודיון, אל דוד, תקוע.
67	ק. ארבע	מ. חבר	17.00, 19.00	17.30, 19.30	
68	ק. ארבע	אדורה	18.00	06.30	
69	עתניאל	ק. ארבע	06.30, 16.15, 19.10	06.00, 15.45, 18.40	עתניאל, בית חגי, קרית ארבע.
070	ירושלים	בית־אל	06.00, 07.00, 07.40, 09.00, 11.00, 16.30, 19.30, 21.30, 23.30 חוזר יום א' — 10.00, 12.10	06.45, 07.45, 08.40, 09.45, 14.00, 17.15, 20.15, 22.15, 24.00	ירושלים, מ. קלנדיה, פסגות, עפרה, בית־אל.
072	ירושלים	עפרה	06.30, 14.45, 16.15	06.50, 15.45, 17.00	ירושלים, [illegible], עפרה.
73	ירושלים	מצפה יריחו	06.15, 07.00, 12.36, 14.30, 15.44, 19.00, 22.00	07.10, 08.10, 13.25, 15.30, 17.00, 20.00, 23.00	ירושלים, עיר אדומים, כפר אדומים, מצפה יריחו.
75	ירושלים	עיר אדומים	בין השעות 06.00–24.00 כל 15–20 דקות	בין השעות 06.00–24.00 כל 15–20 דקות	
076	ירושלים	אלון שבות	17.30	06.45	
078	ירושלים	שילה	06.45 12.00, 17.00 — ממשיכים ללבונה	06.30, 07.45 13.15, 18.10 — יוצאים מלבונה	ירושלים, פסגות, בית־אל, שילה.
079	ירושלים	כוכב השחר	06.45, 14.00, 19.00	06.30 — יוצאים [illegible] 07.45, 15.00	ירושלים, מ. מכמש, עפרה, רימונים, כוכב השחר.

מ — מסעף, צ — צומת.

הטבלה נכונה לימים א'–ה' ומעודכנת לאוגוסט 1987. המידע הינו בסיסי ואינו מקיף את כל קווי אגד. לקבלת מידע נוסף ולוחות זמנים מודפסים — פנה ללשכות המודיעין בכל תחנות אגד ולמרכזי המידע.

מרכזי מידע לציבור

תל־אביב – טל' 03־432777 בימים א'–ה' מ־06.30–20.30, בימי שישי/ערבי חג מ־06.30–15.00, במוצ"ש/חג מ־16.00–22.00.
ירושלים – טל' 02־304304 בימים א'–ה' מ־7.00–19.00, בימי שישי/ערבי חג מ־7.00–16.00, במוצ"ש – ממוצאי שבת עד 22.00.
חיפה – טל' 04־549121 בימים א'–ה' מ־7.00–19.00, בימי שישי/ערבי חג מ־7.00–14.00.
באר־שבע – טל' 057־74341 בימים א'–ה' מ־9.00–16.00, בימי שישי/ערבי חג מ־9.00–14.00.

■ לוחות הזמנים משתנים לפי עונות השנה ■ מידע לימי שישי/שבת/חג וחול המועד – במרכזי המידע.
■ דפי לוחות זמנים מפורטים ועדכניים ניתן לקבל בלשכות המודיעין בתחנות אגד.

גזור ושמור

מוסיקה

מגאזין על צלילים ואנשים

הופיע גליון 5

מוסיקה
מגאזין על צלילים ואנשים

דוד שחם / בקורת על "קול המוסיקה" • רם עברון / המרתק בהקלטות הסטוריות • יוסי מרחיים / הג'אז החדש: נכון לעכשיו • רונית לנד / סטראווינסקי והבאלט המודרני • חנוך רון / סאשה ארגוב – הקיסר של הזמר הישראלי • עשי ויינשטיין / ילדך בקונסרבטוריונים – תחקיר • רות שרייבר / תזמורת חיפה בין משברים • טוסקניני – המוסיקאי, האדם • חגי חיטרון / לקנות מגבר: מדריך לצרכן הנבוך ועוד כתבות ומאמרים מרתקים

מתקשה להשיג?
עשה מנוי – התקשר 03–615538

טיולים זה השטח שלנו

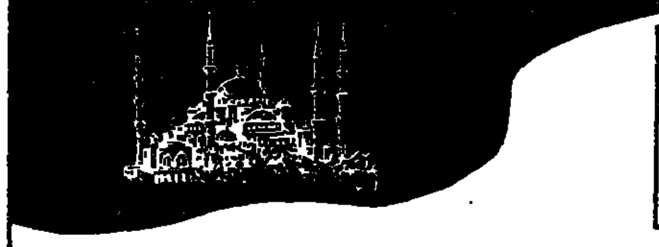

קניה
ספארי בלודגים ובקמפינג
6.10, 1.10
10.9 קניה ואיי סיישל
בהדרכת ד"ר עוזי פז

מצרים
קהיר, לוקסור, אסואן
8 ימים
9.10, 7.10, 22.9

יוגוסלביה
הרים, ערים, חופים ואגמים
30.9

תורכיה
טיולים נוספים
לאור הביקוש הרב
5.10, 11.9

נפאל
פסגות ההימלאיה
טיול רגלי
1.10

איטליה
רומא, נאפולי, ונציה, פירנצה ועוד
30.9

מזרח תורכיה
לחבלי ארץ נידחים
31.8

ספרד ופורטוגל
ליסבון, מדריד, גרנדה, סביליה ועוד
1.10

סיני
טיולים מלווים בגמלים
טיולי משפחות
11.10, 6.10, 22.9

יוון
אל כל האתרים הקלאסיים
6.10

בטיולינו ניצול זמן מירבי. תכנית מלאה, אמינות מינהלית והדרכה מעולה, כל אלה מבטיחים תמורה מלאה למטיילים.

טלפן וקבל חוזר טיולים לביתך 381044, 03-375063
מח' טיולי חו"ל השפלה 3 ת"א

קול המפרסם

החברה להגנת הטבע

יופי של שבוע בריאות
במלון מצפה הימים...

חוות הבריאות של מלון מצפה הימים
תעניק לך שבוע של בריאות וכיף
תוכנית דיאטה בפיקוח רפואי יצמוד
מחזור הקרוב – 6.9–11.9
מחזור נוסף – 13.9–18.9
אוכל צמחוני
שפע פעילויות מגוונות
* התעמלות * יוגה * רפלקסולוגיה * פלדנקרייז
אפשרות להזמנת טיפולים
* מסג' * קוסמטיקה * אמבטיות צמחים * מניקור * פדיקור
במקום: בריכת שחיה, סאונה, ג'קוזי וחדר כושר
חדרים מרווחים וידאו וטלויזיה בכל חדר
פרטים בטלפון: 06־937013/4

מקום שתרגישו בו בבית

בית־האלה בית־אבות סיעודי
9 ק"מ מבית שמש בכביש מס' 38

בית האלה

בניין חדש עם חדרים מרהיבים ושרותים צמודים.
נוף ואוירה פסטורלית באחד מהאזורים היפים בארצנו
ברמה של 5 כוכבים אנו מציעים לדיירנו את מירב הנוחיות:
■ פיקוח רפואי
■ ריפוי בעיסוק
■ פיזיותרפיה
■ בית־חם, פעילות חברתית ותרבותית
■ מזון מותאם אישית לפי הנחיות רופא ודיאטנית.

בקרו "בבית־האלה" בית אבות סיעודי (פתוח בשעות העבודה) או התקשרו לקביעת פגישת היכרות בלתי מחייבת

"בית האלה" ד.נ. האלה מיקוד: 99830, טלפון: 02־917655, בערב 02־915149

מטבח אירופאי צרפתי לאניני הטעם
תפריט היכרות: 17.60 ש"ח !!!

אספקת המזון והירקות אצלנו ישירות ממשק כפר הנגיד
מתכון הבית: אורז ברוטב תפוזים פראה בריה
VILLAGE

מרק או סלט חסה ואגוזים
*
סטייק אנטריקוט או
שוק אווז ברוטב תפוחים
*
קינוח
*
1/4 ליטר בירה או כוס יין

דיזנגוף 261 ת"א. טל' 449519, 03־440313

هكذا عن الأصل

[illegible]

בתי קולנוע

תל-אביב

אורלי – ילדים חורגים לאלוהים שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.30
אסתר – "קינג קונג 2" שישי 10.00 שבת 7.30 9.45
בית ברל – המגע ברור שישי 10.15 דני סנדרסון חכם על קטנים מוצ"ש 9.30
בן יהודה – אהבה בחלון ראווה שישי: 9.45, 12.00 מוצ"ש: 7.30, 9.30 (11.00 בבוקר)
אי.טי. חבר מכוכב אחר
גורדון – קנגורו 7.45, 9.45
גת – בלוז לחופש הגדול שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45
דקל – האלמנה השחורה שישי 10.00, קרוקודיל דנדי מוצ"ש 7.30, 9.35
בית ציוני אמריקה – שבלול שישי 10.00, 12.00, ספיס 14.30, מוצ"ש 8.00, 10.00, שבלול מוצ"ש 11.45 בלילה כל מה שרצית לדעת על המין
דרייב אין – שישי 10.00 ג'ימס בונד 12.30, סקס מוצ"ש 7.45 אלדין 9.45 ג'ימס בונד 12.15 סקס
הוד – סופרמן 4 שישי 10.30, 12.30, 22.00, 24.00 מוצ"ש 7.30, 9.30
רב חן – חן 1 – שישי 10.00, 12.15 מוצ"ש 7.55, 9.55 הנוכל והמאוהבת. שישי-שבת 11.00 בבוקר שילגיה ושבעת הגמדים
חן 2 – שישי 10.00, 12.15 מוצ"ש 7.45, 9.50 ליבו של אנג'ל שישי - שבת 11.00 בבוקר במבי
חן 3 – שישי 10.00, 12.20 מוצ"ש 7.50, 9.50 אני והחברה שישי - שבת 11.00 דובוני אכפת לי
חן 4 – שישי 10.00 ביה"ס למשמר אזרחי שישי: 12.15 חנות קטנה ומטריפה שבת: 7.45 ביה"ס למשמר אזרחי שבת: 9.45 חנות קטנה ומטריפה שישי ושבת: 11.00 בבוקר רובין הוד
חן 5 – הרפתקאותיו של סופר בלש שישי ושבת 11.00 בבוקר, שישי 10.00 12.20 נשק קטלני
פאר – לא שם זין שישי 10.00, מוצ"ש 8.00, 10.00
פריז – לבירינט שישי 12.00, 14.30 הקונפורמיסט 16.30 לחיי אהבותנו 22.00, 25.00 לבירינט מוצ"ש 11.00 הרולד ומוד 13.00 קרת ואש, 15.00 החברה של גרגורי 17.00 כלבי הקש 19.15, 21.30 לבירינט 23.30 הרולד ומוד, 02.45 כלבי הקש
תכלת – החנות מעבר לפינה מוצ"ש 7.45, 9.50
לב 1 – שישי: 11.00, 13.30, 20.00 מוצ"ש 8.00, 10.00 בלילה טוויסט רוקדים במוסקבה
לב 2 – נרדפי החוק שישי 11.00, 31.30, 22.00 מוצ"ש 8.00, 10.00
לב 3 – לוי וגולית שישי 10.00, 11.30, 10.00 מוצ"ש 8.00, ימי הרדיו 10.00
לב 4 – בקצב השעון שישי 10.00, 11.30, 13.30 העלולי השכן מוצ"ש 8.00, 10.00 בקצב השעון
מוזיאון – מותו של סוכן 7.00, מוצ"ש 9.30
קולנוע קיץ (בגן המוזיאון) – לורי אורדסון – בית האמיצים מוצ"ש 9.00
לימור – נווד מכוכב אחר שבת 11.00 24.00 הכבוד של פריצי
סינמה 1 – שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40 אלדין ומנורת הקסמים
סינמה 2 – אסקימו לימון 7 "אהבה צעירה" שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.40
שחף – שישי 9.45, 12.00, מוצ"ש 7.15, 9.30 11.00 סוד ההצלחה
תל-אביב – 007 באזור המסוכן שישי 9.40, 12.15, מוצ"ש 7.15, 9.45 שישי 11.00, 13.00 שבת 11.00, 13.00 אלדין ומנורת הקסמים
החוויה הישראלית – שישי 23.00 פסיכו (אלפרד היצקוק) מוצ"ש 9.50 פסיכו
סימטיק – 20.00 דאסטי ג'ימס 21.30 המכבסה היפהפיה שלי

אורגיל – ליבו של אנג'ל מוצ"ש 9.15
אור 1 – מוצ"ש 9.15 מוטו רומן
אור 2 – מוצ"ש 9.15 בקצב השעון
אור 3 – מוצ"ש 9.15 חוזיך אמריקאי
אור 4 – מוצ"ש 9.15 המובטל בטיסו
אור 5 – מוצ"ש 9.15 שכמע עדין 11.30 מוסקבה אינה מאמינה בדמעות
אורנע – מוצ"ש 9.30 קינג קונג מס' 2
סינמטיק 1 – שישי 14.00 המלכה כריסטינה 22.00 דקה לחצות שבת 20.00 דקה לחצות 22.00 [illegible] מוסקיטו
סינמטיק 2 – מוצ"ש 8.30 אויב הציבור
רון – בלוז לחופש הגדול 9.30
סמדר – בנים חורגים לאלוהים 9.15
עדן – סופרמן 4 9.30
מישאל – לא שם זין 9.30
כפיר – שישי 10.30 סופרמן 4 מוצ"ש 10.30, 13.30, 4.30, 7.30 ימי הרדיו
הבימה – סגור לרגל שיפוצים
אדיסון – שישי 10.30 עמי ותמי מוצ"ש 9.30 007 באזור המסוכן

רמת-גן

אואזיס – שישי 10.00 מוצ"ש 7.30, 9.40 "קינג קונג 2"
אורדע – מוצ"ש 7.15 9.30 סופרמן 4
ארמון – הנוכל האוהבת והמאוהבת שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.45
הדר – שישי 11.00 בבוקר עמי ותמי 10.00 סוד ההצלחה מוצ"ש 7.15, 9.45 סוד ההצלחה
שביט – 7.30, 9.30 מוטו רומן
רב גן 1 – הרפתקאותיו של סופר בלש שבת 11.00, 11.00 12.40 בלוז לחופש הגדול שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45
רב גן 2 – דובוני איכפת לי שישי ושבת 11.00 12.40 בבוקר, ימי הרדיו שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45
רב גן 3 – רובין הוד שישי 11.00 ושבת 11.00, 12.40 בבוקר, אני והחברה שישי 10.00, 12.05, מוצ"ש 7.30, 9.45
רב גן 4 – שלגיה ושבעת הגמדים שישי ושבת 11.00 12.40 בבוקר, קרוקודיל דנדי שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.45

חולון

ארמון – לא שם זין שישי 10.00 מוצ"ש 11.30 רומן לילי
רינה – 7.30, 9.30 שמותי ברז למורה
מגדל – שישי 10.00, מוצ"ש 7.15, 9.30 טוויסט רוקדים במוסקבה
סבוי – 007 באזור המסוכן שישי 9.45, מוצ"ש 7.15, 9.40 שישי 10.30 בבוקר עמי ותמי מוצ"ש 10.30, 12.30, 5.00

כפר סבא

חן – 7.30, 9.30 נשק קטלני
עמל – קרוקודיל דנדי מוצ"ש 7.30, 9.30

בת-ים

אורים – 5.00, 7.30, 9.30 מוטו רומן
עצמאות – סופרמן 4 שישי 11.00, 22.00 מוצ"ש 11.00, 5.00, 7.30, 9.30

חיפה והסביבה

אורה – שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15 מוטו רומן
אורלי – שישי 11.00 בבוקר דובוני אכפת לי מוצ"ש 7.00 9.15 ימי הרדיו
אמפיתיאטרון – מוצ"ש 7.00, 9.15 ג'ימס בונד 007 באיזור המסוכן
חן – לבירינט שישי 10.00, מוצ"ש 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 – בלוז לחופש הגדול מוצ"ש 7.00, 9.15 שישי 11 בבוקר: שלגיה
רב גת 2 – שישי 10.00 הנוכל והאוהבת והמאוהבת, 11.00 בבוקר הרפתקאות סופר בלש מוצ"ש 7.00, 9.15
שביט – לא שם זין מוצ"ש 7.00, 9.00
פאר – שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.15 4.30 קינג קונג מס' 2
עצמון 1 – סופרמן 4 שישי 10.15, מוצ"ש 7.15, 9.30
עצמון 2 – המובטל בטיסו שישי 10.15, מוצ"ש 7.15, 9.30
עצמון 3 – שישי 10.15 ילדים חורגים לאלוהים מוצ"ש 7.00, 9.30

הקריות (חיפה)

אורות – מוצ"ש 7.00 9.30 לא שם זין
בית העם – שישי 10.00 מוצ"ש 9.30, מוטו רומן
היובל – שישי 10.00 מוצ"ש 7.15, 9.15 המובטל בטיסו
רינן – מוצ"ש 7.30, 9.30 ביה"ס למשמר אזרחי

טבריה

יד שפירא - טבריה – מוצ"ש 9.30 ילדים חורגים לאלוהים

בית שאן

בית שאן – מוצ"ש 9.15 אי.טי.

הרצליה

דוד – מוצ"ש 7.45, 9.45 מוטו רומן
היכל – מוצ"ש: 7.00, 9.30 007 באזור המסוכן
מלון דניאל – 7.15, 9.30 סיפור מהודיים
דן אכדיה – שישי 7.00, בית ספר למשמר אזרחי שבת 9.30 חנות קטנה ומטריפה
תפארת – מוצ"ש: 5.00, 7.30 9.30 חנות קטנה ומטריפה

חדרה

חן – מוצ"ש 7.00, 9.15 בלוז לחופש הגדול

נתניה

סטודיו – 8.00, 10.00 חנות קטנה ומטריפה
שרון – 8.00, 10.00 לא שם זין
דוד – 9.00 מועדון גן עדן

נס-ציונה

מופת – 11.00 בבוקר, מוצ"ש 7.00, 9.15 משימות התאבדות

רחובות

הדר – 8.00, 10.00 לא שם זין 5.45 אותני האש
חן – 8.00, 10.00 ביה"ס למשמר אזרחי 11.00, 5.45 עמי ותמי
בית העם – המובטל בטיסו 8.30

פתח-תקוה

היכל 1 – סוד ההצלחה שישי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
היכל 2 – 007 באזור המסוכן שישי 9.45 מוצ"ש 7.15, 9.45 שישי: 10.30, 12.30 עמי ותמי
היכל 3 – סופרמן 4 שישי 10.30, 12.30 שבת: 10.30, 12.30, שישי: 5.00, 7.30 10.00 שבת 9.30 משהו פראי

עכו

אודיטוריום עכו – מוצ"ש 7.30 9.30 המובטל בטיסו

עפולה

מגדיאון – מוצ"ש 9.30 קרוקודיל דנדי

ליבו של אנג'ל
הסרט אותו לא תוכלו לשכוח!

הרי אנג'ל נשלח לחפש את האמת. נקווה כי לא יצליח למצוא אותה...
מיקי רורקה – שנת הדרקון
רוברט דה ניר – נהג מונית
בסרטו של אלן פרקר
ANGEL HEART
בכורה ארצית
דב־חן ת"א ליל שישי 10 – 12.15, מוצ"ש 7.45–9.50 ימי חול 5.35–7.45–9.50
אורגיל ירושלים מוצ"ש 9.15 ימי חול 7.30–9.45

הבימה התיאטרון הלאומי
מעגל הגיר הקווקזי
מחפשים
ילדים בני 10
הנראים קטנים מגילם
המועמדים יבואו ביום ראשון 16.8.87 בשעה 5.00 לתיאטרון הבימה (כניסת אמנים)
נא להצטייד בתמונה

גו'די דייויס (המעבר להודו)
מועמדת לאוסקר
"סרט יפהפה, איכות אמיתית!" Variety
"הופעה מדהימה של ג'ודי דייויס."
New York Times

קנגרו
Kangaroo
עפ"י ספרו החושני של ד.ה. לורנס על כח, אלימות ודעות קדומות.
בכורה ארצית. "גורדון המחודש" ת"א מוצ"ש 7.45 – 9.45 ימי חול 5 – 7.45 – 9.45

בית ברל
קולנוע ותיאטרון
תיאטרון בבית ברל:
הערב יום ו' 14.8 ב־10.15:
תימנה בראוור ואלי מאירי
מופע ג'אז – רוק "אוסול"
מחר מוצ"ש 15.8 ב־9.30
דני סנדרסון "חכם על קטנים"
יום ג' 18.8 מ־16.00 ועד חצות
"חדר נשים" – ערב שכולו נשים
עם חני ליבנה
★ בזאר ★ תצוגת אומנה ★ אסטרולוגית ★ קפה ועוגה
יום ו' 28.8 ב־10.00
"הזמן הצהוב"
עפ"י ספרו של דויד גרוסמן
קולנוע. בבית ברל:
החל מיום א' 16.8 ובמשך כל השבוע ב־8.00,
הסרט "בטי בלו" (37 מעלות בגל)
מוגבל למבוגרים מגיל 18 ומעלה
כרטיסים והזמנות בטל. 052-25155/31, 052-454104

טוויסט רוקדים במוסקבה
Twist Again in Moscow
עם
פיליפ נוארה
("השוטר מטבע מזויף")
מרינה ולאדי
ברנרד בליה

בכורה ארצית
בתי קולנוע "לב" ת"א שישי 22, 13.30, 11.30 מוצ"ש 10, 8 ימי חול 10, 8, 5, 2, 11.30
"מגדל" חולון גם ליל שישי 10
טל. 288868

מוזיאון חיפה
רח' שבתאי לוי 26, חיפה, טל. 523255
אירועי השבוע 15.8.87-20.8.87
תערוכות
אמנות חדשה
דן לוין - "קרמסטרה־סביבה".
מוסיקה ואתנולוגיה
מנורות נייר בעולם.
כשלוש מאות מנורות מעשר מדינות בתערוכה הגדולה ביותר מסוגה שנערכה בישראל.
אמנות עתיקה
כלי חרס איסלמיים מעוטרים.
שעות ביקור: א'-ה' ושבת 10.00-13.00,
ג', ה' ושבת גם 18.00-21.00
המוזיאון הימי הלאומי
(דרך אלנבי 198)
"אשיב ממצולות ים".
שעות ביקור: א'-ה' 10.00-16.00,
שבת 10.00-13.00
המוזיאון לפרהיסטוריה (גן האם)
"כפרים פרהיסטוריים מוגנות למים"
שעות ביקור: א'-ה' 08.00-14.00,
שבת 10.00-14.00
מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית
(שדרות הנשיא 89)
תערוכת מריאן קורן — הדפסים
שעות ביקור: א'-ה' 10.00-17.00,
שבת 10.00-14.00

אירועי רוק וידיאו עם יואב קוטנר.
מוסיקה
קונצרט קאמרי: ערב סונטות מאת באך, מוצרט, ויטאלי, וויואלדי, היידן,
מוצ"ש 15.8.87 שעה 20.30.
אירועים מיוחדים
לילות רוק־וידיאו
עם יואב קוטנר תחת כיפת השמיים.
תכנית מס' 5, מראשית הפאנק ועד הגל החדש. "קלאש", אלביס קוסטלו, איאן דיורי, "אקדחי הסקס".
יום שלישי 18.8 בשעה 21.00
אירועי קיץ לילדים שיחה עם מסכה.
טלים דאו - מופע מסכות ופנטומימה.
יום ד' 19.8 בשעה 10.30.

תיאטרון·בידור·מוסיקה

שלמה צח-אמנות ובידור מציג
אדם בהופעה
הזמנת הופעות אך ורק ב"אמנות ובידור" טל. 03-290235, 285646
אמנות ובידור-צח 290235

דודו טופז
בהצגה הבידור החדשה
בלי חשבון
הערב יום ו' 14.8 ב־10.00
טל. הקופה 841174
תל־אביב "בית־החייל"
מחר מוצ"ש 15.8 ב־9.30
טל. הקופה 5464251
יום א' 16.8 ב־9.00
יום ב' 17.8 ב־9.00
טל. הקופה 04-389052
כרטיסי הדרן, קסטל ובמשרדים
תיאטרון לילך: 293905

אניטה זילברמן
ערב בלי אשת
הרצליה "אודיטוריום"
יום ו' 14.8 ב־10.00 ובחצות
כרטיסי לאן הערב 052-22816
במשרדים 494786
ירושלים "הבית־האדום"
מחר מוצ"ש 15.8 ב־9.30
כרטיסים במשרדים ובקופה
טל. 02-533686
טרי הפקות: 222995

יהודית רביץ
באה מאהבה
לילה בעכו
יום ו' 14.8 ב־10.00
יום א' 16.8 ב־9.00
24.8 ב־9.00
כרטיסי הדרן, קסטל, מ.א. עמק חירון
טרי הפקות: 222995

המחזמר
טנגו בטיילת
יום ו' 14.8 ב־10.00
מוצ"ש 15.8 ב־9.00
טל. הקופה 232940
התיאטרון 03-656007

הלב
הצגה לילדים ולכל המשפחה
תל־אביב "בית־החייל"
יום א' 16.8 ב־5.00
יום ב' 17.8 ב־4.30
הרצליה "דוד" 18.8 ב־4.30
נתניה "שרון" 20.8 ב־4.00
דני פלץ 297193

דני סנדרסון
חכם על קטנים
בגבעתיים "שביט" הערב יום ו' 14.8 ב־10.00
טל. הקופה 314797
מחר מוצ"ש 15.8 ב־9.30
טל. הקופה 052-454105
יום ג' 18.8 ב־8.30
סלית הפקות: 287253

נורית גלרון
ירושלים. "הנרי קראון" מחר מוצ"ש 15.8 ב־9.00
כרטיסים כתגא, 02-222831
במשרדים ובקופה טל. 02-667167
תל־אביב, צוותא
יום ו' 21.8 2 הופעות ב־10.00 ו־12.15
כרטיסים הדרן, קסטל ובמשרדים
קוסלר אשר 200177

מועדונים

מסעדת קרוקודיל 052-570762
מחר הערב יום ו' 14.8 ב־10.00
אמנון ברנזון
משה יוסף 5461815

דחפון
שרות הודעות
טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

תיאטרוני ישראל
מחר מוצ"ש: 15.8
תיאטרון הבימה:
ברוך לבריאות: 21.00
בית ספר לנשים: — 21.00
התיאטרון הקאמרי:
עלמה וחושו — בקאמרי: 21.00

למכירה כרך א' ב'
של הצייר מנה כץ
בעריכת ג' אוחנה ר. אריאס
$600 —
מידע ת.ד. 1334 ת"א
ל־24746

פסטיבל סרטי אימה
בקולנוע החוויה הישראלית
ביפו העתיקה
תוכנית הפסטיבל:
שישי 14.8 ב־23.00 – "פסיכו"
מוצ"ש 15.8 ב־21.50 – "פסיכו"
א' 16.8 ב־21.50 – "קללת אנשי החתול"
ב' 17.8 ב־21.50 – "קללת אנשי החתול"
ג' 18.8 ב־21.50 – "ליל המסכות"
ד' 19.8 ב־21.50 – "ליל המסכות"
ה' 20.8 ב־21.50 – "יום שישי ה־13"
ו' 21.8 ב־23.00 – "שלח לי אותה נושך את צוארי"
כרטיסים בקופת האודיטוריום 813205

קבלת מודעות!
מ־8.00 עד 20.00 ברצף
לוח העיר
* מבצע מיוחד!
03-735588
03-727630
03-738707
לבעלי כרטיסי אשראי

בית ליסין
ההרפתקאה המופלאה – לילדים עם קלוסטר
הערב 14.8 ב־11.30 מחר שבת 15.8 ב־11.00, יום א' 16.8 ב־16.30 – הצגות ראשונות
רגעים מדוברים בסרט הרוק הבכירי לחיות המוזיקה
היום ב־14.30 וב־23.30 מחר מוצ"ש
טוסקה שלאגו ערב עם כסר ורטוזייסר ועדי רטרט
יום א' 16.8 ב־22.30
מבט הנעורים
ב' 17.8, ג' 18.8 ב־20.30
תוספת לחזון השלום – תיאטרון שירה בשיתוף עשן 77 – אורי אברהמי, עמי נאווב, דליה שימקו. קוראים ומשוררים שירי מלחמת השלום ג' 18.8 ב־21.30
הזמן מרוחה עכשיו לגיאטרון מכירת המנויים לעונת 87/88 נמשכת
לידיעת המנויים: תוקף המנוי הוארך עד סוף אוגוסט
רח' ויצמן 34, ת"א טל. 216653, 257966 ◆ ישראכרט

טלית הפקות מציג
משה לוי
יוסלב יעקובוביץ
רוני פטרסון
ריי פטרסון
רוי מרטין
שמוליק ברנשטיין
נעה צבתי
גדי ספיבק
שלמה ארצי
בהופעה "רק בן-אדם"

ספטמבר '87 - 4 הופעות בלבד.
12/9 - מוצ"ש - בשעה 21.00 - קיסריה - מופע פתיחה.
16/9 - יום ד' - בשעה 20.30 - בריכת השולטן ע"ש האנטפלד - ירושלים.
24/9, 25/9 - יום ה' ו' שעה 22.00 - "נתפסים ראש השנה בצמח". "אמפי" צמח
כלי נגינה - באדיבות הלהקה לבושה באופנת

מוזיאון תל אביב
ממארס עד פיקאסו

אוסף יצירות מופת
מאוסף המוזיאון מן דה הייט, הולנד. 40 אמנים ביניהם: בקמן, גוגן, דגא, דיקס, יבלנסקי, לז'ה, ליברמן, מונק, מונה, סזאן, פיקאסו.
שיח גלריה בתערוכה: יום א' בשעה 11.30, יום ג' 18.00, יום ו' 10.30 המגילה במוצ"ש 22.8.87
ג'ורג' גרוס

השנים בברלין
ציורי שמן, צבעי מים ורישומים, מאת הצייר, הסאטיריקן, המשורר והסופר המתארים את גרמניה שלפני עליית הנאצים. התערוכה בעריכת סרגי סברסקי, ניו יורק.
התערוכה מוצגת בביתן הלנה רובינשטיין
ח. יוג'ין סמית

צלם מודד
אוסף יחודי של למעלה מ־200 תצלומים של אבי הסיפור־הצילומי האמריקאי. תרומת מיכאל ס. סאקס לאגודת ידידי מוזיאון תל-אביב בארה"ב.
תחרות אדריכלית

בניין בית המשפט העליון בירושלים
תצוגה של שלבי התחרות על תכנון בית המשפט העליון.
החופש הגדול
מסכבים יוצא הדפס ססנא לטביקות ההדפס השונות. ברבי אירוין וזה סלה לפעילות אמנותית. לילדים ונוער: יום א'-ה' 10.00, 17.00. למבוגרים יום ב' 20.00. כרטיסים בקופה.
שוריים שלושה ממדים בגיל בית הכלה לילדים בגיל כיים.
קולנוע קיץ בגינה
בית האמיצים
קולנוע
מותו של סוכן
מוזיאון תל אביב, שדרות שאול המלך 27

"האוצר מוכן לשלם הקיצבה לילד ראשון ולהימנע ממס על קצבאות"

— אמר מנכ"ל המוסד הביטוח הלאומי, מרדכי ציפורי • המוסד הביע בוועדת ששינסקי הבודקת הרחבת בסיס המס, התנגדות נמרצת להטלת מסים על תשלומי הביטוח הלאומי

מאת צבי זרחיה

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי מרדכי ציפורי אמר כי במשרד האוצר ישנה נכונות להחזיר ולשלם את קצבת הילד הראשון ולבטל את הרעיון להטיל מסים על קצבאות, במסגרת הרחבת בסיס המס, שנבדקת בוועדת ששינסקי.

יוסי תמיר, סמנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, אמר בשבוע שעבר בוועדת ששינסקי כי ההתפתחויות בשנים האחרונות בנושא הקצבאות גרמו פגיעה משמעותית במשפחות קטנות בנות 3 — 1 ילדים והביאו להרחבת העוני בקבוצות אלו. קצבאות הילדים נשחקו, יחסית לשכר, מ־5 אחוזים בשנת 1975, ל־3.1 אחוזים כיום. ביטול קצבת ילד ראשון ומסוי קצבאות הילד השני והשלישי במשפחות בנות עד 3 ילדים הביאו לכך שמשקל תשלומי העברה בהכנסה הכוללת של משפחות קטנות פחת מאוד ופגע בהן.

החזר קצבת הילד הראשון לבעלי הכנסות של עד 90 אחוזים מהשכר הממוצע מתבצע באופן בלתי יעיל, ומשפחות רבות הזכאיות להחזר זה אינן מקבלות אותו. לפיכך, המליצו אנשי המוסד לביטוח לאומי לפני הוועדה, להחזיר את קצבת הילד הראשון לכלל האוכלוסיה ולבטל את המסוי על קצבת הילד השני והשלישי.

הם הדגישו שמיסוי על כל תשלומי ההעברה לא יהיה יעיל מנקודת ראות פיסקלית ומינהלית. רוב תשלומי ההעברה (לנכים, נפגעי עבודה, הבטחת הכנסה לזקנים והבטחת הכנסה) ניתנים למשפחות שהכנסתן נמוכה אף מסף המס וממילא הטלת מיסוי על קבוצות אלו לא תביא להכנסות פיסקליות לאוצר המדינה ותהווה נטל מינהלי. כך גם לגבי ההצעה שאנשים אלה ימסרו דו"ח על הכנסותיהם מכל המקורות.

ועדת ששינסקי בדקה אפשרות למס על רווחי הון ממניות

הוועדה ביקשה ארכה משר האוצר לסיים עבודתה רק בסוף השנה.

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברי ועדת ששינסקי, שמינה שר האוצר כדי לבדוק את מערכת המסוי על יחידים, ואפשרות ביטול הפטורים, ביקרו בשבוע שעבר בבורסה, לבדוק הטלת מס רווח הון אפשרי על מניות. ראש הוועדה, פרופ' איתן ששינסקי ביקש מיו"ר דירקטוריון הבורסה חיים שטסל, שיבהיר את עמדתו בנושא.

שטסל התנגד בשעתו להטלת מס רווח הון על השקעה במניות, בטענה שהדבר יגרום פגיעה קשה בבורסה. הוא טען אז כי הטלת מס כזה קשה מבחינה טכנית, ואינה ניתנת לאכיפה. עם זאת לא שלל אפשרות כי ניתן יהיה לשקול בעתיד הטלת מס רווח הון על השקעה במניות לטווח הקצר, ומתן פטור למשקיעים בטווח הארוך. מקורות המקורבים לוועדה הביעו את ההערכה כי תחליט בסופו של דבר שלא להטיל מס רווח הון על השקעה במניות.

מרדכי ציפורי

איתן ששינסקי

אנשי הוועדה פנו לשר האוצר משה נסים וביקשו לקבל ארכה ולסיים העבודה בסוף דצמבר במקום בספטמבר.

הוועדה לא תגיש דוח ביניים אלא דוח מסכם בלבד. פרופ' ששינסקי מסר כי הגשת המלצות ללא דוח ביניים אלא כמקשה אחת, תגדיל את אפקטיביות הדוח. לדבריו, הוועדה קיבלה עד כה פניות מ־150 משקיעים המבקשים למסור מידע רב. היא אף האריכה את המועד האחרון להגשת המידע עד 20 באוגוסט. ששינסקי מסר כי אנשי הוועדה כבר נפגשו עם נציגי התעשיינים, ההסתדרות וקרנות הפנסיה. ייתכן, לדבריו, שהוועדה גם תעסוק בהיבט המיסוי על החברות.

לבד ממנו חברים בוועדה ד"ר אפרים צדקה, ד"ר דן גלאי, ד"ר אמנון רפאל ודב ספיר.

18 אלף ש"ח לחודש — שכר ממוצע של מנהל בכיר בדיסקונט השקעות

אחד המנהלים קיבל הלוואה של עשרות אלפי שקלים צמודה למדד ובריבית של 5% בלבד

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת ההשקעות של בנק דיסקונט שילמה בממוצע לכל אחד משבעת מנהליה במחצית הראשונה של 1987 שכר כולל לרבות הוצאות נלוות 752 אלף שקל, שהם כ־18 אלף שקל למנהל לחודש בממוצע. כך עולה מתשקיף ההנפקה של החברה שפורסם אתמול. על פי אותו תשקיף מבקשת החברה לגייס 13 מיליון שקל, בכתבי אופציה ואגרות חוב הניתנות להמרה.

עוד מתברר מתשקיף החברה כי אחד המנהלים בחברה קיבל הלוואה של עשרות אלפי שקלים כשהיא צמודה למדד, ונושאת ריבית של 5 אחוזים בלבד. ריבית השוק על הלוואות צמודות מדד, היא לפחות 10 אחוזים בשנה. באחרונה שונו תנאי ההלוואה זו, כך שהיא צמודה, אך לא תישא ריבית. יתרת ההלוואה בתאריך 30.6.87 היתה 65 אלף שקל.

מועצת המנהלים של דיסקונט השקעות רשאית להוציא לדירקטורים מכתבי שיפוי, לפיהם החברה תשפה אותם בגין תביעות שהוגשו או שיוגשו, כאשר פעילותם נעשתה בתום לב. יש לציין כי בתאריך התשקיף הוגשו תביעות יצוגיות של קבוצות בעלי מניות בחברות אלסינט ואייטקס. בחברות אלה מכהנים וכיהנו דירקטורים אשר עשויים לקבל מכתבי שיפוי, על תביעות שהיקפן הכספי לא ידוע.

החברה להשקעות של בנק דיסקונט סיימה את שנת 1986 ברווח של 5.4 מיליון שקל. למרות זאת, ההון העצמי של החברה קטן ב־21.9 מיליון שקל, בגלל התאמות בהון העצמי שנעשו בשל הפער בין עליית המדד, לבין עליית הדולר בשנת 1986.

אזורים נכשלה ב־3 הפרויקטים שבהם החלה את פעילותה בחו"ל

צפויים הפסדים של מאות אלפי דולרים באורלנדו ובניירובי • השותף האמריקאי בקליפורניה הגיש נגדה תביעה משפטית

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת אזורים, המרכזת את זרוע הבניה של קונצרן כלל, נכשלה בכל שלושת הפרויקטים שבהם החלה לפעול בחו"ל בשנים שחלפו. ההפסדים מוערכים במאות אלפי דולרים.

פעילות "אזורים" בחו"ל החלה ב־1981, באורלנדו שבארצות הברית ובניירובי, בירת קניה. לאחר מכן החלה לפעול גם בקליפורניה, ושם הסתכסכה עם שותפיה ואלה הגישו נגדה תביעה משפטית.

• אורלנדו. אזורים שותפה בשליש מחברה שהיתה אמורה לבנות 840 דירות. החברה, שבה היה שותף גם הקבלן אריה ברנוביץ, נקלעה לקשיים ומכרה חלק מהפרויקטים שרכשה, ב־3 מיליון דולר. עד כה הושלמו 144 דירות, וכעת מתכננים לבנות עוד 160. בשנה שחלפה מכרה החברה 11 דירות בלבד, והיא צופה שיהיו לה הפסדים.

• ניירובי. אזורים שותפה ב־50 אחוז בחברה המקימה שכונת מגורים לבני המעמד הבינוני. החברה בנתה ומכרה 50 דירות, והחליטה שאין לכך הצדקה כלכלית. באחרונה החלה למכור את 140 המגרשים שפיתחה. בכוונת החברה לחסל את הפעילות בארץ זו. צפויים הפסדים ניכרים גם בפרויקט זה.

• קליפורניה. אזורים החלה לבנות עם חברה מקומית [illegible] מרכז מסחרי ב"מורנו ואלי", מדרום־מזרח ללוס־אנג'לס. בתחילת הפעילות הסתכסכו השותפים, והשותף האמריקאי תובע את האזורים על הפרת הסכם. התביעה היא לפירוק השותפות. השותפים האמריקאים הגישו תביעה נגדית. כעת הכל פועלים למכור את הפרויקט, שבו טרם החלו עבודות הבניה.

המלונאים: להתיר המרת מט"ח לתיירים במלונות

מאת זהר בלומנקרנץ

התאחדות המלונות פנתה בדרישה לבנק ישראל להתיר חוקית לבתי המלון השונים ברחבי הארץ להמיר בדלפקי הקבלה מטבע חוץ לתיירים מחו"ל. מדובר בהמרת כספים לתיירים מחו"ל, שלא במסגרת תשלום עבור שירותי אירוח, הנעשית בחלק מבתי המלון שלא במסגרת אישור קיים.

סולל בונה תסלול את הקטע הבא בנתיבי איילון

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

סולל בונה זכתה אתמול במכרז לסלילתו של המשך כביש נתיבי איילון צפונה מצומת ההלכה עד שדרות רוקח. העבודות יחלו בספטמבר ויסתיימו לפי התכנון כעבור 14 חודשים. המכרז הוא בהיקף 7.5 מיליון ש"ח. אורך הקטע שני קילומטרים ולהערכת חברת נתיבי איילון ייפתח בכך פקק התנועה באיזור צומת ההלכה.

רווחי פי־בי גדלו ב־65% במחצית הראשונה של 1987

ל־13.4 מיליון ש"ח • השיפור ברווחיות נובע מהגידול ברווחי הבנק הבינלאומי ומצמצום ההפרשה למיסים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הרווח הנקי של פי.בי. חברת האחזקות של הבנק הבינלאומי הראשון, גדל ב־65 אחוז במחצית הראשונה של 1987 והגיע ל־13.4 מיליון שקל לעומת 8.1 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד, כך מתברר מהדוחות הכספיים של החברה שפורסמו אתמול.

התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה, בחישוב שנתי, ל־18.3 אחוז. הרווח לפני מס גדל בשיעור של 55 אחוז והגיע ל־56.5 מיליון שקל לעומת 36.3 מיליון שקל בתקופה המקבילה.

השיפור ברווחיות פי.בי. נובע מהגידול הניכר ברווחי הבנק הבינלאומי שהוא ההשקעה המרכזית של החברה, וכן מהצמצום בהפרשה למיסים בעקבות שיעורי המס החדשים. המיסים על ההכנסה ירדו ל־55 אחוז מהרווח לפני מס בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד הם הגיעו ל־66.6 אחוז.

ההון העצמי גדל ב־6.1 אחוזים והגיע ל־154.9 מיליון שקל. המאזן גדל ב־8.1 אחוזים והגיע ל־4.7 מיליארד שקל לעומת 4.4 מיליארד שקל. מועצת המנהלים של החברה החליטה על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן של 300 אחוז.

רווחי "חיפה כימיקלים" גדלו ב־83% בינואר — יוני 1987

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"חיפה כימיקלים" ממשיכה בהגדלת ריווחיותה בשיעורים בולטים. היא סיימה את מחצית השנה הראשונה של השנה ברווח של 6.95 מיליון דולר בהשוואה לרווח של 3.8 מיליון דולר בתקופה המקבילה בשנת 86'.

זהו גידול של 83 אחוזים ברווח, חרף העובדה שבתקופה זו הוחלה עליה במחירי האנרגיה, שהיתה עשויה לפגוע ברווחיה של החברה.

מכירות החברה גדלו בשיעור מתון של 12 אחוזים והגיעו ל־59.6 מיליון דולר, מזה 51 מיליון דולר יצוא.

נתונים אלו הועברו לחברה האם של "חיפה כימיקלים" — "טרנס ריסורסס" בארה"ב. חברה זו גייסה באחרונה קרוב ל־50 מיליון דולר באג"ח בבורסה בארה"ב והיא מבקשת להשתלט על חברת הביו־טכנולוגיה הענקית "פרמנטה" בשוודיה, שנקלעה לקשיים לפני למעלה משנה בפרשת דיווח שקרי של מייסד החברה, בדבר השכלתו.

מפעל "חגור" בבני־ברק ייסגר

— הבנה על כך הושגה בין מועצת הפועלים לתשלובת "תיעוש" • 100 העובדים יפוטרו • המפעל ייצר אוהלים וחגור צבאי

מאת א. קרן
סופר "הארץ"

מפעל "חגור" בבני־ברק לייצור אוהלים ופריטי חגור צבאי ייסגר - הבנה על כך הושגה בין מועצת פועלי בני־ברק לבין תשלובת "תיעוש" ההסתדרותית.

מזכיר מועצת פועלי בני־ברק, דוד זכות, אמר אתמול כי 100 עובדי "חגור" יפוטרו ולחלקם נשקפת סכנת אבטלה בשל היותם מיומנים בעבודות המיוחדות למפעל. זכות טען כי סגירת "חגור" נגרמה בשל ניהול כושל, החלפת הנהלה, אי־הצלחה בהפצת מוצרים, והקטנת הזמנות משרד הבטחון, השקעות לא נכונות, ורכישת רכב למנהלים ותשלום פיצויים מוגדלים. לדבריו התריעה מועצת הפועלים בפני הנהלת המפעל על המצב, אך לשוא.

מועצת פועלי בני־ברק הסכימה, לסגירת המפעל תוך התנאת מתן פיצויים הולמים לעובדים. נראה שהעובדים יקבלו פיצויי פיטורין בגובה 300% (במקום 500% ששתבעו), ואילו הפורשים לגימלאות יוכלו לעשות זאת בגיל מוקדם יותר — 60 שנה לעובדות ו־55 שנה לעובד.

עד שעת מסירת הידיעה לא ניתן היה לקבל תגובה של הנהלת המפעל. המרכזנית במפעל אמרה כי הטלפונים בבתי אנשי ההנהלה אינם ידועים לה.

הפסדי "פוספטים בנגב" בשנה שחלפה היו נמוכים מן הצפוי

לפני פרסום המאזן העריכו: 15 מיליון דולר, בגלל משבר המחירים והקפאת הדולר • ההפסד בפועל: 2.8 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מועצת המנהלים של "פוספטים בנגב" אישרה אתמול את הדוחו"ת הכספיים של החברה. מתברר שהחברה סיימה את שנת 86/7' בהפסד של 2.8 מיליון דולר בלבד, ולא בהפסד של כ־15 מיליון דולר, כפי שהעריכו ערב פרסום הדוחו"ת הכספיים. ההערכות אז היו, כי החברה עשויה לסיים בהפסד הניכר את שנת 86/7' בגלל המשבר העולמי במחירי סלע הפוספט והחר־ [illegible] בעולם והקפאת שער הדולר. שנה קודם לכן, הרוויחה החברה מיליון דולר.

התוצאה העסקית מעידה על חוסנה של החברה בקנה מידה בינלאומי, שכן חברות מתחרות בעולם סיימו את השנה האחרונה בהפסדים כבדים הרבה יותר.

בגלל ירידת המחירים בעולם, נותר השיעור הכספי של מכירות החברה קבוע, ברמה של 144 מיליון דולר, למרות הגידול במכירות במונחי טונות.

השיעור המצומצם של ההפסד נבע גם משינוי שיטת מיסוי החברות בשנה האחרונה, שהקטין את חבות המס של החברה והביא אותה להקטנת הקרן להפרשות מס בעתיד.

"פוספטים בנגב" מצויה בעיצומו של תהליך הבראה וייעול, הכולל הרחבת מפעל היצור בצין להפעלת כושר, תחילת שימוש בציוד כריה בהיקפים גדולים במיוחד, הרצת מתקן קליה חדש לפוספט וצמצום בכח האדם בחברה.

"פוספטים בנגב" שייכת לקבוצת "כימיקלים לישראל" וכמעט כל מכירותיה הן ליצוא.

מנכ"ל סקוריטס:

התחרות הפרועה בענף הביטוח תחזיר אליו את התוצאות השליליות

"סקוריטס" משלמת דיווידנד במזומן בראשונה מאז '81

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התוצאות השליליות שהיו בעבר בענף הביטוח עלולות לחזור על עצמן בקרוב, עקב התחדשות התחרות הפרועה בענף הביטוח, אמר ד"ר יעקב הראן, מנכ"ל חברת סקוריטס.

ד"ר הראן קבע בדו"ח לבעלי המניות: נראה שתקופה קצרה בלבד לאחר שתעשיית הביטוח עלתה על דרך המלך, הספיקו גורמים שונים הפועלים בשוק הביטוח להשתכנע שאין צורך להמשיך בכיוון שהוכיח את עצמו, ושאולי הגיע הזמן לנטוש את העקרונות המקצועיים, כדי לגרוף נתח גדול יותר של השוק.

התוצאות העסקיות של חברת סקוריטס לסוף מארס 1987 מצביעות על גידול של 83 אחוז ברווח הנקי של החברה, ל־1.2 מיליון שקל. החברה משלמת דיווידנד במזומן של 50 אחוז, לאחר שנמנעה מלשלם דיווידנד במזומן מאז 1981.

הכנסות החברה משירותי ביטוח ירדו מ־6 מיליון שקל ל־5 מיליון. הירידה נובעת מכך שרוב עסקי החברה הם ביטוחים תעשייתיים הנעשים בדולרים, וההתאמה למדד נערכת על בסיס גילוי דעת 36 של לשכת רואי החשבון.

השיפור ברווחיות נבע, בין היתר, מהקטנת נטל המס מ־81 ל־63 אחוז.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

NON-RESIDENT
AMERICAN
UNVERSITY
DEGREES

It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 285, Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

מבצע היכרות
עם משפחת הדור החדש
של IBM PS/2
במחירים החל מ-$2,295

"המשווק המובחר של I.B.M"

רק עד סוף החודש - או עד גמר המלאי -
תוכל ליהנות ממחירי המבצע,
או לעשות עסקת TRADE-IN
תמורת המחשב שלך מן המשפחה הישנה!

מבצע
עד סוף החודש
או עד גמר המלאי!

רשף מחשבים הידיד הישראלי
יבנו IBM
משווק מורשה למחשב האישי של יבמ
רח' ז'בוטינסקי 28, ר"ג טל: 03-7332233. אשדוד, טל: 055-61111. ב"ש, 057-38775. חיפה, 04-337781.

ראובני • פרידן / קומה

טל (לבית מילוא) ויואב מלאת
נישאים
11.8.87

ציילון - הודו - נפאל - תאילנד - פיליפינים -
סינגפור - קוריאה - סין - יפן ועוד...

המזרח-הרחוק
אוסטרליה וניו-זילנד
★ סיורים מיוחדים בספט'-נובמבר, במסלולים מרתקים ובהדרכה מעולה - בתנאים האטרקטיביים ביותר המוצעים בארץ.
סיורים ל-30-38 ימים, מ-$2,890 בלבד!
(לצעירים מ-$2,690).
★ טיסות לכל המזרח-הרחוק, לאוסטרליה ו"סביב העולם" (מיעדים רבים באירופה) בתנאים המעולים ביותר!
טיולי יפן-ישראל
רח' יהודה הלוי 89, ת"א
טל. 03-615813, 03-440287, 03-5461529
בסיוע המרכז לקשרי תרבות ותיירות יפן-ישראל
ביצוע טיולים ברשיון משרד התיירות מס. 131/נ (שדות).

המרכז הישראלי לניהול
קידום נשים בתפקידי ניהול
קורס סמסטריאלי לנשים מנהלות
מחזור ד'
16.9.87-23.12.87

נושאי הלימוד:
1. לימודי רקע ויסוד (הרצאות תיאורטיות)
* בעיות ניהול בחברה מודרנית * נשים בתוך מערכות ארגוניות * פסיכולוגיה של האשה והשלכותיה על התנהגות בתוך הארגון * אסטרטגיות לקידום נשים, נשים וכח * סגנונות ביהול בארגון * תכנון ופיתוח קריירה - מסלולי קידום * שחיקת נשים בארגונים * המערכת הארגונית והמנהל - מבנים ארגוניים
2. מיומנויות אישיות ומקצועיות (סדנאות)
* תקשורת בסגנון אסרטיבי * התמודדות עם מצבי לחץ * עיצוב קריירה אישית * התמודדות עם מצבי כח ותחרות * התמודדות עם מצבי ביקורת * יחסי גברים נשים בעולם העבודה * מתן וקבלת תמיכה * ניהול זמן * ניהול לפי יעדים * ניהול מו"מ * ביתוח ארועים בקבלת החלטות * קבלת החלטות במצבי ניהול * ניהול שעובד
יועצת אקדמית: פרופ' רבקה בר-יוסף
ריכוז אקדמי: דר' ורדה מילבאואר
גב' רבקה גרדי
פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול,
טל. 03-257202, 02-234863, 04-640678,
057-37914

Clarke
American Lincoln
הרינו שמחים להודיע שקיבלנו
את הנציגות הבלעדית של חב'
Clarke-American Lincoln בישראל
החברה בעלת המוניטין העולמי.
ציוד ניקוי תעשייתי
לרשויות מקומיות, מפעלים
בתי מלון, בתי חולים, חדרי אוכל,
מסעדות וקבלני ניקיון.
הציוד כולל:
מטאטאים, מכונות לשטיפת רצפות,
שואבי אבק, חופפי שטיחים
ומכונות פוליש.
צורה-ארם
סוכן בלעדי:
המשביר המרכזי
להשיג: רשת המשביר המרכזי,
המחלקה הטכנית טל. 03-389210
המשביר לצרכן, "הובית" ברשת היפרשוק תנובה.
לכל בעלי ציוד Clarke-American Lincoln
ניתן לפנות לכל סניפי המשביר המרכזי
לשם קבלת שרות.

אקדמון
הוצאה לאור. בית דפוס ושש חנויות מכירה,
מבקש הצעות לביצוע הגדרת מערכת מידע
ממוחשבת, כהמשך לניתוח מערכת שבוצע בעבר.
המעוניינים יפנו בכתב לאקדמון ת.ד. 41 ירושלים
או בטל' 02-636253—4 בצירוף תיאור הנסיון האישי
או של החברה, בתחום המקצועי
את הפניות יש לשלוח עד ליום 28.8.87.
אקדמון שומר לעצמו את הזכות לא לקבל את ההצעה
הנמוכה ביותר או כל הצעה שהיא.

هكذا من الأصل

حلقة اسند الأصل

וטו של ישי על שחר לכדורגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, מטיל וטו על בחירתו של דב שחר כנציג הפועל להתאחדות לכדורגל, עד שיוברר עניינו של שחר בפרשת אל על.

ישי העביר למזכ"ל הפועל יצחק אפפק הנחיה בכתב למנוע את בחירתו של שחר. ישי קובע, כי על פי חוקת הפועל נתונה בידי מחזיק תיק הפועל בהסתדרות סמכות להטיל וטו בנושאים עקרוניים. ישי קובע, כי בחירתו של נציג שיש בעניינו הליך משמעתי היא עניין עקרוני ולא יעלה על הדעת שמרכז הפועל לא יקבל הנחיה של מחזיק תיק הפועל בהסתדרות.

דב שחר קובע, כי נבחר פה אחד בועדת המינויים ומזכירות מרכז הפועל אישרה בחירתו, ומעתה שוב אין אנשי הפועל מומלצים, אלא נציגי הפועל בהתאחדות לכדורגל. "את העקרונות ישי יכול לעשות במושב שלו", דברי שחר.

רעידת אדמה

על רגל אחת

מאת יהושע שגיא

מה שקרה בימים האחרונים בהתאגדות הפועל, מוכיח שעל המרכז המוביל של הספורט הישראלי עוברת רעידת אדמה אירגונית.

שימו לב: הפועל חיפה, בעבר הלא רחוק ממוקדי הכח הנגדלים ביותר של הפועל, מוכר את קבוצת הכדורסל שלו לקונצרן עסקי פרטי. בכך מאבד הפועל את השליטה על הקבוצה שתנוהל כעסק מסחרי.

מחזיק תיק הפועל בהסתדרות מכתיב למרכז הפועל במי לא לבחור להנהלת ההתאחדות לכדורגל, ואיש אינו מתחשב בדעתו.

• במלים אחרות: מרכז הפועל מאבד שליטה על המועדונים, מחזיק התיק מאבד שליטה על המרכז — מי, למען הסדר הטוב, שולט שם על מה ומי אחראי על מה?

יתכן שמרכז הפועל הגיע לצומת גורלי המחייב אירגון מחדש במוקדי הכוח, השליטה, הניהול והאחריות. המציאות, לפיה איש אינו אחראי ואיש אינו שולט על שום דבר, אינה יכולה להימשך.

הפועל לא מוותר על תקנון התשלומים

מאת סופר "ספורט הארץ"

ועדת הסקר המינויים של הפועל בנושא הכדורגל החליטה אתמול לא לוותר על תקנון התשלומים, עליו הוחלט באספה הבין־מרכזית למרות הצעה כזו שהגישה ועדת המישנה. הצעה נוספת שלא התקבלה, הארכת תקופת הקדנציה של חברי הפועל בהתאחדות לכדורגל משנתיים לשלוש. לעומת זאת התקבלה ההצעה להקים רשות לכדורגל במרכז הפועל.

• מכבי יפו, שירד לליגה הארצית מעוניין לחזק עצמו בשוער הנבחרת הלאומית בעבר אריה חביב המופיע במכבי נתניה.

ספרד תשתתף באליפות הפתוחה בטניס־שולחן

מאת סופר "ספורט הארץ"

ספרד כבר אישרה את השתתפותה באליפות הפתוחה של ישראל בטניס שולחן למרות שמועד המישחקים יהיה רק בתחילת מארס — מסר יוסף ישועה, מזכיר איגוד טניס השולחן. לדבריו זו תפנית משמעותית ביחסה של ספרד לישראל לאחר גישתה האנטי ישראלית בשנים האחרונות. ישועה אינו זוכר שספרד שיגרה משלחת רישמית לאליפות ישראל. לאליפות זו הוזמנו כ־20 מדינות ביניהן, מצרים, רומניה והונגריה.

ישועה הוסיף, כי באחרונה נקבעו המאמנים הלאומיים של טניסאי השולחן: זאב קראוס ימשיך לאמן את נבחרת הגברים, צבי זכריאס יאמן את הנשים.

צפון־קוריאה לא תשחק בטורניר האולימפי

רומה (איפי). התאחדות הכדורגל הבינלאומית לא תעשה שינוי בתקנון לאפשר השתתפותה של נבחרת צפון־קוריאה בטורניר הכדורגל במישחקי סאול.

דובר פיפ"א, גידו טוניוני, אמר כאן כי דרום־קוריאה משתתפת בטורניר כמדינה המארחת בעוד שצפון־קוריאה הושעתה מאחר ולא התייצבה למישחקים המוקדמים. צפון־קוריאה תובעת לארח את כל מישחקי הכדורגל וליטול חלק בטורניר.

אתלטיקה

שיאנים עולמיים הערב בקריסטאל־פאלאס

לונדון (איפי). תחרות הזימום האחרונה לאליפות העולם שתחל ב־29 לחודש ברומא, תתקיים הערב באיצטדיון קריסטאל־פאלאס. זו תחרות בסדרת "מוביל גראנד פרי" וישתתפו בה שיאנים עולמיים ואלופים אולימפיים.

המוקד יהיה בריצת 400 מ' שיפגיש את בוץ' ריינולדס ומייקל פראנקס (ארה"ב).

אינוסנט אגבנתיקה (ניגריה) ודגד בלאק (בריטניה), אתלטים בולטים אחרים: אד מוזס, קאלווין סמית, ז'ואקים קרוז, סטיב קראם ופאטריק שיוברג.

● שיא עולמי. שיא עולמי חדש בהדיפת כדור ברזל נקבע ביאראג'ו איטליה, כאשר הדודף האיטלקי אלסנדרו אנדריי קבע הישג מצויין 22.91 מ', שיפור משמעותי של 27 ס"מ לשיא העולמי הקודם 22.64 מ', בו החזיק אודו באייר ממזרח גרמניה.

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מנכ"ל הועד האולימפי אורי אפק:

הטניסאים יופיעו בסיאול רק אם יובטח שלא ידרשו לשחק ביום הכיפורים

מילגות כספיות נדיבות ניתנו לספורטאים ולמאמנים ● סגל בן 15 יקבע בספטמבר ● בשלב זה רק שלושה הבטיחו מקומם

אולימפיאדה

מאת משה הר־געש
סופר "ספורט הארץ"

אם לא יובטח לטניסאי ישראל, כי באולימפיאדת סיאול ישובצו בסיבוב הראשון לערב יום הכיפורים ולא ביום הכיפורים עצמו, ייאלצו לוותר על הופעתם באולימפיאדה — אמר אתמול אורי אפק, מנכ"ל הועד האולימפי. אפק הוסיף, כי כבר שוחח בנושא זה עם דוד הרניק, יו"ר איגוד הטניס, אשר הבטיח, כי איגוד הטניס הבינלאומי יתחשב בבעיה המיוחדת של ישראל וישבץ את הטניסאים שלנו לשחק ב־20 בספטמבר 1988, ערב יום הכיפורים.

לאור הצלחות ישראל בגביע דייויס, שוריינו לה מקומות לשני נציגים בטורניר הטניס בסיאול, אך יתכן שיתנו לנו להגדיל את הייצוג לטניסאי וטניסאית נוספת, אמר אפק.

לאור העובדה שיום הכיפורים חל בעת האולימפיאדה יאלצו כמה ספורטאים מישראל לוותר על ההשתתפות. בינתיים מדובר במתעמלות ובסייפת לידיה הדאל, אך גם לגבי הסייפים האחרים וכן לגבי השייטים לא הוחלט עדיין אם לכלול אותם במשלחת.

המנכ"ל אפק אמר, כי שלושה ספורטאים בלבד הבטיחו את הופעתם בסיאול, אם לא תחול נסיגה משמעותית ברמתם: השחיין אייל שטיגמן, שיאן ישראל במישחי החזה ושייטי ההולנדי המעופף יואל סלע ואמיר אלדר.

בחודש הבא יקבע הסגל האולימפי שימנה, להערכת אפק, כ־15 ספורטאים. הללו יהנו מתמיכה כספית ללא תקדים של כ־1,000 ש"ח לחודש, מקרנות וממילגות שונות. לדברי אפק רק שלושה ספורטאים קיבלו בעבר סכומים בסדר גודל כזה לפחות: האתלטית אסתר שחמורוב־רוט והשייטים שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר. אך זו הפעם הראשונה שקיימת מדיניות להעניק סכומים כאלו לכל אחד מספורטאי הסגל האולימפי. הספורטאים שיכללו בסגל ב' יקבלו תמיכה בגודל מחצית הסכום. אפק סיפר על חידוש נוסף שהונהג בעונה האחרונה: הענקת פרמיות מיוחדות למאמנים עבור הישגים מיוחדים של חניכיהם. לדבריו כחמישה עד שישה מאמנים בענפי האתלטיקה, השייט, הסיוף וההיאבקות קיבלו כל אחד מענק של כ־1,500 דולר.

רכבת האוויר נמשכת

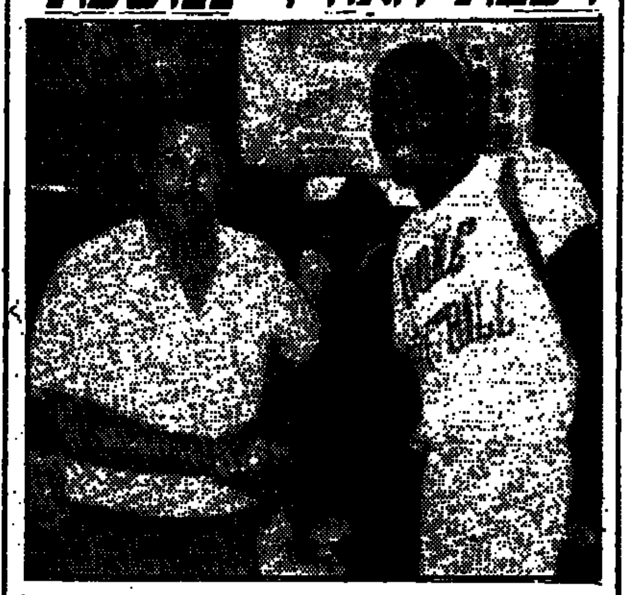

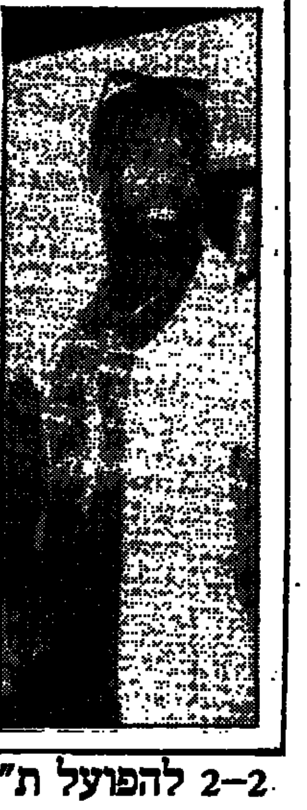

רכבת האוויר ממשיכה להביא לישראל את כדורסלני החיזוק לליגה הבכירה. התצלום העליון: קני אורדג' (מימין), אחד משני שחקני החיזוק של הפועל חולון, אתמול לישראל בלוד. יחד עימו חזר לארץ ג'ימס טרי שהופיע בחולון בעונה שעברה. שחקן החיזוק השני של חולון, ג'ון ראוסון, עומד להגיע לישראל מחרתיים. אורדג' נתקבל בנמל התעופה בן גוריון על ידי מאיר מאור (עימו בתצלום), יו"ר מחלקת הכדורסל של הפועל חולון. בתצלום מימין: קליף מורגן, גובהו 2.06 מ', ממדינת טנסי. בא לישראל בלי שידע איזו קבוצה מחכה לו. לאחר המתנה שארכה שעה וחצה, התברר לו, כי המחכים לבואו הם אנשי אליצור נוה דוד/רמלה.

(צילומים: עודי קרן)

2–2 להפועל ת"א באימון בגרמניה

כדורגל

● הפועל ת"א, כדורגל, ישוב מחר בערב ממחנה האימונים במערב־גרמניה. במישחק אימון אחרון, סיים הפועל ת"א בתיקו 2–2 עם קבוצת באד־קרייצנבאך מליגת החובבים. בשני מישחקים קודמים עם קבוצות מדרג זה, ניצח הפועל 3–0 ו־2–0.

● הפועל באר־שבע, יארח מחר למישחק אימון, את העולה החדש לליגה הלאומית הפועל "צפרירים" חולון (המישחק יחל 17.30).

רגב: ללוד אי הבנות כספיות עם המאמן רוזן

ראיון

מאת אילן פיש

הפועל־לוד. סיפור קיץ עצוב. אולי בבואה, יתכן רק סימפטום של הכדורגל הישראלי. בעוד פחות משלושה שבועות תשמע שריקת הפתיחה לעונת הכדורגל. אבל בלוד ממשיכים את הפגרה ממישחקי העונה החולפת. בשעה שקבוצות הליגה הלאומית נכנסו למשטר אימונים אינטנסיבי, בלוד עוד לא ברור מתי יהיה אימון הבכורה. הציניקנים יאמרו: הפועל לוד נותן "פור" לליגה. אולי בדיחה טובה. לא בלוד.

"ספורט הארץ" פנה לבני רגב, האיש החזק בהפועל לוד, כדי ללמוד ממנו על המצוי והצפוי בלוד.

מתי תתחילו להתאמן?

עדיין לא החלטנו. ישנן בעיות.

תוכל לפרט?

כרגע אין מאמן. עם צבי רוזן יש אי־הבנות כספיות.

למנות מאמן זמני.

זה לא יעזור. עדיין לא פתרנו את הבעיות הכספיות של השחקנים מהעונה שעברה. אני לא מעוניין שיתחילו להתאמן ואחר־כך יפסיקו בגלל המחסור בכסף.

אתם מאבדים זמן.

אינני חושב שאבדנו בפיגור גדול. נקווה שבקרוב יפתרו הבעיות, נתחיל להתאמן ונדביק את הפער בכושר.

מה אומרים השחקנים?

אני נמצא איתם בקשר יומי. הם מאוד מוטרדים.

אתה לא מפחד שיהיה מאוחר?

אפשר היה להתחיל בהכנות. לחלק מהקבוצות בעיות דומות. אבל לא רציתי. העדפתי שהגורמים הנוגעים בדבר יתחילו להתעורר. חסר לנו כסף.

מי אמור להושיע את הפועל לוד?

היו פניות למרכז הפועל, למועצת הפועלים, לעיריית לוד. יש לנו [illegible] בכסף. אני מקווה שהעזרה תגיע מהר ונוכל לחזור לפעילות.

פרנסה סביב השעון

לשחקן המצוי אין כיום עתיד בכדורגל, אומר מאיר יחזקאל הוותיק מבית"ר ת"א

מאת משה הר־געש

הכדורגל אינו עתיד לשחקן הישראלי המצוי — סבור מאיר יחזקאל, ותיק שחקני בית"ר תל־אביב, השותף בפאב האופנתי "השעון" שנפתח לא מכבר בצפון תל־אביב. הוא מפריך את הרושם המוטעה, כאילו מרוויחים הכדורגלנים סכומי עתק ונוסעים במכוניות פאר. "רק הכוכבים, כ־10 עד 15 שחקנים, מקבלים שכר גבוה ויכולים להבטיח את עתידם הכלכלי. היתר יכולים אולי, במקרה הטוב, לגמור את החודש, אך לא להבטיח את עתידם לאחר שיפרשו בתום עשר או יותר שנות מישחק".

מאיר, המשחק כעשר שנים בקבוצה הבוגרת, סבור כי הכוכבים ראויים לכל שקל, אך רבים אחרים מקבלים שכר ללא כל פרופורציה — בגלל מנהלים הרוצים להשאיר את קבוצתם על המפה בכל מחיר, ומגייסים כספי מכל מקור כדי להשיג את מטרתם. "זה ממש אבסורד שתקציב של קבוצה מגיע למאות אלפי דולרים ושחקן ממוצע מקבל עשרות אלפי דולרים. אין לזה כל הצדקה, כי הקהל לא בא, האוהדים בורחים מכדורגל אך מנהלי הקבוצות ממשיכים להתנהג ולפעול כאילו לא קרה דבר. לנו, כשחקנים, זה אולי טוב, אך זה בלון שיתפוצץ בסופו של דבר".

מאיר, נשוי לאורנה ואב לאורן בן 5 ולימור בת שנה, מסביר מדוע אינו מתרכז רק בכדורגל. "אני כבר בן 28 וחייב לחשוב על העתיד. כשעליתי לקבוצה הבוגרת נחשבתי לכשרון מבטיח ורציתי להיות כוכב. עם השנים נוכחתי כי הרצון יישאר בגדר חלום, ולכן פתחתי פאב עם אחי אהרון, הצעיר ממני בשלוש שנים. בבית"ר תל־אביב תמיד השקיעו את עיקר המשאבים בשחקני רכש. במענק חד פעמי, במענק הישארות, במענק עליה וכו'. השחקנים שגדלו בקבוצה קיבלו רק משכורות. לשבחם של יו"ר בית"ר אריה קרמר ומיקי מנדלבליט יש לומר, שהמשכורות תמיד משתלמות בזמן. אין איחורים, אין עיכובים. לא מבטיחים מה שאינם יכולים לקיים. מבחינה זו תופעה חריגה בכדורגל הישראלי. אני יודע שבקבוצות אחרות המצב גרוע יותר: אין משכורות בזמן, ישנם עיקולים ולפעמים צריך שחקן להמתין חודשים. במצב כזה אי אפשר לפרנס משפחה. בגלל הניהול, הכדורגל שלנו צועד אחורה. בחו"ל גם שחקן ממוצע מסוגל להתפרנס בכבוד ולהבטיח את עתידו; בישראל חייבים לחפש עיסוק נוסף. הכדורגלנים צריכים לקחת דוגמא משחקני הכדורסל, המוצאים להם עיסוק נוסף: עסקים או לימודי משפטים, כלכלה ותחומים אחרים.

"לא נתבקשתי להשיא עצה לצעיר, [illegible] בכל שיחה, הייתי אומר לו לא לסמוך רק על כדורגל, לחשוב גם על תחליף אחר, שיוכל להבטיח את עתידו הכלכלי".

מאיר יחזקאל, בעבודה

מחר בפתיחת העונה ה־100:

ארסנל עם אלן סמית מול ליוורפול בלי ראש

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). כל כרטיסי הישיבה למישחק בין ארסנל וליוורפול מחר באיצטדיון הייבורי, נמכרו זה כבר. זה יהיה המישחק המרכזי במחזור הפתיחה של הליגה האנגלית. ליוורפול לראשונה ללא איאן ראש, אבל עם הצמד החדש פיטר בירדסלי וג'ון בארנס. ארסנל עם החלוץ החדש אלן סמית.

האלופה אברטון פותחת את העונה בבית מול נוריץ' בעוד שמחזיקת הגביע, קובנטרי, משחקת במיגרשה נגד טוטנהאם ללא גלן הודל אבל עם ג'וני מטגוד וכריס פיירקלאף החדשים.

דרבי קאונטי, אלופת הליגה השניה, תשחק בבית נגד לוטון בעוד שהעולה השניה פורטסמות תתארח באוקספורד.

רק 10 מישחקים יהיו בכל מחזור מאחר והליגה צומצמה ל־21 קבוצות. מחר תהיה חופשיה ניוקאסל יונייטד. יתר המישחקים: צ'רלטון — נוטינגהאם, צ'לסי — שפילד וונסדיי, סאות'המפטון — מנצ'סטר יונייטד, ווטפורד — ווימבלדון, וסטהאם — קווינס־פארק ריינג'רס.

האלופה שואפת להמשיך בסידרה הרצופה

באיירן מנסה להשיג על מנהיים נצחון 27

צמרת הטבלה הגרמנית

1.	באיירן	2	1–3	4
2.	ברמן	2	0–5	4
3.	גלדבאך	2	0–4	4
4.	נירנברג	2	0–2	3
5.	קלן	2	2–3	3
6.	שטוטגארט	2	1–2	3
–.	לברקוזן	2	1–2	3

בונדסליגה

פרנקפורט (שרות "ספורט הארץ"). האלופה, באיירן מינכן, שלא נוצחה ב־26 מישחקי הליגה האחרונים שלה, תשמור ככל הנראה על מקומה זה כשתארח במחזור השלישי של הבונדסליגה את ואלדהוף מאנהיים המדורגת 10.

בורוסיה מנשנגלאדבך שהשיגה שני נצחונות בשני מחזורי הפתיחה של הבונדסליגה, תנסה להשיג מחר את הניצחון 13 ברציפות במישחק החוץ שלה בשטוטגארט המדורגת 6 בטבלה. ורדר ברמן, הקבוצה השלישית שצברה עד כה את כל 4 הנקודות, תתארח אצל קייזרסלאוטרן המדורגת 12 בטבלה.

* שני מישחקים יהיו היום: דורטמונד — המבורג, אוירדינגן — פרנקפורט.

* יתר המישחקים שיהיו מחר: קארלסרוהה — שאלקה, לוורקוזן — נירנברג, בוכום — קלן, הומבורג — האנובר.

אבי כהן והריינג'רס למשחק חוץ באברדין

גלאזגו (שרות "ספורט הארץ"). אבי כהן וחבריו מקבוצת ריינג'רס, יוצאים מחר במחזור השלישי בליגה הסקוטית, למישחק חוץ קשה באברדין.

יתר המישחקים: סלטיק — מאתרוול, דאנדי יונייטד — מורטון, פאלקירק — האנפרמליין, היברניאן — דאנדי, סנט־מירן — הארטס.

הפסד ראשון לאבי כהן במדי גלאזגו ריינג'רס

גלאזגו (שרות "ספורט הארץ"). אבי כהן היה שותף להפסד ראשון בליגה הסקוטית, כאשר קבוצתו ריינג'רס גלאזגו, האלופה, נוצחה במחזור השני 1–0 ע"י היברניאן במישחק חוץ. אבי שהוצב בחוליית הקישור הוחלף כמה דקות לפני הסיום. לריינג'רס נקודה אחת משני מישחקים.

עימות בצמרת הליגה הצרפתית

פאריס (שרות "ספורט הארץ"). שתיים מהקבוצות המובילות את הטבלה הצרפתית עם 6 נקודות, יתעמתו מחר במחזור החמישי, כאשר מונאקו תארח את טולון. הקבוצה השלישית, בורדו, תארח את לה־האבר.

* יתר המישחקים: סנט־אטיין — מץ, ראסינג פאריס — נים, ניס — סן־ז'רמן, קאן — מונפלייה, טולון — לאנס, ליל — מארסיי, ברסט — אוקזר, לאוואל — נאנט.

ההתאחדות העניקה שחרור למשה סיני

ההתאחדות לכדורגל העניקה אתמול שחרור בינלאומי לקשר הנבחרת משה סיני, שהושאל באחרונה מקבוצתו הפועל תל־אביב לקבוצה הבלגית בוורן.

נערי מכבי ת"א יופיעו בבוכום לפני הבונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

חוויה בלתי שיגרתית צפויה בשבת לכדורגלני קבוצת הנערים של מכבי תל אביב, כאשר יופיעו בבוכום במשחק מוקדם למישחק הבונדסליגה המסקרן בין בוכום לקלן. נערי מכבי ישחקו מול נערי בוכום. המכבים שוהים בעיר קאסל בבתי תושבים מקומיים, על בסיס של חילופי נוער.

אחרי נצחונה של בוכום בשבת האחרונה בפראנקפורט, צפוי קהל רב במשחק הביתי נגד קלן במחזור השלישי של הבונדסליגה.

ידידות

פלר הכניע את הצרפתים

כבש את שני השערים בניצחון הגרמנים 1–2

ברלין, (שרות "ספורט הארץ"). רודי פלר החלוץ המצוין של נבחרת מערב גרמניה הוביל את סגנית אלופת העולם לניצחון יוקרתי 2–1 על נבחרת צרפת, אלופת אירופה. כ־40 אלף צופים ראו בברלין כיצד פלר מבקיע שני שערים בפתיחת המישחק (דקות 4, 10) בנצלו שגיאות בולטות בהגנת צרפת. הצרפתים לא ויתרו והצליחו לצמצם בסוף המחצית הראשונה ע"י אריק קאנטונה (42).

המשכים מעמוד 1

פועל נקיון מחאן־יונס גילה מטען חבלה בת"א

(ע). מטען חבלה התגלה ופורק ללא נזק וללא נפגעים בגן צ'רלס קלור בתל־אביב אתמול בבוקר.

פועל נקיון, תושב חאן יונס, כבן 48, שעובר דרך קבע בגן צ'רלס קלור, הבחין סמוך לשעה 11 בשקית אשפה חשודה. הפועל הזעיק את המשטרה. חבלני מרחב הירקון תקפו את המטען שהיה בגודל קטן וניטרלו אותו, מבלי שנגרם ומבלי שנפגע איש.

עד כה אין עצורים והמשטרה פתחה בחקירה.

משבר במו"מ במיגזור הציבורי

(המשך מעמוד 1)

מפגישתו עם דוראי תוך המלצה להעביר לאיגודים המקצועיים השונים במיגזור הציבורי החל מספטמבר את ניהול המשא ומתן על חידוש הסכמי השכר.

בפגישת נסים־קיסר האחרונה סוכם למסור לידי דוראי וגרפלד ניסוח טיוטת הסכם לשנה אחת, לאחר שהתברר, כי בשל התנגדות המעסיקים הפרטיים להאריך את הסכם היציבות במשק ולהתחיל כבר לשבוע עבודה מקוצר, לא ניתן לחתום על הסכם שכר לשנתיים כפי שהאוצר התכוון מלכתחילה.

בפגישה אתמול הוברר, כי אין בכוונת האוצר להציע תוספת שכר עד אפריל 1988 מעבר לתיקון שכרם של בעלי הדרגות הנמוכות. הוא מתנגד לדון על קיצור שבוע העבודה בהסכם לשנה אחת בלבד. ההסתדרות דוחה על הסף עמדה זו, ואין כל סיכוי להגיע להסכם כלשהו על בסיס העמדות של האוצר לנוכח הזעם השורר באיגודים המקצועיים בשל מה שמכונה בפי מזכיריהם סחבת מכוונת של האוצר. המזכירים הביעו כבר לפני כחודשיים חשש, שהמהלכים של האוצר נועדו לסחוב את המשא ומתן עד לאחר ספטמבר ולאלץ את ההסתדרות להתפשר על תוספת זעומה כדי להזרים כסף לשכירים בשנת בחירות.

השביתה החמיצה מטרתה

משה בית רגן, מזכיר הסתדרות הפקידים, תבע אמש והערב להמשיך בעיצומים כדי לאלץ את האוצר להכנס למשא ומתן ענייני וטען, כי השביתה הכללית בת יממה החמיצה את מטרתה משום שלא נפתח בעקבותיה משא ומתן רצוף תוך הגבלת זמן.

מזכיר התאחדות המיקרוביולוגים והביוכימאים, אשר הרשלג, הודיע אתמול לגרפלד, כי לא זו בלבד שארגונו תובע משא ומתן ייחודי עבור 7000 חבריו, כי אם ינקוט בקרוב עיצומים על רקע תביעה שלא להפר את היחסיות בינם לבין רופאי קופת חולים. הוא טוען ששכרם של המיקרוביולוגים נשחק באורח חמור בשנים האחרונות.

ערפאת סיכם עם צ'אושסקו: ועידה בינ"ל

תוניס (ע"ר). יו"ר אש"ף יאסר ערפאת שב למטהו הראשי בתוניס עם תום ביקור ברומניה שנמשך 3 ימים — על כך דיווחה סוכנות הידיעות הפלסטינית "ואפא". הסוכנות מציינת כי ערפאת נועד עם נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו, שהביע תמיכה בהצעה לכנס ועידה בינלאומית לענייני השלום במזה"ת בהשתתפות אש"ף.

הפגנות

(המשך מעמוד 1)

מבקר את קולק שתוקף אותו על מתן הרשיון להפגנה. הערה "להבדיל, בשביל הופעה של זמר בבריכת הסולטן אני לא חוסם כבישים".

בתשובה לשאלה מדוע אישר את הפגנת החרדים באיזור חילוני בשבת שעברה, אמר תנ"צ יהודאי כי עשה זו "כמו שאישרתי לשלום עכשיו, לחברי אסירי המחתרת או כמו שאישרתי את חגיגות יום העצמאות. החרדים הם תושבי ירושלים. אם אישרתי לחקלאים שבאו מהגליל, מדוע אסור לתושבי העיר הזאת להפגין?"

מפקד משטרת ירושלים אמר שתושבי שכונות חרדיות בירושלים מגישים למשטרה תלונות שונות יותר מאשר בעבר. אולי מפני שהגיעו למסקנה שהמשטרה אינה עוינת אותם. לדבריו, אין לו בעיות הבנה עם הציבור החרדי, משום החינוך הדתי שקיבל בבית הוריו, ב"חורב" ובישיבה.

שמיר

(המשך מעמוד 1)

הממשלה יצחק שמיר ויזכה לתמיכתו.

דברים אלה מחזקים את בידוד ראש הממשלה, שבקרוב צפויים מהלכים בשטח סביב העיתוי הדרוש לקידום תהליך השלום. מדובר בנסיון לשכנע את המלך חוסיין לתמוך בסידור מעבר בשלבים שלא יחייב אותו או את ישראל לויתורים טריטוריאליים וישאיר את הסדר הגבולות לעתיד הרחוק יותר.

למרות הודעת דובר משרד החוץ האמריקאי משלשום, חזרו אתמול בלשכת ראש הממשלה ואמרו, כי מר שמיר דייק בדבריו, כאשר סיפר כי בשיחתו עם השליח מרפי נמסר לו על ביקור קרוב של שר החוץ שולץ באיזור. סופר "הארץ" מציין, כי כל עוד אין לזה זמנים קבועים וההודעה רשמית על ביקור שר החוץ בבירות זרות, נוהג דובר משרדו להכחיש ידיעות על תכניות ביקור של השר.

חושף עצמו לסיכונים

בשיחה עם ארד אמר עוד קרלוצ'י כי הנשיא מחויב להמשך התהליך שבמרכזו משא ומתן בין־ערבי־ישראלי. אולם המלך חוסיין מרגיש, כי הוא חושף עצמו לסיכונים ועל כן הוא זקוק לכיסוי. לדברי קרלוצ'י, ימשיכו האמריקאים לתור אחרי דרכים להקל על חוסיין. אם הועידה הבינלאומית היא המכשיר היחיד, תחפש ארה"ב את הדרך להקטין את סכנותיה. היועץ הוסיף כי ארה"ב איננה שוקלת להכניס את בריה"מ לתהליך ולא כל שכן את אש"ף, אך אם יוחזר קישורן [illegible] גם התרומה שאותה מבקשת ארה"ב וישראל למנוע והיא שבריה"מ היא היוזמת והמחזיקה בידה את המפתחות לתהליך.

קרלוצ'י הוסיף כי לו היה ישראלי, היה חושש מהתפשטות הסיעים הפונדמנטליסטיים באיזור — לרבות במצרים — יותר מאשר מפני הועידה הבינלאומית.

זכו בפיס

בהגרלת "דבפיס" של מפעל הפיס מס' 33/87 שהתקיימה ב־13/08/87 זכו הכרטיסים הבאים:

ב"הילה + חלה" זכה המספר 168495

בסך 10,000 ש"ח זכו המספרים:

005597	092954	310222
424687	447252	584477
632727	766810	

בסך 1,000.00 ש"ח זכו המספרים:

002037	056270	060742
061521	072643	083889
101908	122507	126580
132170	153002	184661
211413	225910	242350
247517	258305	261067
262565	309547	319785
351359	354820	358756
363587	367660	388816
395146	399735	416567
444014	452777	469660
476916	506167	512437
557004	539448	540645
558166	569003	656236
657892	652357	667935
688186	688585	698470
701606	713862	729702
735092	737602	740646
740689	762887	792344
797616	798645	808675
849304	857922	864320
874656		

בסך 200.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 0811; 3167; 0036; 5263; 9163.

בסך 100.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 612; 948.

בסך 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 647; 131; 872; 963.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה [illegible] זכו בסך של 3.00 ש"ח.

רק הרשימה הרשמית של תוצאות ההגרלות מחייבת את מפעל הפיס.

שוד הכספות בבריטניה

כך נראה חדר הכספות לאחר השוד: אנשי משטרה בריטיים בודקים את הנזקים. (תצלום איפי)

(המשך מעמוד 1)

השוד, שכבש כותרות ראשיות בעיתונות העולם כולה, בוצע ב־12 ביולי במרכז כספות יוקרתי בשכונת נייטסברידג' מול חנות הכלבו המפורסמת "הארודס". השודדים התחזו לאנשי עסקים וביקשו לפתוח כספת משלהם במרתפיו השמורים של המרכז. לאחר שהוכנסו פנימה הם שלפו אקדחים ממוזרות "ג'יימס בונד" שהיו בידיהם, הכניעו את השומרים, כפתו אותם, נטלו את מפתחות חדר הכספות ונכנסו פנימה.

הם כפתו גם את הבעל האיראני של המרכז, פארוז לאסקי. השוד בוצע ביום ראשון, כאשר תנועת העוברים ושבים באזור קטנה מהרגיל. ככל הנראה, לאחד מהשודדים היתה כספת במרכז.

הבלשות החמיאה לשודדים

הם פרצו את דלת המרתף השוקלת 3 טונות, הערימו על פעמוני האזעקה, ניטרלו את מצלמות הוידיאו ופתחו את דלת הכניסה למרכז, הפתוחה רק לאלה שברשותם כרטיסים מגנטיים. הבלשות הבריטית החמיאה לפורצים וטענה כי מדובר במבצע נקי ומתוחכם.

השודדים "טיפלו" רק בכספות הגדולות, 126 במספר, והתעלמו מן הכספות הקטנות יותר. לאחר השוד הגמ־ הלקוחות על "סיוטי" ביטוחן לקיים במקום. בעל המקום אמר כי גם הבנק השמור ביותר בעולם אינו חסין מפני אנשים המאיימים על השומרים באקדח. [redacted] לשמור על אלמוניותם ולא התלוננו.

בשבועיים האחרונים ניהל ה"סקוטלאנד יארד" מעקבים צמודים ומשוכללים אחר החשודים. בתחילה נודע כי כנופיה איטלקית אירגנה את השוד, אולם ביום שלישי בלילה פרצו שישה בלשים בלבוש אזרחי אל ביתו של ישראל פנקס בשכונת גולדרס גרין, המאוכלסת בישראלים וביהודים רבים, ועצרו אותו. הם עצרו שם גם את אליהו אפרתי מתל־אביב אשר שהה בביתו של פנקס מאז הגיע ללונדון.

בביתו של פנקס נותרו רק כלבים אשר לא פסקו לנבוח. בבית היתה אנדרלמוסיה רבה לאחר ביקורם של השוטרים והבלשים. יצועי המיטות היו הפוכים, ספרי ילדים בעברית היו מונחים באי־סדר, עתוני "חדשות" היו פזורים על הרצפה, הרהיטים הוזזו ממקומם, תמרוקים ואמצעי נקיון זרוקים בכיור חדר האמבטיה ואבקה שחורה־אפורה לזיהוי טביעות אצבעות היתה פזורה בכל הבית.

חזר מישראל ונעצר

שכנים מבוהלים סיפרו כי בתחילה חשבו שפורצים נכנסו לדירה ולכן הזמינו משטרה. במשך יממה הפריעה פעילות השוטרים למנוחתם. השוטרים הוציאו מדירתו של פנקס שקיות ובהן חפצים שתוכנם לא ידועה. ציור הוצא גם מתא המטען במכוניתו ה"אאודי" של פנקס שנלקחה על־ידי השוטרים.

אשתו של פנקס ושני ילדיו נמצאים בישראל כבר שלושה שבועות. פנקס עצמו ביקר אותם בארץ ושב השבוע לביתו, שם המתינה לו המשטרה. אתמול בצהריים הוא הופיע בבית המשפט, שבו היו אנשי בטחון וקהל גדול של עיתונאים.

פנקס, שנראה עצבני, הוא אתלטי, ושערו כהה. הוא לבש חליפה אפורה והיה כבול לשוטר. פנקס הופיע על דוכן הנאשמים במשך שתי דקות, לא אמר דבר, ופינה את מקומו לאפרתי, שגם הוא היה כפות לשוטר.

מעצר השניים הוארך עד שבת והם מוחזקים בבית הכלא בשני תאים נפרדים.

אפרתי, בנוי היטב, בעל שיער מאפיר, לבש חולצה כחולה ואפודה ירוקה.

קצין הבלשות, ריצ'ארד ליץ', אמר בבית המשפט כי ברשותו נמצאו יהלומים החשודים שנשדדו ממרכז הכספות. הקצין אמר כי הוא מעריך את שווי שלל הפריצה ב־40 מיליון לישט"ש, אבל הוא מוכן "להתפשר" על 30 מיליון כדי להיות "הוגן". "עד כה", סיפר הקצין, "מצאה המשטרה תכשיטים בשווי 5 מיליון לישט"ש.

יחד עם שני הישראלים הובאו לאולם המשפט איטלקי ואנגלי המואשמים שפרצו לבנק יחד עם פנקס. הקצין לא אמר אם ברשותו של אפרתי, שאינו מואשם בשוד נמצאו גם שני תכשיטים בשווי של 3 מיליון לישט"ש.

בסך הכל נעצרו על ידי המשטרה תשעה בני אדם. ארבעה הובאו למעצר וחמישה נחקרו ביממה האחרונה. ארבעה מהם כבר שוחררו ואילו ארבעה אחרים, שני גברים ושתי נשים, נעצרו. המשטרה מסרבת לומר אם יש ביניהם ישראלים נוספים.

לאחר שיחולק את השלל בין בעליו, תמסור המשטרה את הרכוש [illegible].

מעורב בעבר בפלילים

ראובן שפירא, סופר "הארץ", מוסר כי מעצרו של איש העסקים הישראלי אלי אפרתי היכה בתדהמה את חבריו הרבים בישראל, אף כי היה מעורב בעבר בפלילים. אלי אפרתי, בשנות הארבעים לחייו, מוכר היטב בחוגי ה"חברה הגבוהה" והבוהמה בתל אביב. [redacted] לקנות. הוא מוכר כאיש אמיד, הנוסע במכוניות מפוארות ונוהג לצאת לחו"ל לעתים קרובות. רק לפני כמה שבועות חזר מסיור בחו"ל ובתחילת השבוע יצא את הארץ פעם נוספת לאנגליה.

בתחילת שנות השבעים הורשע אפרתי, יחד עם עבריין ידוע, אליעזר סוקניק, בכך שאיים על איש עסקים ששסע את הרגל. אפרתי אף היה מעורב בפיצוץ מכוניתו של איש העסקים, על רקע סכסוך כספי וחוב שלטענתו היה האיש חייב לו.

מאוחר יותר הסתבך אפרתי בסכסוך כספי נוסף עם איש העסקים יאיר קולטון. קולטון ואחרים טענו כי אפרתי חייב להם 70 אלף דולר. בתוך תקופה קצרה התפוצצו מטעני חומר נפץ ליד בוטיק לבגדים שהיה בבעלות אלי אפרתי ואמו ברחוב אבן גבירול בתל־אביב ובמכוניתו המפוארת של אפרתי. רימון הוצמד באותה תקופה לדירת אמו של אפרתי בתל אביב. אלי אפרתי סירב בתחילה למסור עדויות במשטרה לגבי החשודים בהטמנת חומרי הנפץ ובהשלכת הרימונים על רכושו. מאוחר יותר התברר כי השותפים קיימו פגישת בוררות עם אפרתי בבית קפה בתל־אביב ובה נכחו כעשרה אנשים ובהם העבריינים הידועים שמעיה אנג'ל ופפה רוקנשטיין.

לאחר שאלי אפרתי נעצר כחשוד בקניית יהלומים גנובים הוא הסכים לעיסקה עם המשטרה שבעקבותיה נסגר נגדו התיק הפלילי בעניין זה, והוא מסר עדויות מפורטות נגד החשודים בהתנכלויות לו. בעקבות זאת התקיים לפני כמה שנים משפט שבו הורשעו בהנחת מטעני חומר הנפץ אצל אפרתי, העבריין יעקב קורקין (נעצר לפני כעשרה ימים בהולנד כשברשותו כמות גדולה של קוקאין שהתכוון להבריח לישראל), יאיר קולטון ורחמים הרוש.

לפני כשבוע פתח אלי אפרתי פאב חדש בתל־אביב ששמו "המעיין". רבים מחבריו ומאנשי הבוהמה של תל אביב הוזמנו לפתיחת הפאב. השבוע עדיין טיפל אלי אפרתי בעניינים שונים הקשורים לעסקיו ובכמה עניינים אישיים ואחר כך נסע לאנגליה שם נעצר במפתיע.

מאבק על כל קול

(המשך מעמוד 1)

לתיקו יהיה בכך משום אישור להמשך הפרוייקט, משום שהממשלה דנה בהצעה לבטל פרוייקט קיים.

אופטימיות זהירה

בצה"ל שוררת אופטימיות זהירה לקראת הכרעת הממשלה ביום ראשון. עם זאת, מביעים גורמים צבאיים בכירים את החשש מפני דחייה בהחלטת הממשלה. חשש זה הם מבססים על ההערכה כי קיימת אפשרות שיהיו שרים שיבקשו לקבל שהות נוספת לבדוק את הצעת ההתייעלות שמגישה התעשיה האווירית. "דחייה נוספת בהחלטת הממשלה תהיה הדבר הגרוע ביותר שיכול לקרות בנסיבות שנוצרו".

שר הבטחון, יצחק רבין, נזעם על התעשיה האווירית. בפגישות סגורות השמיע שר הבטחון דברים קשים שכוונו אל התעשיה האווירית. עד אתמול בלילה לא הגיעו לידי שר הבטחון פרטיה של תוכנית ההתייעלות של התעשיה האווירית. אולם, יתכן כי פרטי התוכנית ימסרו לשר עוד לפני ישיבת הממשלה.

תכנית ההתייעלות

את תוכנית ההתייעלות מכנים בתעשיה האווירית בשם "תכנית ה־90". לפי הצעת התע"א תצומצם עלות הפרוייקט בכ־90 מיליון דולר בשנה. נראה כי בכוונת ראש הממשלה לאפשר לנציגי התע"א להציג ביום ראשון, עוד לפני ההצבעה, בפני השרים את "תוכנית ה־90" שלהם. גורמים בטחוניים בכירים, שפרטי "תוכנית ה־90" ידועים להם, טוענים, כי אין בה ממש, משום שהצמצום הריאלי, שעליו היא מצביעה, לא עולה על 40 מיליון דולר וברור לכל מי שבקיא בפרטי הפרוייקט, כי צמצום העלות בסדר גודל כזה או אף כ־90 מיליון דולר, לא פותר את בעיית המימון.

בסוף השבוע צפויות פגישות ומסעי שכנוע אחרונים לקראת ישיבת הממשלה ביום ראשון. נראה כי נציגים של שדולות שני הצדדים ייפגשו עם שרים, בנסיון אחרון לשכנעם להצביע בעד או נגד, הכל בהתאם לשדולה.

שגרירות ארה"ב משכנעת

(המשך מעמוד 1)

לאחרונה נשמע בארץ כל כך מהתנגדות ל"לביא", אמר נסים, שמיד אמר שלא יסכים לתוספת תקציבית בשל המסים, אולם רק לאחר שובו של שר הבטחון מארה"ב ברורות כל המשמעויות שיהיו להמשך פיתוח המטוס מבחינת סיוע החוץ שישראל מקבלת מארץ זו. שר האוצר הצביע על כך שיתאפשר לנו להמיר בשנתיים עוד 200 מיליון דולר לשקלים לרכישות מקומיות וכן הארכת רכישות הגומלין (אופסט) שעלולות להיפסק אם ימשך הפרוייקט למרות התנגדות האמריקאים.

שר האוצר התייחס אתמול לראשונה לפרטי תוכניות התעשיה האווירית ביחס להמשך הפרוייקט ואמר שלפי נתוני התעשי"א הפער בין ה"לביא" לאף־16 יקטן מ־2 מיליארד ל־1.5. פער עצום שגם איתו לא יהיה כסף לחלופת צה"ל.

לגבי תוכניות ההתייעלות והחסכון שמבטיחים לעשות בתעשי"א, אמר השר שאלו צריכים להתבצע ללא קשר ל"לביא". השר הציג בפני הכתבים את הצעת ההחלטה שהגיש יחד עם שר הבטחון על שולחן הממשלה לבטל את הפרוייקט ולשמור על מסגרת תקציב הבטחון. השר נסים סרב לומר מה יהיו צעדיו אם בכל זאת תחליט הממשלה להמשיך בייצור ה"לביא".

צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר כי ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) מתח אמש ביקורת נוקבת על גישת שר האוצר בעניין ה"לביא". "גישת שר האוצר מסכנת את ה"לביא", החלופות לצה"ל ואת שיעור הסיוע האמריקאי בעתיד. רק מי יאמין כי לאחר שנאמר לאמריקאים כמו שלומיאלים, סליחה טעינו, בזבזנו 2 מיליארד דולר הם יוסיפו להעמיד את מלוא הסיוע לחלופות צה"ל מבלי שנמשיך שם את טעויות צה"ל על חשבוננו". לנדאו קובע "שר האוצר פשוט לא גילה את אמריקה".

הנשיא רייגן בנאום לאומה אתמול בטלוויזיה:

שגיתי בפרשת איראן, אך לא יכולתי לסבול המחשבה על אמריקאים בכבלים

"הצוות לא צריך היה להסתיר ממני את התכנית להעביר לקונטראס רווחים ממכירת נשק לאיראן, אסור שהנשיא יוגן אי פעם מהאמת ● אינני אוהב כמה מהתשובות שניתנו בפרשה ● הייתי עקשן בניהול מדיניות שהסתאבה"

וושינגטון (עי"צ וע"ד). נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, הודה אמש בשגיאות שעשה בפרשת איראנגייט, אך טען להגנתו: "לא יכולתי לשאת את המחשבה של אמריקאים בכבלים".

בנאום לאומה האמריקאית, ששודר בטלוויזיה, אמר רייגן, שהצוות שלו לא היה צריך להסתיר ממנו את התוכנית להעביר רווחים ממכירת נשק לאיראן למורדים האנטי־סאנדיניסטים בניקרגואה.

"אסור שהנשיא יוגן אי־פעם מן האמת", הטעים הנשיא בנאום שהושמע ממשרדו.

היה זה הנאום הראשון של הנשיא, שהוקדש לטיפול מעמיק בפרשת אספקת הנשק לאיראן והעברת הרווחים מעסקה זו לקונטראס, מאז שהודה ב־4 במרס ביצירת קשרים עם איראן לשם עסקת חליפין "נשק תמורת בני ערובה".

הנאום תואר בעיתונות כנסיון להתנער מהפרשה, שעה שרייגן עומד לפני משימות כבדות במהלך 17 החודשים שנותרו לו עד סיום כהונתו. בנאומו עסק הנשיא גם בתקוותיו ובתכניותיו לעתיד.

בין היתר אמר רייגן, כי שיתוף פעולה בקשר למציאת תשובות לבעיות שהתעוררו בעקבות פרשת איראנגייט והוסיף: "אינני אוהב כמה מן התשובות".

"לפני זמן מה שמעתי שמישהו שאל למה הנשיא אינו מזועזע. ובכן, לפעמים הייתי רוגז כמו צירעה. כל אחד היה מגיב כך", אמר הנשיא בהצביעו על הנזק שנגרם ועל הזמן שבוזבז לשווא.

הנשיא הטעים, כי אין בדעתו להשמיע תירוצים. "העובדה היא שכל מה שאומר לא יכול לתקן את המצב. הייתי עקשן בניהול מדיניות שהסתאבה".

הוא חזר ואמר שידע אמנם שמדינות אחרות וגורמים פרטיים הגישו סיוע לקונטראס, אך הוא לא ידע דבר על העברת כספים מההכנסות שנתקבלו ממכירת הנשק לאיראן, כדי לממן את פעולות הקונטראס.

תקווה להסכם בין מעצמות על

הוא הביע את התקווה להשגת הסכם בין מעצמות־העל לצימצום הנשק הגרעיני ודיווח לאומה על "התקדמות מוחשית" בקשר לסילוק הטילים לטווח בינוני.

"אני אופטימי שבקרוב נהיה עדים לדבר שקורה בפעם הראשונה בתולדות המין האנושי — שתי מדינות שמשמידות נשק גרעיני במוחשיות. תתארו לכם לאן זה יכול להוביל".

רייגן טען, כי קיים את המנדט שניתן לו על ידי האומה לשקם את העוצמה הצבאית של אמריקה והצהיר: "היום אנו רואים את התוצאות. הסובייטים מנהלים עתה משא ומתן עימנו, מאחר נמצאים בעמדת כוח".

בהתייחסו למה שמתרחש במפרץ, אומר רייגן, כי ארה"ב חותרת לשלום וליציבות באזור ובמזה"ת בכלל.

מחוייבות מוסרית ללוחמי החירות בניקרגואה

רייגן שב קידם בברכה את תוכנית השלום המרכז אמריקאית שאושרה בגואטמאלה סיטי ע"י מנהיגי האזור לאחר שארה"ב הגישה תוכנית משלה. עם זאת הוסיף כי "יש לי מחוייבות מוסרית ללוחמי החירות ותמיכתם לדמוקרטיה בניקרגואה".

"מאז ומתמיד היינו מוכנים לנהל שיחות, אך מעולם לא גילינו נכונות לנטוש את אלה המאבקים למען דמוקרטיה וחירות", הטעים.

כמובן נמתחה ביקורת חריפה על תוכנית גואטמאלה סיטי ע"י שמרנים בארה"ב, לאחר העובדה שתוכנית זו לא תובעת סילוק הכוחות הקובאניים וכוחות הגוש הסובייטי בניקרגואה.

הדמוקראטים: מדיניות מוטעית

בתשובה רשמית לנאום בשם המפלגה הדמוקרטית אמר הסנאטור ג'ורג' מיצ'ל: "השגיאות העיקריות טמונות במדיניות עצמה והמדיניות היתה זו של הנשיא".

מיצ'ל פירט ואמר שהנשיא רייגן שגה כאשר אישר מכירת נשק לאיראן. "מישגה כה חמור עד שאמריקאים מסכנים עתה חייהם באותו אזור ניצבים בפני האפשרות הנוראה של התקפה על ידי אומה (איראן) שסייענו לחמשה".

עוד אמר מיצ'ל, כי מנהיגים אמריקאים חייבים לגנות הפרת החוק, השמעת עדות שקר בפני הקונגרס וזיוף מסמכים שאירעו במהלך הפרשה. הוא הביע את צערו על כך שהנשיא רייגן לא התייחס כלל לתופעות שליליות אלה.

במשכת השבתת המכרות בדרא"פ

נעצרו 177 כורים — 78 מואשמים בתכנון רציחות של מפירי שביתה

טוען איגוד הכורים ● בעלי המכרות בדרא"פ: השביתה דועכת ● מהומות פרצו בקייפ טאון לאחר שהמפקד האזורי של הקונגרס האפריקאי נידון למאסר עולם

יוהנסבורג (אי־פי). בעלי המכרות בדרום אפריקה טוענים, כי שביתת הכורים השחורים דועכת, בעוד אנשי איגוד הכורים טוענים כי עוד רבבת עובדים הצטרפה לשביתה החוקית הגדולה ביותר שהתקיימה אי פעם בדרום אפריקה.

השביתה מקיפה 10 מכרות זהב ופחם ומפעלי עיבוד מתכות, אמר סיריל ראמאפוסה, מזכ"ל האיגוד. הוא סירב לנקוב במספר השובתים, אך קודם לכן אמד האיגוד את מספר השובתים ב־342 אלף. השביתה נמשכת מאז יום ראשון.

לשכת המכרות, המייצגת את שש חברות הכריה הגדולות במדינה, טוענת, כי מספר השובתים ירד מ־30% אתמול מכוח העבודה השחורה, לעומת שלישית, כלומר מכ־250 אלף עובדים לפחות מ־200 אלף.

מספר חברות האשימו את השובתים בחבלה, המסר על 19 פצועים בהתנגשויות שהיו בלילה בין

לדברי האיגוד, עצרה המשטרה 177 חברים, ובכללם 78 איש הנאשמים על ידי המשטרה בקשירת קשר לרצוח מפירי שביתה.

מהומות ליד קייפ טאון

מהומות פרצו אתמול באזור קייפ טאון אחרי שהמפקד הצבאי האזורי של הקונגרס הלאומי האפריקאי נדון למאסר עולם, מסרה המשטרה.

המשטרה דיווחה על חמש תקריות באזור, בכללן זריקת אבנים על מפקדי משטרה, הצתת מכוניות והקמת מחסומים ברחובות.

ביום רביעי נדונו 13 חברים ותומכים של הקונגרס הלאומי האפריקאי לעונשי מאסר שבין שלוש שנים למאסר עולם.

דרום אפריקה עלולה להטיל הגבלות על תנועת דיפלומטים מערביים

(עי"ד). נשיא דרום אפריקה, פ. וו. בותה, האשים אתמול דיפלומטים מערביים בארצו שהם מתערבים בעניינים פנימיים של דרום אפריקה, ואיים שפרטוריה עלולה להטיל הגבלות על תנועותיהם.

בנאום חשוב ראשון שהשמיע מזה חודשים, יצא בותה בהתקפה ללא תקדים על השגרירויות המערביות, בציינו בפני הפרלמנט, כי חלק מן הדיפלומטים שבשגרירויות אלה מנצלים לרעה את תפקידיהם.

הוא הוסיף, כי ממשלתו עלולה לשקול "נקיטת צעדים כדי לרסן אנשי הסגל של שגרירויות, התומכים במסכויותיהם, ואף להגביל את תנועותיהם".

בותה שפך את זעמו במיוחד על מימון זר שניתן לפעילים דרום אפריקאים לבנים ממתנגדי האפרטהייד, שנפגשו בחודש שעבר בדקאר עם נציגי "הקונגרס האפריקאי הלאומי". הוא לא נקב במפורש בשמה של מדינה מערבית שמימנה את נסיעתם של הנציגים הדרום אפריקאים. אולם ידוע כי רעייתו של נשיא צרפת מיטראן, דניאל, מילאה תפקיד בארגון שיחות דקאר.

כורה שובת משוחח עם אשתו וילדיו מעבר לגדר במפעל הזהב ארנו מזרחית ליוהנסבורג אתמול, בו עורכים כורים שביתת שבת. הם מתבצרים להישאר בשטח המפעל, בו אין סידורי לינה, עד שבועיים ימים. בעלי המפעל טוענים, כי השובתים חיבלו במכונות ושדדו חמש טונות של חומצה גפריתית. (תצלום אי־פי).

בבריטניה נמצאו ראיות לפגם גנטי התורם לסרטן המעי הגס

הגילוי עשוי לאפשר אבחון מוקדם ויקל על איתור מועדים ללקוט במחלה

שירות ה"ניו יורק טיימס" מיוחד ל"הארץ"

מדענים בבריטניה מצאו ראיות ממשיות לקיומו של פגם גנטי, התורם להתפתחות סוג הסרטן השכיח ביותר: סרטן המעי הגס.

הגילוי עשוי לאפשר אבחון מוקדם, הוא יקל על הרפואה למצוא את המועדים ללקות במחלה, ישפר את הבנת התהליך המחולל את סרטן המעי הגס, ואולי גם ישפר את הטיפול בחולים.

מדענים רבים סבורים, כי גורמים סביבתיים, כמו דיאטה עשירת שומנים ודלת סיבים עשויים לתרום להופעת המחלה. המחקר החדש, שתוצאותיו התפרסמו אתמול בכתב העת המדעי "נייצ'ר", עשוי להסביר אילו שינויים במבנה התאים מחוללים את תהליך הסרטן.

את המחקר הבריטי ניהל סר וולטר בודמר מ"קרן המחקר הקיסרית לסרטן" בלונדון. הוא אמר אתמול, כי אם יגלו החוקרים את הגן הפגום, שעל קיומו רמז המחקר החדש, יוכלו הרופאים להקדים ולגלות התפתחות של סרטן המעי הגס ב־25 עד 40 אחוז מן המקרים.

סרטני המעי הגס הם גורם המוות השני בגודלו בארה"ב. האגודה האמריקאית למלחמה בסרטן מעריכה, כי 145 אלף מקרים של סרטן המעי הגס מתגלים מדי שנה, ו־60 אלף מבוגרים מתים מהם.

הממצא הבריטי הוא אחרון בסדרה של התקדמויות, שהושגו לאחרונה בגילוי גנים פגומים, התורמים להתפתחות מחלות מרכזיות. ההתקדמויות התאפשרו בזכות טכניקות חדשות של ניתוח חומרים גנטיים.

ראש מחלקת האשרות במשרד הפנים הסובייטי:

כ־13 אלף היגרו מבריה"מ במחצית הראשונה של 1987

כ־250 מהגרים שבו לבריה"מ בתחילת השנה ● יוקלו הקלות על אנשי עסקים זרים

מוסקווה (עי"צ). כשלושה עשר אלף אזרחים סובייטיים הורשו לצאת את גבולות בריה"מ במהלך שבעת החודשים הראשונים של שנת 1987, ומספר זה עולה פי 4 על מספר המהגרים במהלכה של השנה הקודמת כולה — על כך מסר אתמול במוסקווה רודולף קוזנצוב, ראש "אוביר", מחלקת האשרות במשרד הפנים הסובייטי.

בהשיבו לשאלות במסיבת עיתונאים במוסקווה אמר קוזנצוב, כי אין באפשרותו לציין במדוייק את מספרם של היהודים או של בני מיעוטים אחרים (כגון סובייטים ממוצא גרמני) שקיבלו היתרי יציאה.

הוועדה הבין־ממשלתית להגירה הודיעה כומר ב־31 ביולי בז'נווה, כי 3,899 יהודים הורשו לצאת מבריה"מ מאז תחילת השנה. צויין אז כי זה המספר הגדול ביותר של מהגרים יהודים מאז סוף שנת 1980.

אולג אברמנקו, סגן ראשון לראש מחלקת העניינים הקונסולריים במשרד החוץ הסובייטי, הודיע באמצע השבוע כי 240 עד 250 איש שהיגרו מבריה"מ, חזרו אליה בתחילת השנה. הוא הוסיף, כי מספר דומה של בקשות תלויים בשקול בימים אלה.

עוד סיפר אברמנקו, כי יוקלו בקרוב הקלות על אנשי עסקים זרים מסויימים, המבקשים לבוא לבריה"מ. נציגים של חברות מערביות־סובייטיות משותפות, שבידיהם מסמכים מיוחדים, יוכלו מעתה לקבל היתר כניסה תוך תקופה שלא תעלה על חמישה ימים, ואילו אנשי עסקים זרים אחרים, המקיימים קשרים עם החברות הללו, יוכלו לקבל היתר כניסה תוך שמונה ימים.

כן יוקלו הקלות על תנועותיהם בתוך גבולות בריה"מ של שורה של נציגי בנקים וחברות, שמקום עבודתם במוסקווה.

מומיות מלכותיות קדומות יוחזרו למוזיאון של קהיר

סאדאת הורה לסגור את "חדר המומיות" בטענה: אין זה יאה ששליטי מצרים הקדומים יוצגו לראווה בפני הקהל הרחב ● בין היתר תושב לתצוגה המומיה של הוניטאוי, כוהנת מתבי מלפני שלושת אלפים שנה

קהיר (עי"ד). המומיה של הוניטאוי, כוהנת מתבי שחיה לפני שלושת אלפים שנה, ו־21 מומיות מלכותיות אחרות תוחזרנה למוזיאון המצרי בקהיר.

הן היו חלק מ־26 מומיות שהושמו תחת מנעול ובריח לפני 7 שנים, לאחר שהנשיא אנואר סאדאת המנוח אמר שאין זה יאה ששליטי מצרים מימי קדם יוצגו לראווה בפני הקהל הרחב.

סאדאת רצה שהן תיקברנה מחדש בקברים המקוריים שבלוקסור על שפת נהר הנילוס בדרום מצרים. אך התברר שאם אכן ינהגו לפי הוראות המנהיג, קיימת סכנה של התפוררות המומיות, והוחלט להשאיר אותן בקהיר.

על אף הסתייגויות שהשמיעו אי־אלה אנשי מדע מוסלמים, תוצג הוניטאוי שוב בפני הקהל הרחב כאשר יפתח המוזיאון מחדש את "חדר המומיות" שלו בחודש אוקטובר, אמרו הממונים על מחלקת העתיקות.

אחד מבין פקידי המוזיאון זכר את הזדעזעותו של סאדאת, אשר נתקל בטקס שנערך ב־1979 פנים אל פנים עם המומיה של פרעה רעמסס השני, שעורה הושחר כתוצאה מטיפול בקרינה נגד חיידקים.

"סאדאת היה כה נרגש, עד שהורה להפסיק מיד את הצגת המומיות", אמר הפקיד. עתה, שש שנים לאחר מותו של סאדאת, מבטלים את ההוראה שנתן נשיא מצרים בשעתו.

"הדרך שבה נציג את המומיות לא תעורר אצל המבקרים את המחשבה שהם חוזים בסרט בלהות או בגופות מתים סתם", אמר מנהל המוזיאון מוחמד צאלח לכתב רויטר.

"המצרי מימי קדם היה גאון. אנו רוצים להחיל עובדה זו לאנשים במסגרת מדעית, הסטורית ודתית", הוסיף.

תהליך השימור של גופות הגיע לשיאו סמוך לשנת 1300 לפני ספירת הנוצרים, כאשר החונטים מצאו דרכים למניעת הצטמקות העור.

המוח הוצא בעזרת קרס חד דרך האף, איברים פנימיים סולקו ונשמרו בכדים גדולים, הידועים בשם "כדים קאנופיים".

הגופה יובשה בעזרת מלח נתרן במשך שישה שבועות או יותר באגדי בד שהורטבו בשרף, חבילות של גבישי נתרן ונסורת נוצלו כדי למלא את החללים.

הוניטאוי זכתה למתיחת פנים מיוחדת כדי להחזיר לה את פניה העגולים, אמר נאצרי איסקנדר, איש מחלקת העתיקות.

מאות אלפי שובתים משתקים את התעשיות בדרום קוריאה

סיאול (אי־פי). קבוצת המעסיקים הגדולה בדרום קוריאה פנתה אתמול לעובדים וביקשה את שיתוף הפעולה שלהם כדי לסיים את השביתה המשתקת את תעשיית המכוניות ותעשיות חשובות אחרות במדינה.

בקריאה מיוחדת ל־10 מיליון עובדים" מבטיח איגוד המעסיקים של קוריאה "לעשות כמיטב יכולתנו למען האינטרסים של העובדים וזכויותיהם, כגון שיפור תנאי העבודה".

משרד העבודה הודיע, כי שביתות למען העלאת שכר ויותר חופש לאיגודים המקצועיים התקיימו אתמול ב־240 מקומות עבודה. תעשיית המכוניות משותקת זה היום השני ברציפות. בהודעה לא נאמר כמה עובדים שובתים, אך מספרם נאמד במאות אלפים.

בגלל המבוי הסתום במשא ומתן יצאו המעסיקים בקריאה חרום לעובדים לשמור על מקומות עבודה שלהם ולא לגרום להרס התעשייה במדינה.

רו טהוו, נשיא מפלגת הצדק השלטת ויורשו של הנשיא צ'ון דו־הואן, הודה, כי המהומות נבעות מ"הצטברות של תביעות", אך אמר כי אל לה לממשלה להתערב במחלוקת בין המעסיקים לעובדים.

השביתות על ענייני עבודה באו לאחר חודש של מהומות על רקע פוליטי, שבעקבותיהן נאלץ הנשיא צ'ון להכריז על רפורמות דמוקרטיות, ובכללן הקלת ההגבלות על שביתות.

הצעת חוק להלאמת 10 בנקים אושרה בבית הנבחרים של פרו

ההצעה טעונה עדיין אישור הסנאט

לימה (אי־פי). הצעת חוק להלאים את המערכת הפיננסית בפרו עברה אתמול את השלב הראשון באישורה בבית הנבחרים.

הצעת החוק, עליה ניטש בפרו ויכוח נוקב, קוראת להלאמת עשרת הבנקים הפרטיים במדינה, שש חברות פיננסיות ו־17 חברות ביטוח. ההצעה אושרה עם שחר אחרי יומיים של דיונים לוהטים.

עתה צריך הסנאט של פרו לומר את דברו, אך סבורים שההצעה תאושר גם שם.

על פי הצעת החוק, שהוגשה לראשונה על ידי הנשיא אלאן גארסיה ב־28 ביולי, בנאום שנשא אתמול בבית הנבחרים, יקבלו בעלי החברות תשלום במטבע מקומי והציבור יוכל לרכוש בין 15 ל־25 אחוזים מן המניות.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

מתאבלים על פטירתה בשיבה טובה של

מרים איזנבוד ז"ל

ההלויה תתקיים ביום ששי י"ט באב תשמ"ז 14/8/87 בשעה 9.45 בבית העלמין הישן בחוף הכרמל

המתאבלים: משפחות: איזנבוד, רוסק

במלאת שלושים לפטירת
יקירתנו

חמדה זינדר

נעלה לקברה לאזכרה ולגילוי מצבה
ביום ראשון כ"א אב תשמ"ז 16.8.87 בבית העלמין בהר־הזיתים בשעה 4.30 אחר הצהריים
המגישה ליד שערי בית העלמין בהר־הזיתים

המשפחה

שנקר —
ביה"ס הגבוה למדעי הטקסטיל ולאופנה
ערב לזכרו של

פרופ' גד אלון ז"ל

נשיא "שנקר"

יתקיים ביום ראשון, 16 באוגוסט 1987,
בשעה 18.30, ב"שנקר", רח' אנה פרנק 12 רמת־גן
מוקירי זכרו מוזמנים להשתתף

במלאת שנה לפטירת יקירנו

עורך־דין גד אלון ז"ל

נעלה לקברו בגבעת שאול ירושלים בחלקת הותיקים ביום שלישי, 18 באוגוסט בשעה 5.00 אחה"צ.
ריטה אלון
יעל, פיני ויהונתן אלקדרור

לאלון אורלי
ולבני משפחתו

אתכם באבלכם
על מות האב

יעקב ז"ל

פולידור ס. פלסט

לצבי הרמן ומשפחתו
מראשוני המפלגה ומייסדיה
הסופר, המחנך, הוגה הדעות

תנחומים לפטירת הרעיה־האם

לובה ז"ל

המפלגה הליברלית העצמאית
תנועת העבודה הליברלית
המרכז
וסניף חיפה
המדרשה הליברלית ע"ש ד"ר י. פורדר
"משואה" — מפעל ההנצחה
חברת "מעונות עממיים"
המזכירות העליונה של "הנוער הציוני"

לצבי הרמן ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד במות הרעיה

לובה ז"ל

"צים" חברת השיט הישראלית

לצבי הרמן,
להדס ולמשפחת אברהמי
על מות הרעיה, האם והסבתא

לובה

דואבים יחד אתכם
גלילה, משה וקובי פגי
מיקי ורוני ובני ביתם

יקירנו

ראובן (הרצל) אסנה

איננו

ההלויה תתקיים היום יום ששי י"ט באב תשמ"ז (14.8.87) בשעה 10.15 בשער הראשי בבית העלמין כפר סמיר חיפה
המשפחה
נא להמנע מביקורי תנחומים

אבלים על מותו של

ראובן אסנה

ומשתתפים בצער המשפחה

יפתח ונורית בן־צבי
דעת מערכות מידע
וצוות העובדים

בצער וביגון הננו מודיעים על פטירתה
של אמנו החמות האהובה

שרה צמח

שהלכה לעולמה אחרי יסורים קשים
ההלויה תצא היום י"ט באב תשמ"ז 14/8/87 בשעה 10.00 בבוקר מבית ההלויות הדר יוסף לבית העלמין בקרית שאול

אבלים:
בנה וכלה: עו"ד יהודה ורות צמח
בתה: רבקה צמח
ומשפחות: צמח, ורבר

השבעה בדירת הבן ברח' ולוציסקי 3 ת"א

להברנו **שמואל וייס**

משתתפים באבלך על מות רעיתך

דליה ז"ל

חברי המחלקה לכימיה
אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

במלאות 8 שנים לפטירת יקירנו

יהושע רבינוביץ ז"ל

נעלה לקברו ביום ראשון כ"א באב תשמ"ז 16.8.87 בשעה 4.30 אחה"צ
בבית העלמין ברח' טרומפלדור ת"א

גאולה והמשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של
אמי וסבתנו היקרה

לביה (לולה) רוטברט

בת יוסף בורנשטיין ז"ל
מצ'נסטוחוב — פולין

ההלויה תתקיים היום יום ששי י"ט באב תשמ"ז 14.8.87
בשעה 11.30 לפנה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
נפגשים ליד השער הראשי

מתאבלים: בנה: יעקב רוטברט
נכדיה: אורנה, אורי ועדי רוטברט
פנינה רוטברט

יושבים שבעה בבית המנוחה
רח' אבן גבירול 121 ת"א
טל' 03—242171

طبق الأصل

هكذا في الأصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

לבית הורים בכפר־שמריהו
דרושות

* אחיות *

למשמרת ערב + לילה
עדיפות לפנסיונריות
דוברות יידיש
נא לפנות בבוקר לאחות חנה

* חדרניות *

נא לפנות בבוקר ליצחק

* עובדי נקיון *

נא לפנות בבוקר ליצחק
טל: 052-78820; 052-78829

עולם האשה

דרוש
לרגל הרחבת הפעילות

סגן עורך

בעלי ניסיון וידע בעבודות
עריכה ושיכתוב
העונים על הכישורים
יפנו לת.ד. 20530 ת"א עבור "עורך"
סודיות מובטחת

הנאמנות לתכנון ופתוח שרותים
למען הזקן בירושלים
דרושה

אם בית

לערב וללילה (כוננת)
לדיור מוגן בגילה, מגורים במקום
לפנות עד 27.8.87 בלוויי תולדות חיים והמלצות
לנאמנות למען הזקן מדור לקשישים בעיריית
ירב, יפו 212 טל 380197

למוסד ציבורי באשקלון
דרושה

מזכירה

דרישות המשרה:

- ★ שליטה בשפות עברית ואנגלית כולל הדפסה
- ★ נסיון של מספר שנים בעבודה
- ★ עדיפות לבעלת נסיון במעבד תמלילים

נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם וטל' לת.ד. 120 אשקלון מיקוד 78100
ולציין על גבי המעטפה ל"מזכיר"

ללהקת מחול מקצועית
דרושות

1. מזכירות להקה

* עצמאית * בעלת שליטה בעברית ויכולת התבטאות באנגלית * הדפסה עברית/אנגלית ברמה טובה * נסיון קודם מוכח
– העבודה בשעות הבוקר

2. פקידה לבי"ס לבלט

* חרוצה * עצמאית * כושר ארגון
– נסיון קודם לא הכרחי (מתאים גם לסטודנטים)
– העבודה בשעות אחה"צ
נא לפנות לטל: 02-690936

עמקינחו

דרושה

מנהלת חנות

לניהול חנות החברה - במרכז ירושלים
6 ימי עבודה

- ★ השכלה תיכונית מלאה
- ★ רצוי מעל גיל 25
- ★ רצוי בעלת נסיון במכירות
- ★ הופעה נאה ומסודרת, נמרצת
- ★ שפות: עברית על בוריה, אנגלית יתרון

נא לפנות לטלפון: 02-221971/221947

פרויקט רווחה חינוכית
מתנ"ס מבשרת ציון
דרושה

רכזת לתכנית "האתגר"

בהיקף של חצי משרה
* רצוי ניסיון בגיל הרך
עדיפות לתושבות
מבשרת ציון
פרטים טל: 02-345081, שולי
02-344167 יאיר

מהנדס מכונות

לתפקיד ראשי, בעל נסיון של 10 שנים לפחות בתעשיה פרטית המכילה שנע, משאבות הידראוליקה, מוט וכו'

מהנדס כימי

רצוי בעל נסיון בשטח הביטומניים, ידיעת השפה האנגלית הכרחית.

דרושים למפעל פרטי בחולון

מועמדים מתבקשים לכתוב לת.ד. 2905 תל־אביב 61028 בפירוט קורות חיים ונסיון קודם
– סודיות מובטחת –

לחברה דינמית בת"א
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות מנוסה

ידע בעבודה עם מחשב פי.סי.
ועדיפות לתוכנת השבשבת

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 28025
מיקוד 66186
עבור משרה 333

המרכז הרפואי שערי צדק
מחפש

סגן מנהל אגף הכספים

דרישות:

1. תואר אקדמי בראיית חשבון, מינהל עסקים או כלכלה
2. 5 שנות ניסיון מוכחות בתפקיד בכיר בתחום הכספים
3. ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעת השפה האנגלית
4. גיל עד 40

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים וניסיון קודם למר יחיאל קמפנר ת.ד. 3235 ירושלים 91031

ביה"ס המקיף שלאון
קרית־גת

מורה לעברית

דרוש/ה
לחט"ב ולחט"ע
מורה לעברית
למשרה מלאה
פרטים בטלפונים:
051-888667, 051-882366

בית ספר למקצועות המנהל
ע"ש יגאל אלון - אשקלון

דרוש/ה מורה למתמטיקה

יתקבלו מורים/ות בעלי נסיון בהגשת תלמידים לבחינות בגרות
לפנות:
בית ספר טל: 051-38840
סגנית מנהלת טל: 051-31167
מנהלת בית הספר טל: 051-30018

למפעל עתיר ידע בירושלים
דרושים:

1. עובד מעבדה לחומרים

דרישות התפקיד:
* טכנאי/לבורנט בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודת מעבדה.

2. טכנאי תהליכים לעבודה במעבדות נקיות

דרישות התפקיד:
* טכנאי/לבורנט בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודת מעבדה.
* עדיפות לבעלי רקע בתהליכי מיקרואלקטרוניקה.

3. מתופעת לעבודה במעבדות נקיות

דרישות התפקיד:
* בוגרת בית ספר מקצועי, בעלת נסיון של שנה לפחות בהלחמות עדינות.

5 ימי עבודה בשבוע
תנאים טובים למתאימים

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 8293 ירושלים, מיקוד 91082 ולציין עבור "מנהל כח אדם"
המשרות מיועדות לנשים ולגברים כאחד
– סודיות תשמר בקפידה –

דרוש

מחסנאי/מונה

תושב אשדוד מעל גיל 45 שנה
כושר בריאותי תקין,
ידיעת שפה לועזית על בוריה
+ קרוא וכתוב
להתקשר טל' 055-23303

קרית נוער גן יבנה
ישיבת אחוזת יעקב
ת.ד. 31 גן יבנה

דרושים

- **א. מורה לתנ"ך** לבחינות בגרות, 8-12 ש"ש.
- **ב. מורה ללשון** לבחינות בגרות, 8-12 ש"ש.
- **ג. מורה טכנאי־הנדסאי** להוראת מקצועות טכניים ומכניקה, 8-24 ש"ש.
- **ד. מדריך מקצועי למכניקה** משרה חלקית/מלאה.
- **ה. מורה למחשבים** 8-12 ש"ש.
- **ו. ש"ס** חצי משרה.
- **ז. אם בית** (לשעות הערב).
- **ח. מדריכים חברתיים** (רווקים).

בדבר פרטים נא לפנות בכתב או בטלפון 74051, 74414, 055-74328

דרושה

מזכירה

לניהול משרד באופן עצמאי
[illegible]
לדוברת אנגלית או גרמנית
טל' 052-441516

דרושות

גננות/מטפלות

צעירות ודינמיות
לגני מעורבות הורים
בלב ת"א
המשרה בין 12.30-16.00
(ללא יום שישי)
לפרטים איציק
03-284964

נועם אורים

למפעלינו באשקלון
דרושות
תופרות קונפקציה מקצועיות
אפשרות לשעות עבודה
גמישות טל: 051-23127 לדוד
מ־21.00 057-920565

למפעל תכשיטים בירושלים
דרושים/ות

מוכרים

בעלי ניסיון
דוברי שתי שפות זרות לפחות
טל' 02-721058

דרושים

מתקינים למזגני אויר מפוצלים + רקע בקירור

תנאים מצויינים למתאימים
טל: 051-35330, 051-29163, 051-24848

חוות הנוער הציוני
ע"ש ד"ר ישראל גולדשטיין

- ★ מדריך/ה חברתי/ת לפנימיה
- ★ מורה למחשב ובקרה (אלקטרוניקה, מערכות בקרה ורובוטיקה) רצוי מהנדס
- ★ מורה לאנגלית
- ★ מורה לכימיה ופיסיקה
- ★ מורה לספרות ולשון לחטיבת הביניים
- ★ מזכירה/כתבנית מנוסה רצוי עבוד תמלילים
- ★ מורה לבישול ואפיה

לפרטים טלפון: 02-630221-2-3
(מדריך חברתי לדתי. מורים לשר שלוחה 239)

לבית המסחר בחיפה
דרושים

1. מחסנאי

במשרה מלאה

2. עוזר מחסנאי

במשרה חלקית

3. מוכרות/קופאיות

במשרה חלקית במשמרות
נא לפנות בצירוף קורות חיים בכתב יד לת.ד. 1696 ת"א

למפעל תעשייתי באזור חולון
דרוש

חשמלאי/אלקטרונאי

הכישורים הדרושים:
חשמלאי מוסמך – ידע, רקע ונסיון בתחום האלקטרוניקה, לאחר שרות צבאי
נסיון תעשייתי – יתרון
מועמדים מתאימים יתקשרו לטל 03-490793-4 לשם קביעת מועד לראיון
סודיות מובטחת

המרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא
תל־השומר
דרוש/ה

עובד/ת מעבדה

למעבדה להמודינמיקה
לפנות לטלפון מס' 349511, 5311552
ד"ר סגל מנהל המעבדות
או לד"ר נוף טל: 5310747

לחברת שקם בע"מ
אזור התעשיה חולון
דרושים/ות

1. נגר/ית, מסגר/ית, חשמלאי/ת ראשי/ת, הנדסאי/ת חשמל, חשמלאי/ת מוסמך/ת, חשמלאי/ת עוזר/ת.
המעוניינים/ות יפנו/תפנינה למר קורן יעקב טל: 03-5572204

2. נהגים/ות עם רשיון לרכב מעל 15 טון –
המעוניינים/ות יפנו/תפנינה למר סוקר זאב, טל: 03-5572218

3. הנדסאי/ת טכנאי/ת בנין –
נסיון מעשי בעבודות אחזקה ופיקוח על קבלנים.
המעוניינים/ות יפנו/תפנינה בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם למר קורן יעקב, שקם, רח' החופר 34, אזור התעשיה חולון 58858

המשטרה אתגר!!

דרושים

עו"ד לתפקידי תביעות

מקום השרות, עכו נצרת

על המועמדים להיות לאחר שרות צבאי, בריאות תקינה וגיל עד 35
המעוניינים יפנו בצרוף תעודות השכלה ללשכת הגיוס בחיפה רח' העצמאות 82, טלפון 04-661067
סודיות מובטחת

עירית קרית גת
לבי"ס מקיף ע"ש רוגוזין
בקרית־גת

דרושים/ות

- *** מורה לטבע** משרה מלאה
- *** מורה כללי/ת** לכתה ז', משרה מלאה (בוגרות סמינר)
- *** מורה לאנגלית**

המעוניינים יפנו למנהל ביה"ס מר גיל פליישר בביה"ס 051-884477, 886288, בבית 051-880730

למעון הורים בירושלים
דרוש

מרפא בעיסוק

תנאים טובים למתאים
פרטים בטל' 02-827805

לחברה להוצאה לאור
דרוש בירושלים

משרד באזור שקט

לפחות 3 חדרים
ר"ב קווי טלפון וחנייה סמוכה
בפרטים נא לפנות
ליוסי עמר או משה ניר
בעבודה 057-31378
בבית 057-413483-4

דרוש

עורך־דין

בעל מספר שנות ניסיון, כולל הופעות בבתי המשפט.
לפנות בכתב למשרד עו"ד דן אבי־יצחק, רח' הסייסים 34 ירושלים. (או טלפונית 02-635161 החל ב־27.8.87)

דרושים
לחברת שתייה

- מאמן בביר
- מאמן
- מאמן בשר
- עוזרי מאמנים
- מנהלן

לפנות: 02-866101, 02-866714

לצה"ל דרוש

קצין / קצינה

בדרגת סרן או רס"ן
לגיוס לקבע

הכישורים הנדרשים:

- א. אקדמאי/ת בתחום הכלכלה והסטטיסטיקה.
- ב. בעל/ת ידע וניסיון בתחום ניהול תכנון ובקרת תקציב.
- ג. מקום השרות: ת"א.

לקביעת ראיון יש לפנות לדרורה בטלפונים:
03-694541 או 03-692319
סודיות מובטחת

קציני/נגדי שלישות

מחפשים אתגר ועניין מקצועי?

מוצעים לכם תפקידים במערך השלישות בטיפול בכ"א סדיר ומילואים

מקומות השרות: יחידות שדה ומרכזים עירוניים.

המשובצים ביחידות שדה יזכו בתוספת שכר והטבות ייחודיות.

ישנה אפשרות לסיוע בשכ"ד.

הכישורים הנדרשים:

- ★ בוגרי 12 שנות לימוד ומעלה
- ★ עד גיל 30

לפנות ד.צ. 02146
עבור סרן חדווה
ענף כ"א
נא לציין טלפון
ופרטים אישיים

לצ.ה.ל. דרושים:

1. מכונאי וחשמלאי רכב ומסגרים

נתונים נדרשים –
** לפחות 10 שנות לימוד.
** ותק של 2 שנים במקצוע.
** גיל עד 30.
** שרות צבאי מלא ותקין.

2. מדריכי נהיגה

נתונים נדרשים –
** בעלי ותק בנהיגת רכב משא במשך 1 וחצי שנים לפחות.
** עדיפות לבעלי רשיון הוראת נהיגה לרכב 03.
** גיל עד 30.
** שרות צבאי מלא ותקין.
** למתאימים אשר אין בידם רשיון הוראה תנתן הכשרה מתאימה במסגרת צה"ל.

3. נהגים

נתונים נדרשים –
** בעלי ותק בנהיגת רכב משא 03 במשך 1 וחצי שנה.
** גיל עד 30.
** שרות צבאי מלא ותקין.

לקבלת פרטים נא לפנות לטלפון: 03-9725274, 03-9725282
בכתב ניתן לכתוב ל – ד.צ. 02155

נגדי משמעת

מחפשים קידום ועניין?

הצטרפו ליחידות השדה וליחידות העורפיות!

אנו מציעים:

* הטבות שכר ייחודיות ביחידות השדה וסיוע בשכר דירה.

הכישורים הנדרשים:

- * מינימום 10 שנות לימוד.
- * פרופיל 65 ומעלה.
- * עד גיל 30.
- * עבודה עם אנשים.
- * נכונות לעבודה קשה.

לפנות לד.צ. 02146 ענף קבע, עבור ניר
או טלפונית: 215591, 03-215309

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הוממת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–81553
רחובות 08"451333.
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' * 8.00"20.00
בימי ו' * 8.00"15.00
טלפונים: 03"433300
"שקמ" — שירות רפואי לקב שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19–24
טל' 03"7549111 "שקמ" קוד מנוי 222
שירן * שירות רפואי בייד ירושלים(24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום * 660585, 02"669531
מוקד לילה שבת חג * 226191 מנוי טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל אביב, מוקד יום * 218820, 218898
מוקד לילה * 631011 מנוי 3752 ול־השאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל: 03"284649 פתוחה: בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02"245554
חיפה טל' "04"660111"
קשב לבית — שרות מיטיים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
7549111 איתורית 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04"672222/3.
תל־אביב 03"5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04–672222/3.
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111.
מרכז רפואי באר יעקב, 03"228958
מרכז סיוע לנפגעי לחץ מטעם "מעגלים"
א־ה 11.00"13.00
ב־ד 16.00"18.00
רח' מאפו 13 תל־אביב

— ארם לשירות אדם * חברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה
טל' 03"5461727/8

תורנות בתי־ חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים,פנימית)
איכילוב — (כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ — (נשים, כירורגית, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג)
שערי צדק — (פנימית)
בקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שוף (ברנרס) פנקס 27 441449
ארלוזורוב ארלוזורוב 76 230746
ירושלים
ר"ד בלה המלך ג'ורג' 6 224866
חיפה
נוה שאנן התיכון 37 255550
חולון
קופ"ח עין יהב 2 884854
בת ים
בלפור בלפור 90 583448
רמת־גן
חן ז'בוטינסקי 99 7514434
נתניה
קופ"ח כללית ברנדייס 31 611128
הקריות
הדגן סמטת מודיעין ק. מוצקין 715136
רחובות
כללית בני משה 452381
חדרה
נגבי ה. סמואל 74 336858
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הכרות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
תל־אביב: ימים ב' ג' ד' — 16.00–19.00.
יום ו' שעות 8.30–11.00
רמב"ם 9, טל' 5101511/2
חיפה: ימים א', ד' — 16.00"19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הוממת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–81353
נתניה 923535
רחובות 08"451333.
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08"221022

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' * 8.00"20.00
בימי ו' * 8.00"15.00
טלפונים: 03–433300
שירן * שירות רפואי בייד (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום * 660585, 669531
מוקד לילה, שבת חג * 226191 מנוי טל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49 טל: 03"284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
מרכז סיוע לקורבנות אונס — 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים — 245554
חיפה — טל' 04–660111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 04–672222/3.
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111.

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
שערי צדק — (ילדים)
הדסה ה"צ — (פנימית)
הדסה ע"כ — (כירורגית, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג)
בקור חולים — (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
בני דיזנגוף 174 222386
בריאות המלך ג'ורג' 28 283731
מנ"ם, בני, בריאות
ירושלים
מרפאת רוממה המ"ג 28 523191
מנ"ם, ירושלים יפו 212 380075
חיפה
הנשיא שד' הנשיא 33 333312
בת ים
מור הגיבה רייך 20 583360
רמת גן
פיכהי חיבת ציון 43 782821
נתניה
תרופה הרצל 2 28656
הקריות
הדגן סמטת מודיעין ק. מוצקין 715136
רחובות
כללית בני משה 452381
חדרה
נגבי ה. סמואל 74 336850

מרכזי מידע — אגד

02–304304 03–432277 04–549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

זמן הדלקת הנרות

	ע"ש	מ"ש
ירושלים	6.48	8.03
תל אביב	7.06	8.05
חיפה	7.00	8.06

נשים וגברים מכל הארץ
לקידום מכירות
לשק'מים ולמשבירים
לבוקר ו/או אחה"צ
שכר קבוע
03"7513601
03"7511615
03"7513872
מכתבים לת.ד. 666
נוה ים הרצליה

זמיר
שרותי כח־אדם בע"מ

דרושות
מלחימות/מחוטות
★ עבודה בתקנים צבאיים.
★ יוצאות חיל אויר / חיל הים / מודיעין, או נסיון אזרחי מוכח.
★ ידע בקריאת שרטוט — יתרון.
★ לעבודה במשרה מלאה עם נכונות לעבודה במשמרות ובשעות נוספות.
שכר גבוה במיוחד למתאימות, הסעות וארוחות.
ת"א: בן־יהודה 26 טל: 289505, 03-284494
חיפה: החלוץ 3 טל. 04-670373
רחובות: הרצל 202 טל. 08-473832
אשדוד: הגפן 22 טל. 08-535455
תעסוקה ברמה גבוהה

לארגון מוכר
דרושה
מזכירה
בקיאה בשפות צרפתית, עברית ואנגלית היודעת להדפיס במכונת־כתיבה בשפות אלו
מקום העבודה במבשרת
נא לפנות לת.ד. 104 ירושלים

שרות בתי הסוהר
מינהל ארגון

תן ידך לשמירת בטחון הפנים ולאיכות הסביבה

דרושים / דרושות

סוהרים/ות למגזר הבטחון
בעלי השכלה 10 שנות לימוד

אחים/אחיות —
פסיכיאטרים

חובשים — שלב 7 ומעלה
בוגרי קורס חובשים קרביים בצה"ל

פסיכולוגים
לענף טפול בנפגעי סמים ואלכוהול

פסיכולוגים קליניים
לענף טפול בנפגעי סמים ואלכוהול

קרימינולוג קליני
לענף טפול בנפגעי סמים ואלכוהול

רופאים כלליים
בביה"ח או מרפאות

רופאי שיניים
במרפאות שיניים בבתי הסוהר

עובדים סוציאליים
תואר אקדמאי בעבודה סוציאלית ונסיון בעבודה טיפולית

מפעיל מחשב
עבודה במשמרות ברמלה

מסגר
בוגר ביה"ס מקצועי + תעודת הסמכה ונסיון 3 שנים לפחות

אם הנך עונה על התנאים הבאים:
– גיל עד 35
– לאחר שרות חובה בצה"ל
– אזרחות ישראלית
– פרופיל 65 ומעלה
– עבר ללא דופי
המעוניינים יפנו אל:
לשכת הגיוס רח' מקלף 3 ת"א. טלפון: 03"251128, 03"266922 עם ת"ז, פנקס מלואים ותעודות המעידות על השכלה. קבלת קהל מ־8.00 עד 15.00.

יש עבודה בחברת החשמל

למחלקת תשתית ושירותים טכניים במחוז הצפון בחיפה
דרוש/ה
מהנדס/ת - הנדסאי/ת מתכנן/ת ברשת
הכישורים הדרושים:
★ מהנדס/ת חשמל או הנדסאי/ת חשמל בזרם חזק
★ ידע בתכנון קוי מתח עליון בחשמל
★ מקום מגורים חיפה והסביבה
המעוניינים יפנו בכתב, בצרוף קורות חיים, אל: מחלקת כ"א, מחוז הצפון, ת.ד. 179, חיפה.
חברת החשמל לישראל בע"מ

לחברה מסחרית בהקף ארצי
דרוש/ה
מהנדס/ת תעשיה וניהול
בנושאים הבאים:
א. הכנסת תהליכי מיכון.
ב. ייעול ושיפור תהליכי עבודה.
ג. קביעת תיקני כ"א.
ד. עריכת נוהלי עבודה.
ה. תיכנון מערכים.
הכישורים הדרושים:
1. נסיון של שנתיים לפחות בנושאים בתחומים דומים.
2. ידע בתחום המחשבים.
3. שליטה טובה בשפות עברית ואנגלית (כולל קריאה וכתיבה).
4. תושב/ת גוש דן.
המעוניינים/ות יפנו/תפנינה בכתב יד בצירוף תולדות חיים ונסיון קודם לת.ד. 8751 ת"א־יפו
– סודיות מובטחת –

לעיתון הארץ
דרושים
מחלקי עיתונים
לעבודה בשעות הבוקר המוקדמות באזורים הבאים:
1. הקריות – להתקשר 04"670696, 661166
2. תל אביב – בעלי קטנוע להתקשר 03"5121336
3. אזור מודיעין להתקשר 03"5121336

לעתון הארץ
דרוש/ה
מנהל/ת למחלקת מוספים ומדורים מיוחדים
הגדרת התפקיד:
– חיפוש אחר שווקים חדשים לפרסום
– ניהול צוות של נציגי מכירות
– תכונות כתבים
– הפקה
יתקבלו לראיון מועמדים בעלי כושר מכירה מעולה היכולים להצטיין בכל תחומי התפקיד הנ"ל (רצוי ניסיון קודם בתחום השווק והמכירות, ותואר בכלכלה ו/או מנהל עסקים)
נא לפנות בכתב בלבד
בצירוף קורות חיים לת"ד 14090
עבור 206,תל־אביב 61140

אורט ישראל
דרושים

אילת
לביה"ס העל־יסודי המקיף ע"ש גולדווטר
טלפון: 059"72105/6
★ מורה לחשמל
★ מורה לביולוגיה
★ מורה לחשבונאות
★ מורה לתנ"ך
★ מורה כללית
(נסיון בחינוך מיוחד)

אשקלון
לביה"ס תיכון מכמי אורט, אפרידר
רחוב אורט טלפון 051"33735
★ מרכז מגמת מחשבים
(רצוי מורה לקבול וניתוח מערכות)
★ מורה לאלקטרוניקה
(לכתות יב בהתמחות רצוי מהנדס/הנדסאי)
★ מורה למתימטיקה
(משרה חלקית)
★ מורה לאנגלית
(משרה חלקית)
★ מורה למגמת מכניקה
(למקצועות המכניים)
★ מדריך מקצועי לחשמל
(משרה חלקית)

לכפר סילבר
בי"ס תיכון התיישבותי מקיף 6 שנתי
דרושים
• 2 מחנכים לחטיבת הביניים
• מורה לאלקטרוניקה ומיקרו־פרוססורים
• מורה לכימיה / דובר ספרדית (משרה חלקית)
נא לפנות לטלפון: 051"25141 לדניאל פרק

בית המדרש ללימודי היהדות
THE SEMINARY OF JUDAIC STUDIES
דרושה
מזכירה בכירה
במשרה מלאה, עם ידע באנגלית
רצוי נסיון בעיבוד תמלילים
נא לשלוח קורות חיים
לרח' בלפור 6 ירושלים 92102

המערכת ללימודי מבוגרים באשדוד
דרוש
רכז קורסים בתעשייה
• טכנאי / הנדסאי / מהנדס
• בעל רכב
• רקע בשיווק ומכירות יתרון
בעבודה לפי שעות בדבר פרטים
נא לפנות בשעות הבוקר
טל' 055"21885, 055"22261 למאיר

לטריומף דרושות
דיילות
לתפקיד של "קונות סמויות", במסגרת מבצע קידום מכירות ארצי.
ירושלים חיפה ת"א
שעות העבודה גמישות. השכר נאה.
נא לטלפן לאסתי ביום א', ב', ג', בין השעות 09:00-13:00, בפרסום באומן-בר-פרס טל': 03-5101270
Triumph
אני מרגישה בטריומף חדשה.

לחברה
להשכרת רכב
דרוש
איש שיווק
להשכרת רכב
באיזור ירושלים
נסיון קודם הכרחי
02"241889,02"243515

דרושה
עובדת לחנות חדשה
באשקלון בתנאים נוחים
במשרה מלאה
לפנות למיקי בנאי
051"24451,051"23733
051"311026

לחברה קוסמטיקה בינלאומית
דרושות
דיילות, נשות מכירה
הכשרה תינתן למתאימות (קורס נערך ב־8.9.87)
בדבר פרטים טלפון: 055"52242,אילה

ל"בריזה" – נציגי "אלקס אורגינל" בי"ם דרושים:
1. מתקינים למזגני אויר לרכב
2. מכונאי רכב
3. חשמלאי רכב
בכל התחומים עדיף נסיון
נא להתקשר לטל' 02"718667 לאביטל

לחברת שירות בהרצליה
דרושה
למשרה מלאה
מזכירה
[illegible]
הכישורים הדרושים:
יוזמה, חריצות ואחריות, ניסיון בניהול וארגון משרד, ניסוח והדפסה עברית (רצוי גם אנגלית) סוג 1 או 2 בהנהלת חשבונות. ניסיון הכרחי
טלפון: 052"570706 בשעות העבודה

למפעל חדש באשקלון
דרושים
עובדים להפעלת מכונות לנייר רציף
בעלי נסיון
טל: 051"22564, 051"27127

הארץ המובטחת בע"מ
ירושלים
דרוש/ה
פקיד/ת הזמנות
למחלקת תיירות יוצאת
נסיון הכרחי.
נא להתקשר 02"233371

מגדל דוד – המוזיאון לתולדות ירושלים
דרושים:
1. גרפיקאי מעצב — ביצועיסט
ניסיון של שנתיים עבודה לפחות, בעל יכולת עבודה עצמאית ובצוות לעבודה במשרה מלאה.
2. שליח (לאחר שירות צבאי)
בעל רישיון לקטנוע לעבודה קבועה, במשרה מלאה
נא לפנות בכתב לת.ד. 14005 ירושלים
מיקוד 91140

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל
דרושים/ות
עובדים/ות קהילתיים/ות
לאזור ירושלים לתפקיד פיתוח קהילתי על בסיס ערבי
הכישורים:
• תואר B.A לפחות בעבודה סוציאלית קהילתית.
• יכולת עבודה באופן עצמאי.
• עדיפות לבעלי נסיון של שנתיים לפחות ובעלי ידע והבנה ביהדות.
נא לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד אל רכזת תוכניות קהילתיות, התנועה ליהדות מתקדמת, רחוב המלך דוד 13, ירושלים 94101

למפעל אוקינוס ירושלים
דרוש/ת
אחראי/ת קוו מתפרה
★ נסיון בתפירה תעשייתית
לפנות לטלפון 02"718710 סולי

דרושים/ות
מורים/ות לאנגלית
תאיורים ★ מהדר־תקוה ★ קדאוין ★ הרצליה ★ רמת השרון ★ נתניה ★ כפר־סבא
הכישורים הדרושים:
— נסיון בהוראה בבית־ספר יסודי (כ' – ח')
— נכונות לטכניקות לימודים בלתי שגרתיות
— התבטאות טובה באנגלית
צוות מורי ביה"ס הינו מהשורה הראשונה
העבודה בשעות אחה"צ
תנאים טובים למורים/ות מתאימים/ות
טל: 04"717340, 04"737159
החל מיום ב' 02"244154, 052"83914

לסניפנו באשדוד ורחובות
דרושים/ות
למחלקה המכנית
* **מהנדס מכונות לאחזקה**
* **כימאי** תואר ראשון למעבדה אנליטית
* **הנדסאי מכונות מנוסה**
* **מבקר איכות למעגלים מודפסים**
* **כרסמי C.N.C לקידוח**
* **מכונאי אחזקה** + נסיון בתעשייה, ידע בפנאומטיקה לעבודה קבועה ברחובות
* **מסגר אחזקה** + ריתוך חשמלי וידע בקריאת שרטוט דרוש נסיון בתעשייה, לעבודה קבועה ברחובות
* **רוקח/ת** לעבודה קבועה, בשעות אחה"צ ברחובות
* **עובדי ייצור** רצוי מעל גיל 25 בוגרי בי"ס מקצועיים, לעבודה במפעל מסודר.
למחלקה המשרדית
* **מזכירה בכירה** עברית/אנגלית + הדפסה.
* **קלדנית** להנהלת חשבונות.
* **מזכירת שיווק** שפת אם אנגלית, לעבודה קבועה בנס ציונה.
למתאימים שכר הולם ותנאים סוציאליים כחוק, הכוללים ביגוד, הופשות, ימי מחלה, ימי חג, שי חגים ועוד. בדבר פרטים נוספים, נא לפנות לסניפינו:
ברחובות – הרצל 187 (בכסל) 08"455904, באשדוד – רוגוזין 8, 055"33644, 055"32221
דנאל
החברה לשירותי כח אדם
תל־אביב • ירושלים • באר־שבע
רחובות • אשדוד

"עמית שרותי תקשורת"
דרוש/ה
מפעילת מסוף טלקס
הכישורים: דוברת, כותבת ומדפיסה אנגלית על בוריה. ידיעת השפה העברית הכרחית.
★ לחצי משרה או מלאה ★
נא לפנות טלפונית לקביעת ראיון – 04"339233

לתנובה סניף אשקלון
דרוש
מחסנאי
הכישורים הדרושים:
– 10 שנות לימוד
– ניסיון קודם בעבודת מחסן
מועמדים מתאימים יפנו
לטל' 8־051"22126

למיכון מושב באר־טוביה
דרוש
איש טכני בעל ידע בציוד חקלאי
☎ 055"81006

לאינטר־אקשן אשקלון
דרושים
בוגרי מדעי המחשב
ו/או הנדסאי מחשבים
להדרכה ובנית פרוייקטים
בשעות אחה"צ על מחשבי PC
המעונינים יתקשרו לאינטר־אקשן
טלפון 051"22157/8 לבקש את רוני

דלתא גליל תעשיות בע"מ
DELTA
דרוש/ה
כלכלן/ית
לעבודה במחלקה הכלכלית
* נסיון של שנה אחת לפחות
נא לפנות בכתב יד בלבד, לדלתא – רח' קויפמן 2 ת"א, עבור "כלכלן"

לפרוייקט ייחודי ומעניין דרושים:
סוכני מכירות־ רוכשי מודעות
באיזור תל־אביב והסביבה
רווחים נאים
נא לפנות ☎ 03"611819

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ
אחראי/ת על תפעול מעבדות המחשבים
תאור התפקיד:
אחריות על אחזקת ציוד מעבדות המחשבים.
השגחה על ארגון וסדר בנושאים הקשורים בתרגול. מעבדות.
עזרה בכל הפעילות המנהלית הקשורה בהפעלת מרכז המחשבים.
הכישורים הדרושים:
בעל/ת רקע טכני, רצוי לפחות בוגר/ת בי"ס מקצועי במגמת אלקטרוניקה.
נסיון בעבודות מנהליות ובעבודות אחזקה של ציוד אלקטרוני ומחשבים אישיים.
יכולת לקיים יחסי אנוש טובים במיוחד.
הערה:
1. שעות העבודה: ימים א'־ה' מ־15.00 עד 21.15
יום ו' מ־07.30 עד 12.30
מכרז מס' 87/ 63
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל מחלקת משאבי אנוש, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, קרית הטכניון חיפה 32000, עד יום 30.8.87 בציון מס' המכרז המתאים.

ירושלים
עירית ירושלים
המחלקה לחינוך
לשכת המשנה למנהל המחלקה
מערכת החינוך העל־יסודי
דרושים
מורים לאולפן לתלמידי תיכון־ עולים חדשים
מועמדים בעלי נסיון בהנחלת הלשון המעונינים בהוראה באולפן יתקשרו לקבלת פרטים נוספים:
האולפן 02"724379 ־ בבית 02"819789
וכן המחלקה לחינוך 02"232981

דרוש
נהג
עם רשיון סמטריילר בעל נסיון של 5 שנים לעבודה בתנאים נוחים
טל: 055"21580, 055"31759

דרוש:
מהנדס אלקטרוניקה
לפרוייקט מלהיב באזור נתניה
טל לראיון: 053"686187/8

למפעל תעשייתי ביבנה
דרושים:
1. **מהנדס מכונות** לאחזקה.
2. **מפעילי מכונות** בוגרי בי"ס מקצועיים במגמת מכניקה.
3. **מחסנאי**
תנאים טובים למתאימים
לקביעת ראיון נא לפנות ליוסי 08"436855

למתפרה דרושים
אחראי מתפרה
הכישורים הנדרשים:
★ ידע בכיוון בסיסי במכונות תפירה
★ ידע במזרחית יתרון.
5 תופרות מנוסות
אפשרות להכנסה גבוהה לתופרת זריזה
בדבר פרטים:
קרית מלאכי ת.ד. 750 טל: 055"86231

עירית אשקלון
דרוש
רכז מלא"י (מרכז לימודי ארץ ישראל)
לשנת הלימודים תשמ"ח, במשרה מלאה
דרישות התפקיד: תואר אקדמי בגאוגרפיה או לימודי א"י
נסיון בהדרכת טיולים ובהנחית צוותי מדריכים
מועמדים מתאימים יפנו בכתב למנהל האגף לחנוך ולתרבות משה יטאי
עירית אשקלון, טל: 23158 ,051"21111

14.8.87 הארץ 11א

هكذا من الأصل

طبق الأصل

פוזרה הפגנת מתנדבים מחו"ל בקונסולית ארה"ב בירושלים

SOLDIERS OUT!

שישה סטודנטים בעלי נתינות זרה, המשתתפים במחנה קיץ באוניברסיטת "ביר־זית", נעצרו אתמול, לאחר שהפגנת מחאה של 40 מחבריהם מול הקונסוליה האמריקאית בירושלים פוזרה בכוח בידי המשטרה. שניים מהמפגינים, אף הם בעלי נתינות זרה, נפצעו בעת פיזור ההפגנה, ונזקקו לטיפול בבית חולים. הסטודנטים, המשתתפים במחנה עבודה התנדבותי מטעם אוניברסיטת "ביר־זית", יצאו אתמול בתהלוכת מחאה משער שכם לקונסוליה, הם נשאו שלטים בגנות "הכיבוש הישראלי בשטחים", ולמען שיחרורם של ה"אסירים הפוליטיים" הפלשתינאים. כוח משטרה ומשמר הגבול, פיזר את ההפגנה תוך שימוש בגז מדמיע ובאלות. המפגינים טענו שהמשטרה נהגה בהם באורח ברוטאלי, שאחדים מהם הוכו באלות לאחר שידיהם נכבלו באזיקים, וכי השוטרים רדפו אחרי כמה מהם באולם הכניסה של מלון ימק"א הסמוך, תוך שהם מכים בהם בלי הרף. דובר משטרת ירושלים מסר כי המפגינים פוזרו בכוח משום שתקפו שוטרים וסירבו להתפזר, ואף ניסו לחדור בכוח לקונסוליה האמריקאית. המפגינים הכחישו זאת. בתמונה: כרזה מיותמת שנותרה בחזית הקונסוליה לאחר ההפגנה.

כתב: אורי ניר (צילם: יוסי אלוני/יפעת)

שלושה חיילי צה"ל לדין על התעללות אכזרית בעציר:

"תאכל חרא" אמרו חיילים לתושב חאן־יונס ותחבו את ראשו לאסלה

מאת איתן רבין
כתב "הארץ"

בבית־הדין הצבאי של מחוז הדרום הוגש אתמול כתב אישום נגד שלושה חיילי צה"ל הנאשמים בהתעללות אכזרית בתושב חאן יונס. משפטם ייפתח בקרוב.

החיילים, שדרגתם רב"ט וטוראי, נאשמים כי ב־12 באפריל השנה, היכו את סוהיאן אבו סעליק, תושב חאן יונס, שנעצר לאחר שסירב להוראת קצין לכבות צמיג בוער.

שלושת החיילים משכו בשערותיו, היכוהו בכל חלקי גופו ובעטו בחוזקה ברגליו. לאחר מכן הובילו אותו לחדר השירותים ביחידתם, נתנו בידיו דלי ומטאטא, והורו לו לנקות את השירותים. לאחר שסירב לעשות זאת, הפשיטו אותו מבגדיו, הכניסו את ראשו לתוך האסלה תוך שהם מטיחים בו את המילים "תאכל חרא".

שלושת החיילים גם נאשמים כי לאחר שהתירו לערבי לחזור וללבוש את בגדיו, כבלו את ידיו מאחורי גבו, היכוהו בצווארו ובראשו, ולאחר שקיבל סחרחורת והתמוטט מהמכות, כבלו את רגליו באזיקי פלסטיק.

בין עדי התביעה, קציני צה"ל.

התובע הצבאי מאשים את השלושה בהתעללות, בפגיעה בגופו על ידי חריגה מסמכות, ובתקיפה שלא כדין.

כתב האישום הוגש לאחר שאבו סעליק התלונן. החקירה נמשכה תקופה ארוכה, ורק באחרונה הוחלט להעמיד את שלושת החיילים לדין.

רס"ר משטרה נרצח ביריות בתחנת בית ג'אלה; כנראה הרקע פלילי

נבדק גם רקע חבלני ● אדם בכאפייה התקרב אל רס"ר נימר אר־שייך (41) כשסעד בפרוזדור התחנה, ירה בו באקדח ארבעה כדורים מטווח קצר ונמלט בטנדר פוז'

מאת אורי ניר,
כתב "הארץ"

שוטר ערבי, תושב הכפר בתיר, נרצח אתמול בצהריים ביריות, בתחנת המשטרה בבית ג'אלה.

משטרת נפת יהודה הקימה צוות חקירה מיוחד. ההערכה הראשונית מצביעה על סבירות גבוהה שהדבר נעשה על רקע פלילי, אך לא נפסלת אפשרות שהרקע לרצח היה בטחוני־חבלני.

רס"ר נימר אר־שייך (41), אחד השוטרים הוותיקים במשטרת נפת יהודה, נרצח בפרוזדור של תחנת המשטרה, שעה שהיה במקום בגפו, וסעד ארוחת צהריים. אדם לבוש כאפייה התקרב אליו וירה בו באקדח ארבעה כדורים מטווח קצר. רס"ר נימר הספיק כנראה לשלוף את האקדח המשטרתי שלו מנרתיקו, אך מת בטרם הספיק לירות. המתנקש נמלט מהמקום בטנדר מסוג פוז' שבו נראו עוד שני אנשים.

מפקד משטרת נפת יהודה, נצ"מ שמעון לוי, אמר אמש כי רס"ר נימר היה אחד מאנשי המשטרה הוותיקים והמקצועיים בנפה. הוא היה אחד הראשונים שהצטרפו למשטרת ישראל לפני 19 שנים. במשך שנים רבות עסק במודיעין המשטרתי, ולאחרונה הוצב במשטרת התנועה באיזור בית לחם. לפני כחודש הועבר לנקודת המשטרה בבית ג'אלה.

אר־שייך נודע כאיש משטרה קשוח. תושבים מאיזור בית לחם מתארים אותו כאימת הנהגים באיזור. הוא נהג להפעיל את מכשיר המכ"ם ללכידת הנהגים שנסעו באיזור במהירות מופרזת.

התנכלות לשוטרים ערביים תושבי הגדה על רקע חשד של "שיתוף פעולה עם השלטונות הישראליים" אינה נפוצה באיזור יהודה, אך באיזור השומרון היו מספר תקריות כאלה באחרונה.

חשש למלחמת כנופיות ביפו לאחר נסיון־הנפל לרצוח את חסן כחיל

עבריינים ביפו מתכוננים להסתלק משם לזמן־מה מחשש לחייהם ● נעצר בן למשפחת שניר, שכחיל שימש עד מדינה נגד כמה מבניה על חלקם בפרשת כנופיית המפוצצים

מאת ראובן שפירא
כתב "הארץ"

בלשי היחידה המרכזית של משטרת תל אביב עצרו אתמול צעיר, בן 22, מבני משפחת שניר ביפו, עקב הניסיון לרצוח את חסן כחיל. הוא נורה ונפצע שלשום בערב.

חסן כחיל טען כי אינו יודע מי ירה בו, אך לחוקרי המשטרה אין ספק כי זיהה את היורים, וכנראה גם הכיר אותם. בין משפחת כחיל למשפחת שניר יש סיכסוך ממושך, שהחריף ב־1981 כאשר חסן כחיל העיד כעד מדינה נגד כנופיית המפוצצים שפעלה ביפו ב־1980, ושבראשה עמד מוחמד שניר.

חברי כנופיית המפוצצים, שנידונו לתקופות מאסר ממושכות עקב עדותו המפלילה של חסן כחיל נטרו לו טינה והבטיחו לנקום בו. בשנים שחלפו עשה חסן כחיל מאמצים להגיע ל"סולחה" עם מוחמד שניר, ולהסביר לו מדוע נאלץ להעיד נגדו, אך באחרונה סרב לדבר איתו, בטענה כי "שכח את כל מה שקרה והוא רוצה לפתוח דף חדש". חוקרי המשטרה סבורים כי למרות הצהרות אלה, לא שכחה משפחת שניר את החשבון עם משפחת כחיל.

המשטרה, החוששת להתלקחות מלחמת כנופיות, נקטה אמצעי זהירות וכוננות מסויימים, והגבירה את פעילותה, בעיקר במישור המודיעיני. אדם המכיר היטב את חסן כחיל, אמר אתמול ל"הארץ": "עוד יהיה שמח ביפו. חסן כחיל הוא אדם חזק מאד ונקמן. מי שניסה לרצוח אותו פגע בכבודו ובמעמדו, והוא לא יסלח על כך".

אחדים מהעבריינים ביפו החוששים מהתפרצות "מלחמה" עקובת דם בעולם התחתון, אמרו אתמול כי הם מתכוונים להסתלק מיפו למשך התקופה הקרובה, כדי לשמור על חייהם.

המשטרה גם כיווני חקירה נוספים. בין היתר, בודקים אם נסיון ההתנקשות קשור למלחמה על שוק הסמים ביפו, או הוא מעשה ידיהם של בני משפחותיהם של אלה שנפגעו מפעילות כנופית המפוצצים.

כמו כן נבדקת האפשרות של קשר בין נסיון הרצח של חסן כחיל לרצח של העבריין היפואי מיקי לויה שבעקבותיו נעצר כחיל כחשוד, אך שוחרר מחוסר ראיות.

בביתו של חסן כחיל בסימטה קטנה במרכז יפו, היתה אתמול האווירה שקטה ורגועה כלפי חוץ.

על הבית לא היתה שמירה והילדים הסתובבו ברחוב ובחצר באופן חופשי. רוב בני המשפחה היו בבית החולים ליד מיטתו. אחותו אמרה לסופר "הארץ": "אנחנו לא פוחדים. לא היו על חסן איומים".

לפי הידוע, קיבל חסן כחיל שיחת טלפון מאדם שהכירו והלה זימן אותו למפגש באחד הרחובות הסמוכים לביתו במרכז יפו. בן דודו הסיעו עד לאזור המפגש, שיתכן שנועד לביצוע עסקת סמים. המשטרה הטילה איפול על החקירה.

בדואי נאשם באחזקת נשק וקשרים עם ארגוני חבלה

עודה אבו ראשיד טוען כי השב"כ סחט ממנו הודאה בעינויים

מאת איתן רבין כתב "הארץ"

שופט בית המשפט המחוזי בבאר שבע, יצחק שבתאי, נעתר אתמול לבקשת כתב "הארץ" וכתב הרשות, להתיר את פרסום הגשת כתב האישום נגד בדואי שהנאשם בהחזקת נשק ובקשירת קשר עם ארגוני חבלה.

הבדואי, משבט אבו סוה, טוען שההודאה שמסר הינה כתובה והוצאה ממנו לאחר שעונה באכזריות על ידי אנשי השב"כ. בית המשפט המחוזי בבאר שבע דחה אתמול את מתן ההחלטה בדבר מעצרו עד לתום ההליכים ליום א' הקרוב.

בכתב האישום שהוגש על ידי עו"ד צילה קינן נאמר כי בראשית השנה קיבל הנאשם בן 34, עודה אבו ראשיד, כאשר היה ליד מושב רנן שבנגב המערבי, תת מקלע עוזי ותחמושת כדי להעבירם לגורמים עוינים. הנשק לא נמצא עד היום. באפריל השנה קשר הנאשם קשר עם שני תושבי עזה לקבל ולהחזיק ולהעביר אמצעי לחימה לארגונים עוינים. המזימה לא יצאה לפועל.

הנאשם טען בבית המשפט כי הוא במעצר כבר 30 יום ללא עוול בכפו. לדבריו מסר לחוקריו הודאה כוזבת לאחר שהכניסו אותו לתא מעצר עם ארבעה אנשים, אשר שמו שק על ראשו והפליאו בו את מכותיהם, וחוקר איים עליו כי יורידו לתא המעצר על מנת שירביצו לו אם הוא לא יודה.

אסיר דן ברותחים את חברו לתא בכלא שאטה

חשד בו שהוא משתף פעולה עם הסוהרים

(ע). אסיר בן 25, בכלא שאטה שפך שלשום בלילה מים רותחים על חברו לתא, לאחר שחשד בו שהוא משתף פעולה עם הסוהרים.

לשמע הצעקות שבקעו מהתא, הגיעו הסוהרים ופינו את הפצוע, שנכווה בכל חלקי גופו.

לאחר שנבדק במרפאת הכלא, אושפז בבית החולים המרכזי לעמק בעפולה.

החושד במעשה הוכנס לצינוק.

שוטר הציל אב ובנותיו מטביעה ב"חוף הבונים"

מאת נורית אמיתי

שוטר הציל אתמול אב ושתי בנותיו מטביעה בחוף הבונים. שלשום סיירו שוטרי זכרון־יעקב בחוף הבונים ולפתע הבחינו בהתקהלות מלווה בצעקות היסטריה. רב־שוטר יצחק כהן רץ לחוף, נטל גלגל גדול מאחד המתרחצים והחל לשחות לעבר הראש שביצבץ מהמים. תוך כדי שחיה הבחין בשתי דמויות נוספות, ילדיו של האב. הוא כרך את גלגל ההצלה סביב גופו של האב והורה לשני הילדים לאחוז בצידי הגלגל. לאחר שחיה מאומצת, בשל הזרמים החזקים שהיו באותה שעה במים, הגיעו השלושה אל החוף.

ניידת טיפול נמרץ של מגן דוד אדום, שהוזעקה לחוף, טיפלה באב והובילה אותו לבית־חולים הלל יפה בחדרה. האב שוחרר לאחר כמה שעות לביתו.

תוצאות

מה מתבשל?

קראו החודש
ב־ מזון ומטבח
כתב העת לענייני מזון, ארוחה ותזונה.

מזון ומטבח
50

עכשיו! ניתן להשיג את "מזון ומטבח" גם בקיוסקים ובחנויות העיתונים.
המחיר: 2.80 ש"ח בלבד

גליון מס' 50, במתכונת חגיגית ומורחבת: ★ לאכול בעיניים - טרין בשר ★ על אריזות - פלסטיק קשיח ★ מרכיבי מזון - חומצה זרחנית ★ ממדף העתונות המקצועית: תוספי מזון - מנקודת מבטו של טכנולוג מזון ★ הצבר - סיפור דוקרני ★ מתכוני צבר ★ על טעם ועל ריח: אגדה ושמה ג'ינסנג ★ בישול בשר ★ סיפור מאפה ★ חלב - העורק הלבן ★ ועוד ועוד...

הפצה ע"י: "גד" — חברה להפצה.
מזון ומטבח מקבוצת דפי זהב, טל. למנויים: 03-7532345

שוטר לבנוני עומד לדין בארץ על סחר בדולרים מזוייפים

נעצר לאחר שניסה למכור 5,200 דולרים מזוייפים ב"שוק השחור" של חיפה

(ע). שוטר לבנוני הואשם אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה בסחר בדולרים אמריקאיים מזוייפים ובקבלת דבר במירמה. השופט, אליהו כהן, האריך את מעצרו.

סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה, עו"ד גליה סלבצקי, הגישה אתמול כתב אישום נגד השוטר הלבנוני סעיד ג'יב סעיד (48), תושב כפר דבל בלבנון, העצור מאז 6 באוגוסט.

התביעה טוענת כי הנאשם נעצר לאחר שהציע למכירה "בשוק השחור" בעיר התחתית בחיפה, 5,200 דולרים מזויפים.

בית המשפט מינה לאורח הלבנוני סניגור מטעם בית המשפט, עו"ד אלברט נחאס.

אסיר עולם עתר לבג"ץ: מנהל הכלא מעכב שלושה חודשים בקשתי לחנינה

מאת איתן רבין, כתב "הארץ"

"מנהל הכלא מעכב, בלא סמכות, זה שלושה חודשים, בקשת חנינה לנשיא" — טוען אלברט אל חרר (34), אסיר עולם בכלא באר־שבע.

בעתירה שהגיש אתמול לבית המשפט המחוזי בבאר־שבע דורש האסיר לצאת לחופשות סדירות ולא להפלות אותו לעומת אסירים אחרים.

אל חרר נידון לפני עשר שנים למאסר עולם לאחר שהורשע ביחד עם שותפו, אבי נגר, ברצח יוסקה ארביב, תושב אשקלון, שגופתו לא נמצאה עד היום.

משפטם התפרסם כתקדים ראשון שבו הורשעו נאשמים ברצח למרות שלא נמצאה גופה. אל חרר הטוען שאין לו קשר לרצח, הגיש לנשיא בקשת חנינה, אך התברר לו שהבקשה לא הגיעה ליעדה.

האסיר גילה כי מנהל כלא באר־שבע, גונדר משנה אשר כהן, מעכב את הבקשה. כאשר שאל את מנהל הכלא מדוע הוא מעכב את בקשת החנינה, אמר לו המנהל כי זו החלטתו, ואם הוא רוצה שיפנה לבג"ץ. עתירתו תישמע בקרוב.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

לארכיטקטים, ליצרני עבודות אלומיניום ולרכזי בנייה

עידן חדש בענף האלומיניום

קומפלט + הדרכה + מידע = הכל תחת גג אחד

1 קומפלט
קיימים במרוכז - פרופילים, אביזרים, אטמים, מבלטים, קטלוגים ותצוגת דגמים בבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל.

2 הדרכה
קליל הקימה 4 מרכזים לייעוץ טכני והדרכה - תצוגה במקום, אפשרות לייצור דגם, חופשי - ללא תשלום. הביקור בתיאום מראש.
איזור המרכז — ארפל 03-808794, 806320
איזור ירושלים — אלומיר 02-854468
איזור הדרום — רופל 057-73124, 3312475
איזור הצפון — קליל 04-700424, 710957

3 מידע
קטלוגים הכוללים שרטוטי הרכבה, פרופילים, אביזרים, אטמים ומבלטים ניתן לקבל במפעלנו, במרכזי ההדרכה, ובבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל

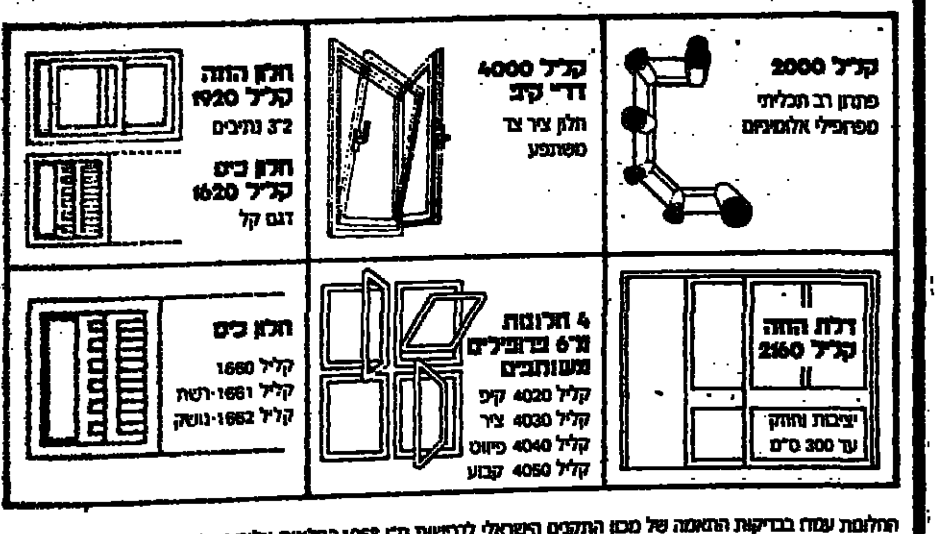

החלונות עמדו בבדיקות התאמה של מכון התקנים הישראלי לדרישות ת"י 1068 "חלונות אלומיניום"
כל פרופילי קליל מיוצרים בהשגחת מכון התקנים הישראלי.
סימן הזיהוי הבלעדי של פרופילי קליל ≡ 3 פסים.

קליל פרופילי אלומיניום
קליל תעשיות בע"מ ■ ת.ד. 210 קרית מוצקין ■ 26114 ■ טל: 700424, 710957 (04) ■ טלקס KLIL IL 471637 ■ פקס 711160 (04)

שרון ואלי גוז מנידזובי קניה
מודיעים בשמחה על הולדת בנם
ליאור
אח לקרן ונוגה
נכד לשדה ויעקב גוז ולמשפחות מיכה ניצן
נין למשפחות בלומנקרנץ מרחובות — וקליין מת"א

לפרקליטינו
עמיר אלמגור
ודב ויסגלס
ברכות חמות ואיחולים
עם כניסתכם
לבנין המשרדים החדש
הנהלות:
בית הקלים "אלישנב" חיפה
"אינטפוד" חברה לביטוח בע"מ
"אלדום הכרמל" בע"מ

מבצע
עד 31.8.87
$44,000
ויש לך
דירת נופש
באילת
רשומה
על שמך

בפרוייקט
צאלים אילת יש לך:

- ■ 50 מ"ר מרווחים באחד המקומות היפים ביותר באילת המשקיף על הרי אילת והמפרץ.
- ■ מיזוג אויר דירתי מלא.
- ■ מינימרקט, בריכת שחיה, מועדון בריאות לדיירי הפרוייקט.
- ■ חב' ניהול ואחזקה שתטפל בדירתך ותשכיר אותה לפי בקשתך.
- ■ תנאי תשלום נוחים - 30% עד חתימת החוזה, היתרה בתשלומים עד למסירה.
- ■ אפשרות לקבלת משכנתאות.
- ■ אפשרות לתשלומים לפי התקדמות שלבי הבניה.
- ■ ערבות לכל דורש.

המחיר לתקופת המבצע בלבד.

לתאום פגישה ופרטים נוספים:
ברסון בע"מ - רח' הברזל 25, רמת החייל, ת"א. טל. 494995/6.
יחזקאל חי בע"מ - מרכז תיירות חדש אילת. טל. 73092, 059-74636.

צאלים דירות נופש, אילת
להגל המבצע, צוות המכירות לשרותך באתר הבניה,
שד' צאלים, מערב 1, אילת.

אופל 88-נרשמים עכשיו!

Omega
Ascona
Kadett
Corsa

ASCONA
KADETT
CORSA

1988. והמסורת של אופל נמשכת. דגמי האיכות של אופל בדגמי אומגה, אסקונה, קדט וקורסה לבחירתכם. פרטים והרשמה באולמי התצוגה

OPEL

משרד ראשי ותצוגה: פ"ת, ק. אריה, היצירה 6 טל' 9231873. אולמי תצוגה ליאו גולדברג בע"מ. ת"א: דרך פ"ת 86 טל' 336911. ירושלים: שלומציון המלכה 15, טל' 234536. חיפה: דרך יפו 132, טל' 530281. ב"ש: [illegible] 96, טל' 70507. סוכנים: חיפה: "בית המכוניות" יפו 19, טל' 512251. פ"ת: [illegible] כ"ס 39, טל' 911159. חדרה: "מוסך כהן" שכונת ביאליק, טל' 31379. רחובות: "מוסך צמד" [illegible] טל' 461591. נצרת: [illegible] טל' 70010

הארץ
יום ו' י"ט באב תשמ"ז
14 באוגוסט 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 93002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה מתי גלן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזוהה בהכרח
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

נעלבים בקלות ומשביתים כלאחר יד

מועצת העובדים של חברת הבזק השביתה אתמול שירותים חיוניים למשך 24 שעות, החל בשעה 6 בבוקר: ההשבתה הקיפה את שירות המודיעין 14, שירות התיקונים 16 והמרכזיה הבין־לאומית 18; לא היתה קבלת קהל, לא היו ביקורי בית וקלקולים במתקני השידור של הרדיו והטלוויזיה — במידה שהיו — לא תוקנו.

למקרא פרטים אלה עשוי היה מבקר מן המאדים — ובעצם גם אורח ממדינה מתוקנת כלשהי בעולמנו — לחשוב שציבור העובדים מגיב כאן על עוול נורא ואיום שנעשה לו: קיצצו את השכר ברבע בלא הודעה מוקדמת, פיטרו עשרות חברים בשרירות לב, כפו סדרי עבודה של ימי הביניים בעיצומה של המאה ה־20. ולא היא: מקור השביתה בסיור מנכ"ל שיצא לפעול במחוז ממחוזות החברה בלא שהוזמן להצטרף אליו — שומו שמים ותרעד הארץ — נציג מיוחד ומוסמך של מועצת העובדים; ועילתה המיידית — מכתב נזיפה ששלח מנכ"ל החברה ליו"ר מועצת העובדים בעניין התנהגותו של נציג הוועד במהלך הביקור.

עובדי שירותים ציבוריים בישראל ידועים כשולפים מהירים של נשק השביתה, אבל דומה שהפעם קבעו עובדים שיא חדש באשר למהירות הפתיחה באש — וגם באשר לפחיתות הפרובוקציה הנדרשת לשם כך. אכן, נציגיהם של עובדי חברת הבזק (לשעבר עובדי ההנדסה של משרד התקשורת) בראשותו של מר יחזקאל שפר הנצחי, נודעו עוד בימים־עברו כחבורה של לוחצי־הדק נמהרים. מי שסבר שעם שינוי מעמדם מעובדי מדינה לעובדי חברה ממשלתית, והשיפור המרחיק־לכת שחל עקב כך בשכרם, תתיישבה דעתם והצטנן ששונם אלי קרב, טעה: הם מוכנים להשבית את שירותי התקשורת החיוניים ביותר כלאחר יד וללא נקיפת מצפון, תוך היטפלות לעילה המגוחכת ביותר.

כאשר בוחנים את האמצעים העומדים לרשות הציבור כדי להתגונן מפני שרירות גסה זו, ולפחות להגיב עליה כראוי, מתברר שהם דלים למדי ומסורבלים לשימוש. מה שדרוש הוא חוק שיאפשר להעניש מחוללי שביתות שרירותיות ובלתי־מוגנות במובן החוק, ביד קשה וללא דיחוי. לחוק כזה צריכה גם ההסתדרות לתת יד, מאחר שהיא — כנציגה היציגה של ציבור העובדים — מושמת ללעג לא פחות מן המעסיק הציבורי ומציבור הצרכנים. על מעשה בריונות פרופסיונאלי מהסוג שהטעימו אותנו החבר שפר ומרעיו, אין בשום אופן לעבור לסדר היום.

רייגן "מנקה את השולחן"

לא היו גילויים או חידושים מפתיעים בנאומו האחרון של הנשיא רייגן אל האומה האמריקאית. כמחציתו הוקדש לעבר, באופן ספציפי לפרשת "אירנגייט", כאשר הנשיא חזר על הצהרתו שלא ידע על הקשר בין מכירת נשק לטהראן להעברת כספים ל"קונטראס" בניקרגואה. הוא הודה שהסתבך מדי בדאגתו וחרדתו לגורל השבויים האמריקאים, וכי עשה בעניין זה כמה שגיאות והצהיר, כי הוא מקבל אחריות גם על מה שידע ועשה וגם על מה שלא ידע ולא עשה, אך נעשה בשמו.

לשני הדברים משמעות מוגבלת. ראשית, סקרי דעת הקהל מראים, שאם כי מרבית האמריקאים עדיין מאמינים (בניגוד להצהרות הנשיא) כי הוא אכן ידע על פרשת הכסף ל"קונטראס", מספרם הלך ויורד גם בלי הצהרות נוספות של הנשיא. שנית, הצהרתו על "קבלת אחריות" אין פירושה — כמו שעשוי היה להיות, למשל, באנגליה או במדינה מערב אירופית פרלמנטארית — שהממשלה מתפטרת. בארה"ב יש משטר נשיאותי וקבלת האחריות פירושה בעיקר הצהרה מוסרית והתחייבות למנוע הישנות הדברים בעתיד.

אין זה רק שהנשיא רוצה להשכיח פרק כושל בכהונתו. הוא גם רוצה עדיין לנצל את 18 החודשים של שהותו בבית הלבן כדי לנסות לקדם הסדרי שלום במרכז אמריקה ובמזרח התיכון, ובעיקר כדי להגיע להסכמים עם בריה"מ על פירוק נשק גרעיני. על אלה ולא על "אירנגייט" הוא רוצה להיכנס להיסטוריה. אך אם יצליח תלוי לא רק בניקרגואה, ישראל ובריה"מ אלא גם — ולא מעט — באיטולה חומייני, שיכול לשבש את התוכניות הטובות ביותר של הנשיא.

התיסכול בחליבת תיש

לעת עתה עומד בתוקפו הסירוב השמירי. מה יהיה מחר, לא מעניין את ראש הממשלה

מאת א. שוייצר

ובכן, אחרי ככלות הכל, האמריקאים שעו, לעצת אי־אלה פרשנים ישראלים ופנו אל "האיש החזק" בבית, הלא הוא ראש־הממשלה יצחק שמיר. נושא הפניה הוא תהליך השלום: אותם פרשנים, שהאמריקאים שמעו עתה בקולם, גרסו, כי כבר שמיר גיבש את סירובו לועידה בין־לאומית, מכיוון שנעלב מהעדפת יריבו, שר־החוץ פרס, כבעל שיחה בלעדי בנדון. עתה התברר, לא בפעם הראשונה, כי מר שמיר רציני יותר ממפרשיו: הוא סירב גם לפנייתו האישית של מזכיר המדינה שולץ, באמצעות אישיותו צ'ארלי היל. הדעת נותנת שהיה מסרב גם אילו פנה אליו מזכיר המדינה בכבודו ובעצמו, ואפילו נשיא ארה"ב. לכך יש לפחות שני טעמים משוערים: לדידו, שלמות הארץ היא עניין שבאמונה; והוא אינו מאמין, כי ארה"ב מסוגלת, בשנתו האחרונה של הממשל המכין עצמו לבחירות לנשיאות, להפעיל על ישראל לחץ הראוי לשמו. ואף כי לא הושיע דבר בעבור המדינה שבשמה הוא אמור לפעול, זכה במוניטין של "איש חזק". (ראה דיווחו מאתמול של עמיתנו צבי בראל מוואשינגטון).

ארה"ב לקחה פסק זמן

כדי לשוב לטעמי ראש־הממשלה, שהוזכרו לעיל: נדמה, כי הערכתו את כושר הלחץ האמריקאי בשעה זו, קולעת למטרה. לא זו בלבד שהממשל עסוק בנושא המרכזי של מדיניות־החוץ האמריקאית, היחסים עם ברית־המועצות, אלא שהגיזרה המערבית של המזרח־התיכון אינה מעוררת בימים אלה דאגות מיוחדות. שר־החוץ פרס סבור, כי ארה"ב אינה יכולה לקיים את מעמדה בחלק זה של העולם, בלי שתעמול על קידום תהליך השלום. אפשר שהוא צודק לגבי טווחי זמן ארוכים יותר; אך היא יכולה להרשות לעצמה לקחת פסק־זמן — ומתי, אם לא עכשיו. ואולם, איוולת היא לחשוב כי פסק־הזמן יימשך לנצח. ניתן לטעון, כי הנצח אינו מעניין את ראש־הממשלה, למעט כמליצה בנאומים על הבעלות הישראלית על הגדה והרצועה. והוא אינו צעיר, ומה חנוה עומד לפני בחירות אשר לא בהכרח יאריכו את המנדט שלו מעבר ל־1988. מכל מקום, שיקול זה תקף לגבי כל פוליטיקאי: מה שיקרה ליורשו, זו בעייתו של היורש. ואם יבוא אחרי ממשל רייגן — ללא כל השוואה, הנוח ביותר שהיה עד כה מבחינת ישראל — ממשל אחר, אשר ימצא כי עליו להכביד את ידו על ישראל, ישיב הפראנקופיל שמיר באימרה המיוחסת ללואי ה־15 מלך צרפת: אחרי — המבול.

והנה, ההזדמנות לחזור לאימרה זו, היא כעין־דואית. לא רק משום ששמעון פרס, ביחוד עם המלך חוסיין, ברא פתיחה הראויה לתואר היסטורית, אלא מכיוון שהקונסטלציה הבין־לאומית, ובמיוחד מרכיבה האמריקאי־סובייטי, מזמינה להסדרת בעיות על בסיס של הסכמים בין מעצמות־העל. הואיל ומלחמות נראות פחות ופחות כאמצעי סביר ליישוב מחלוקות בין עמים — קוראי "הארץ" זכו באחרונה לתיאורים מבעיתים על אודות אימי שדה הקרב בזמננו — הזירה הדיפלומטית נותרה הזירה אשר בה יתרחשו הדברים. ובזירה זו, חזרה בנוסח תוכי על המלה "לא", אינה עוברת לסוחר.

רואה את הנולד

יהיו שישאלו: מה כבר יכולה ארה"ב להשיג באמצעות לחץ? אפשר להציע לשואלים לבל יתגרו בגורל, כי הם עלולים לחזות מבשרם את משמעותה של המציאות בתנאי לחץ. ארה"ב יכולה, אם תמצא לנכון, לצמצם — לא להפסיק, רק להפחית — את הסיוע המדיני, הביטחוני והכלכלי שהיא מעניקה עתה ביד רחבה לישראל. אם כך יהיה, יתגמדו מנהיגים ישראלים — התואר מגיע להם רק כשהוא במרכאות — למידותיהם הטבעיות. ועל־פי מצב העניינים הצפויים להתפתח מ־1989 ואילך, עומדות בפני ישראל שתי ברירות: להיות מקופלת בכוח, או להרחיב את המילון מעבר למלה "לא".

שר־החוץ פרס — יחד עם חבריו היותר־אינטליגנטים — רואה את הנולד: הצעתו לפתוח בדו־שיח עם הערבים ללא דיחוי, מעידה על כך. יש הטוענים, כי אצה לו הדרך וכי הוא עושה את שעושה כדי לשוב ולהתבשם מאוויר הפסגות של ראשות הממשלה. אפשר שהיומרה האישית משמשת מניע כל שהוא למהלכיו. אך רק בורים ימצאו בכך פגם: אצל פוליטיקאי, כמו אצל איש־עסקים או איש־צבא, לא המניעים קובעים, כי אם התוצאות. בכוחם של הבוחרים הישראלים למנוע מפרס להוכיח, כי דרכו היא המיטבית על רקע הנסיבות המתפתחות והולכות. אך יותר מכנו, יהיו הניזוקים אותם הבוחרים שיעדיפו את הראיה עד לקצה־האף של שמיר ודמויי שמיר.

צ'ארלי היל עזב את ישראל בדרכו לוואשינגטון: הוא ידווח לשולחו, כי גם הוא לא הצליח לחלוב את התיש. נדמה, כי המזכיר שולץ ימשוך בכתפו לשמע המידע: ישראל אינה מטרידה אותו עכשיו יתר־על־המידה (לבד אולי מדרישות כספיות צפויות, אם יחליטו להמשיך בפרויקט הלביא); והיא לא תברח בטרם יגיש לה הממשל הבא את חשבון האכזבות האמריקאיות [illegible] ששכחו את ההבדל בין כוח עצמי לכוח שאול. הלאו השרירי של שמיר תקף רק לשעה; על שעון המעצמות בוואשינגטון, אותה שעה משולה רק לרגע.

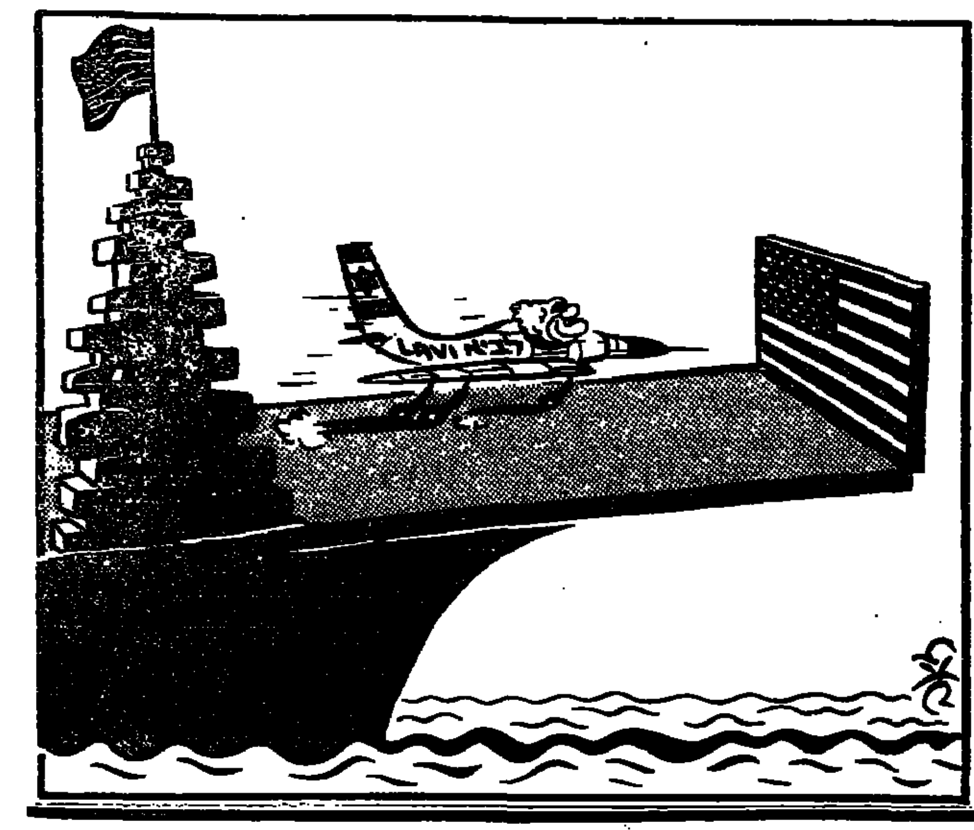

מי ולמה נגד הלביא

לא רק התעשייה האווירית היא בעלת־עניין במאבק על עתיד הפרויקט

מאת אברהם טל

קל יותר להיות נגד הלביא מאשר בעדו, האמנם בין אלה שאינם צריכים לקבל החלטות, מספר המתנגדים גדול בהרבה ממספר התומכים. ההתנגדות ללביא אינה מתבססת בדרך־כלל על מידע ראשוני — כלומר על עובדות ונתונים שנבדקו על־ידי בעל הדיעה המתנגדת — אלא על כך, שגורמים אחרים בדקו והגיעו למסקנה שלילית. יש שלושה גורמים כאלה: צה"ל ורוב מערכת הביטחון; האוצר; והממשל האמריקאי. מולם עומדת בעצם רק התעשייה האווירית, שגם היא בדקה את העניין והגיעה כמובן למסקנות הפוכות.

במצב זה, כל מי שאינו מסוגל לאסוף, לבדוק ולנתח באופן עצמאי את הנתונים (כלומר, כמעט כל אלה שאינם מעורבים בעניין אך מביעים עליו דיעה), מוכרח להגיע למסקנה, שיש להפסיק את הפרויקט. האם אפשר לעמוד נגד הטענה שהלביא פוגע בביטחון (צה"ל ומערכת הביטחון), שהוא מבשר אסון כלכלי (האוצר) ושאם נתמיד בו צפויים לנו עונשים חמורים ביותר (הממשל האמריקאי)? כנגד טענות כאלו אין לתעשייה האווירית שום סיכוי.

צריך להפסיק את הפרויקט מיד — זו אם כן המסקנה הבלתי־נמנעת, ואפשר לכתוב מאמר נוסף שיפרט את הנימוקים, אם מפי צה"ל ומערכת הביטחון, אם מפי האוצר. והרקע — אוהדות הפנטגון והסטייט־דיפרטמנט.

ומה על התעשייה האווירית? ברור שזו אינה אלא אינטרסנט. מבחינתה, הלביא הוא כמעט עניין של חיים ומוות. אם יופסק, תחדל התעשייה האווירית (לטענתה) להיות מה שהיא, כלומר מפעל בחזית הטכנולוגיה התעופתית, ותהפך ל"בית־חרושת לתיקון מטוסים". ועוד ברור, שהפסקת הפרויקט תהיה מכה ארגונית קטלנית, וגם מהלומה פיננסית קשה, שהתאוששות ממנה תימשך שנים. התעשייה האווירית היא בעלת־עניין מובהק, ובהתאם לכך יש להתייחס לנתוניה, לתחשיביה וגם למחקרים שנעשו על־פי הזמנתה.

אבל אם מדברים על אינטרסנטים — לא רק התעשייה האווירית היא כזאת. גם שלושת הגורמים שעליהם מבוססים המאמרים שולליי הפרויקט, אינם בדיוק אובייקטיביים במאבק הזה.

● עד לפני שנתיים בערך, היה לצה"ל תפקיד מרכזי בטיפוח הלביא. חיל־האוויר איפיין את המטוס ומערכת הביטחון ראתה בו פרויקט ביטחוני מובהק. גם היום ברור, שמטוס מסוג הלביא דרוש לצה"ל (במספרים גדולים מאלה המתוכננים כיום) ושהלביא ממלא אחר דרישות חיל־האוויר. מה קרה בשנתיים האחרונות שהביא לשינוי קיצוני בעמדת הצבא?

תשובה: בפעם הראשונה אחרי שנים רבות קוצץ תקציב הביטחון — התברר שאין סיכוי רב שיוגדל בשנים הקרובות. מאחר שהגדלתו מחדש של תקציב הביטחון נחשבת בצה"ל לחיונית ביותר, היה צריך למצוא דרך לעקיפת המגבלות שהושמו. נראה שהדרך הטובה ביותר, דרך גאונית ממש, היתה: להפוך את הלביא לאויב הביטחון. אם יהיה אפשר להוכיח, שהלביא מסכן את הביטחון, התוצאה הבלתי־נמנעת תהיה — הגדלת תקציב הביטחון. הדבר יושג באחת משתי דרכים:

או שהפרויקט יופסק כליל — ואז יהפכו באופן עקרוני לא פחות מ־550 מיליוני דולר לתקציב הביטחון — זו מסגרת הסכום שהוקצבה ללביא (250 מיליון דולר להוצאה בארה"ב ו־300 מיליון דולר להמרה). במקום מטוסי הלביא יירכשו מטוסי אף־16 — בבוא המועד (באשר למימון — דייה לצרה בשעתה). זו האפשרות האופטימלית. גם האפשרות החלופית (והמסתברת יותר נוכח הסיכוי הקלוש שהממשלה תפסיק את הפרויקט) אינה רעה: כדי למנוע פגיעה בביטחון, הנובעת מהמשך פיתוח הלביא וייצורו, יוגדל תקציב הביטחון — ב־150 מיליון דולר לדעת הממעטים וב־200 מיליון דולר לדעת המרבים. הלא זה הדבר שביקשו להשיג מלכתחילה — הגדלת תקציב הביטחון. מנין יילקחו הכספים — זו דאגה לממשלה ולאוצר.

● בדיוק מפני אפשרות זו חרד האוצר, שכן הגדלת תקציב הביטחון היא אחת הסכנות החמורות ביותר המאיימות על איזון התקציב והמדיניות הכלכלית המרסנת. האוצר לא יסכים בשום אופן להגדלת תקציב הבטחון, אם תביא להגדלת המסגרת הכוללת של התקציב. אם אין מנוס מהגדלת המשאבים העומדים לרשות צה"ל בשנים הקרובות (וכנראה הגיע האוצר למסקנה שזה המצב) — מוטב להפסיק את הפרויקט: במקרה זה, ישתחררו כאמור 550 מיליון דולר. הסכום יספיק לתשלום פיצויים על הפסקת הפרויקט, להגדלת תקציב הביטחון — ואם האוצר ינהל מו"מ קשוח, יאפשר אפילו קיצוץ בתקציב הביטחון (כלומר, לא כל 550 מיליוני הדולר יגיעו, נטו, למערכת הביטחון).

● מה שנוגע לממשל האמריקאי, הרי האינטרסים שלו ברורים למדי. המקור והראשי להתנגדות ללביא הוא הפנטגון, שבחסותו יצרניות המטוסים שיספקו לצה"ל, אם יבוטל הלביא. הפנטגון גם רוכש מטוסים מתעשיות אלו. אפשר להבין את תסכולו האישי של מר ויינברגר, שלא לדבר על רוגזם של מנהלי ג'נרל דיינמיקס ושאר היצרנים, הרואים כיצד קמה תחרות לנגד היצירה התעופתית של ארה"ב — בארץ זרה ובכספים אמריקאיים. עוד שיקול אינטרסנטי אמריקאי: החשש שאם יימשך הפרויקט, עלולה ישראל בסופו של דבר לתבוע את הגדלת הסיוע. די לקרוא ראיונות עם מר ארנס בעיתונות הישראלית כדי להבין שהסכנה קיימת.

מכל האמור אין להסיק, ששלושת הגורמים אינם רואים גם חסרונות וסכנות בפרויקט הלביא, על בסיס ענייני. הדברים אמורים במיוחד באוצר: כלכלניו חוששים באמת ובתמים שפרויקט הלביא "גדול מדי" על המשק בתנאים הנתונים — התחייבות שלא נוכל לעמוד בה, ומוטב לא להעמידה בניסיון מלכתחילה. אבל מאחורי הקואליציה החזקה של צה"ל, האוצר והממשל האמריקאי עומדים לא־מעט שיקולים מולקתיים מובהקים.

יתכן שלמרות כל זאת צריך להפסיק את הפרויקט. אבל מוטב היה אילו ההחלטה על כך היתה מתקבלת על בסיס מערכת נתונים מהימנה, בדוקה ומוסכמת על כל הנוגעים בדבר. רק על בסיס מערכת נתונים כזאת אפשר לקבל החלטה לפי שיקולים עניינים. מערכת נתונים כזאת אינה קיימת, ובמצב זה לא נותר אלא לבחון את הקואליציות הנצבות זו מול זו. אם אני בעד הפסקת הפרויקט, הרי זה רק משום שקשה להתמודד בקואליציה של צה"ל, האוצר והממשל האמריקאי. — כאמור אין מערכת נתונים מהימנה שתאפשר לבדוק את טענות מתנגדי הפרויקט לגופו של עניין.

ספינת־טילים של חיל הים: האם לבנות ספינות טילים גדולות?

סדקים בתפישת הביטחון (ד')

התשובות של צה"ל

בעתיד נשמע שוב קולות התובעים זכות למכות מקדימות על האויב כדי לשבש את כוונתו לתקוף

מאת זאב שיף

מאמר זה היה צריך להיות מוקדש כולו להצעות ולשיפורים שעל מטכ"ל צה"ל לעשות כדי לחזק את תפישת הביטחון הנוכחית וכיצד להכין את צה"ל לשדה הקרב בעתיד. אך בעת שסדרת מאמרים זו נכתבה, נפלה החלטה בשתי ועדות הכנסת — ועדת החוץ והביטחון וועדת הכספים — החלטה התומכת בהמשך פיתוחו של מטוס הלביא. זו החלטה המביעה אי־אמון בשר הביטחון, ברמטכ"ל ובמטה הכללי. משמעה שועדות הכנסת הנ"ל אינן מקבלות את הערכותיהם הצבאיות ואת תכנוניהם לבניין כוחו של צה"ל.

פירוש הדבר שצה"ל לא יוכל לבצע ממש את הארגון־המחודש שהוא מתכנן, לא יוכל לרכוש את הציוד הדרוש בזמן, להיכנס לטכנולוגיות החדשות ולבנות את צה"ל בזמן לקראת שדה־הקרב העתידי. כיום מסכימים רוב המומחים כי צה"ל נמצא בפיגור בתחומים אלה וכבר איבד כמה שנים טובות. זו התוצאה הבלתי־נמנעת מן ההחלטה שהתחמקה מלקבוע מהיכן יבוא הכסף שאיננו, כדי לעשות את הלביא וגם לעשות מה שחשוב לצה"ל. במקרה שלפנינו, בעתיד לא יהיה אפשר להטיל את האחריות על אנשי הצבא.

מה צריך צה"ל לעשות אם אכן תתאפשר לו הכנת הארגון־המחודש ויעמידו לרשותו את מינימום המשאבים הדרושים לכך? ברור כי המטכ"ל דבק בתפישת הביטחון הנוכחית ואינו סבור כי החלופות השונות, שהוזכרו במאמר הקודם, יכולות לבוא במקומה. עם זאת, יש לקבוע איזון חדש בין מרכיביה השונים של תפישת הביטחון הנוכחית — איזון חדש שיוביל בוודאי בהמשך למבנה אחר של כוחות צה"ל.

אין מי שרואה את הצורך להצטייד בחימוש מונחה מדויק ובכמות שתוכל להשפיע על שדה־הקרב במלחמה ולא רק במבצע יחיד לדוגמה. הכניסה לסוג חימוש זה אינה יכולה להיעשות טיפין טיפין. ומעל לכל, היא צריכה להיעשות בתנאי מפורש שהתמ"ם (חימוש מונחה מדויק) יחזק קודם־כל את יכולת המתקפה של צה"ל. התמ"ם אינו יכול לבוא במקום תמרון הכוחות, והוא לא נועד להקפיאם בעמדות קבועות. אל לנו להשלות את עצמנו: המזרח התיכון לא יכנס ל"מלחמת כפתורים" בעשור הקרוב. רק לאחר־מכן, בעדיפות שנייה, יבוא חיזוק כושר ההגנה, הצריכה באומת רענון תורתי ותכנוני.

כיצד יתבטא הדבר בכל אחת מזרועות צה"ל? ויכוח גדול יתנהל ודאי בדבר מקומו של חיל־האוויר, המקבל מאז ותמיד — ובצדק — חלק עצום מהמשאבים, בשדה־הקרב העתידי. זה ויכוח המתנהל לא רק בישראל ובצה"ל. חיל האוויר מהווה אחד מאמצעי ההרתעה הטובים של ישראל, זרוע אסטרטגית חשובה וארוכת טווח המסוגלת גם לגבות מחיר כבד מהאויב במקרה של מלחמה.

השאלה העומדת על הפרק היא: האם צריך לשנות בעתיד את הסדר ברשימת המשימות המוטלות על חיל־האוויר הישראלי? האין צורך לעשותה ריאלית יותר? למשל, האם בתנאי השחיקה הקשים שבשדה הקרב, חיל־האוויר צריך להתעקש לעשות כל מה שמצפים ממנו בהשתתפות בקרב היבשה? האם העלות שהוא משקיע בעד כל מטרה שהוא משמיד בקרב היבשה גבוהה מכדי שלא נתחשב בה? ואולי אפשר לפתח אמצעים אחרים, גם ביבשה, שיבואו במקום הסיוע האווירי הישיר הדורש גם כלים יקרים מאוד וגם כוח־אדם יקר העוסק בתיאום בין כוחות היבשה והאוויר. אם כך, צריך להחליט גם על הרכב אחר של העצמה האווירית.

וחלוקה אחרת של מטוסי איכות, כמו אף־16 ואף־15 ומטוסים פחות טובים, כמו מטוסי סקייהוק או כפיר, ה"סוגרים מלמטה" את סדר הכוחות. כך או אחרת, יש לזכור כי יתרונה האווירי של ישראל עדיין גדול. אבל כאשר מעבירים חלק ממשימות החיל לזרוע אחרת, צריך להיות בטוח שלא לעשות זאת בטרם יש תשובה ברורה לבעיה אצל הזרוע שתקבל את המשימה, שהיתה אתמול בידי חיל־האוויר.

עתידו של חיל־הים לוט יותר בערפל. לא משום שאין מתרחשים בזירה זו שינויים חשובים ומאיימים, אלא קודם־כל מפני המחסור במשאבים ומפני שחיל זה עומד במקום נמוך יותר ברשימת העדיפויות. גם כאן עומדת על הפרק השאלה, אם צריך להגדיר מחדש וביתר הקפדה את משימות חיל־הים. כך או אחרת, צודקים אנשי חיל־הים הטוענים כי תהיה זו טעות להניח שיש משימות רבות בים שחיל־האוויר יכול לבצען. הויכוח מתרכז בשאלה, אם לבנות ספינות־טילים גדולות יותר מסוג סער־5, כפי שתובע מפקד חיל הים, האלוף בן־שושן, הטוען גם שהדבר אפשרי אפילו בתוך הקטגוריה היחסית המוקצב לחיל מתקציב הביטחון. החולקים עליו אומרים כי הפתרון צריך להימצא לא בספינות הגדולות אלא בשיפור הספינות הנוכחיות. זהו ויכוח קשה לחיל־הים.

הבעיה הגדולה היא בתחום כוחות היבשה, שפיגורם הוא הגדול ביותר בהכנות לשדה־הקרב העתידי. כאן יש צורך בהשקעות עצומות בשנים הבאות, וגם בשינויי מבנה בכוח בהתאם לכך, גם בפיתוח תורה והתאמתה המחודשת. הרי ההכרעה במלחמה נעשית קודם־כל ביבשה. רשימת האמצעים שיש לפתח בשנות התשעים היא ארוכה מאוד ומסיבות ביטחוניות אי־אפשר לפרטה.

בכל מקרה, ברור כי גם בעתיד הנראה לעין הטנק והרכב הקרבי המשוריין עומדים במרכז הכוח ביבשה. השאלה היא, בין השאר, כיצד לשלב עוצמת אש גדולה יותר, אמצעים נוספים כמסוקי־תקיפה ועוד ואמצעי־עזר, המאפשרים לכוחות לקבל מודיעין בזמן אמיתי על המטרות שלפניהם. כל השינויים הללו, בכל הדעות, לא ייעשו בלא שהממשלה תהיה מעורבת יותר בהחלטות, בהגדרת המטרות של תפישת הביטחון.

ברמה האסטרטגית נשמע בוודאי בעתיד יותר קולות המדברים מחדש על הצורך לעגן את התפישה של מכות מקדימות (להבדיל ממלחמת־מנע) על האויב. ככל שמסגרות צה"ל יקטנו, ואפילו תשופר איכותן, בוודאי נשמע תביעה גוברת לבסס עוד יותר את זכותו של צה"ל, לתבוע מהדרג המדיני לאפשר לו מכה מקדימה — במקרה שהאויב יגלה סימנים ברורים שהוא עומד לתקוף, או שהפר בצורה משמעותית את ההסכמים [illegible].

יש לקוות כי במקביל לכך, תתחזק גם התחושה כי אחת הדרכים למנוע היווצרות קואליציה מלחמתית ערבית נגדנו היא בהמשך אמיתי של תהליך השלום.

(המאמר הבא: מהו שדה הקרב העתידי)

שר התעשיינים

אריאל שרון בעד סיבסוד היצוא, בעד הורדת הריבית, נגד הורדת מחירי הקפה, הסיגריות והשמן ובעד מגבלות על היבוא — אז למה שהתעשיינים לא יגידו עליו שהוא שר טוב?

מאת נחמיה שטרסלר

באחרונה הושמעה הדעה שעל תיפקודו של שרון כשר תעשייה ניתן לשמוע רק טובות. זה נכון — אם שואלים את התעשיינים.

לפני ארבעה חודשים בדקו כלכלני משרד התעשייה את נושא מחירי הסיגריות. הם הגיעו למסקנה שיש מקום להוריד את המחירים ב־15 אחוז. אך ב"דובק" לא [illegible]. דוד שאשא יו"ר ועד העובדים גייס לפעולה והוא הצליח לשכנע את שרון לבקר במפעל. כשהגיע שרון ל"דובק" וראה את 700 העובדים, הבין מיד את המשמעות האלקטוראלית של הורדת מחירים והחליט שבעצם צריך לבדוק את כל הנושא שנית. מחירי הסיגריות נשארו ללא שינוי — מאז ועד היום הזה.

סיפור דומה קרה לפני כחצי שנה עם מחיר הקפה. אז המליצו כלכלני המשרד על הורדה דראסטית במחיר עקב ירידת מחיר הקפה העולמי. שרון לא חשב לרגע לבצע את ההמלצה. הוא הזמין אליו לדיון את דוד פדרמן, שהיה מנכ"ל עלית, והחליט למנות בודק חיצוני. גם הוא המליץ — מעשה שטן — על הורדת מחירים משמעותית. והתוצאה: רק כעבור חצי שנה מתחילת התהליך, כש"עלית" מספיקה בינתיים לגרוף הון, ורק עקב לחץ העיתונות, הסכים שרון להורות ל"עלית" להוריד במשהו את מחיריה.

המקרה הבולט השלישי הוא מקרה השמן. כלכלני המשרד הגיעו למסקנה שהגיע הזמן לפתוח את ענף השמן לתחרות. בענף יש חמישה מפעלים, וכאשר יבוטל הקרטל ותתחיל התחרות, לא תהיה להם ברירה אלא להתייעל, והמחירים ירדו.

לשרון היו השקפות אחרות. עם בנימין גיבלי ("שמן") ועם יצחק מיטלמן ("יצהר") שהוא גם חבר מרכז חרות. שרון ישב אתם, שמע את טענותיהם והחליט: יש מקום להעלות דווקא את מחיר השמן ב־10 אחוז. הבעיה היחידה היא שגם שר האוצר צריך לחתום על הצו. ואם יש מישהו שיש לו האומץ לעמוד מול שר התעשייה, זה משה נסים, שאינו מן הממהרים לחתום.

אוהב בעלי הון

עלית, דובק ומפעלי השמן אינם מפעלים קטנים. לאנשיהם יש מהלכים בצמרת התאחדות התעשיינים, וכאשר הם מרוצים מהשר, הם מספרים על כך לכל מי שמוכן לשמוע.

התעשיינים זוכרים לשרון גם את חסד התגייסותו לצדם במאבק על הורדת הריבית ועל סיבסוד היצוא השולי. זה היה בסוף 1986, כאשר התאחדות התעשיינים יצאה עם מסמך "המוכיח" שהפתרון הנכון ביותר לעידוד היצוא הוא סיבסוד היצוא השולי.

כל הכלכלנים, באקדמיה ובמשרד האוצר, קטלו את הרעיון. הם הוכיחו שזו הדרך הגרועה ביותר לעזור ליצוא, והטובה ביותר לעזור לכיסי היצואנים. אך שרון לא היסס. הוא פשוט אימץ כלשונו את המסמך של התאחדות התעשיינים, ואף הציג אותו בממשלה כאילו חובר במשרדו. הזדהות גדולה מזו אינה אפשרית.

אין כמו שרון בריכוז כוח. כדי להבהיר לתעשיינים מי הוא כאן בעל הבית, הוא בעד המשך הפיקוח על המחירים, פיקוח הגורם לכך שהם נאלצים לעלות לירושלים, כדי לקבל אישור להעלאת מחיר. אז הוא יכול לאשר לאחד, לדחות לשני ולהזמין את השלישי לפגישה נוספת.

גם העובדים יודעים שהוא הקובע את רווחיות המפעל, וכך, בדרך עקיפין גם את שכרם. ערב הבחירות, כשהפוליטיקאים יעברו מבית לבית, יעבור שרון ממפעל למפעל, כדי לגבות את החוב.

אך לא רק בצד המחירים. שרון פעל גם בצד השני: ביבוא. התעשיינים יודעים שיש אצל מי להתלונן. כשהלין מפעל "דימונה טכסטיל", עצר שרון את יבוא חוטי הפוליאסטר־כותנה מהמזרח הרחוק. כשהתלוננה "פולגת", עצר שרון את יבוא בדי הג'ינס. כשהתלוננו האחים חממה, ביטל שרון את יבוא האורז הלבן.

בשלוש השנים שבהן הוא מכהן בתפקידו הכניס שרון עשרות מוצרים להגנת רישוי, מבירה, נעלי ספורט ועד למקררים. כך הוא יכול לעשות טובה למיקי ברקוביץ' ולתת לו אישור לייבא נעלי ספורט; כך הוא יכול לאפשר לעוזרו לשעבר, אבי דודאי, לייבא פורצלן מסין, וכך הוא יכול לאסור על יבוא מתחרה — לפי בקשת תעשיין זה או אחר.

התוצאה למשק היא הקטנת התחרות, הגדלת חוסר היעילות, קיום מפעלים שאין להם זכות קיום, תפוקה נמוכה ומחירים גבוהים מדי — אך אלו הדברים האחרונים המטרידים את שרון.

מבחינת הבנתו הכלכלית, שרון לא יהיה מועמד לפרס נובל. הוא תמך בחום, בתחילת דרכו כשר התעשייה, בתוכנית הדולריזציה חסרת־הבסיס של יורם אריחור, ואחר כך התנגד בתוקף לתכנית בלימת האינפלציה, ביולי 1985.

אולי אין טעם לחזור על רשימת המינויים שלו בחברות הממשלתיות, אך ראוי להזכיר את שלושת השליטים במשרד בירושלים, מאנשי שרון: ממי נוכה, ישראל כץ, שאותו מנסה שרון למנות כמשנה למנכ"ל, ועוזר שמיר, שאותו מינה למנהל מרכז ההשקעות. הם קובעים למעשה — תחת שרון, כמובן — את העניינים החשובים באמת, כאשר המנכ"ל יורם בליזובסקי והסמנכ"ל דוד ברודט נראים כמי שהרימו ידיים. בליזובסקי מכחיש מכל וכל תיאור מצב זה.

המצב העגום במשרד והאווירה הקשה באים לידי ביטוי בעזיבתם של כלכלנים טובים את המשרד. התוצאה היא משרד פחות מקצועי ויותר פוליטי.

באסיפה השנתית האחרונה של התעשיינים היה אריאל שרון אורח הכבוד. כשסיים את דבריו, הרעידו אמות הסיפים מרעם מחיאות הכפיים. בעוד כחודש יקיימו התעשיינים את האסיפה השנתית ל־1987. שרון יהיה — שוב — אורח הכבוד. גם הפעם הוא יזכה למחיאות כפיים סוערות. הם יודעים מדוע.

נכון לעכשיו

העוש"ר הפעיל בבנק המזרחי נותן לך את הריבית הגבוהה ביותר

10%

ריבית עו"ש יומית על בסיס שנתי עד

בנק המזרחי מעמיד לרשותך חשבון פעיל במיוחד — **עוש"ר פעיל**, הדואג לכספך במקומך. אתה יכול להיות שקט ונקי מדאגות, כספך עובד.

על כל יתרת זכות עד 5,000 ש"ח **בעוש"ר פעיל**, אתה מרוויח יום יום את הריבית הגבוהה ביותר במערכת הבנקאית — 7.5% עד 10% שנתי, כל זאת בתשלום עמלה של 2 ש"ח וכן פטור מדמי ניהול חשבון על הוראות קבע לחסכונות, קופות גמל וחיובים על־פי הרשאה.

עוש"ר פעיל של בנק המזרחי — החשבון הכי רווחי.

ניתן להצטרף לתכנית ע"י פניה לסניף הקרוב.

בנק המזרחי

هكذا من الأصل

[illegible]

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

הקרב על הגבעה (היל)

האיש המרוצה ביותר מביקורו של צ'רלי היל הוא דווקא השגריר האמריקאי תומס פיקרינג. פקיד בכיר בירושלים אומר שהשליח התרשם שפיקרינג לא הגזים כהוא זה בתיאור התנגדותו העקשנית של יצחק שמיר לוועידה הבינלאומית. בוואשינגטון התקשו עד כה להאמין לדיווחיו שגרסו כי כל הערבויות שבעולם לא יזיזו את ראש־הממשלה מעמדתו. למרות שהממשל היה מעדיף לקנות את לבו של המלך חוסיין במטבע נאה שתוביל לפתרון קבע של הסכסוך, אילץ אותו שמיר לאמץ את רעיון הפתרון הפונקציונאלי.

מתנגדי הוועידה האמינו עד השבוע כי די בכך שימשכו את האמריקאים בלך ושוב עוד חודשיים־שלושה וכבר נמצא אותם שקועים ראשם ורובם בהמולת הבחירות לנשיאות. שעה קלה לאחר שנועד עם היל, אמר המנכ"ל המדיני של משרד־החוץ, ד"ר יוסי ביילין: "מה שעודד אותי במיוחד בשיחה היה שלדבריו, מבחינת האמריקאים גם 1988 היא שנה רלוואנטית לתהליך מדיני במזרח־התיכון. הוא אמר שדווקא משום שהנשיא אינו רץ לכהונה נוספת, יש לו עניין וזמן לעסוק בנושא, והמזרח־התיכון מעניין אותו מאוד". בנאומו לאומה ביום רביעי אכן מנה רייגן את האזור ברשימת עיסוקיו ב־17 החודשים הבאים.

המנכ"ל המדיני מציע שלא "לבנות" על הממשל הבא בארה"ב, מבין שאין סבירות גבוהה לסברה שהממשל הנכנס יהיה ידידותי כמו זה היוצא.

לפני שבועיים טען מנכ"ל משרד ראש־הממשלה, יוסי בן־אהרן, במקום הזה כי "הוועידה הבינלאומית מתה והאיש אינו מאמין עוד בסיכוייה". ביילין אומר על כך: "זה ניסיון להמית את הוועידה ואת תהליך השלום במילה. בעיקר אחרי ביקור היל אני יכול לומר שאין בסיס לטענה הזו. אחרי שנתיים של מסעות־דילוגים תוך חיפוש דרכים אחרות, יחד איתנו, האמריקאים משוכנעים כשהיו כי אין תחליף לוועידה כפתיח למשא־ומתן באזור". ביילין טוען כי כל עוד אין צד ערבי — ירדני, סורי, פלשתיני ואפילו מצרי — שמוכן לתמוך בחלופה (כמו ועידה אזורית), כל התייחסות אל הצעות כאלו היא "לא־רצינית". אנשי שמיר אומרים כי השיחות עם היל מעניקות יתר תוקף להספד של בן־אהרן לוועידה הבינ"ל.

היכן מצויה האמת? ובכן, ראשית, שמיר הצליח הפעם להוריד את שולץ סופית מהתקווה כי יצליח לפתותו אל הוועידה הבינ"ל. שנית, רייגן ושולץ החליטו כי אף־על־פי כן, אין להניח לתהליך השלום להיכנס לקיפאון. שלישית, הם מבינים כי על מנת לקדם משימה מסובכת זו יש להשיג את תמיכתו של שמיר. אין זה מקרה ששולץ שיגר שליח אישי אל שמיר זמן קצר לאחר שהוברר כי נכשל ניסיונו של פרס להקדים את הבחירות.

היל הירבה, כפי שאמר ב"הקשבה יוצרת", אולם הוא גם דיבר. הדברים החשובים באמת נאמרו בשיחות בארבע עיניים עם שמיר ודווח (שוב בארבע עיניים) לשמעון פרס. האמריקאים מודים בכבודו של פרס ועל כן לא יאמרו שפסו הסיכויים לוועידה בינ"ל, ואולם במהלך אותן שיחות הציג היל תרשים־שלבים ארוכת־טווח להסדר פונקציונאלי המזכיר במידה רבה את עקרונות האוטונומיה. האמריקאים יודעים שחוסיין לא יהיה המנהיג הערבי הראשון שיוותר על טריטוריה ערבית, ובתוכה עיר הקודש. התכנית מאפשרת לו להצהיר כי לא ויתר ולא יוותר על שום סנטימטר. יש יסוד להניח כי ארה"ב כבר פתחה בגישושים גם מעבר לנהר הירדן.

שמיר עצמו אמר בטלוויזיה כי היל שוחח עמו על אפשרות ביקורו של שולץ באזור. כפי שאמר דובר הסטייט דיפרטמנט, טרם נפלה החלטה על הביקור. היא תיפול לאחר בחינה נוספת של החלופה המדינית החדשה. שולץ לא יבוא לדבר על לבו של ראש־הממשלה בעניין הוועידה הבינ"ל. הוא מבין שהסיכוי ששמיר ייצא בתום הפגישה לעיתונאים ויכריז כי שוכנע שהוועידה היא הפתרון לסיכסוך שווה בערך לסיכוי שהיה ב־17 במאי 1983 להסכם השלום עם לבנון.

השליח הציג בשמו של שולץ שלוש סכנות המאיימות על המזרח־התיכון: א. המשבר הכלכלי הפוקד מדינות רבות ובראשן סוריה, דבר שעלול לדחוף אותן להתנהגות קיצונית; ב. העמקת הפונדמנטליזם בקרב מדינות ערביות; ג. התרפות מירוץ החימוש במזרח־התיכון. מול מגמות שליליות אלו הציג היל התפתחויות חיוביות כמו השיפור ביחסי ישראל־מצרים בעקבות יישוב משבר טאבה, ההסכמה בין פרס לחוסיין והחלשת הגורמים הקיצוניים, בעיקר בקרב אש"ף.

היל תיאר באריכות את מצבו של סדר־היום המדיני של הממשל: הנשיא משתחרר מספיחי פרשת איראנגייט ושואב עידוד מהמכנה המשותף הרחב המסתמן בין המפלגות במחלוקת סביב המעורבות האמריקאית במפרץ. המגעים עם בריה"מ הן במישור האסטרטגי והן בתחום הסכסוכים האזוריים מתנהלים אף הם למישרין. הנושא הבא ברשימה — אמר היל בשם שולץ — הוא קידום תהליך השלום במזרח־התיכון. השליח המיוחד הזכיר לבני־שיחו בירושלים את מחויבותה של ארה"ב לבני־בריתה הערבים, בעיקר מצרים וירדן. ואשינגטון קלטה את הרמז מרבת־עמון בעניין אספקת המיג־29 ולא היתה רוצה לראות את חוסיין מתקרב למוסקווה. כדי לצמצם סכנה זו, הבינו בממשל, מוטל עליהם להתקרב לשמיר. כברת זמן כבר הרוויח השבוע ראש־הממשלה. התשובה אם זה הרווח היחיד מצויה עתה בידי המלך.

צ'ארלי היל ויצחק שמיר: שלוש סכנות המאיימות על המזרח התיכון

הבהרה

הכותרת "לא אניח לשמיר", בראיון עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס (מוסף "הארץ" מן ה־7 באוגוסט) אינה משקפת את הדברים שאמר באותו ראיון.

תושב חוזר כהלכה

שני ידידים מימי בית־הספר בחיפה, האחד בן לעולים חדשים מארצות־הברית והשני ערבי, דור שלישי בארץ, יצאו יחדיו ללמוד אלקטרוניקה בבוסטון. כתום לימודיהם, מצוידים בתואר דוקטור, החליטו לשוב לארץ ופנו לקונסוליה הישראלית לקבל פרטים בדבר זכויותיהם. כעבור ימים לא רבים הגיעה לביתו של האחד המחאה בסך כמה אלפי דולרים, הלוואה למימון כרטיס הטיסה והמטען לישראל. כן התבשר שמשרד הקליטה צירפו לרשימת 95 המדענים החוזרים, שהמדינה מממנת את שכרם במשך השנה הראשונה לקליטתם. השני קיבל בדואר רק חוברת קטנה הקרויה "מצפים לך בבית", ובה מסומן בעיגול הסעיף הקובע כי "תושב חוזר הוא אזרח ישראלי בגיל שבין 17 שנה לגיל הפרישה, ואשר מקיים את התנאים הבאים: א. אלמלא היה אזרח ישראלי היה חל עליו חוק השבות".

לא קשה לנחש מי מבין שני הידידים זכה בחוברת ומי קיבל הלוואה ומקום עבודה.

בחודש מרס, כתב ח"כ אמנון רובינשטיין, אז שר התקשורת, לשר הקליטה, יעקב צור: "הוראה זו (סעיף א' בנוהל תושבים חוזרים) מהווה אפליה בין אזרחי המדינה על בסיס של מוצא אתני ולדעתי היא בלתי־חוקית בעליל ולא היתה יכולה לעמוד בבג"ץ. חשוב להדגיש שכאן מדובר לא בעולים חדשים, אלא באזרחי המדינה ששהו זמן ממושך בחו"ל, ובשובם מעניקה להם המדינה הקלות שונות. לא יתכן שהקלות אלה תהיינה תלויות במוצא האתני של האזרח".

רובינשטיין מוסיף וכותב כי "אם נשתמש באנאלוגיה מוטעית עם עיקרון חוק השבות, כדי להצדיק אפליה על בסיס אתני בין אזרח לאזרח בתוך המדינה, נצדיק את ההאשמות החמורות ביותר נגד הציונות". הוא מבקש איפוא מהשר צור לפעול בדחיפות למען תיקון המעוות ברוח העיקרון של שוויון כל אזרחי המדינה ללא הבדל מוצא, המובטח במגילת העצמאות. אגב, אם האפליה אינה זועקת דיה מנוהל לעיל, אפשר להוליך את הערבי שבסיפור בקצין קרבי דרוזי משוחרר.

יוסי קוצ'יק, הממונה על מניעת ירידה והחזרת יורדים במשרד הקליטה, מאשר כי הנוהל אכן קיים כבר 17 שנה, אך לדבריו אין לתושבים חוזרים זכויות יתר במכס ובשיכון. מדובר רק בתעסוקה ובהלוואות לטיסה ומטען. לדבריו, השר צור קיים כבר שלוש ישיבות בעניין שהועלה במכתבו של רובינשטיין, עם היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ועוזריו. לכל העוסקים בנושא ברור לגמרי כי הנוהל (אין זו תקנה או חוק) לא יעמוד במבחן הבג"ץ. אין כנראה מנוס אלא להמתין לעתירה כזאת כדי שהעוולה תתוקן, לא בטרם תוקע ישראל בראש חוצות. מעניין לדעת כמה היה עולה לקופת המדינה לממן כמה משרות גם למדענים ערבים חוזרים ולהלוות להם את דמי הטיסה והמטען. קשה להאמין שמישהו באמת מאמין — או מקווה בסתר לבו — שמניעת ההטבות הללו מתושבי ישראל הלא־יהודים תביא את הישועה למאזן הדמוגרפי.

ביקור ממוחזר

ארבע שנים אחרי פגישתם באותה החווילה מנקרת־העיניים ליד בוקרשט, בדיוק של יום, כמעט של שעה, ישבו שוב ניקולאי צ'אושסקו ויצחק שמיר זה מול זה אל מול הצלמים המקומיים ושליחי העיתונות הישראלית. זה ידבר על ועידה בינלאומית בשיתוף ברית־המועצות ואש"ף, וזה ישיב לו בשיחות ישירות בין ישראל לשכנותיה. שמיר יודה למארחו על נדיבות הלב שהוא נוהג ביהודי רומניה ויוסיף ברכה מיוחדת על נכונותו לגייס את [illegible] של בוקרשט למאבק למניעת נשירתם של היוצאים מברית־המועצות (אגב, בחודש שעבר נרשם שפל חסר־תקדים בשיעור הנושרים — פחות משבעים אחוז מכלל היוצאים; בריה"מ מאפשרת להם מבחר רב יותר של נמלי יציאה).

אחר־כך תבוא הפמליה אל בית־הכנסת המרכזי של בוקרשט, שם יאזינו לנאום הברכה של הרב רוזן הבכור ולמקהלת הנערות המזמרות להפליא את נעימותיה האהובות של נעמי שמר. שמיר ישא דברים נרגשים ביידיש במבטא פולני והקהילה המזדקנת תגיב בתשואות חן.

צ'אושסקו עשה לו מנהג קבוע להזמין לבוקרשט כל ראש ממשלה ישראלי. ב־1983 ביקר שמיר ברומניה כשר החוץ ובראשית 1985 הגיע שמעון פרס לביקור בזק. הרוטאציה מספקת איפוא למנהיג הרומני [illegible] עוד ביקור רם דרג. הוא עצמו מבטיח תמיד לקפוץ בהזדמנות לירושלים, אולם נראה כי פגישותיו התכופות עם יאסר ערפאת אינן מאפשרות לו ביקור־גומלין לעולי הרגל הישראלים. ההזמנה הגיעה אל שמיר בעיתוי נפלא. אך זה שב מביקור תקשורתי באפריקה (אגב, איזו מדינה נוספת ביבשת חידשה מאז את יחסיה עם ישראל, כפי שהבטיח ראש הממשלה למראייניו המוטסים) ועד נובמבר, מועד הביקור הבא בארצות־הברית, עוד רב הזמן. פרס נפגש השבוע במסיבת קוקטייל עם נשיא יוגוסלוויה, לזר מואיסוב, ובספטמבר צפויה לו פגישה עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שווארדנאדזה, ושרים מזרח־אירופאים אחרים, שיגיעו לניו־יורק לרגל פתיחת מושב עצרת האו"ם. במצב דברים כזה, אין שמיר יכול להרשות לעצמו לוותר על שלושה ימי כותרות ותמונות במחיצת מנהיג מזרח־אירופאי ידוע.

בשנים האחרונות ידוע צ'אושסקו בעולם בעיקר כמנהיג שוקע והזוי מתרות וראווה ואינו מצליח להוציא את עמו מהמשבר הכלכלי, מהניוון החברתי ומ[illegible] העצום. הוא מפצה עצמו בפיתוח פולחן האישיות סביבו, בין השאר בעזרת מבקרים ישראלים רמי מעלה. לרומניה אין מאומה להציע לישראל בתחום הכלכלי (לבד ממכוניות הדלתא שהוגדרו כמסוכנות על־ידי מומחי רכב) ואתרי נופש לישראלים הנהנים ממש נסיעות מוזלות. הרומנים מאמינים, כרבים אחרים ובהם ההונגרים והיוגוסלבים הפוזלים לעבר ירושלים, בכוחו הבלתי־מוגבל של הלובי היהודי באמריקה. צ'אושסקו זקוק יותר מתמיד לסיוע אמריקאי וביקורו של ראש ממשלה ישראלי לא יזיק ליחסי הציבור שלו בוואשינגטון.

הקשר האמריקאי / צבי בראל

גוד ביי צ'ארלי

"נו או מה אתה אומר על ההצלחה של צ'ארלי היל? גם שמיר וגם פרס יצאו עם חיוכים מלאים על פניהם, שניהם בישרו על שיחות מצוינות ושניהם בטוחים שעכשיו סוף סוף הממשל לצידם". השיחה עם הפקיד האמריקאי נוהלה אמנם דרך הטלפון, אבל לא הייתי צריך להתאמץ כדי להבחין בחיוכו הסרקסטי הקטן שעשה דרכו בעליצות לאורך הקו. "או אולי עכשיו הגיע הזמן ששולץ יבוא לישראל?" שאלתי באותו טון. "נו שולץ הרי תמיד מוכן לבוא לאזור אבל רק אם תהיה סיבה טובה" הוא ענה ברוחב לב "אבל לרוע המזל, כשאני מסתכל על לוח הזמנים שלו, אני רואה שבסוף השבוע הוא יוצא לחופשה בת שבועיים, ומשיחזור הוא יתחיל במלוא המרץ להכין עצמו לפגישה עם עמיתו אדוארד שוורדנדזה".

זאת אומרת שלפחות עד מחצית חודש ספטמבר לשולץ לא יהיה זמן בשבילנו. אך כשהפקיד שומע את נימת העצב בדבריי הוא מנסה לעודדני קצת: "אל תדאג, שום דבר לא יברח. עוד חודש, עוד חודשיים, עוד שנה ועוד שנתיים. תכתוב בינתיים קצת על המפרץ הפרסי. על [illegible] של אלוויס פרסלי. על היריות בכבישים של קליפורניה. מה הבהלה? זו שאלה של חיים או מוות? להביא את שולץ לישראל דווקא בחום הכי גדול. קצת התחשבות".

שעה קלה מאוחר יותר עטפו הדברים בחליפה המהודקת של דובר מחלקת המדינה שהודיע מיניה וביה "אין כרגע תכניות לביקור של שולץ באזור". איש לא יודה בוואשינגטון כי הוועידה הבינלאומית אינה מעוררת עוד את הריגושים הראשונים של תחילת השנה, אך אלפי המטוסים ו[illegible] אניות הגודשים את המפרץ הפרסי מדאיגים הרבה יותר. ההסכם לחיסול הטילים הבינוניים באירופה ואפילו "תכנית השלום" עם ניקרגואה נראים כקלף הרבה יותר בטוח מן האפשרות להזיז את שמיר מעמדתו.

"אם חשבנו שהבעיה עד כה היא איך לחדור למזרח התיכון, הרי שעתה התחלפו היוצרות. השאלה היא איך יוצאים משם". אך גם הפקיד הזה אינו מוכן להגדיר את התהליך כמת — "נמשיך לקיים מגעים, נמשיך לשלוח שליחים ולהזרים אותם לאיזור". אבל בינתיים נראה כי הכיוון החדש יהיה להטיל את האחריות על שמיר. זה יהיה לא רק נכון אלא גם נוח.

ואשינגטון הולכת הביתה

לא רק שר החוץ שולץ יצא לחופשה ומן הבית הלבן לא ישמעו עד ספטמבר את נביחות כלבה של ננסי רייגן, אלא כל ואשינגטון הולכת "הביתה". כלומר... כל "ואשינגטון החשובה". זאת שממלאה את משרדי הממשל, את הקונגרס, את משרדי עורכי הדין ובתי המשפט, ואת המתגוררת בבתי דירות שכורות ונוסעת בלימוזינות או במכוניות הנושאות תגים דיפלומטיים וזאת שכבר הזמינה מקומות מראש בחופי הרחצה האופנתיים, או חכרה מקום חניה לסירת המפרש שלה.

בחנות מכשירי האלקטרוניקה של "לאסקין" סיפרו לי שזוהי עונת המכירות האלקטרוניות. בחנות הכל בו של "וודוורד ולות'רופ" מגיעים מידי יום משלוחים חדשים של "בגדי ים" ובחנות הספרים "קראוף" נעלמים מידי יום עשרות עותקים של הספר "לוכד המרגלים" שנאסר לפרסום באנגליה: "הבריטים פלשו שוב לעולם החדש" הסבירה המוכרת.

ברכבת התחתית המשוכללת של ואשינגטון, בה אין כרטיסנים המוכרים אסימונים, כי אם יש צורך להשתמש במכונות אוטומטיות הדורשות קצת לימוד הדרכה, מצטופפים תורים מסוג חדש. לא עוד לובשי חליפות ועניבות נושאי תיקי ג'ימס בונד, או גבירות ששערן עשוי היטב בחולצות רכוסות ובחצאיות משובצות, לא עוד כאלה היוצרים תור מפאת הלחץ על מכונות הכרטיסים, אלא כאלה שאינם יודעים כיצד להשתמש במכונות אלה. נשים וגברים ממינסוטה, ויסקונסין ואוהיו, לבושי גופיות ומכנסיים קצרים המטלטלים על חזיהם מצלמות פתוחות ומבקשים מן הפקח לפרוט להם טרוולרס צ'קס.

ותחושת החופשה התחילה כבר לפני שבועיים. על גבעת הקפיטול למשל החלו חברי ועדת החקירה של הפרשה האיראנית לעבור לריצה קלה משנוכחו לדעת שהחקירה עלולה לפגוע בחופשתם. היו"ר קבע כי רק עשר דקות יוקצבו לכל חבר המבקש לשאול שאלות. עד אז יכלו החברים לנצל בין עשרים דקות למחצית השעה. הכוונה להעניק שיניים לחוק גרם רודמן לא התממשה. הדיון עליה היה גוזל יותר מדי זמן ועלול היה לנגוס בחופשה. גם המועמד לתפקיד השופט העליון, רוברט בורק, ימתין עד תום החופשה, כמו שכמה שגרירים חדשים, אותם מינה הנשיא, יאלצו לעשות עוד חודש בוואשינגטון (או במקום הנופש) עד שיאושרו על ידי הסנאט.

במחלקת המדינה, כמו בפנטאגון, קשה יותר להשיג תגובות של פקידים. "תתקשר בסוף אוגוסט" אומרות המזכירות שנאלצו להישאר על משמרתן וברבים מהמקרים עונה על הטלפון צעיר או צעירה בגיל העשרה שבאו להרוויח מעות לימודים בעבודה במשרדי הממשלה. עם הפקידים המועטים שנותרו אפשר לנהל שיחות ארוכות יותר, הם שואלים כבר מתי נוח לי להיפגש, כשבכל השנה אני הוא זה המעלה את השאלה. בעיתונים נראות הכותרות הראשיות והעמודים הראשונים, כאילו נלקטו מירחון מדעי או משבועון לבידור. בקיץ העיתון מתחשב בקוראיו לעומת כל השנה.

אז ואשינגטון יוצאת לחופשה. כלומר לא כל ואשינגטון, כי חצי מיליון השחורים המהווים שלושה רבעים מאוכלוסייתה נשארים. מישהו בכל זאת צריך להחזיק את העיר.

כלא פתוח

הם עובדים כל יום, לומדים בבית ספר, משלמים את קנסותיהם ואת שכר עבודתם של שומריהם ו[illegible] דמי פיצויים למשפחות הנפגעות. הם, כ־3500 אסירים, נהנים מן השיטה החדשה שהנהיגה מדינת ג'ורג'יה. מהיום בו חרץ השופט את דינם אין הם רואים את כתלי בית הסוהר. הם יוצאים מיד לעבודה תחת השגחה קפדנית של שני שומרים. האחד קצין מבחן או עובד סוציאלי והשני בדרך כלל שוטר לשעבר.

בסוף היום עליהם להימצא בבית ובסופי שבוע נאסר עליהם לעבור את גבולות העיר. צמד השומרים מבקר אותם מידי יום כדי לוודא שהם נמצאים אמנם בבית, קורא להם לבדיקות מזדמנות נגד סמים והולך אתם לכל תכנית גמילה מסמים או מאלכוהול אותה צוו לעבור. הם מקבלים שכר עבור עבודתם אבל חייבים "לתרום" לפחות 132 שעות בעבודה קהילתית ולשלם בין 10 ל־50 דולר לחודש כ"דמי טירחה" לשומריהם.

אך העיקר אינו דווקא החיסכון בו זוכה ציבור משלמי המסים בג'ורג'יה המגיע לכ־6500 דולר לאסיר, אלא ההצלחה בשיקומם של האסירים. על פי הנתונים שפורסמו לפני מספר ימים עולה כי 84 אחוזים מכלל האסירים שזכו בתכנית זו עברו בהצלחה את מלוא תקופת הפיקוח מבלי שייאלצו להיאסר במהלכה. 14 אחוזים הפרו את הכללים ורק 2 אחוזים נעלמו משומריהם. יתר על כן, במהלך 18 החודשים האחרונים בהם יושמה תכנית זו, הסתבר כי משתתפי התכנית נוטים פחות לחזור על פשעים ומספר הנסוגים בחזרה לעולם הפשע, קטן באופן משמעותי מזה המצוי בקרב אסירים רגילים.

ג'ורג'יה היא המדינה הראשונה בה נעשה ניסוי זה. ההצלחה קורצת כבר לרשויות האכיפה במדינות אחרות. אבל, מזהירים אנשי החוק של ג'ורג'יה, צריך לזכור כי שופטיה של ג'ורג'יה, שבחירתם נעשית במערכה פוליטית קשה, נוטים לכן לגזור עונשים חמורים יותר מעמיתיהם במדינות אחרות, ובמקרים רבים יטיל שופט ג'ורג'יאני תקופת מאסר ארוכה על עבריין שהיה יוצא בקנס בינוני במדינה אחרת. כך שמלכתחילה נמצאים פושעיה של ג'ורג'יה הנוחים יותר וישרי דרך מעמיתיהם בארה"ב. ולסיכום הציעו מנהלי התכנית "בואו לראות את הצלחתנו. בתנאי שתדעו שמדובר רק [illegible] שאינם יכולים [illegible] החוצה".

כחום היום

מאת זוהר בלומנקרנץ

הגל הראשון החל באמצע החודש שעבר ונמשך שבועיים רצופים. "נדירות מזג האוויר היתה ברצף הממושך של גל החום, שנמשך 14 יום", אמרו בשירות המטאורולוגי ● לאחריו היתה הפוגה קצרה של יומיים־שלושה בעומס החום, ומעט אחרי תחילת החודש הוא התחדש במלוא עוזו

שני הקורבנות שתבע בראשית השבוע גל החום השני שפקד את ישראל, היוו את שיאה של פגיעת גל החום בארץ. בשני המקרים היו אלה אזרחים אשר לא הקפידו ככל הנראה למלא אחר הוראות ההתנהגות למניעת פגיעה של מכת חום, שהפיץ משרד הבריאות. במקרה האחד היתה זו דווקא נערה צעירה בת 18 שמתה מהתייבשות, ואילו במקרה השני מדובר בתייר קשיש יותר, כבן 60. החום הלם בישראל בשני גלים. הגל הראשון החל באמצע החודש שעבר ונמשך שבועיים רצופים. "נדירות מזג האוויר היתה ברצף הממושך של גל החום, שנמשך 14 יום", אמרה נורית פלדמן מהשירות המטאורולוגי בבית דגן. אחר כך היתה הפוגה קצרה של יומיים־שלושה בעומס החום, ומעט אחרי תחילת חודש זה התחדש גל החום. "תופעה זו של מזג אוויר הביל במישור החוף וחם ויבש בהרים ובפנים הארץ, אופיינית לחודשי הקיץ, ובמיוחד לחודש יולי, אולם השנה נמשכה התופעה הרבה מעבר למקובל. אם בשנים עברו נמשכה תופעה דומה יומיים עד ארבעה ימים, בחודש שעבר היא נמשכה כ־15 יום ללא התמתנות", פירט שמואל רוזמן, מנהל מרכז חיזוי בשירות המטאורולוגי בבית דגן.

"מבחינה סינופטית מה שקרה הוא שמערכת המונסונית הרגילה בקיץ נחלשה מעל אזור מזרח הים התיכון, ובכך נחלשו רוחות הבריזה הימיות המתונות, שנשבו בשעות היום. ברום, מעל מרכז ומזרח הים התיכון, שרר לחץ ברומטרי גבוה, שגרם לירידה של האוויר, להידחסותו ולהתחממותו", הסביר במילים פשוטות את אשר התהווה באטמוספירה.

"כתוצאה מהתחממות זו ברום, נוצר מצב שבשפה מקצועית נקרא 'אינברסיה'. מצב זה אינו מאפשר עליה של זרמים מפני הקרקע. הוא מדכא אותם באיזה שהוא רום נמוך. הלחות והחלקיקים המזהמים את האוויר נכלאים למטה ואין להם אפשרות להתפזר. בשכבה זו, שבה הלחות גבוהה, שורר מזג אוויר הביל. אלה הם בעיקר האזורים של מישור החוף והשפלה. אליהם נכנסת לחות מסוימת, כתוצאה מנשיבת הבריזה. לעומת זאת בהרים, אשר לשם אינה מגיעה לחות זו נוצר מצב של מזג אוויר יבש וחם. ככל שמצב סינופטי זה מתמשך, מזג האוויר הולך ומתחמם, הלחות הולכת וגדלה מיום ליום. מבחינת הטמפרטורות במצבים שתוארו עד עתה, נרשמה עליה של שתיים־שלוש מעלות בטמפרטורות המירביות היומיות במישור החוף ושל ארבע־חמש מעלות באזורי ההרים".

לדברי רוזמן מרישומים סטטיסטיים של 20 השנים האחרונות, לא נמצא משך זמן ארוך כזה של תופעת גל חום. בכמה מקומות גם הטמפרטורות שנרשמו עלו על אלה ששררו באותה תקופה בשנים עברו. מסקירה של 35 השנים שעברו ידוע רק על קיצים בודדים שבהם שררו ברציפות חום ולחות גבוהים כל כך בחודש יולי. אחת השנים היא 1956, שבה הגיעה הלחות היחסית ל־75 עד 80 אחוז, אף כי מידות החום לא חרגו הרבה מעבר לממוצע בעונה, כפי שקרה עכשיו. אבל אין זה שיא החום ששרר בקיץ בארץ. השרב הכבד ביותר בארץ היה דווקא בחודש מוקדם יותר — ביוני. בבית שאן נמדדה אז טמפרטורת שיא של 52 מעלות. שיאים אחרים היו בחודש מאי. בחודש זה בשנת '53 היה שרב בן 46 מעלות. בחודש מאי בשנת '70 היה החום 45 מעלות וב־20 במאי בשנת '68 שרר חום של 42 מעלות. בקיץ של שנת '84 הגיע החום שוב בחודש מאי ל־40 מעלות במישור החוף ול־42 מעלות בסביבות אילת. לדברי מנהל מרכז החיזוי גם מבחינת הלחויות הממוצעות היתה בגל החום הראשון בחודש שעבר, עליה של כעשרה אחוזים במישור החוף, עליה נמוכה יותר נרשמה באזור פנים הארץ. שיא החום בגל הראשון נרשם לקראת סוף החודש שעבר, בלילה שבין ה־28 ל־29 ביולי, כאשר הטמפרטורה באילת הגיעה ל־44 עד 45 מעלות. בירחו נרשמו 41 מעלות, בבאר שבע 37 מעלות, בירושלים 34 מעלות, בשפלת החוף 33 מעלות, במישור החוף 31 מעלות ובאזור חיפה והעמקים הצפוניים 37 מעלות. בנגב ובהרים היה יבש. בירושלים נמדד באותו יום שיא לחות של 26 אחוז, באילת 11 אחוז ובמישור החוף הגיעה הלחות לשיא ובלילה היתה 97 אחוז.

הפגיעה העיקרית של שני גלי החום שפקדו את ישראל היו במישור הבריאותי. לדברי דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, מיד עם גל החום הראשון הוציא המשרד הנחיות לכל תחנות לבריאות המשפחה, לכל המרפאות, בתי החולים ואירגוני המטיילים. הנחיות אלה קראו בעיקר להגביר בתקופה זו את כמויות השתיה, כאשר הומלץ על שתיה של לא פחות מ־14 כוסות ליום. ראש שירותי בריאות הציבור, ד"ר עלמה אבני, הזהירה מפני שתיית מים במקומות שאינם מוכרים כראויים לשתיה. במקביל יצאה לדבריו הנחיה מפורשת לגבי מכות חום. תופעה זו עשויה להיות מסוכנת במיוחד לחיי אדם, כיון שניתן לשתות בכמויות גדולות ובכל זאת להיפגע במכת חום ולמות. ניתנו הנחיות כנגד סכנת התייבשות, בעיקר למטיילים. מדריכים התבקשו לגבי זמן שהייה מחייב בצל. למרות כל אלה הלם החום בתושבי הארץ. מבתי החולים השונים דווח על מספר גדול של קשישים שהובאו עקב התייבשות ואנשים הסובלים מכוויות שמש הדורשות טיפול רפואי. הטיפול שניתן להם בדרך כלל במקרים אלה היה שתיה והחדרת נוזלים באינפוזיה, וכן טיפול בכוויות. אוכלוסיה נוספת שנפגעה במיוחד בגל החום היו תינוקות. עיקר הפניות בהקשר זה לבתי החולים היו בשל שלשולים ומחלות מעיים. דווח גם על מקרים רבים במיוחד של התעלפויות בשל עומס החום. לדברי הדובר משרד הבריאות מדובר רק בכמה עשרות בודדות של מקרים, כך שניתן לומר שיחסית הפגיעה לא היתה מוחצת.

מישור אחר בו הלם גל החום היה בענף החקלאות, ובעיקר בתחום גידול העופות. מזכיר ארגון מגדלי העופות, אריה סימן, הזהיר, כי סכנה נשקפת לחיי רוב העופות בארץ. בעלי הלולים נקטו אמנם באמצעים שונים להקל על עומס החום, אולם מאמצים אלה לא תמיד הועילו. גלי החום המתמשכים אף הביאו לצריכת שיא בחשמל ובמים. בסוף חודש יולי (ב־24 ליולי) דווח על שיא בשאיבת מים ליממה מהכנרת מאז קיומה של חברת "מקורות". בעקבות גל החום הכבד שאבה החברה באותה תקופה מדי יממה מהכנרת למעלה מארבעה מיליון מטרים מעוקבים מים. החברה הגיעה לקצה גבול יכולתה במערכת אספקת המים. שלושה ימים אחר כך, בצהרי ה־27 ביולי, נרשם שיא ביקוש חדש של החשמל — 3010 מגוואט, מספר שהפתיע את חברת החשמל עצמה. נהנים אחרים מעומס החום היו בתי המסחר לצרכי חשמל, בעיקר מזגנים, קיוסקים, בתי המלון והפארקים לשעשועי מים.

לנו לא נותר בשלב זה אלא לשתות הרבה ולהסתתר בחדרים ממוזגים, כדי להתלונן משם על עומס החום הכבד השורר בחוץ.

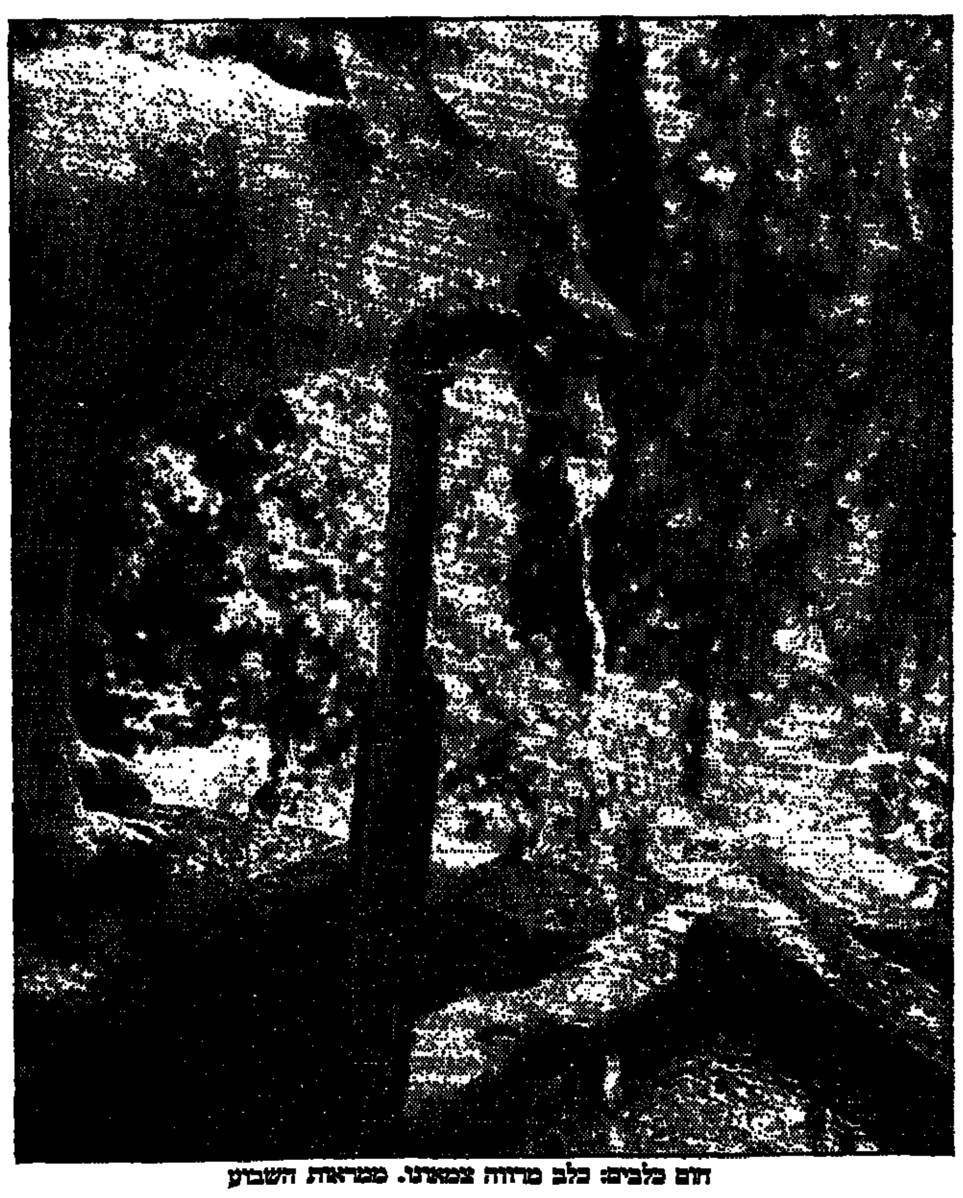

חום כלבים: כלב מרווה צמאונו. ממראות השבוע

אי די בי בטוחות (1983) בע"מ
בל"ל בטוחות (1983) בע"מ
בטוחות בה"פ בע"מ
כללי בטוחות (1983) בע"מ
מזרחי בטוחות (1983) בע"מ

הודעה בדבר תיקון ההסדר שנעשה עם ממשלת ישראל
בעניין המניות הבנקאיות שנחסמו בפקדון למשמרת

נמסרת בזה הודעה בדבר תיקון ההסדר שנעשה עם ממשלת ישראל בעניין המניות הבנקאיות שנחסמו לשש שנים, עם זכות ברירה למכירתן לאחר ארבע שנים, ע"י יחיד, קיבוץ או מושב שיתופי שקיימו את התנאים שהופיעו בהסדר המניות המקורי.

על פי התיקון להסדר, מניות שנחסמו בפקדון למשמרת אשר עד ליום 30 באוקטובר 1987 יוחזקו בחסימה בידי יחיד, קיבוץ או מושב שיתופי שקיימו את התנאים האמורים, יירכשו על ידי החברות מכל מי שיחזיק בהן ויהיה מעונין בכך (בין אם הוא המחזיק המקורי ובין אם לאו) וזאת במועדים ובמחירים המפורטים להלן:

א. החברות תשלמנה ביום 31 באוקטובר 1989 למחזיק במניות כאמור, שיהיה מעונין בכך, את הסכום הגבוה מבין שני אלה:

(1) סכום בשקלים השווה ל־1.34 דולר, בתמורה למניות שערכן בבורסה ביום 6 באוקטובר 1983 היה שווה ל־1.00 דולר (מותאם לשינויים, כולל דיוידנד במזומן);

(2) סכום בשקלים השווה ל־1.12 דולר, בתמורה למניות שערכן בבורסה ביום 6 באוקטובר 1983 היה שווה ל־1.00 דולר (מותאם לשינויים כולל דיוידנד במזומן), כשסכום זה מוגדל לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, מן המדד שיפורסם לחודש אוקטובר 1987 ועד המדד שיפורסם לחודש ספטמבר 1989.

ב. החברות תשלמנה ביום 31 באוקטובר 1988 למחזיק במניות כאמור שיהיה מעונין בכך, סכום בשקלים השווה ל־1.04 דולר, בתמורה למניות שערכן בבורסה ביום 6 באוקטובר 1983 היה שווה ל־1.00 דולר (מותאם לשינויים כולל דיוידנד במזומן).

בהתאם להסדר יועמדו לרשות החברות כספים ע"י ממשלת ישראל, בתנאים ובדרכים שיקבעו בהסכם בינן לבין הממשלה.

פרטי התיקון להסדר, כפי שנקבעו בהסכמים בין החברות לבין ממשלת ישראל, וההתחייבויות הבלתי חוזרות של החברות כלפי המחזיקים במניות כאמור, יפורסמו בילקוט הפרסומים. הנוסח המחייב של ההתחייבויות הנ"ל הוא הנוסח שיפורסם שם.

אי די בי בטוחות (1983) בע"מ
בל"ל בטוחות (1983) בע"מ
בטוחות בה"פ בע"מ
כללי בטוחות (1983) בע"מ
מזרחי בטוחות (1983) בע"מ

הודעה לבעלי המניות הבנקאיות
שנחסמו בפקדון למשמרת

החברות מודיעות לבעלי המניות הבנקאיות אשר נחסמו, עם זכות ברירה למכירתן לאחר ארבע שנים, על פי תנאי "הסדר המניות הבנקאיות", כי הם זכאים בתקופה שבין 16 באוגוסט 1987 ל־20 באוקטובר 1987 להודיע על רצונם למכור את המניות שחסמו ולקבל את התמורה שנקבעה בהסדר, ביום 30 באוקטובר 1987.

בימים הקרובים תשלח לכל זכאי כנ"ל הודעה לפיה אם ברצונו למכור את המניות כאמור, עליו לסור בתוך התקופה שהוזכרה לעיל לסניף הבנק בו מתנהל פקדון המניות החסומות שלו ולתת לבנק הוראה בעניין מכירת המניות על־פי ההסדר.

זכאי כנ"ל, אשר מסיבה כלשהיא לא יקבל במשך חודש ספטמבר הודעה אישית מתבקש לסור לסניף הבנק לצורך מתן הוראתו בענין זה.

אדם שהוא חליף על פי דין (יורש או מנהל עזבון) של בעל פקדון חסום כאמור, מתבקש לפנות אל סניף הבנק בו מתנהל פקדון המניות החסומות.

זכאי כנ"ל אשר לא יתן הוראות לבנק עד 20 באוקטובר 1987 ועד בכלל ישוחררו מניותיו מהחסימה בפקדונו, ויחולו עליו תנאי הסדר המניות כפי שתוקן.

סוכם עקרונית עם הנהלת הבורסה לני"ע בתל־אביב, כי המניות שישוחררו כאמור יירשמו למסחר בבורסה, החל מיום 1 בנובמבר 1987. הבורסה תדאג לסימון שונה של מניות אלה כדי להפרידן מהמניות הסחירות האחרות.*

*הסדר השחרור בבורסה לא יחול על מניות בנק הפועלים (מבוכרות) ומניות 1 ע.נ. ר־5 ע.נ. של בנק מימון וסחר.

הם ואנחנו: ערבים בישראל (א')

ד"ר עאדל מנאע, המצליח

מאת רן כסלו

בן כפר מג'ד אל־כרום, ממשפחה ברוכת־ילדים, הגיע לתואר דוקטור להיסטוריה ומרצה באוניברסיטה העברית ואף ללימודי פוסט־דוקטורט

בימי שישי, בחודשי הקיץ החמים, הקמפוס של אוניברסיטת תל־אביב ריק כמעט מסטודנטים ומאנשי סגל. במגרש־החניה החיצוני, המיועד לתלמידי האוניברסיטה והמתפוצץ בימים אחרים מרוב כלי־רכב, אפשר למצוא מקום־חניה בנוחות יחסית. המסדרונות, חדרי־הלימוד והקפטריות של פקולטות שונות, שוממות כמעט.

כך היה גם באותו יום ו' לפני כחודש, כשהזדמנתי לקפטריה בבנין נפתלי, כדי לפגוש את ד"ר אבישי ארליך. מרצה לסוציולוגיה, העוסק בין היתר במחקרים בנושא הדמוקרטיה ומעמד הערבים בישראל. הקפטריה, נאה ומרווחת, היתה כמעט ריקה מהמבקרים — שניים־שלושה אנשים ישבו ליד השולחנות, כולם בחלקה המיועד לאנשי הסגל. רק עובדי הקפטריה היו בה בהרכב מלא: ששה־שבעה בחורים בגיל 20 פלוס, האחראים על מכירות בדלפק ועל הניקיון באולם וברחבת הגן הסמוכה. מחוסר מעש, הם בילו את זמנם בשיחה ביניהם — בערבית.

"התנאים הכלכליים של הסטודנטים שלנו לא נראים נואשים כל־כך, אם הם נמנעים מלעבוד במקומות כמו הקפטריה הזאת", אמרתי לד"ר ארליך, כשהגיע לפגישה באיחור־מה. הוא הסכים איתי, אך העדיף היבט אחר. "זה בעצם חלק מהנושא, שבגללו נפגשנו", אמר. "זהו גם נושא לבדיחה המהלכת בפקולטה. לא רק בקפטריה, אלא בכל הבניין עובדים ערבים. בשירותים, בעבודות תחזוקה וניקיון. בערב, כשכל הסגל האקדמי עוזב והבית נסגר, רק הם נשארים בתוכו. אז משנה בניין נפתלי את דמותו. בפרוזדורים, בקומות שונות, בוקעת מהטרנזיסטורים מוסיקה ערבית. אומרים אצלנו, שבשעות הערב חוזר בניין נפתלי להיות שייח'־מוניס, הכפר הערבי שעל חורבותיו הוא נבנה. רוחות העבר משתלטות על הבית".

* * *

עאדל מנאע אינו נמנה עם רוחות העבר, והוא אינו פועל ניקיון, או מגיש בקפטריה, באוניברסיטה בה הוא עובד — האוניברסיטה העברית בירושלים. למען הדיוק, יש לומר: ד"ר עאדל מנאע. הוא סיים את עבודת הדוקטורט שלו, בנושא "ירושלים בין פלישת נפוליאון לפלישה המצרית", וקיבל את התואר במאי השנה. הוא מרצה בחוג להיסטוריה של ארצות האיסלאם באוניברסיטה העברית, מלמד גם באוניברסיטת בירזית ברמאללה, וממשיך לטפס מעלה בקריירה האקדמית שלו. בשבוע הבא יוצא ד"ר מנאע עם אשתו ושני ילדיו לארה"ב, לשנת לימודי פוסט־דוקטורט.

אין ספק, ד"ר עאדל מנאע הוא סיפור הצלחה. יליד הכפר מג'ד אל־כרום בגליל, ממשפחה ברוכת־ילדים, הצליח לעבור את כל המסלול מבית־ספר יסודי בכפרו, דרך בית־הספר התיכון בכפר ראמה, לימודי התואר הראשון באוניברסיטת חיפה, תואר שני ושלישי באוניברסיטה העברית, ועד למעמדו הנוכחי. הצלחתו בולטת שבעתיים ביחס לאחרים: "מכל הערבים שהתחלתי עמם את לימודי ההיסטוריה, אני היחיד שהגעתי לתואר השלישי", הוא אומר.

הוא גם השתלב היטב בחברה הישראלית, ולא רק מבחינה מקצועית. הוא מתגורר בירושלים, בדירה שרכש ב"שיכון נסיבה" ("העדפתי לגור בשכונה ערבית, כדי למנוע מבני משפחתי אי־נעימויות, וכדי שהילדים יקבלו חינוך ערבי", הוא אומר), אבל חוג החברים שלו מחולק שווה בשווה בין יהודים וערבים, לדבריו. למרות שהוא מלמד גם באוניברסיטת בירזית, החברה בה הוא ממלא את שעות־הפנאי שלו היא ישראלית בעיקרה — גם הערבים שבין חבריו הם ישראלים. "מבחינה חברתית יש לי הרבה יותר משותף עם ישראלי מאשר עם פלשתינאי מהשטחים", הוא אומר. "אני מבקר באותו תיאטרון, כמו החבר היהודי שלי, קורא את 'הארץ' ולא את 'אל־קודס', קורא אותם הספרים".

אלא שגם לעאדל מנאע יש רוחות־עבר משלו, הרודפות אותו עד היום. לפני כשנתיים השתתף בכתיבת קובץ מאמרים, "להכיר עמים קרובים", שיצא לאור בהוצאת מוסד ון ליר בירושלים, והעלה במאמרו "המפגש הזה: עדות אישית" את זכרונות הילדות שלו. עאדל נולד ב־1947 ואת מלחמת תש"ח והקמת מדינת ישראל אינו זוכר. אבל "במשפחתי היה הסיפור שאהבתי לשמוע יותר מכולם", הוא כתב. "לאחר כיבוש־כניעת הכפר, נעשתה פעולה שיטתית של גירוש הגברים ומשפחות הזוגות הצעירים. בתמונת הסיפור ראיתי תמיד לנגד עיני את התינוק שטרם מלאה שנה להולדתו, מיטלטל בחיק אמו דרך ארוכה. המשאיות הביאו את האנשים לאזור ואדי עארה במשולש, ושם נצטוו לצעוד מזרחה".

התינוק עאדל הגיע עם הוריו לשכם, משם דרך ירדן וסוריה ללבנון, למחנה הפליטים עין אל־חילווה. אחרי שנתיים לקח האב את אשתו ואת בנו הקטן לסירה בנמל צידון, ויחד עם בני כפר אחרים, העפילו בחסות הלילה צפונית לעכו ומשם לכפרם. "בצעד אמיץ זה נקבע גורלה של משפחתנו, להיות אזרחים במדינת ישראל ולא פליטים בדרום לבנון", כתב עאדל מנאע במאמרו.

בסיפור "שאהב לשמוע יותר מכולם" היו היהודים "אנשים חזקים, מאורגנים וחמושים היטב, שהתעללו בערבים". זה היה מפגשו הראשון של הילד ממג'ד אל־כרום עם היהודים. המפגש האישי בא מאוחר יותר, כשתלמיד בית־הספר היסודי עזר למשפחתו לפרנסתה ומכר את התאנים מהבוסתן המשפחתי בין בתי הקריות של חיפה. "יהודי טוב בעיני דאז היה מי שקנה יותר תאנים בלי להתמקח על המחיר; מי שנוסף על כך הציע כוס מיץ בימי הקיץ החמים, היה הטוב מכולם", מספר עאדל.

ועוד מפגש עם היהודים, מסוג אחר — בשנתיים שאחרי סיום התיכון, שבהן השתדל להשתכר ולהוסיף כסף לקראת הלימודים באוניברסיטה, בעבודות מזדמנות כפועל שחור. "הפועל הצעיר גילה את חלק אחר של המציאות הישראלית", הוא מספר. "הוא שייך למיעוט, העושה בעיקר את העבודות הקשות והשחורות. נוסף להגליה ולהשפלה מצד מעבידיו, הוא נתקל גם בהתנשאות ועוינות של חלק גדול מהפועלים היהודים. הצדק, השיוויון והאידיאלים אחרים שקלט בבית־הספר, רחוקים מהמציאות הזאת מרחק יום מלילה".

זה היה המיטען שעמו יצא עאדל מנאע ממג'ד אל־כרום לעולם הגדול ולמפגש רצוף שלו עם החברה הישראלית — באקדמיה. לא היה זה מיטען שונה בהרבה מזה שמביא עמו לאוניברסיטה כל צעיר ערבי אחר, אלא שעאדל מנאע הצליח במפגש הזה, רבים אחרים — לא. באוניברסיטה ובמטבחי מסעדות ברחוב דיזנגוף בת"א, אפשר לפגוש לא מעט פועלים ערביים המחזיקים בתואר ראשון, ואולי אף שני, במקצועות אקדמיים שונים.

* * *

עאדל מנאע מעיד על עצמו, כי המפגש הרצוף שלו עם החברה היהודית, לאחר שעזב למעשה את הכפר והתחיל בלימודים אקדמיים, שינה בהרבה את הסטריאוטיפים של דמות היהודי, המורכבת מסיפורי ילדות, התנסות של הילד המוכר תאנים בקריית מוצקין ושל הפועל השחור. אחרי תקופה ראשונה של קשיי לימוד בשפה עברית וברמה העולה בהרבה על זו של בית־הספר שלמד בהם, השתלב היטב בלימודים. הוא נכנס לתנועה פוליטית שמאלית, "ישי", משותפת לסטודנטים יהודים וערבים בחיפה, ואף השתתף בהוצאת עיתון "פוסט מורטם", שהקבוצה הוציאה בקמפוס. גם היום, אחרי שנים רבות של לימודים ועבודה כמרצה, טוען עאדל כי האוניברסיטות הן מקום־המפגש הטוב והזיווגי ביותר בין ערבים ליהודים. יש אמנם בעיות גם שם — עאדל אינו שוכח את הופעתם של צחי הנגבי וחבריו, שיצאו עם שרשרות "ללמד את הערבים לקח" בקמפוס הירושלמי, אך אלה הם יוצאים מן הכלל, הוא טוען.

לפני שנכנס לאוניברסיטת חיפה חלם עאדל הצעיר על "מקצוע קונקרטי" — רופא או מהנדס, המבטיח לערבי קלות יחסית להסתדר בעבודה מתאימה. התברר לו כי הידע שהעניקו לו בתי־הספר במג'ד אל־כרום וברמה, אם כי נחשב בהם כתלמיד מצטיין, "לא הספיק כדי לעבור את מחסום בחינות הקבלה ללימודי מקצועות אלה. מחוסר ברירה שיכנע את עצמו כי גם היסטוריה היא מקצוע טוב. ב־1972 סיים את לימודי התואר הראשון בתוספת תעודת הוראה. במסלול הרגיל של המשכיל הערבי הצעיר: להיות מורה בבית־ספר ערבי.

יתכן כי היה ממשיך במסלול השיגרתי הזה לולא נפגש שוב עם המציאות הישראלית, מצידה המכוער והקשה. בשנת לימודיו האחרונה בחיפה החלו החיזורים אחריו מצד אנשי שב"כ. פנו אליו דרך מנהל בית־ספר בכפרו ודרך קרובי משפחה, המוכר בכפר כאיש השב"כ. אחרי שסירב, הפכו החיזורים ללחצים. כשלבסוף נפגש עם האיש ועמד בסירובו, הפכו הלחצים לאיומים גלויים. הוא לא ישיג עבודה בשום בית־ספר במדינה, נאמר לו ולאביו. אפילו עבודתו המוגמרת בספריית האוניברסיטה, שממנה הוא מימן את לימודיו — תופסק.

כשהלחצים נעשו לא־נסבלים, החליט עאדל להסתכן בצעד לא־שיגרתי. הוא פירסם את סיפורו בעיתון "פוסט מורטם" של הקמפוס. הכתבה עשתה רעש, והלחץ של שב"כ נעלם. אך לעאדל מנאע היה ברור: תעודת הגמר ותעודת ההוראה אותם שהשיג באוניברסיטת חיפה, יכולות לשמש לו רק כקישוט על קיר ביתו. אין סיכוי שיקבל עבודה כמורה בבית־ספר כלשהו, בכל מדינת ישראל.

לא היתה זאת פאראנויה, רגישות־יתר של צעיר ערבי החושד בכשרים. בסיורים הרבים שערכתי בחודש האחרון בכפרים ערביים, נתקלתי שוב ושוב בסיפור על מורים שלא התקבלו לבתי־ספר, או סולקו מעבודתם מסיבה אחת ויחידה — "השב"כ לא הסכים". הסיפורים מובאים כמובן מאליו, כנורמה שאין עליה עוררין. בכפר אחד פגשתי בראש המועצה, שהעמיד את עצמו לבחירה והצליח להיבחר — משום שלא היתה לו עבודה אחרת: הוא פוטר מעבודתו כמורה, בגלל התנגדות השב"כ.

לא היתה לעאדל מנאע ברירה אלא להמשיך בלימודיו. כך הגיע לתואר דוקטור בהיסטוריה ויוצא בשבוע הבא ללימודי פוסט־דוקטורט בארה"ב.

* * *

יש להניח כי, לפי ההגדרות המקובלות, נחשב ד"ר עאדל מנאע לשמאלני ואף ל"ערבי קיצוני". קטיגוריה זאת מודבקת לו, כנראה, לא רק בגלל עברו כסטודנט, אלא גם משום שלפני הבחירות האחרונות התגייס כפעיל ברשימה המתקדמת. בשנתיים האחרונות, כך הוא טוען, הוא התרחק מהתנועה בגלל האכזבה מהנעשה בתוכה, אך גם עזיבה זו לא תעמוד לו לשינוי הגדרתו. לא יעמדו לו גם הדברים שהוא משמיע ושאותם שמעתי מפיו גם אני.

לשאלה שיגרתית: "מי אתה, עאדל מנאע?" הוא נותן תשובה שיגרתית: "ערבי, פלשתינאי, אזרח ישראלי". הוא טוען שאין חשיבות לסדר המלים בהגדרה הזאת ושהיא יחידה אחת, הומוגנית. הוא טוען שלמרות היותו פלשתינאי מודע ללאומיותו, הקשר המעשי שלו לישראלים חזק בהרבה מקשריו לפלשתינאים מהשטחים ולערבים שמעבר לגבול.

לדבריו, שינו שנות קיום המדינה את הדפוסים בין הערבים הישראלים בצורה מהפכנית. אין הם רואים עוד בישראלים "שכנים כפויים לזמן קצר", אלא גורם קבוע שיש לחיות עמו. המפגש המתמשך הרס את המיתוסים הראשוניים, וגם התמורות השוברות את המסגרות המסורתיות בחברה ערבית עושים את שלהם. הערבים בישראל פתוחים היום בהרבה כלפי היהודים. לעומת זאת, הוא חושב, נעשתה החברה היהודית הישראלית יותר "סגורה, אליטיסטית ומתנשאת".

למרות כל זה מאמין ד"ר מנאע כי יש סיכוי לדו־קיום בעתיד. השלום הוא רק אחד התנאים לכך. התנאי ההכרחי, החשוב לאפשרות בעיניו, הוא השוויון, וכשהוא מדבר על השוויון, הוא מתכוון בעיקר לשוויון הזדמנויות. הוא אף משתמש במונח המקובל: "ערביי ישראל הם גשר לשלום".

עלובי החיים, ממדרגה ראשונה

מאת מיכאל הנדלזלץ

מבט אל מאחורי הקלעים של ההפקה המקצועית ביותר בתיאטרון הישראלי, אחרי הבכורה

קמרון מקינטוש, סקוטי בן כ־40, הפיק עד עתה — ומה שחשוב יותר, מחזיק בזכויות ההפקה — מחזות־זמר כמו "חתולים", "פאנטום האופרה" ו"עלובי החיים". הוא נחת בישראל ביום א', ערב הבכורה החגיגית של ההפקה הישראלית של "עלובי החיים", ראה את ההפקה ועזב את הארץ ביום ב' בבוקר, אחרי שהוא והמחברים אלאן בובליל וקלוד מישל שונברג אישרו את ההפקה כולה.

אישורם הוא לא רק חשוב. הוא חיוני לקיום ההצגה. בלי להפחית אף כהוא זה מהישג התיאטרון הקאמרי, צריך לגלות שבחוזה מעניק מקינטוש לתיאטרון הקאמרי את הזכויות הבלעדיות "להעלות או לגרום להפקה ממדרגה ראשונה של ההצגה ברמה ממדרגה ראשונה, עם שחקנים, כוריאוגרף, תפאורה ותלבושות ממדרגה ראשונה, על בימה ממדרגה ראשונה, באולם ממדרגה ראשונה, בשפה העברית". ההדגשה על "מדרגה ראשונה" היא בחוזה. המנהל האמנותי של הקאמרי, אילן רונן, נהנה מן ההקפדה הזאת על איכות בז'אנר שכביכול יש לו רק פן מסחרי.

כדי להשיג אותה מדרגה ראשונה, דורש מקינטוש את הזכות לאשר את בחירת ממלאי התפקידים הראשיים, את הבימאי, את מעצב התפאורה והתלבושות ואת העיצוב עצמו, את מעצב התאורה, את מעצב ההגברה, את האולפנים בהם יוקלט המחזמר, המתרגם והתרגום, ואת החשבון של ההפקה, וההפקה בכללותה. מעצבי ההפקה הישראלית ופרטיה אושרו כולם על ידו.

מקבלי הזכויות מתחייבים בחוזה לערוך את כל התיקונים או השינויים בתוך 14 יום מאז שמקינטוש מוסר את הערותיו בכתב. הפעם נראה שלא היו הערות בכתב, וממילא לא היה זמן למסור אותן באופן מסודר. מקינטוש עזב את הארץ לפני שנפגש עם מנכ"ל הקאמרי, עודד פלדמן, עימו היה אמור לדון על זכויות התקליט בעברית, שלא נכללו בחוזה. הוא שוחח בעת המסיבה־שאחרי־הבכורה עם הבימאי סטיבן פימלוט, הבימאי הראשון שלא היה שייך להפקה המקורית בלונדון. לכן "עלובי החיים" של ישראל היא ההפקה הראשונה ששונה, ולא במקצת, מן המקורית.

יומיים אחרי הבכורה ממשיך פימלוט לעבוד על "עלובי החיים", ולשפר את מה שזכה כבר לכל השבחים כמשופר ביותר. לדבריו, לא נתן לו מקינטוש הנחיות מפורשות, והערתו הנאות היתה "אינך מספר את הסיפור". ברוח זו מעצב פימלוט מחדש את הסיום של המערכה הראשונה.

עד לבכורה היתה זו תמונה סטאטית בעיקרה, עם דודו פישר בתפקיד ז'אן ולז'אן במרכז הבימה, כששאר הדמויות מתקדמות לאיטן לקדמת הבימה ויוצרות שורה חזיתית, השיר הולך וגואה בטרונר־תיהם. פימלוט מספר שביים את זה עד עכשיו כאופרה, ובהרבה אופרות יש רגעים של פינאלה מוסיקאלי שבו לא קורה כלום, מבחינת העלילה כולם עומדים ושרים, והמוסיקה עושה את שלה.

עתה הוא מעמיד את התמונה מחדש, כשהדגל האדום, שיתנוסס אחר־כך על המיתרסים במרכזה, והד"פינאלה" הזה הופך להיות בעצם סיפורו של מריוס, הנקרע בין אהבתו לקוזט ובין הלהט המהפכני. בסיומת התורשה מקבל מריוס (אבי טולדנו) את הדגל האדום מידי אנז'ולרס (יובל דור).

עכשיו לא נותר אלא להאיר את התמונה מחדש, כשהזרקורים מגלים בהדרגה את הזמרים־שחקנים המצטרפים לאנסמבל, ולהזין בשינויי התאורה את המחשב. דודו פישר מבקש רשות ללכת הביתה ולנוח לפני הצגת הערב. בלי מנוחה לא יוכל להקרין את הרגש הזה, ולהוציא את הצליל הגבוה בקלות כה רבה (גם אם מוגבר). התפקיד הזה יכול להיות בעבורו הפריצה הבינלאומית. המחברים ומקינטוש רמזו לו על האפשרות שאולי ייסע לשחק את ולז'אן גם במקומות אחרים.

פימלוט מבצע עוד החלטת עיצוב חדשה אחת, יחד עם רות דר. קוזט תצטרך להשתמש בפיאה שחורה על שערה הערמוני, מה שלא עושה אותה מאושרת. אמיר מנסה לשכנע את פימלוט נגד הפיאה, אבל הוא מכריע: "זאת ההפקה. אם את לא רוצה, את יכולה לבטל את ההפקה שלך בעצמך". אמיר מקבלת את דין התנועה, ומעצבת הפיאות של התיאטרון מציעה שיזמן מחדש צלם שיצלם את קוזט שחורת השיער.

אנומליה המוכיחה את עצמה

הפקת "עלובי החיים" על־ידי התיאטרון הקאמרי היא אנומליה בארץ, כמו שהיא אנומליה בעולם. מקובל שהתיאטרון הציבורי־הרפרטוארי הוא בעל מוניטין, אך חסר כסף, בגלל זה הוא מקבל את התמיכה הציבורית, שלעולם אינה מספיקה להפקת מחזמר, שהיא יקרה מאוד, חולה רק מן האופרה. במחזות־זמר עוסקים תמיד המפיקים הפרטיים, שכייסו לצורך כך את המשקיעים בעלי הממון. אפילו בארץ עסק בכך (ובסוף, הפסיד מכך) גיורא גודיק. כשתיאטרון ציבורי עוסק במחזמר, תמיד יש נטיה להסביר שזה לא החומר שהוא צריך לעסוק בו.

מקינטוש יודע מה הוא עושה. כשהוא רוצה הפקה "ממדרגה ראשונה", עליו לפנות אל בעלי המקצוע הטובים ביותר, ואלה נמצאים בתיאטרון הציבורי "העני". היו לו הצעות מהארץ להפקת "עלובי החיים", שלוו בנכונות לשלם מקדמות בגובה רבבות דולרים. הוא נתן את הזכויות לתיאטרון הקאמרי תמורת מקדמה בלתי־חוזרת של 2,000 ליש"ט, כנגד תמלוגים של 10% מהכנסות הקופה, אחרי ניכוי המסים המקובלים. אולי שיחקה כאן גם נקודה יהודית (של המחברים, שכן מקינטוש מטפל בזכויותיהם). אבל אולי לא היתה זו רק בחירה מקצועית של הבטחת איכות, אלא דווקא החלטה כלכלית: מפיק פרטי משלם מסים, שמנוכים מן ההכנסות. תיאטרון ציבורי, שהוא מוסד ללא כוונות רווח, אינו משלם מסים.

אבל בכך לא מסתיים היתרון היחסי של התיאטרון הקאמרי בעניין הפקת המחזמר היקר. שום מפיק פרטי לא היה מעלה על דעתו להעלות את "עלובי החיים" באולם כמו הקאמרי, או אפילו "הבימה". אפילו היה יכול לשכור אותם. אולמות אלה קטנים מכדי שיוכלו להפיק רווח סביר. מלבדם אין באזור ת"א אולם "ממדרגה ראשונה" למופע תיאטרון. לכן גם הקאמרי לא יוכל להעביר את ההפקה הזאת מאולמו למקום אחר בעיר. אצלנו אין ווסט אנד, והתיאטרון הרפרטוארי־ציבורי ממלא את מקומו.

אבל זה עוד לא הכל: אילו היה בא מפיק פרטי לכוכבי בידור מבוססים כמו אבי טולדנו, שלומית אהרון, יובל דור, ריקי גל, ואפילו דודו פישר, שזו לו הופעה ראשונה על בימת מחזמר, היו אלה מבקשים ממנו לפחות את המחיר שהם מקבלים כשהם מופיעים כסולנים. אבל כשההצעה באה מהתיאטרון הקאמרי, שלא משלם משכורות גבוהות, הכוכבים האלה מוכנים לעבוד במשכורת נמוכה. אם כל שכר השחקנים לערב אחד בתחשיב הקאמרי הוא 1,750 דולר, ועל הבימה יש 30 שחקנים, אז הסכומים מדברים בעד עצמם. אבל אותם כוכבים יודעים היטב, שאם הקאמרי לא יעלה את "עלובי החיים", איש לא יעלה אותו.

הסיפורים נמשכים

בחוזה של מקינטוש כתוב, שהקאמרי יתחייב להעסיק את בעלי המקצוע "בתנאים מסחריים סבירים". כוחו של הקאמרי בכך, שהוא מסוגל לגייס את המשאבים להפקה הזאת בתנאים שהם הרבה פחות מסבירים — וכל זה כשאין מכירים את מאות שעות־העבודה שנתנו עובדי הקאמרי להפקה הזאת, מתוך הבנה שמדובר באתגר יחיד במינו. הכוכבים "מבחוץ" ידעו גם שהקאמרי מעניק להם מסגרת "מכובדת", שהוא סוג של לגיטימציה שמעבר לבידור. הם גילו מסגרת יצירה מסודרת, בעלת יתרונות שאין להם תחליף בשוק של הבידור המסחרי. שחקני התיאטרון, לעומת זאת, גילו לפתע שמחוץ לבימה המכובדת שלהם צומחים אנשי־מקצוע מעולים שיודעים לשיר, להתנועע וגם לשחק ולכבוש את לב הקהל. לכן דיבר יוסי ידין על הימים בהם יספר מי שיספר על "הזכות שניתנה לו להיות באולם הקאמרי ביום בו הוצג שם 'עלובי החיים'".

על בימת הקאמרי, אחרי הבכורה והביקורות, ובאותה התלהבות של החזרות, ממשיך פימלוט לשכלל את "עלובי החיים". הוא מוצא אצל הצוות הישראלי (שאותו בחר בעצמו, עד אחרון הניצבים, כפוף לאישור המפיק) הרבה התלהבות ונכונות לעבוד מהלב, בעוד שאצל האנגלים אתה צריך לפעמים "לסחוט כל טיפה של רגש". הוא לא מוצא מספיק משמעת, ולכן מרבה לצעוק בעברית: "שקט". פימלוט, שלו ניסיון רב בבימוי אופרה, לא היה חסיד גדול של המוסיקה ל"עלובי החיים", ולפעמים גם ביים נגדה, אבל במהלך החזרות השתכנע שיש במוסיקה הזאת כנות, והיא גם פופולארית ואפקטיבית מאוד. הוא כבר חושב לחזור לכאן כדי לפתח בישראל מחזמר מקורי, עם אהוד מנור ואלדד שרים, שלשניהם הוא חולק מחמאות רבות.

עכשיו צריך לתקן את התמונה של המתרס. פימלוט רוצה להרגיש שהסטודנטים שעל המתרס בעצם מתאבדים, כשהם חושפים עצמם ונהרגים עם הדגל ביד. שוב ישחק הדגל את התפקיד הראשי. אחר־כך תיסע מכאן הנהלת התיאטרון הקאמרי, עם המחברים, הבימאי והתאורן ללונדון, משם ייצא הקאמרי להציג את הפקות התיאטרון "מיכאל קולהאס" ו"קידוש" באדינבורו. אנשי "עלובי החיים" שכבשו את בימת הקאמרי השבוע, יחזיקו אותה עד שובם, וכנראה גם הרבה אחרי־כן.

ההצגה הכלכלית

המגעים הראשונים בדבר רכישת הזכויות של "עלובי החיים" להעלאתו בקאמרי, ואף מגעים ראשונים עם חלק ממעצבי ההפקה, התנהלו בחודשים האחרונים לתקופת הניהול של המנכ"ל הקודם, אורי עופר, כשפלדמן היה כבר מיועד להחליף אותו. בזמנו של עופר כמנהל, העלה הקאמרי בהצלחה את המחזמר "סוויני טוד" של סונדהיים, עם תיקי דיין ואלברט כהן בתפקידים הראשיים. ניהול המו"מ המעשי, חתימת החוזה עם מקינטוש, העברת ההחלטה להעלות את "עלובי החיים" בהנהלה הציבורית והרכבת התכנית הכלכלית האמנותית שתאפשר את המבצע הזה, נעשו על־ידי המנכ"ל החדש, עודד פלדמן, שניחן במידה הנכונה של אמונה, אופטימיות והתלהבות כדי להצליח.

פלדמן קיבל מבנק 350 אלף דולר לחידוש ציוד תאורה והגברה ממוחשבים, שאיפשרו את ההפקה הזאת וישרתו את התיאטרון גם אחרי "עלובי החיים". ההפקה עצמה, עד עליית המסך, עלתה 350 אלף דולר, כשהעלויות זולות יחסית. פלדמן היה צריך לגייס את הסכום הזה בלי להכביד על תקציבו השוטף של התיאטרון.

מי שמנע מן ההפקה הזאת להיות הרפתקה, היו משרדי הכרטיסים: הזירה בת"א, גרבר בחיפה וקלעים בירושלים. בדומה לפסטיבאל ישראל, גם ב"עלובי החיים" התחייבו המשרדים הללו למכור כרטיסים בסכום "מינימום גרנטי" כולל של כ־550 אלף דולר (56 הצגות בת"א, 13 בחיפה ו־11 בירושלים; החוזה של מקינטוש מאפשר לצאת מן האולם המקורי רק אחרי 50 הצגות ראשונות) בתשלום מראש, ובכך נתנו להפקה הזאת את תזרים המזומנים החיוני לקיומה. בחוזה ההתקשרות נקבעה חלוקה של הסכומים שמעבר למינימום, בין משרדי הכרטיסים לקאמרי. המשרדים קיבלו למכירה 31 אלף כרטיסים מתוך כמעט 50 אלף שמאפשרות 80 ההצגות הראשונות שתוכננו ל"עלובי החיים", כי צריך היה לנכות את מספר מנויי התיאטרון, שכבר שילמו, ואת המוזמנים למיניהם.

אבל עלות ההצגה מתבטאת לא בהפקתה, אלא בתפעולה. 30 שחקנים, 30 אנשי צוות טכני (8 מפעילי פולו־ספוטס) ו־20 נגני תזמורת — 80 משכורות לערב. ובהצגות בירושלים וחיפה יש הוצאות גבוהות של העברת תפאורה. התחשיב של פלדמן הוא 10.5 אלף דולר הוצאות לערב, כולל התמלוגים של מקינטוש.

הכנסה אפשרית לערב בתפוסה מלאה היא 20.6 אלף דולר (במחיר כרטיס ממוצע של 23 דולר). אלא שהכסף תמורת הכרטיסים התקבל מראש והושקע בהפקה עצמה. הרווחים יתחילו להגיע מההצגה ה־120, כשיכוסו ההשקעה הראשונית, והוצאות התפעול עד אז.

התכנון הראשוני הוא של 80 הצגות. סיבוב שני של 40 הצגות נוספות נמצא כבר במכירה. אחר־כך מקווה פלדמן להריץ את ההצגה כ־15 פעם בחודש, ברפרטואר, מה שיאפשר לו להעלות גם הצגות אחרות על הבימה הגדולה של הקאמרי, ויאפשר לכוכבים להרוויח בחוץ את מה שהם מפסידים בפנים. אסור לו להעלות אותה פחות מכך, כי בחוזה התחייב להציגה לפחות 100 פעם בשנה, 3 שנים. אפשר שבעקבות ההצלחה ייווצר לחץ מצידם לשפר את תנאי חוזיהם, מה שעלול לשנות את חישובי הרווח וההפסד.

כל זה מבטיח למקינטוש 200 אלף דולר לשנה (שבהם עליו להתחלק גם עם היוצרים), ובתנאים הקיימים, אחרי כיסוי ההשקעה (כלומר, אחרי 120 ההצגות הראשונות) רווח של מיליון דולר לשנה לתיאטרון הקאמרי. לא רע לתיאטרון ציבורי.

בחזרה ממכה

מאת עטאללה מנצור

עדי ראייה מישראל לטבח בעיר הקדושה ביותר לאסלאם מוסרים גם הם גרסאות סותרות על מה שאירע שם

ספק אם יהודי אי־פעם בהוראות כיצד נספה בדר אחמד זערורה (54), בעל חנות לדברי חשמל מכפר ריינה, במסעו במכה לקבלת התואר חאג', כמצוות דתו. עולי רגל שחזרו השבוע ממסעם בסעודיה טוענים כי הוא נרצח במכות גרזן בידי שוטרים סעודיים שחשדו כי הוא אחד מהמפרעים האיראניים. אחרים אומרים כי האיש נורה למוות בידי חיילי המשמר הלאומי הסעודי, האחרים קבעו כי הוא נרמס מתחת לרגלי האיראנים שנסו על נפשם מפני מטר הכדורים של כוחות הביטחון הסעודיים. היו שקבעו במידה רבה של ביטחון כי המנוח נדקר בידי האיראנים עקב נסיונו להרגיעם.

דומה כי ההסבר לגרסאות הסותרות מצוי בתלאות הדרך, החום הכבד, הזוועה של הטבח הנוראי והיעדרם של מקורות מידע מהימנים. הדברים אמורים באשר אירע לאיש הזה, וגם לכל המאורעות הקשורים לטבח בחצרות של קודש הקודשים של העולם המוסלמי — הכעבה. גם כאן ניתן לשמוע גרסאות סותרות. יש היודעים לספר על מארב סעודי לעולי הרגל האיראנים, ויש המוכנים להישבע כי האיראנים זממו להשתלט על הכעבה ואיזור המסגדים החשובים ביותר לעולם המוסלמי.

יוצאים בירדנים

ביולי יצאו את הארץ דרך גשר אלנבי כ־10 אלפים מוסלמים בדרכם לערים המקודשות על המוסלמים בסעודיה. היוצאים מהארץ התחלקו בין אזרחי ישראל (כ־4,000), אזרחי ירדן תושבי מזרח ירושלים והגדה המערבית (כ־4,000 נוספים) ותושבי הרצועה (2,000) איש. עולי הרגל יצאו במסגרת משלחת עולי הרגל הירדנים. ממשלות ירדן, סעודיה וישראל הגיעו ב־1977 להסכם, בתיווך אמריקאי, שלפיו תנפיק ירדן תעודות מסע חד־פעמיות לאזרחי ישראל המוסלמים ולמוסלמים הבאים מרצועת עזה. פורמלית, הופכים עולי הרגל הישראלים והעזתים לנתינים של הוד מלכותו חוסיין בן טלאל ההאשמי, מלך הממלכה הירדנית ההאשמית. רק בשובם ארצה, דרך גשר אלנבי, הם חוזרים למעמדם הקודם, ולשמם מתוספת הקידומת חאג'.

מאז נערך ההסדר יצאו מדי שנה כשניים־שלושה אלפי אזרחים ישראלים. מספר היוצאים השנה הגיע לשיא — קרוב ל־4,000. בפעם הראשונה עלה (בכמאה) מספר אזרחי ישראל על אלה שמעבר לקו הירוק.

בעשר השנים האחרונות אוזכר המסע בעיתונות רק ערב צאת המסע, כאשר נציג ממשלתי בירך את היוצאים וקרא להם לשמש שגרירי רצון טוב של ישראל בקרב אחיהם לאמונה, וכשובם כאשר נשמעה ברמה טענתם נגד היחס הקשה של עובדי המכס. רק במקרה אחד, בראשית שנות השמונים, הגיע מסע העלייה לרגל לכותרות: התארגנות חתרנית ומעצרים במספר כפרים במשולש. הלקח מאותה התארגנות היה איסור יציאתם של צעירים שטרם מלאו להם 35 שנים.

עולה רגל מגוטה, שעוזר את המסע חמש פעמים, סיפר לי כי הוא עושה זאת כדי לכפר על חטאי נעוריו. הוא מאמין כי בכל שהוא מרבה לצאת למסע, כן יגדל שכרו בעולם הבא, ואומר כי המסע הראשון היה לו כזעזוע. שנה שלמה עברה לאחר שובו ולא הצליח לעכל את החוויה הנדירה של מעין מחנה קיץ שממדיו חורגים מכושר הדמיון האנושי. בשנה השנייה נראה לו המסע כדבר ממשי, וחלום הבלהות, שבו ראה את עצמו כנמלה, נמוג. מהמסע השני הוא זוכר את החום ואת התפילות ואת הביקורים התכופים של שייכים למיניהם המנסים לשכנע את עולי הרגל מפשוטי העם לאמץ שיטה כזו או אחרת בתפילה, לתרום למטרה צודקת או לסייע לאגודת צדקה.

מובן שהכנס הענק הזה מנוצל לתעמולה בידי גורמים שונים, כולל אש"ף. שליחי הארגון ניסו, עד לפני שנתיים, להשפיע על עולי הרגל מישראל והשטחים. בשנתיים האחרונות אין מרגישים אותם במיוחד ונראה כי שיבוש היחסים בין ערפאת והמלך חוסיין מקשה עליהם לחזור למהלכים של עולי הרגל הירדניים. משלחת עולי הרגל הירדנים מטופלת על־ידי משרד ההקדשים המוסלמים, ומקבלת שירותים רפואיים מחיל הרפואה הירדני, ושירותי אבטחה מכוחות הביטחון הירדנים הנלווים למשלחת.

עולה הרגל, המומחה, סיפר לי כי האיראנים הם הקבוצה התוססת ביותר מבין עולי הרגל. כבר לפני שש שנים הוא ראה אותם מחלקים כרוזים במדינה. אשתקד ראה אותם מפגינים לא הרחק מקבר הנביא ובידיהם דיוקנאות מנהיגם, חומייני, שאותו הם מתארים כמנהיג המוסלמים. הם מתפללים לשלומו "עד לחזרת המהדי", הוא המשיח המוסלמי שיביא לשלום שקט, צדק ואושר שמימי עלי אדמות. המשטרה הסעודית עמדה מהצד ולא התערבה.

האיראנים נשארו בפנים

העובדה שכוחות הביטחון הסעודיים סבלו בעבר את ההפגנות, התהלוכות, ודברי התעמולה של האיראנים־שיעים ולא התערבו למניעתם, הביאה לטענות של עולי רגל: מדוע החליט הממשל הסעודי להתערב הפעם? האין הדבר קשור במתיחות במפרץ הפרסי? האם ממשלת סעודיה החליטה הפעם לערוך מרחץ דמים בבני העדה השיעית־האיראנית במסגרת גיוס העולם המוסלמי־סוני נגד איראן של חומייני כאקט של תמיכה בעיראק, בכווית ובצי ארה"ב?

אוהדי סעודיה טוענים כי אין מקום לחשוד בכוונות הסעודים. עולי הרגל האיראנים — אין חולקים על כך — קיימו תהלוכה שבה נשאו דיוקנאות של חומייני בחצר הכעבה. האסלאם הסוני, כמו היהדות, אוסר צלמים בכלל, וקל וחומר בכעבה ובחצר המסגדים סביבה. משרד הפנים הסעודי הפיץ בעולם סרטים המוכיחים זאת, שמהם עולה גם כי המשטרה הסעודית הותקפה במקלות ובסכינים כאשר קראה להם להתפזר. הצילומים אינם מראים חיילים קוצרים באיראנים — דבר שעליו קיימת הסכמה בין עולי הרגל מישראל — ואוהדי סעודיה טוענים כי טעו הסעודים בכך שלא הראו זאת, שהרי האיראנים חיללו את העיר הקדושה ואת אזור הכעבה, ומחובת כוחות הביטחון הסעודיים להרחיקם משם, גם בדרך זו.

הסעודים אכן הרחיקו את האיראנים. בין עולי הרגל שעמם שוחחתי היו שטענו כי הסעודים ירו לעבר אוהדי חומייני בתת־מקלעים, ממסוקים וממשוריינים. לדבריהם, נהרגו נשים רבות, רק לאחר שנשים איראניות דקרו חיילים שהסכימו לסייע להם להיחלץ מרחבת המסגדים. השמועה אומרת כי כל אחד מ־157 אלף עולי הרגל האיראנים נשא חרב.

שיעים גם בבית

ספק אם סעודיה היתה מעוניינת בעימות עם חומייני ואיראן. בשנים עברו, מספרים עולי הרגל, ניתן היה להבחין בקלות כי המשטר הסעודי משתדל למצוא חן בעיני טהראן. השילוט בערים הקדושות, מכה ומדינה, נקוב בערבית ובפרסית, וגם מפות הדרכים וההוראות לעולי הרגל. ובכלל, מציינים אנשים שלמדו את המצב בסעודיה, אין הממלכה יכולה להיות מעוניינת במיוחד להתסיס את המיעוט השיעי הקטן המרוכז באיזור הסא (או באזור המזרחי) של הממלכה. באזור רגיש זה מצוי עיקר הנפט הסעודי, באזור הערים דמאם וג'ביל.

באיזור זה, הקרוב יחסית לכווית, עיראק ואיראן, חיים 250–500 אלף שיעים. בקרב עובדי אראמקו (חברת הנפט הסעודית־האמריקאית) מגיע מספר השיעים לכ־7,000 (שליש מכלל עובדי החברה). חומייני ניסה, מאז עלה לשלטון, להתסיס שיעים אלה. הוא הצליח בכך בפברואר 1980, דבר שעלה לציבור השיעי של סעודיה בערעור יחסיו עם השלטון המרכזי של הממלכה.

מאז משמשים השיעים כמטרה לתעמולה מטהראן ולהתערבות הולכת וגוברת מצד השלטון הווהאבי בארצם. השלטון הזה נהג גם באזרחי החאג' האיראניים במידה רבה של כבוד וחשדנות. כבר אשתקד הם שוכנו באוהל מבוצר ומגודר כדי למנוע מהם מגע עם עולי רגל עיראקיים או ערבים מארצות אחרות. השנה, ככל הנראה, לא הצליח המשטר הסעודי לשלוט בשיטפון עולי הרגל, והיה נאלץ להזמין כוחות צבא כדי לערוך טבח חסר תקדים בחצר המסגדים שהמלך פהד קבע בתואר שלו כי הוא "המשרת הנאמן" שלהם.

יומן מסע

מסע החאג' נמשך כחודש ועולה למוסלמי כ־700 דולר, שאותם הוא משלם לחברת אוטובוסים מאחת מערי הגדה, לאחר שבקשתו להתקבל כעולה לרגל מאושרת. את הבקשה לרשיון הוא שולח למשרד הפנים באזור מגוריו. כאן הוא עובר את המבחן הראשון. בדרך כלל מעניק משרד הפנים אישור לכל הפונים, פרט לצעירים עד גיל 35 ובעלי הרשעות בעבירות ביטחוניות.

בעלי האישורים ממשרד הפנים נרשמים אצל המועצה המוסלמית העליונה במזרח ירושלים או אצל סוכניה בג'נין, טול־כרם וחברון. הפעם עוברת הבקשה אישור של משרד הפנים הירדני. הירדנים, בעשור האחרון, אישרו את כל הבקשות. השנה, לראשונה, דחו בקשה אחת, של ראש המועצה המקומית בכפר טירה טארק עבד אל חי. הוא טוען כי הירדנים ניהלו עמו משא ומתן שבו רצו ממנו למלא תפקיד של ראש עולי הרגל מישראל, אשר יברך את המלך ויבטא בפומבי את הכרת התודה של המוסלמים אזרחי ישראל למלך ירדן על שהוא מאפשר להם לעלות לרגל. עבד אל חי סירב לנהוג על־פי התסריט הירדני ולא הורשה לעבור.

כל חאג' הזוכה לרשיון ירדני נדרש לשלם מראש עבור הנסיעה הלוך וחזור והאיכסון בסעודיה. בסכום כלולה גם האגרה הירדנית תמורת תעודת מסע חד־פעמית ואשרה סעודית. עולי הרגל יוצאים למסע כשהם עמוסים צידה ושמיכות המיועדים לשלושת הלילות בדרך.

מכפרי הגליל מתחיל המסע עם שחר. בערב הראשון לנים בעיר אוהלים המוקמת באזור שונה, מספר קילומטרים מעבר לגבול ירדן, מול יריחו. למחרת מתחיל המסע במדבר הירדני והדרומי. בלילה חוצים את הגבול לסעודיה, וביום השלישי מגיעים למדינה.

עולי הרגל מישראל ומהשטחים נחשבים לעשירים מופלגים בהשוואה לאלה הבאים מפקיסטאן, בנגלהדש, ניגריה, הודו, איראן, ומצרים. אבל גם הישראלים רוכשים את עיקר מזונם במכולת ומכינים אותו בחדרים שבהם הם מתגוררים. קונים בעיקר מוצרי חלב, קמרדין (משמש מיובש שמשרים אותו במים, מאכל הנחשב לאידיאלי בימי החום הקשה), זיתים, תמרים, ודברים דומים. כמעט ואין מסעדות באזורים שבהם מאכלסים את עולי הרגל, וקשה לצפות שיוקמו עשרות אלפי מסעדות לעונה של שבועיים־שלושה בשנה.

עולה הרגל, כמובן, מקפיד על קיום חמשת מועדי התפילה היומית. הוא מתחיל להתפלל עם שחר ומסיים אחרי ארוחת הערב. הוא חייב להתרחק מכל תענוגות העולם הזה ובמיוחד מכל מגע עם בני המין השני, ועליו שיערוך את תפילותיו במסגדים הקדושים.

אולם בתנאי הצפיפות הנוצרים כאשר יותר משני מיליון איש מנסים להימצא באותם מקומות, מתקשים האנשים לנהוג על־פי רצונם. במספר שיחות חזרו עולי הרגל וסיפרו לי על החוויה המדהימה העוברת עליהם בסביבת הכעבה — מרכז אזור המסגדים במכה. עולי הרגל חייבים לסובב את הכעבה שבע פעמים ולנגוע באבן השחורה המצויה באחד מקירותיה. באים למסגדים מפתחים רבים הפונים לתוך המבנה בעל הצורה המלבנית, במרכזו של המבנה חצר פנימית ובמרכזה הכעבה. עולי הרגל חודרים מכל הפתחים והחופים פנימה. אבל אלה שהקדימו אותם סובבים סביב הכעבה, ואז נוצרת מעין מערבולת אנושית. קשה לחדור לתוכה. קשה לעצור כדי לנגוע באבן השחורה, וקשה לצאת ממנה. רבים מתעלפים ומוצאים באלונקה, ומאות נפטרים מדי שנה עקב המאמץ הרב הכרוך במילוי הטקסים. אלה, בדרך כלל, נקברים בסעודיה ונחשבים קדושים.

עולי הרגל אינם נלאים מלשבח את שלטונות סעודיה אשר קיררו את כל רחבת המסגד הפנימית באמצעות מערכת צינורות מתזות למרצפות השיש. המתפללים חייבים ללבוש בד לבן לא תפור וללכת יחפים. בחום הלוהט היו המתפללים טועמים את אש הגיהינום, אלמלא קירור הרצפה. הם טעמו את אש הגיהינום באזור הר ערפאת. שני מיליון איש פשטו על האזור המדברי החשוף לשמש היוקדת כדי לרגום את השטן ולסיים את הטקסים הכלולים במצוות החאג'. מאות אלפים הולכים עם שמשיות (האזור נראה כמגרש וימבלדון בגשם).

הפעם נאלצים כל עולי הרגל לגור בעיר אוהלים. מדריך סעודי נלווה לכל קבוצה כדי שלא תלך לאיבוד. הממשלה הסעודית דואגת לצורכי המתפללים, למים קרים ולחם חם. המתפללים מתפנים למילוי טקסי התפילה. אחד מעולי הרגל סיפר כי הטבח בעולי הרגל, בעקבות התפרעות האיראנים, אירע לקראת תפילת אחר הצהריים. על־פי תקנות המסע, תפילה זו אפשר לקיים הרחק מהמסגד. אילו היו ההתפרעויות פורצות בצהריים או בבוקר של אותו יום, כאשר מיליונים שהו במסגדים הסביבתיים, היה האסון מגיע לממדי שואה של ממש.

הסיגריות ממשיכות להתגלגל

מאת יונתן שרמן

למרות החשדות, החקירות והמעצרים — משפחת גהל ממשיכה לנהל את "דובק"

למרות כל החקירות והמהפכים עדיין לא נס ליחה של משפחת גהל. המשפחה שהפסידה את הרוב המוחלט שהיה לה בדירקטוריון "דובק", בעקבות המהפך בדירקטוריון בחודש פברואר, ושנאלצה להתמודד עם רשויות המכס והיחידה המרכזית לחקירות הונאה בשל חשדות על העלמת כספים. אותה משפחה שראשה, מרטין גהל, מסרב לשוב לארץ מחשש החקירה המנהלת בחברה — עדיין מצליחה לנהל את "דובק" במקרים רבים, כאילו דבר לא קרה.

אין דוגמה טובה יותר לכך מאשר הטיפול בשכרו של חיים גהל, בנו של מרטין גהל, ששימש כיו"ר "דובק", ואחיו של זרח גהל, מנכ"ל החברה. חיים גהל משמש כיועץ מיוחד של "דובק" לענייני יצוא.

חיים גהל החל לעבוד ב"דובק" כיועץ באוקטובר '84. הסכם העסקה האחרון שלו נחתם ב־10 בנובמבר '86. על פי ההסכם, חיים גהל ישתכר סכום של 6,480 שקלים לחודש, צמוד למדד המחירים לצרכן, כשתוקף ההסכם מאחד בינואר '87, לתקופה של 12 חודשים.

חמישה חודשים מאוחר יותר פנה חיים גהל במכתב לאחיו זרח וביקש להכפיל את שכרו. כתב חיים גהל: "...אופן עבודתי עבור "דובק" גלש ממתן שירות ייעוץ וייצוג על בסיס זמן חלקי, לטיפול שוטף... על בסיס זמן מלא. מצב זה דורש את כל זמני ותשומת לבי ובהתאם הנני מעדכן את דמי העמלה החודשיים המגיעים לי".

חיים גהל הגיש חשבון חודשי על סכום חודשי של 13,833 שקלים — כפול מהסכום שהשתכר עד אז. אחיו אישר את החשבונית החדשה בלי שהביא את העניין לידיעת הדירקטוריון, ולמרות שהעלאת השכר עמדה בניגוד להסכם שנחתם חצי שנה לפני כן.

החלטת זרח גהל עמדה גם בניגוד להחלטה של דירקטוריון "דובק", שלא ייעשו כל עסקים עם בעלי עניין בחברה ללא ידיעת הדירקטוריון. כידוע חיים גהל הוא בעל עניין ב"דובק" עקב החזקת מניות החברה ובגלל היותו חבר בדירקטוריון "דובק".

כשהנושא עלה בישיבת הדירקטוריון הוחלט שלא לבטל את ההסכם. יצחק ברמן, יו"ר מועצת המנהלים של "דובק" מסר ל"הארץ", כי הנושא יידון בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, ולאחר דיון זה יחליט הדירקטוריון על המשך הצעדים.

שכרי המנהלים הבכירים

שאלת חוקיות העלאת השכר של חיים גהל אינה התגלית היחידה שהועברה לוועדת הביקורת. נושא אחר שנידון באותה ועדה הוא שכרם של המנהלים הבכירים בחברה.

בדיווח השנתי לרשות לניירות ערך, נמסר כי השכר ששולם למנהלים במהלך שנת '86 הגיע לסכום של 1.12 מיליון שקלים.

יצחק אלמן, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ביקש פירוט של רמות השכר של אותם מנהלים בחברה במהלך שנת '86, ומפירוט זה עולה, כי שכר זה שולם ל־5 אנשים.

השכר ברוטו ששולם במהלך שנת '86 למנכ"ל החברה, זרח גהל, הגיע ל־180 אלף דולר. שכרו של מרטין גהל, יו"ר מועצת המנהלים הגיע ל־150 אלף דולר, שכרו של חיים מילשטיין, ממנהלי החברה, הגיע ל־140 אלף דולר. שכרו של משה בן פרץ, עו"ד החברה הגיע ל־120 אלף דולר ושכרה של רות הירש, מזכירת החברה עמד על סכום של 75 אלף דולר.

רמות השכר הגבוהות הללו הפתיעו חלק מחברי הדירקטוריון של "דובק", במיוחד נוכח העובדה שרווחיות "דובק" אינה מתגבהת במיוחד בשנה האחרונה.

יצחק ברמן מעיד, כי רמות שכר אלו חריגות. לדבריו כבר הוחלט להוריד בשיעור דרסטי את שכרם של המנהלים בכל הדרגים (שמשום מה נקראים דמי ייעוץ ולא שכר) אבל בשלב זה עדיין לא נתקבלה כל החלטה בנושא.

שליטת משפחת גהל בחברת "דובק" באה לידי ביטוי גם באסיפה הכללית של בעלי המניות שנערכה בסוף יולי, לפני שבועיים.

בהודעה שמסרה החברה לבורסה לניירות ערך, ובהודעה שפורסמה בחודש בעיתונים, נמסר כי האסיפה הכללית של בעלי המניות תדון בין השאר בנושא אישור המאזן וחשבון רווח והפסד של "דובק" ליום 31.12.86. כן יועלה נושא חלוקת הדיווידנד.

במהלך הדיונים המוקדמים באותה אסיפה התברר, כי מסתמן רוב של בעלי מניות נגד אישור הדו"חות הכספיים. נציג עיזבון שנור, עו"ד אינגולד, הגיע במיוחד מארה"ב ואמר כי אישור הדו"חות הכספיים אינו מקובל עליו, בין השאר בגלל ירידה חדה במלאי הטבק של החברה, שלדעתו לא הוסברה בדו"חות הכספיים, ומשום שרואי החשבון של החברה לא כללו בדוחות דעתם כל הערכה לגבי הנזק שעשוי להיגרם ל"דובק", במידה שחשדות הרשויות לגבי ניפוח מחיר הטבק אכן יימצאו מוצדקים.

גם נציגי עיזבון פוליקנסקי תמכו ביזמה זו של הכשלת אישור הדו"חות הכספיים, ולשתי הקבוצות יחד יש יתרון של כמעט אחוז על קבוצת גהל וחבריה. לאומי פיא, לשון המאזנים בחברה הודיעה, כי לא תצביע באסיפה זו בכל נושא, למעט לאישור המשך כהונת הדירקטוריון בהתכונתו הנוכחית.

יצחק ברמן העמיד את אישור הדו"חות הכספיים של החברה להצבעה, ואז התערב זרח גהל ואמר, שעל פי תקנות החברה — לא מדובר באישור המאזן אלא רק דיון בו.

התערבות זו הפתיעה את ברמן, אשר לא היה מודע לתקנון. הוא פנה ליועץ המשפטי של החברה, עו"ד יואב בן דרור ממשרדו של עו"ד אמנון גולדנברג, וזה קבע כי לפי תקנון החברה, להצבעה כזאת אין משמעות אופרטיבית אלא רק אקט הצהרתי של אמון או אי אמון בדו"חות הכספיים של החברה.

נציג עיזבון פוליקנסקי, עו"ד שמואל טוכמינץ, דרש שתיערך הצבעה. הוא ביקש להביע אי אמון בדו"חות הכספיים, אך ברמן סירב. הוא הסתמך על כך שהדו"חות אושרו כבר על ידי הדירקטוריון, בתמיכתו שלו, בניגוד לדעת נציגי עזבונות שנור ופוליקנסקי.

ברמן שרק דקות מספר קודם לכן העמיד את הנושא להצבעה, דבק בהחלטתו החדשה וביקש לעבור לנושא הבא.

מאוחר יותר הסביר ל"הארץ", כי הסיבה לתמיכתו בעמדת גהל, בניגוד לדעת רוב בעלי המניות היתה, שהדו"חות הכספיים כבר אושרו והועברו לרשויות וכי הצבעה כזו לא נדרשה על ידי תקנות החברה.

בושל הדיווידנד

נושא אחר, שגרם להרמת גבות בין חברי הדירקטוריון, היה נושא אישור הדיווידנד באותה אסיפה. החלטת הדירקטוריון היתה חלוקת דיווידנד בשיעור של 50 אחוז מהון המניות הנומינאלי ברוטו, סכום של 570 אלף שקל.

באסיפה הכללית של בעלי המניות הועלתה החלטת הדירקטוריון לאישור על ידי ברמן, אך זו הוכשלה על ידי נציגי עיזבונות שנור ופוליקנסקי — בניגוד לעמדת קבוצת גהל. למרות זאת, ימים מספר לאחר מכן שלחה מזכירות החברה דיווח לרשות לניירות ערך ולבורסה על תוצאות האסיפה הכללית, ובה נכתב כי הוחלט שלא לחלק דיווידנד באותה שנה.

לרשויות ולציבור לא נמסר, כי היתה החלטה של הדירקטוריון לחלק דיווידנד. היא הוכשלה על ידי רוב בעלי המניות, בגלל חוסר שביעות רצון מצורת קבלת ההחלטות בדירקטוריון.

בנקודה זו ראוי להזכיר שדירקטוריון "דובק" מורכב מ־9 חברים, המחולקים לשתי קבוצות של ארבעה חברים, והקול המכריע הוא של היו"ר, יצחק ברמן, אשר תמך בהחלטת הדירקטוריון לאישור המאזן ולחלוקת הדיווידנד.

יחסי הכוחות בדירקטוריון הביאו גם לאי קבלת החלטה בעניין תשלום שכר לעורכי הדין המייצגים את החברה.

כידוע מאז חודש ספטמבר '86 נשכרו כמה פרקליטים לייצג את זרח גהל ואת חברת "דובק" בפני הרשויות, המנהלות חקירה כנגד "דובק". העו"ד הקבוע של החברה, ישעיהו אתגר, היה שותף למהלכים אלה, ולמרות שהוא מקבל שכר חודשי קבוע בסכום של 5,500 דולר הגיש חשבונית נוספת בסכום של 28,500 שקלים.

משרד ש. הורוביץ (משרדו של עו"ד אמנון גולדנברג) המייצג את החברה באירועים מיוחדים והיה המשרד העיקרי שליווה את גהל בעת מעצרו ובעת הדיונים על שיחרורו בערבות, הגיש לחברה חשבון בסכום של 304 אלף שקלים.

עו"ד נתן קנת, שייצג אף הוא את זרח גהל, הגיש חשבון בסכום של 40 אלף שקלים ועו"ד אורי סלונים, שנכנס באחרונה לתמונה, הגיש חשבון בסכום של 46 אלף שקלים.

נציגי האופוזיציה בדירקטוריון התנגדו בתוקף לתשלום חשבונות אלה, בטענה כי חלקם הגדול אינו נובע מייצוג של חברת "דובק", אלא מייצוגו של זרח גהל אישית, ולכן גהל הוא שצריך לשאת בהם ולא החברה.

חברי דירקטוריון אלו לא הצליחו לגייס רוב להצעתם ללא קולו של יצחק ברמן, ועל כן החליט הדירקטוריון להעביר את הנושא לבוררות של עו"ד דב וייסגלס, ולא להחליט בנושא.

חברי האופוזיציה ב"דובק" העלו נושא נוסף שהיה קשור לזרח גהל, והוא שאלת ניגוד האינטרסים של עו"ד גולדנברג בהיותו עו"ד של החברה, למרות מערכת הקשרים ההדוקה בין עו"ד גולדנברג וגהל.

עו"ד בן דרור מעיד, כי ד"ר גולדנברג חש בעצמו כי עשויה להיווצר סיטואציה של ניגוד עניינים, ולכן הודיע כי לא ימשיך להגן על גהל אישית אלא יוסיף לייצג רק את החברה, והגנתו של גהל הועברה לעו"ד קנת.

מכאן שתמוהים דבריו של גולדנברג בישיבת דירקטוריון שנערכה במשרדו ב־8 בדצמבר '86. הוא אמר אז, שאם חברת "דובק" תחליט להגיש תביעה נגד זרח גהל, הרי שבמקרה זה הוא לא יוכל לייצג אף אחד מהצדדים — לא את "דובק" ולא את זרח גהל.

هكذا في الأصل

דרא"פ: השביתה החשובה מכולן

שביתת הכורים השחורים במדינת האפארטהייד היא מבחן חשוב לאיגוד עובדים צעיר יחסית. איגודים אחרים של פועלים שחורים יצטרפו לשביתה אם לשכת המכרות לא תיענה לתביעות

מאת מישל בול־רישאר
Le Monde
מיוחד ל"הארץ"

יוהנסבורג

ביומה הראשון של שביתת הכורים בדרום אפריקה (ה־10 באוגוסט) נראה היה כי היא מתקיימת במלואה במכרות רבים. לדברי איגוד הכורים השחורים, "ההתאחדות הלאומית של עובדי המיכרות" (נו"ם), פסקו 280 אלף כורים מלעבוד. דובר קונצרן המכרות האנגלו־אמריקאי הודה מצדו כי ההשתתפות בשביתה היתה "ניכרת" כבר ביום הראשון. נו"ם קרא להכריז ב־28 מכרות זהב ו־18 מכרות פחם לחדול מעבודה עם החלפת המשמרות ב־9 באוגוסט בערב. סכסוך עבודה זה חל על כ־200 אלף מ־370 אלף חברי האיגוד [illegible], ובמרכזו עומדת דרישה להעלאת שכר.

האיגוד, שהוריד את דרישותיו מתוספת של 55 אחוז ל־30 אחוז לשכר, דחה את הצעת לשכת המכרות, הגוף המאגד את חברות הכרייה החשובות ביותר. הלשכה הציעה העלאות שכר בין 15 ל־23.5 אחוזים, על־פי הסקטורים השונים וקבוצות כוח האדם. האיגוד אומר כי המעסיקים יכולים לשלם, שכן הרווחים הכוללים של תעשיית המכרות בשנה שעברה הגיעו לשיא בסך 8.3 מיליארד ראנד, והוא אומר כי משכורות היסוד "נמוכות במידה בלתי־קבילה" (על־פי הצעת הלשכה, היה השכר הריאלי עולה ב־5 אחוזים). הלשכה השיבה כי ההעלאה המוצעת "נכונה ואינה פתוחה למשא ומתן".

להימנע מעימות

הסכסוך חורג מדרישות שכר גרידא. נו"ם דורש גם 30 ימי חופשה בתשלום, הכרה ב־16 ביוני (יום השנה להתקוממות סואטו ב־1976) כיום חופשה בתשלום, פרמיית סיכונים, ובמקרה של מוות בתאונה, תשלום פיצויים למשפחת ההרוג בסך משכורות של חמש שנים, ולא שנתיים, כפי שנהוג היום. המכרות הדרום־אפריקאיים קטלניים במיוחד. 800 כורים נספו בהם בשנה שעברה, והממוצע השנתי עומד בדרך כלל על כ־600.

שביתה זו היא החשובה ביותר בתעשיית המכרות בדרום אפריקה. להערכת נו"ם, לפני השביתה נראה היה כי עתידים לשבות 300 אלף כורים, אם מוסיפים ל־200 אלף הכורים במכרות השובתים עוד 100 אלף במכרות שבהם אין האיגוד מוכר. לפני קצת פחות מחודש הצביעו 95 אחוז מהכורים השחורים בעד שביתה. מאז נכשלו הניסיונות למשא ומתן בין לשכת המכרות ונו"ם. בסוף השבוע שעבר קרא האיגוד לחבריו לעזוב את מקומות מגוריהם ולחזור ל"אזורי המולדת" שלהם, כדי להימנע מכל אפשרות של עימות עם כוחות הביטחון וכוחות הסדר. כמה התנגשויות כבר פרצו בשלב זה. במהלך השביתה הגדולה האחרונה בסקטור המכרות, בספטמבר 1984, שנמשכה יומיים בלבד, נהרגו 10 אנשים.

ערב השביתה נראה היה שרק כורים מעטים הואילו לחזור לאזורי מולדתם (תנועה שגברה בימים הבאים), מה עוד ש־42 אחוז מכלל 530 אלף הכורים במדינה באים ממדינות שכנות: לסוטו, סוואזילנד, מוזאמביק, מאלאווי וכו'. אבל נראה שנו"ם נחוש ללכת עד הסוף ולשכת המכרות מפגינה החלטה נחרצת שלא לוותר. מוקדם עדיין לשפוט איזו חשיבות תהיה בדיעבד לסכסוך זה, המכונה "היסטורי". עוד קשה יותר לחזות את תוצאותיו.

מכל מקום, קוסאט"ו, הקונפדרציה של האיגודים השחורים שנו"ם חבר בה, הזהירה כי במקרה של מהומות או בעיות אחרות, עשויה לפרוץ שביתה כללית של הארגונים האחרים. סכנותיה של השביתה לרווחים של המעסיקים גדולות, והתוצאות לכלכלה עלולות להיות חמורות. נו"ם מסר כי לא נאגר שום מלאי של זהב ופחם. אנגלו־אמריקאן, המעסיקה 80 אחוז מכלל השובתים, סירבה להשיב על שאלה בנושא.

הזהב והפחם הם שני המוצרים החיוניים של דרום אפריקה, היצרנית הראשונה במעלה של זהב בעולם (638 טון ב־1986), המכניס כ־45 אחוז מרווחי היצוא של המדינה. הפחם (172 מיליון טון בשנה שעברה) מביא למדינה תשעה אחוזים מרווחי היצוא שלה. לדברי מומחים, עשויה שביתה זו לעלות 7.5 מיליון דולר ליום לתעשיית המכרות, סקטור המפתח לכלכלת המדינה. אך הכל תלוי בשאלה אם יחזיקו השובתים מעמד וכמה זמן תימשך השביתה. השביתה חלה על מרכזי הייצור העיקריים, אך לא על כולם. בדרום אפריקה יש 56 מכרות זהב ו־90 מכרות פחם.

השביתה היא מבחן חשוב לארגון נו"ם הצעיר (שהוקם ב־1982) ולא פחות מכך לממשלה החוששת מהתחזקות כוחם של האיגודים ומהתחזקות מודעותם לכוחם הפוליטי. האיגודים הפכו לא אחת לערוץ הביטוי היחיד של הקהילייה השחורה. בסוף השבוע שעבר הודיע פייטר די פלאסיס, שר העבודה, כי בקרוב תוגש הצעת חוק לצמצום כוחם של האיגודים: "חיוני להשיג איזון בין הכוח שבידי הפועלים ובין כוחו של המעביד. יותר מדי כוח בצד אחד כמו בצד השני עלול להביא למהפיכה".

חומייני כסטאלין

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

אבול חסאן באניסאדר, 53, חזר ב־1979 לאיראן יחד עם חומייני. לאחר שמתח ביקורת על שיטות עינויים ודיכוי מצד הפונדמנטליסטים, הודח ב־'81 מנשיאות המדינה וברח שוב לצרפת. להלן ראיון איתו.

שאלה: מר באניסאדר, אמרת שב־1980, כאשר עוד היית נשיא איראן, ביקש רונאלד רייגן מטהראן לשחרר את בני הערובה האמריקאים רק לאחר הבחירות לנשיאות, כיוון שרצה להבטיח את הניצחון הזה — שהיה חשוב לתוצאות הבחירות — מידיו של ג'ימי קארטר.

תשובה: דברים אלו שמה בפי העיתונות האמריקאית והצרפתית. מעולם לא אמרתי שרייגן נקט יוזמה כזו. היא באה מבנו של חומייני.

מדוע צריך היה האייתולה להעדיף בבית הלבן את רייגן הנוקשה על קארטר המוכן למשא ומתן?

מכיוון שחומייני ראה את הרייגנים כטומן בתוכו את המשבר שלו היה זקוק. הוא רצה להיות מסוגל לומר — ולפי שעה עלה הדבר בידו — שארצות־הברית מאיימת על איראן ועל האיסלאם בעולם כולו.

נראה שעכשיו יו"ר הפרלמנט ראפסנג'אני הוא האיש החזק של חומייני. איך עלה הדבר בידו?

על־ידי ניתוק היחסים הנורמליים עם מדינות אחרות והמרתם ביחסים חשאיים: כך עם האמריקאים, הצרפתים, האנגלים, הגרמנים, הישראלים והסינים. כל החוטים עוברים בידי ראפסנג'אני. צורה זו של מדיניות־חוץ היתה ועודנה בעבורו אמצעי לחזק את שליטתו מבית, וטקטיקה זו שלו היא גם הסיבה ליריבויות המרות הקיימות בתוך המשטר.

ראפסנג'אני היה הראשון שחשף את פרשת איראנגייט. עכשיו הוא יוצר קשיים לראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק בטענו כי [illegible] בשנה שעברה ביקש שיראק מטהראן, גם הוא מסיבות אלקטורליות, לא לשחרר את בני הערובה הצרפתים בלבנון לפני הבחירות לפרלמנט.

ראפסנג'אני לא רצה לחשוף את האמת. הוא היה זקוק למשבר פוליטי, הפעם עם צרפת. שיטותיו מסבירות כל מה שמתרחש כרגע במפרץ הפרסי. מטרתו היא רק לעורר משברים, להם זקוק המשטר מסיבות פנימיות.

האם זה הסבר מספיק לכך שהעולם מתבונן כיום בפחד באיראן? חומייני ומקורביו הם אנשים בעלי תחושת שליחות מטאפיזית, כמו גם כוח משיכה שאין לכפור בו.

אינטרפרטציה זו מצד אלה המכנים איסלאמולוגים אני שומע וקורא כאן במערב מדי יום, בין שמדובר באיסלאם השיעי בין שמדובר בסוני. אך מלבד השם, אין לכל זה שום קשר עם האיסלאם האמיתי. השם איסלאם משמש רק כהסוואה לשאיפה לשלטון טוטאליטארי. שום איסלאם אינו מתיר את מה שהמשטר הזה מרשה לעצמו.

האם אין זו פרשנות משפטית מדי מצד באניסאדר, שהיה בזמנו אחד מחסידיו הנלהבים של חומייני לפני שהתאכזב ונמלא מרירות?

לא. איראן התנסתה במהפיכה עקובה מדם. עכשיו מזכיר לי חומייני את סטאלין שטען כי הוא מסמל ומממש את המרכסיזם. רק הודות לכרושצ'וב נאלצו גם מרכסיסטים מחוץ לבריה"מ המועצות להכיר בכך שלסטאליניזם ולמרכסיזם אין כמעט דבר משותף. אותו מצב חל היום לגבי איראן, ואני ממלא תפקיד דומה לזה של כרושצ'וב. אני אומר לעולם שאין דבר מהמשותף בין איסלאם וחומייניזם.

באיזו מידה יציב משטרו של חומייני, לדעתך?

הוא אינו יציב. עשינו מהפיכה ששמה קץ לשושלת בת 3,000 שנה, יש האומרים גם 5,000 שנה. משטר חומייני החזיק מעמד בשמונה שנותיו רק משום שהוא חולל דרך קבע משברים חדשים. כמה זמן יימשך הדבר? המשטר תקוע במבוי סתום וראפסנג'אני יודע זאת.

בכל זאת, עשרות אלפי איראנים מוכנים למות מות קדושים במלחמה נגד עיראק. האם משטר לא יציב היה מסוגל לשלהב אנשים בצורה כזאת?

הם לא עושים זאת מכיוון שהובטח להם גן־עדן. העם נלחם משום שבאמצעות המהפיכה שלו תפס שמעצמות־העל עומדות בקץ עידן ההתפשטות שלהן, ומכיוון שאינו מוכן עוד שזרים יכפו עליו את רצונם. התוקפנות העיראקית פגעה בעם שהשתחרר מרגשי הנחיתות, שניכפו עליו במשך 200 שנה על־ידי גורמים מבחוץ. והפעם העזה שכנה קטנה לתקוף את איראן.

מי ינצח במלחמה הזו? איראן או עיראק?

עד כה ניצחו האמריקאים והרוסים, מכיוון שכעת הם נוכחים במפרץ. הם משחקים את תפקיד מגיני המשטרים במזרח־התיכון. שתי המדינות, איראן ועיראק, יצאו עד כה המפסידות.

אבל ידו של מי תהיה על העליונה במלחמה?

במצב הנוכחי איראן אינה מסוגלת לנצח. מבנה הפיקוד הצבאי שלה נהרס, מצב הכלכלה הוא אסון, מורת־הרוח גדולה. גם מערך הכוחות מבחוץ פועל נגד איראן: איש בעולם אינו מוכן עוד להניח לנשיא סאדאם חוסיין ליפול.

מה דעתך על העימות של איראן עם מדינות המפרץ, בעיקר ערב הסעודית?

כל זה [illegible], שוב ראפסנג'אני הוא זה הזקוק למשברים, מכיוון שהוא רוצה להחזיק בידיו את כל הכוח במדינה. הוא רוצה לעורר בעם את התחושה שכל העולם קושר קשר נגד איראן. אם יעלה לשלטון, הוא ימשיך לייצא משברים. אם לא יקבל לידיו את השלטון, הוא ינסה ליצור נורמליזציה עם מדינות חוץ. אני פועל כדי למנוע מדיניות זו, המבוססת על מרמה, תחבולות, ייצור מלאכותי של מתחים. אז ייאלץ המשטר למצוא פיתרון אחר ולכך אנו מוכנים.

מי זה אנחנו?

האופוזיציה האיסלאמית הדמוקרטית בתוך איראן ומחוצה לה.

אולי תצטרכו לחכות זמן רב.

אפילו בתוך המשטר גוברת ההכרה לחפש פתרונות על־ידי חזרה לימי האביב של המהפיכה. פתרונות אלו הם דמוקרטיה, עצמאות ויחסים נורמליים עם מדינות זרות.

איזה איסלאם ינצח לבסוף? [illegible] האיסלאם המיליטנטי [illegible], בין הוא שיעי או סוני, או האיסלאם [illegible] בדמוקרטיה?

ביסודו של דבר, כל הניסיונות שהושפעו מגורמים מרכסיסטיים או ליברליים בתוך האיסלאם, נכשלו. אך באיראן היתה בשנתיים הראשונות של המהפיכה קיימת תקווה לאיסלאם של קידמה, של חירות, של הומאניות. כעת מנסה החומייניזם לשלול את האיסלאם שלנו. אך במציאות הוא מוסיף להתקיים. שכן מי שמכיר את הקוראן יודע שהקוראן הוא [illegible] נגד עריצות, דיקטטורה ובעיקר נגד כל סוגי אליטאריות. אני בטוח שבסופו של דבר ינצח האיסלאם האנושי והדמוקרטי.

מה גורם לך להשיב כך?

הדוגמה של המרכסיזם. המרכסיזם טען כי הוא משחרר את בני האדם וכי האדם הטוטאלי אינו זקוק עוד לערכים כמו דת. עכשיו נוסע האפיפיור לפולין ושם מהווים מיליוני אנשים עדות כי המארכסיזם פשט לגמרי את הרגל.

"שומרי המהפיכה" הפסדראנים

זקנקן בן 4–3 ימים נחשב באיראן כהוכחה ל"מהפכנות" נוסח המשטר. פארהאנג (19), כמו שאר הצעירים במחנה, עטור זקנקן כזה. מצב־רוחו גרוע. לפני שבועות מספר כבש גדודו בקרבות עקובים מדם, מבית לבית, את העיר הצפון־עיראקית מאוואט. הוא מספר ש־200 עיראקים נפלו, 600 נלקחו בשבי. קרב זה היה "שלב נוסף בדרך לניצחון הסופי". אולם עכשיו יושבים פארהאנג וחבריו הפסדראנים ("שומרי המהפיכה") מזה ימים רבים באפס מעשה במחנה סמוך לעיר. הם מצפים בקוצר־רוח להוראות חדשות ממטה הפסדראנים בטהראן. בדרך כלל, שוהה פארהאנג מזה 8 חודשים בבונקר [illegible]. לא כל־כך מפחד הפגזים העיראקים, שמדי פעם נופלים על המחנה, כמו בשל החום הבלתי־נסבל בחבל כורדי זה, הררי ושומם. "אני לא רוצה לחכות עוד הרבה", הוא אומר. "אני רוצה להילחם, להילחם, להילחם".

כזה הוא המשמר הפרטוריאני בן 350 אלף איש של חומייני. הפסדראנים, הלבושים מדים בצבע זית, הם השומרים על רובע ג'אמראן בטהראן, על החווילה האפורה בת שתי הקומות בה מתכונן חומייני בן ה־87 למותו. הם נמצאים בקווים הקדמיים ביותר של החזית במלחמה בת 7 השנים עם עיראק, החל מחבל כורדיסטאן בצפון וכלה באיי קידוח־הנפט במפרץ הפרסי. בבעל־בק שבלבנון הם מאמנים מזה שנים קבוצות שיעיות, האחראיות למרבית החטיפות של בני ערובה בביירות. אולם הפסדראנים משרתים את ארגוניהם לא רק בשדה־הקרב אלא גם כשותפים עסקיים ממולחים עם חברות זרות. הם הפכו למעצמה כלכלית, השולטת היום על רבע מהתעשיה האיראנית, ברשותם בתי־חרושת לפלסטיק, בתי אריגה גדולים, חברות נשק וכו'. לדברי דיפלומט מערבי בטהראן, הפכו הפסדראנים למדינה בתוך מדינה, מצוידים בחיל־אוויר משלהם, בתי־כלא נפרדים ושירות חשאי מיומן. בלעדיהם דבר אינו מתפקד באיראן. "כאשר ימות חומייני, הם אלה שיבחרו ביורשו".

עלייתו של מקור־כוח זה לא היתה בתחילה לרוחו של חומייני. "שומרי המהפיכה" הפכו במהרה לשנואים על העם לא פחות מאשר המשטרה של השאה. במכוניות מהודרות, בדרך כלל ג'יפים מדגם ריינג' רובר, הם סיירו ברחובות טהראן, אסרו כרצונם כל אישה שלא מילאה אחר תקנות הלבוש הקפדניות האיסלאמיות, או שפניה היו מאופרות מתחת לצ'אדור (רעלה). בלילות הם פרצו לבתים ולקחו כל מה שרצו. ב־1980 הדיח חומייני את מפקד הפסדראנים, אבו שריף, וציווה על אנשיו "לא להפר פקודות או לבזוז ולהתעשר". הוא העמיד את הפסדראנים תחת הפיקוח החמור של מולות [illegible]. קצינים נאמני חומייני מהצבא הסדיר הכשירו את הגוף הזה.

בסופו של דבר, לקחו לידיהם הפסדראנים, שמאז 1982 יש להם מיניסטריון משלהם ומעמדם מעוגן בחוקה, את התפקיד המוביל במלחמת המפרץ, במקום הצבא הסדיר. על התפתחות זו הקלה העובדה שאייאטולות בעלי השפעה רבים אינם נותנים אמון בצבא. החשדנות מרחיקה לכת עד כדי כך, שמפקד בכיר בצבא הסדיר אינו רשאי לקבל החלטה בלי הסכמתו של פסדר. הפסדראנים מקבלים שכר גבוה פי שלושה מזה של החיילים בצבא. נוסף על כך, המיניסטריון האחראי מבטיח להם, לאחר תום שירותם, אפשרות ללמוד באוניברסיטה או משרה טובה בשירות. האם הבטחות אלו השפיעו על החלטת פארהאנג להתגייס? הוא מגיב בזעם: "אתם האירופים כולכם מטריאליסטים. לא מדובר בכסף. אני אוהב את ארצי ואני אוהב את האימאם. בעבור שניהם כדאי למות".

במחנה הפסדראנים סמוך לעיר העיראקית הכבושה נמצאים גם שני תריסר "באסידי" – "המתנדבים". הם החלק הקטן ביותר הנבלע במכונת הבשר של מלחמת המפרץ. צעירים אלו, רובם נערים בגיל העשרה, כפופים לפסדראנים. כורכים סרט אדום על המצח עם הכתובת "אני שומר לרשותך, האימאם חומייני". הם אלו הרצים ללא הגנה דרך שדות מוקשים עיראקים היישר לאש האויב. ורובם יכולים להיות בטוחים כי ייהרגו. אסטרטגיה איראנית זו הקיימת מזה שנים מעוררת ביקורת בקרב פסדראנים, אך לא מסיבות הומניטאריות: אובדן חיי אדם יכול "להחליש לטווח ארוך את יכולת ההגנה שלנו", חושש פונקציונר בטהראן. פארהאנג רואה את הדברים אחרת. הוא כבר שמח לקראת הקרב הבא נגד "הכלבים העיראקים". הוא אומר: "אנחנו נחסל אותם. עבורנו המוות מתוק יותר מדבש".

המועצה הישראלית
למען שלום ישראלי־פלסטיני

חסן ג'בריין, אזרח ישראלי, תושב אום־אלפחם, נעצר לפני ימים אחדים בביתו בשעה 2.00 לפנות בוקר ונדון, בטרם הובא למשפט, עפ"י צו של שופט, לעשרה ימי מאסר לצורך חקירה, ללא זכות לקבל ייעוץ או סיוע של עורך דין.
הוא חשוד בכך שבעת שהשתתף לפני כחודש ימים בכנס שנערך באיטליה, קיים מגע עם נציג אש"ף.
הוא לא היה האזרח הישראלי היחיד שהשתתף באותו כנס.
הוא היה האזרח הישראלי הערבי היחיד שהשתתף בו.
סיבת מעצרו היא לאפשר לחוקרי השב"כ לכפות עליו, באמצעות חקירה נמרצת, להודות באשמה, מאחר שאין בידיו הוכחות שיש בכוחן להרשיעו בדין ללא חקירה כזו.
כידוע נוהג זה, אינו מקובל בדרך כלל לגבי חשודים יהודים.
לגבי אלה מביאה המשטרה לבית המשפט את הידוע לה ומניחה לו לפסוק עפ"י חומר הראיות.
במקרה שהמשטרה מבקשת לעצור חשוד יהודי עד למשפט היא חייבת להוכיח לבית המשפט, במושב פומבי, שהדבר נחוץ והחשוד רשאי אז להסתייע בעצת עורך דין.
פרשת חסן ג'בריין מוכיחה פעם נוספת כי בישראל נוהג "חוק" אחד ליהודים וחוק אחר לערבים וכל הדיבורים הרמים על השוויון בפני החוק אינם יכולים לטשטש עובדה זו.
המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני מגנה בכל תוקף את החוק המביש האוסר על אזרחי ישראל להיפגש עם ממלאי תפקידים באש"ף, גם כאשר מדובר במפגש למען השלום, כפי שהיה בכנס באיטליה.
המועצה מגנה בכל תוקף את מדיניות החקירה המפלה בין אזרח יהודי לערבי בשל לאומיותו וקוראת לשחרר לאלתר את חסן ג'בריין, להפסיק את חקירתו בתנאי בידוד וללא סיוע עורך דין ולהביאו למשפט פומבי, אם אמנם יש בידי המשטרה הוכחות שאכן הפר את החוק.

פאראגוואי: אופוזיציה במפלגת השלטון

לאחר 33 שנים של שלטון אוטוקראטי, לא הכל במפלגת השלטון מוכנים לרקוד לחלילו של "הנשיא הדגול ביותר של הרפובליקה"

מאת סאם סייברט
ואלמה גויארמופריטו
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

אסונסיון, פאראגוואי

מהר יותר מכפי שיכול אזרח בפאראגוואי לומר "הנשיא הדגול ביותר של הרפובליקה, הגנרל אלפרדו סטרסנר האהוב", קרה הבלתי־אפשרי. חואן ראמון צ'וואס, מנהיג מפלגת קולוראדו השלטת בפאראגוואי, התנתק באורח דרמטי מנאמניו של סטרסנר ולימד את המדינה, בפעם הראשונה, מהו טעמה של התכתשות מפלגתית. המהומה לא היתה יכולה להיות קולנית יותר או פומבית יותר: היא התרחשה בשידור טלוויזיוני חי בוועידה הארצית של המפלגה ב־1 באוגוסט.

במדינה שבה נמחץ תמיד כל פרץ של התנגדות, הקרע בין ה"טרדיסיונאליסטאס" של צ'וואס וה"מיליטנטאס" של סטרסנר היה מדהים. "זהו קרע ארגוני שאותו לא היינו יכולים לחזות", אומר דומינגו לאינו, ממנהיגי האופוזיציה. "לא נדע מה יהיו תוצאותיו הממשיות לפחות עוד חודשיים, אך האירועים יכולים להתפתח כמו כדור שלג".

ממשלה זקנה

למעשה התגבשו הלחצים במפלגת הקולוראדו מזה חודשים. צ'וואס ואנשיו, המתוסכלים מאריכות משטרו האוטוקרטי בן 33 השנים של סטרסנר, ניסו לפעול למען רפורמה בתחומים של הבעיות הבוערות ביותר של המדינה: דיכוי פוליטי, שחיתות משתקת ומיתון כלכלי. אולם מאמציהם העלו את חמתו של הנשיא. בוועידה של השבוע שעבר, שאמורה היתה להיות הקדמה שגרתית לקראת מינויו הפורמלי של סטרסנר לתקופת כהונתו השביעית בחודש הבא, יצא הנשיא נגד "המורשים" המעזים לשאוף לעלות לגדולה. המשטרה הצבאית סילקה את הטרדיסיונאליסטאס מאולם הוועידה במטה המפלגה. צ'וואס הכריז כי הוועידה בטלה ומבוטלת, ועוזר שר הפנים, סאבינו מונטאנארו, מנהיג המיליטנטאס, לקח לידיו את ניהול העניינים, ותחת ניצוחו אושרה רשימת המועמדים שלו, כשהטרדיסיונאליסטאס רותחים בשוליים.

האירוניה היא שהטרדיסיונאליסטאס עצמם בוודאי אינם חסידי הדמוקרטיה. הם מאמינים איתנים במשטר הנוכחי, ותמכו בכהונתו של סטרסנר לתקופת כהונה נוספת. אך הם תפסו כי אותות הגיל ניכרים במנגנון הפוליטי של הגנרל, וטענו כי אי אילו שינויים צנועים דרושים כדי לשמור על השיטה הישנה. סטרסנר הוא בן 74, ורק שר אחד הוא בן פחות מ־50. נטייתו לבטוח רק בעוזרים ותיקים מנעה קידום והעלאה בדרגה בכל ענפי הממשל, בעיקר בצבא, וחמתם של כמה מהטרדיסיונאליסטאס עלתה בעקבות שמועות חדשות על כוונתו של הגנרל למנות את בנו גוסטאבו סטרסנר בן ה־43 ליורש.

דיכוי נוסח סטרסנר

אין זה ברור מה יקרה כעת. איש אינו מצפה שצ'וואס יקים מפלגה יריבה, ואין ספק שסטרסנר ימונה שוב לנשיא. אולם בו בזמן היתה הוועידה על האווירה התוקפנית שלה סימן נוסף כי מאחזו של הנשיא במדינה נחלש. "[illegible] הקריטי כעת הוא בשאלה אם סטרסנר ניצח או הפסיד", אומר דיפלומט מערבי. "אם אנשים ימשיכו לכבד את השלטון, על־פי המסורת במדינה זו, הרי מצבו טוב. אבל הוא הותיר רבים מאנשי העלית של מפלגתו מאחור". במלים אחרות, על־ידי [illegible] של מחצית מחברי מפלגתו, הסיף סטרסנר חברים לשורות האופוזיציה הרשמית למחצה.

איומו הבולט ביותר של סטרסנר כעת יכול להיות לאינו, סוציאל־דמוקרט שחזר באחרונה מגלות בארגנטינה ושהעצרות שלו באזורי הכפר מושכות המונים נלהבים. הוא ומתנגדים אחרים הרוויחו ממצבה הכלכלי הגרוע של המדינה. האינפלציה הגיעה ל־35 אחוז בשנה שעברה, השיעור הגרוע ביותר מאז תפס סטרסנר את השלטון. בו בזמן, הכנסיה, שזמן רב היתה שרויה בתרדמה, מתגייסת בהדרגה למען רפורמה אגרארית, זכויות אדם ושכר הוגן לעניים.

"עד העשור הזה אף אחד כמעט לא התלונן", אומר הבישוף מאריו מרינה. "אנשים אמרו 'יש שלום ושקט, אפשר לישון עם הדלתות פתוחות'. אבל כיום מחזיק אחוז אחד מכלל בעלי הקרקעות ב־80 אחוזים מכל האדמות. יש אינפלציה, רעב, עבריינות ואי־שקט".

אך כשמפלגת השלטון נמצאת תחת שליטה מלאה של אנשי סטרסנר, יכולים התושבים לצפות רק לדיכוי חריף יותר של מתנגדים למיניהם. לפני פחות משבועיים פיזרה המשטרה הפגנה של האופוזיציה, היכתה באלות ועצרה 21 איש כולל לאינו. זו היתה רק הדוגמה האחרונה של דיכוי נוסח סטרסנר, שבמשך הזמן — אם לשפוט מהוועידה של השבוע שעבר — יכולה רק להפוך את ידידיו לאויביו.

גברות ראשונות בהמתנה

התחרות על משרת הגברת הראשונה היא בעייתית במיוחד בעידן בו יש לרעיות פוליטיות רבות קריירות חשובות משלהן

מאת ג'נט קונאנט
ואלינור קליפט
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

להאטי באביט היה זה יום נוסף של ריצות, חיוכים, נפנופי ידיים וקידום עמדותיו השנויות במחלוקת של בעלה. אך כאשר אשתו של ברוס באביט, אחד המועמדים הדמוקרטים לנשיאות, אמרה לקהל מאזינים בדרום דאקוטה לפני כמה שבועות כי ברצונה לאמץ את משבר האיידס כנושא הספציפי בו תעסוק, השתררה אווירה קודרת ונבוכה. באביט, עורכת דין מיומנת בהופעות בבתי משפט, יכלה לחוש במורת רוחו של קהל המאזינים. כעת במסע הבחירות באיובה נטשה את נושא האיידס. היא אומרת בצייתנות שנושאי התעניינותה הם חינוך, ביעור העוני ומעונות יום — נושאים הנחשבים מאז ומתמיד כיאים לגברות ראשונות.

רעיות פוליטיות כהאטי באביט נמצאות בימים אלה במעין שטח של הפקר מוזר. עידן הרעייה בתור העזר כנגדו, שתקנית ומעריצה — הדגם של פט ניקסון — חלף בבירור. אך ראייתה של הרעייה כשותפה פוליטית מלאה — דגם רוזלין קארטר — עדיין מעוררת תחושת אי נוחות בקרב מצביעים רבים. "אין יותר בובות חרסינה המתבוננות באהבה בבעליהן, כאשר הללו משמיעים בפעם המיליון את הנאום [illegible] להבות", אומר היועץ הדמוקרטי גראג שניירדס. "ההיסטוריה אולי תשפוט שהיום בו עבר זן זה מהעולם היה השישה במאי האחרון, כאשר הופיעה לי הארט בפני המצלמות בעיצומה של פרשת קשריו של בעלה גרי עם דונה רייס, וביצעה בסטואיות טקס ישן נושן הידוע בצורה בלתי פורמלית בשם 'תעמוד־לצד־הגבר־שלך'".

אולם אפילו רעיות פוליטיות בעידן שלאחר הארט חשות, כי הן חייבות לצעוד על חבל דק בין אי תלות והתערבות. כולן רוצות להימנע מתסמונת הגברת־הדוקרת: זעקת השבר על דבר "המלכה ננסי" ו"ימי כתר אותה" שעלו כאשר ננסי רייגן הביאה להדחת עוזרים בבית הלבן ורוזלין קארטר ישבה בישיבות הקבינט. "שני הנשיאים האחרונים שכתבו את הגדרת תפקידם", אומר עורך משאלי דעת הקהל הדמוקרטי ג'ף גארין. "בו בזמן המצביעים אינם רוצים לבחור שותף שני לנשיאות". התחרות על משרת הגברת הראשונה היא בעייתית במיוחד בעידן בו יש לרעיות פוליטיות רבות קריירות חשובות משלהן. אלו אינן נשים המורגלות בדחיקה קפדנית של השאיפות מאחורי אלה של הבעלים. מבין הלהקה הנוכחית של 14 נשות מועמדים, ארבע הן פרקליטות (באביט, ז'אן סיימון, אליזבט דול ואליזה די פונטה), אחת עוברת כעת על תואר המוסמך השני שלה בשמה לפני נישואיה (ג'יל ג'ייקובס, אשתו של הסנאטור ג'וזף בידאן), אחת היא סופרת (טיפר גור), אחת מלמדת בסמינר בהארווארד על השימוש היצירתי במרחב ציבורי (קיטי דוקאקיס) ואחת היא חברת קבינט (שרת התחבורה דול).

אך נשים אלו חייבות להעביר לבוחרים את המסר, שהן תרמו את חלקן בבית יותר מאשר להדגיש את עיסוקיהן המקצועיים. סיימון, לשעבר חברה בבית המחוקקים של אילינוי, החוששת כי "נשים מסורתיות עלולות לראות בי איום", מספרת בגאווה לקהל מאזיניה שהיתה חברה בוועדי הורים ומשגיחה בתנועת הצופים. פעילותה של טיפר גור למען פירסום אזהרות על תמלילי רוק בעלי התבטאויות מיניות בוטות, כמו גם ספר שכתבה בנושא, עוררו תשומת לב כמעט כמו מסע הבחירות של בעלה, הסנטור אלברט גור מטנסי. מהצד השני של הקשת חוששת ג'יין גפהארדט, אחת מעקרות הבית המועטות בקרב נשות המועמדים, שהרקע המסורתי שלה ירתיע את הנשים העובדות. ב"פורום של גברות ראשונות" באיובה בחודש שעבר, היא דחתה בהדגשה את "הדוגמה הימנית לפיה יכולות נשים למלא רק תפקיד אחד".

רעיות שרכשו לעצמן תדמית של שותפות בעלות כוח משלהן, שילמו מחיר. העיתונות בבוסטון הגזימה במידה מסוימת לתאר את המושל מייקל דוקאקיס כבעל שאשתו מושלת בו. בדיחה רווחת מספרת שלמושל תהיה פרשת אהבים עם אישה אחרת, "רק אם קיטי תאמר לו לעשות את זה". לדברי יועץ דמוקרטי, הסכנה כי היא עלולה לפגוע שלא מרצונה בסיכויי בעלה, היא [illegible] לכל הכיוונים בלי [illegible]

לדברי מנהל מסע הבחירות ויליאם ליסר, כיוון ש[illegible] הם כה אפקטיביים עד כי יש להם לגלות בהם משורה.

כעת כשהן נחשבות ליותר מאשר קישוטים בלבד, הבדיקה החוקרת של העיתונות חלה עליהן לא פחות מאשר על בעליהן. כאשר נשאלה על ידי כתב ב"אטלנטה קונסטיטיושן" אם [illegible] אי פעם, היתה טיפר גור כה המומה עד כי נדרש לה זמן לגמגם שלדעתה השאלה "לא במקום". אומרת גור, אם לארבע ילדים הנראית אמריקאית בכל רמ"ח איבריה, "חשבתי שאותו ישאלו את השאלה, לא אותי".

בדומה לבעליהן המודעים לאמצעי התקשורת היה על הנשים ללטש את הופעותיהן בטלוויזיה. לג'יין גפהארדט ונ"ל בידאן נאמר "לחייך הרבה" ולגשת לתוכן "בצורה חיובית". [illegible] שומרות על גזרתן. סיימון כבר הורידה ארבעה חצי־קילו במשקלה, כיוון שבמסיבות אחרות היא חייבת לענות על שאלות כה רבות. "את לא רוצה לענות בפה מלא כשמישהו שואל אותך על בעיית הדגלים האמריקאיים מעל מיכליות במפרץ הפרסי", היא אומרת. "הימים של מפגשים חברתיים על גלידה [illegible]", מסכימה בידאן. "הם רוצים לדעת איך מתכונן ג'ו לאזן את התקציב". בנימה משלימה עצובה במקצת היא מוסיפה: "אנשים לא מעוניינים באמת במה שאני עושה".

אי.פ. כלל בנין בע"מ
(חברה בקבוצת אזורים)

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזאת הודעה לפי סעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח—1968 בדבר פרסום תשקיף בנין

הנפקה בדרך של זכויות של

7,425,115 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע"נ, רשומות על שם, בערך נקוב כולל של 7,425,115 ש"ח (להלן — "המניות המוצעות"), המוצעות בדרך של זכויות לכל בעלי המניות, בעלי כתבי האופציה (סדרה א') ובעלי אגרות החוב הניתנות להמרה (סדרה א') הקיימים של החברה והרשומים על שמם בתום יום העסקים של 18.8.87, במחיר למניה מוצעת של 1.35 ש"ח (135%), לפי היחס כדלקמן:

לבעלי המניות הרגילות בנות 1 ש"ח ע"נ – 9 מניות מוצעות לכל 24 מניות רגילות בנות 1 ש"ח קיימות;
לבעלי כתבי האופציה (סדרה א') – 9 מניות מוצעות לכל 4 כתבי אופציה (סדרה א') קיימים;
לבעלי אגרות החוב הניתנות להמרה (סדרה א') – 9 מניות מוצעות לכל 40 ש"ח ע"נ אגרות חוב הניתנות להמרה (סדרה א') קיימות;

מחיר הרכישה של המניות המוצעות של 1.35 ש"ח עשוי להשתנות במקרה והשער היציג של הדולר עבור יום 7.9.87 יעלה ביותר מ־5% ביחס לשער היציג של הדולר עבור יום פרסום התשקיף. במקרה זה יתווספו הפרשי הצמדה הנובעים מהצמדת מחיר הרכישה לשער היציג של הדולר בתקופה הנ"ל אולם רק בשעור העולה על 5% (ראה פיסקה 3.2.2 לתשקיף).

אזורים חברה להשקעות בפיתוח ובבנין בע"מ, אזורים בנין (1965) בע"מ וולורס ניירות ערך בע"מ, שהן בעלות ענין במנפיקה, הודיעו על התחייבותן לנצל את מלוא הזכויות מהנפקה זו, מכח אחזקתן בניירות הערך של המנפיקה, דהיינו, ניצול של כ־60% מכלל המניות המוצעות (ראה פיסקה 3.2.5.1 לתשקיף).

סכום כל עמלות החיתום, ההפצה והניהול וההוצאות האחרות של הנפקה זו לא יעלה על סך של 500,000 ש"ח המהווה כ־6% מתמורת הנפקה זו (כולל התמורה בגין המניות המוצעות לבעלי הענין).

ההנפקה לבעלי ענין אינה מובטחת בחיתום.

החברה תשלח בסמוך ככל האפשר ליום 18.8.87 הודעה לכל הזכאים לכך בדבר הזכויות להן הם זכאים.

הזכאים הרשומים כהגדרתם בתשקיף זכאים לנצל את הזכויות או להורות על מכירתן על גבי טופס, אותו ניתן לקבל אצל המנפיקה, שימסר למנפיקה, במשרדה ברחוב קהילת ונציה 8, תל־אביב, לא יאוחר מ־9.9.87 ב־12.00 בצהריים והזכאים הבלתי רשומים כהגדרתם בתשקיף, זכאים לנצל את הזכויות או להורות על מכירתן, בהודעה בכתב לחברי הבורסה, בהתאם להוראות התשקיף, עד ליום 10.9.87 בשעה 10.00.

עותקים מן התשקיף ניתן לקבל בסניפי הבנקים, אצל חברי הבורסה ובמשרדה הרשום של החברה.

התשקיף וההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

הודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

החתמים להנפקה:
כללית ניירות ערך בע"מ (בעלת ענין במנפיקה)
כלל מנפיקים בע"מ (בעלת ענין במנפיקה)

תאריך התשקיף: 14.8.87

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

חמישה כוכבים לגיל הזהב

בחיפה, במרכז הכרמל סמוך לאזורי הבילוי ומרכזי הקניות ויחד עם זאת במרחק סביר מרעש והמולה. ברחוב שקט בחיק נוף של ירק ורוגע האופייניים לכרמל ניתן להנות מחדר זוגי / לבודד הכולל מזגן, טלוויזיה צבעונית, רדיו, שרותים צמודים, שטיחים מקיר לקיר וריהוט מודרני, מרפסת, טלפון, 5 ארוחות ביום — ממטבח כשר בהשגחת הרבנות הראשית בחיפה. שרות חדרים, וכן לובי גדול ומרווח לארוח ידידים וקרובי משפחה. כל זאת בהנהלת צוות מקצועי ומיומן בעל וותק. רופאים ואחיות מוסמכות במקום. המעוניינים לקבל פרטים מתבקשים להזדרז. ההרשמה לבית גיל הזהב מסתיימת ב־1.10.87 מספר החדרים מוגבל. הכניסה בתחילת נובמבר 1987. המקום אינו מיועד לתשושים או לסיעודיים

לפרטים נוספים
להתקשר 04-385814
מ־9.00־15.00
06-325115
מ־16.30־20.00

שריקה באפילה / גדעון סאמט

שחל: האם היו לך?

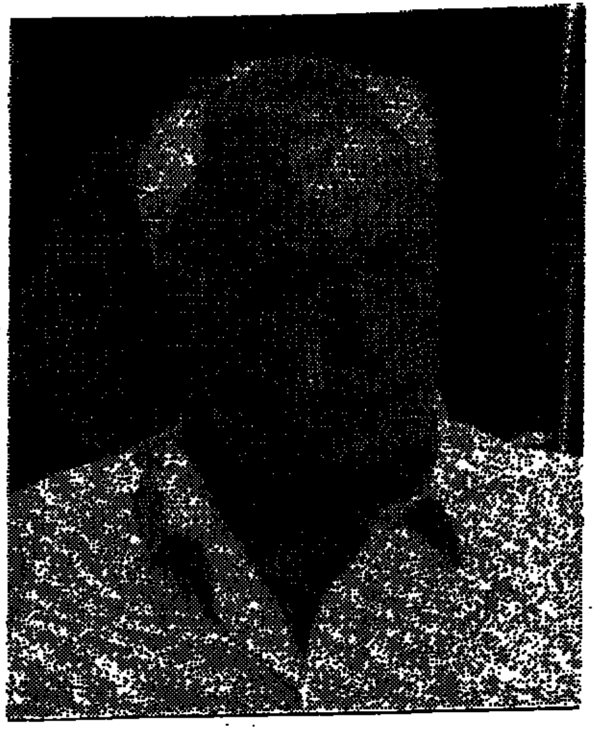
אריאל שרון בעת הרצאתו באוניברסיטת תל־אביב. הכתמים המבריקים על פניו הן התוצאה ממיזוג האוויר שלא פעל באולם ההרצאה: כך צריך לבחור את המנהיגים, כשהם מזיעים. באר־גרפט

והפעם, בשבחי החום

זה לא נכון לבוא אל הקיץ רק בטענות. כמעט כל מי שיש להם איזה מטראז' בעיתונים גלגלו את עניין החום באופן כה חד־צדדי עד שהצטיירה התמונה לגמרי מעוותת. אני גיליתי השבוע, בתוך המיזוג אמנם, שהחום יכול לסייע להארות מחשבתיות רגעיות אשר שום טמפרטורה נבוכה לא היתה גורמת.

כמו רובכם, אני מניח, התבוננתי, למשל, באריק שרון נותן הרצאה, דוחף את שיירות־המלים שלו בעיקולי הפלונטר. המיזוג לא עבד באולם שהוכן להרצאה אהרון יריב, ראש המכון ללימודים אסטרטגיים. היה מי שניחש באוזניי שיריב, איש מעודן ותיק, ניתק את המיזוג בכוונה כדי שנקבל שרון מאומץ ומשכבע עד פחות מהצפוי.

זאת באמת [illegible]. אבל גם בלי מזימה שכלה, לא יכולנו לקבל תבונה ישראלית אמתית כליכך אילו המאזינים, שרוח־שרות, היו מכורבלים בסוודרים הנאים, צונן ורענן כמו באכסניה סקנדינאווית, היה מספר על המלחמה בחמש־עשרה מעלות. ייתכן גם שאלמלא החום, המאזינה הצעירה לא היתה סופגת את המהלומה היא מקורב להטו של שרון תגורת כך, כראוי למתקרביה, לאורך מסך הטלוויזיה אל מחוץ לאולם.

אבל לא זאת ההארה שזימן החום. חשבתי על מעלותיו לאחר שקראתי בעיון את נוסח החוקה של הפרופסורים מאוניברסיטת תל־אביב, המציעים, כידוע, בין היתר בחירה ישירה של ראש הממשלה. [illegible] ראה אותם, את המועמדים, בתנאי הלחץ, הרוחשים [illegible] לנו בפתלסה נכונה. הפרדוקס הוא כי רק טמפרטורות גבוהות, המשבשות לכאורה את הדעת, יתקינו לנו את הרקע הישראלי הנכון, האותנטי, להכרעה על מנהיגות בארץ סובטרופית. החום הדביק הלח, הוא־הוא התמצית האמתית, הצרופה, של חיינו כאן.

חיזוק למחשבה הזאת קיבלתי ממקור בלתי צפוי. בעל הטור הוותיק של הניו־יורק טיימס, ג'יימס רסטון, נפרד בשבוע שעבר מקוראיו במאמר נוגע ללב. אחת מהבטחותיו, עם צאתו לפנסיה, היתה לפעול למען הוורתם של "ההורים אפפי העשן", ההגדרה הסמלית בפוליטיקה האמריקאית למוסדות המפלגה הבוחרים את מועמדיהם בדיון סגור של עסקנים, לא בבחירה ישירה. רסטון מאמין כי המועמדים לנשיאות צריכים להיבחר על־ידי אנשים המכירים אותם היטב. כיוון שבאמריקה מועמדים לא מזיעים אף פעם בטלוויזיה, אי אפשר להפקיד את בחירתם בידי ציבור שרואה אותם כמעט תמיד רעננים כל־כך.

אין שום היגיון בבחירת אישים המנהלים את תעמולתם בתנאי חורף, אך שולטים בנו בימי חום. התיקון הראשון לחוקה צריך להיות איפוא קביעת מועד הבחירות ביולי, או אוגוסט. כל השאר יסתדר כבר מאליו.

בדיקה עצמית פשוטה בעקבות עובדה ישנה

הויכוח המחודש על לבנון נראה כמו התגודדות של חבורת פוליטיקאים בבית קברות צבאי כשכל צד מטיל על משנהו אחריות למצבות רבות יותר. אבל בין שאר הדברים שכדאי להעלות בויכוח הציבורי המיוסר שלנו מונחת עובדה ישנה מכרעת, טראגית, שלא שמעתי מדברים עליה גם עכשיו.

אם יש משהו שרוב המעורבים בלבנון שותפים לו באותה מידה, ובכללם מה שנקרא אצלנו הציבור, הרי זו הבורות המבהאסטית, החופנית מכל ידע על לבנון. מילא הציבור — הישראלים מן השורה לא ידעו מאומה על המדינה המסובכת הזאת מלבד מה שהלעיטו אותם על היותה מעין שווייץ של המזרח התיכון אשר ראוי למנהיגותה הנוצרית לשתף אתנו פעולה. אבל אנחנו יודעים היום שגם מי שהיו צריכים להיות בקיאים — עם כל הניידות הרוחות הסוכנים וחוקר המזרחנים שלהם — שרטטו לעצמם תמונה מעוותת של הפוליטיקה והחברה הלבנוניות.

רק מלחמה רפוקה, ומאות קורבנות מאוחר יותר התחלנו לשמוע לראשונה על איזה מין שיעים שמשחקים שם תפקיד חשוב, על ריקבון הממסד הנוצרי ועל השינויים הדמוגראפיים שהשמיטו ממנו זה מכבר את הבכורה ועוד, עוד לפני שנים, את סודי הזוקה הלבנונית למיושנים.

שרון ודוחפי־מלחמה אחרים אולי ידעו ולא סיפרו לנו. אבל המזרחנים — איפה היה שוב אותו קומץ מתוך ששמר לעצמו את בקיאותו על לבנון כמו את זו על מצרים, אם היתה כזאת, לפני מלחמת יום כיפור?

למי שיש ספק לגבי מידת הבורות שלנו על לבנון בשעתה, פגם המור אצל ציבור שנדרש להקריב את בניו מבלי לדעת על מה, אני מציע בדיקה עצמית פשוטה היום. מי יודע מי הם העלאווים בסוריה? מיהו ראש ממשלת מצרים ומהו מעמדו האמתי של מובאראק עכשיו? מהו שיעור הפלסטינאים בירדן? רק הודות למטעני־צד ברוזים לבנון הוא־אטוללה באיראן אתה יודע, בערך, ששיעים אלה הדעים. אתה מרגיש נוח עם בקיאות כל־כך רופפת במבולים שחצים (את זה תמיד סיפרו לך) להשליך אותך לים?

אתה מצפה שערבי אינטליגנטי מעבר לגבול יידע מיהו ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שלך. אתה מתקרב בכלל לידיעת יותר משם אחד וחצי בהנהגות של הצד השני ומה קורה שם? כן, על חוסיין שמעת. לא הרבה יותר מזה. מעבר לפראוות, אנחנו יודעים על הרוב הערבי בעזה וכישראל.

אילו שלחו לך מחר צו קריאה למלחמה על סוריה, לא היית יודע עליה (כן, שמעת גם על אסד) יותר ממה שיכולת לומר לעצמך על לבנון בראשית יוני [illegible] שסיפרו לנו או מעשיות על [illegible] לבנון, על משטרם של הנוצרים. אילו השתדלנו קצת יותר — אילו המזרחנים שלנו לא היו עסוקים כל־כך בקריירות האקדמיות שלהם — ייתכן שלא היינו פוערים עיניים גדולות כאלה ומרגישים עד היום כה מרומים אחרי המלחמה ההיא.

שרון הוא לא רק סיפור הניצול העירום של כוח. הוא גם סיפור הבורות של קורבנות הרפתקאתו ושותפיה.

שאלה לא קנטרנית לשר משה שחל

לא נעים להציג את השאלה הזאת לשר האנרגיה משה שחל, ואמנם, דחיתי אותה זמן מה אין טעם להתווכח עם נבואות הצלחה, בוודאי לא עם סקופ, אבל טיבן של השניים שהזמן מאמת אותם או עושה בהם שפטים, או הכיתי.

בסוף יוני גילה שחל במסיבת עיתונאים מיוחדת את דעתו ברבר אופטימיות רבה המקננת בו בקשר למציאת נפט בקידוח עגור־1. זה היה קידוח רציני, שמומן על ידי המיליארדר ארמנד האמר. איזה עניין היה לשר האנרגיה להפיח את סברתו זאת עדיין לא השאלה הבלתי־נעימה, שהרי אפשר לכאורה לומר שאין דבר הקרוב ללבו של שר האנרגיה מהאפשרות של מציאת נפט בכמויות מסחריות בארץ, והוא — נניח — לא התאפק.

אלא שמניות של חברות המושקעות בקידוח קפצו, כמובן, מיד. בארה"ב הצהרה דומה של שר ממונה היתה מעיפה אותו ממשרתו. כמוה, בתחום הנפט, כמעט כרמז של שר אוצר על פיחות צפוי. כאן לא קרה מאומה מלבד התפתחות מהירה, אפשר לומר: לאחר שהמניות הרקיעו, במשך ימים אחרים, הן הוחלו להימכר בכמויות גדולות ושוען ירד פלאים. מדוע מוכרים מניות הקשורות בקידוח כה מבטיח, לפי הודעתו של הגורם המוסמך ביותר?

גם זאת עדיין לא השאלה העיקרית, שכן תשובה עליה נדתנה עד מהרה. כעבור כשלושה שבועות נמסר שקידוח עגור יבש כתציה, וכך עכשיו מניות חיפושי הנפט הקשורות בו.

כדי שנהיה שקטים עם האפיזודה המאוד בלתי־תקינה של מסיבת העיתונאים מקפיצת השערים, ישיב־נא השר שחל על השאלה הבאה, שהציג באזני מומחה־השקעות ידוע: האם יש, או היו, לך, או למישהו ממקורביך, מניות הקשורות בקידוח עגור? אצלנו היא נשמעת, אולי, קנטרנית. באמריקה, למשל, אין טבעית ממנה.

איך צ'ארלי היל שיקר אותי

אני לא יודע אם השליח האמריקאי המיוחד צ'ארלי היל אמר כאן לבעלי שיחו את כל האמת. אותי הוא שיקר פעם.

כשבוע לפני פרסום תכנית ריגן להסדר ישראלי־ירדני בגרה, ב־1 בספטמבר '82, הסתרבכה בוואשינגטון שמועה מעופלת על יוזמה חדשה של הממשל. היל היה אז ראש הדסק הישראלי בסטייט דיפרטמנט ואני שליח "הארץ". היכרתי אותו עוד מזמן שירותו בשגרירות בארץ, איש־שיחה אמין ואינטליגנטי. מה שקוראים מקור מצוין.

התקשרתי אליו והוא הכחיש בתום. לא רבים אף לא יער: באתיקה האמריקאית של יחסי עיתונאים־פקידים, צריך להוסיף, שקר אינו מן המקובלות. הם יודעים להתחמק לא רע, ושיטתם המפורסמת ביותר היא להודיע, באמצעות המזכירה, שמר־הזהו "אינו ליד שולחנו כרגע, האם אוכל לקחת הודעה". הם אומנים, כשצריך, על "אין תגובה". לשקר לעיתונאים הם לא נוטים.

כעבור שבוע התברר שהיל היה שותף באותם ימים, יחד עם עוזר שר החוץ ניקולאס וליוטיס ומוריס דרייפר, היום הקונסול הכללי בירושלים, בעיצובו של ניסוח המסמך.

את רוב העבודה עשו מחוץ למשרד, בלילות, בפגישות בבתיהם. הידיעה לא פורסמה בשום מקום. ב־2 בספטמבר קיים שר החוץ שולץ מסיבת עיתונאים גדולה על יוזמת השלום. היל ניצב על הבמה מאחוריו. מבטינו, כמו שאומרים בסיפורים זולים, הצטלבו. נפנפתי לו מרחוק את המסמך.

היל, חיינן ועדיין־סבע, משך [illegible]

מוגש כשירות ציבורי לשמיר ופרס.

יש גם בשורות טובות

יש לי תחושה גוברת, המלווה לעתים במעין חרדה קיומית, כי עלינו לשמור מכל משמר על אותם הישגים שלא פוספסו אצלנו עדיין בתוך מסכת הפאשלות. אני עולץ, למשל, על כל גילוי של מצוינות, יהיה אשר יהיה. לכן, בהזדמנות קודמת השבוע, יצאתי מגדרי לייחס משמעות מרחיקה לכת להישג יוצא־מן־הכלל בתחום הבידור — הפקת "עלובי החיים" — שנראה בעיני עוד סימן, מאלה המעותים והולכים, למימוש יכולתנו בתחומים שונים.

התגובה הזאת, יוצאת חלציה של הדאגה מפני קריסות מסוג הבנקים והמושבים ומפעלי־תפארת כ"אלסינט", מביאה אותי לקרוא בזכוכית מגדלת כל ידיעה על רמת החינוך, למשל. וכמו שקורה לאנשים המודאגים ממשהו, אני מוצא תוך כדי קריאה חיזוקים לדאגה בעניינים שאפשר אולי היה לפרש גם אחרת.

הנה, לדוגמה, ידיעה על סקר שעשתה ד"ר אריקה לנדאו, המטפחת זה שנים רבות נוער מחונן. במשך 13 שנה היא עקבה אחרי חניכיה הנערים מצטיינים אחרים עד לאחר סיום לימודיהם באוניברסיטה. היא גילתה שרמת הצטיינותם נשמרת בבית־הספר היסודי ובאוניברסיטה, היא יורדת בתיכון.

במקום לשמוח על הממצאים הטובים ולהסתפק בכך, נבעלתי על הממצא הטוב פחות.

איך צריך להסביר את השקיעה המוזרה הזאת בשנות התיכון? לא אתפלא אם יתברר שהסיבה היא האינטגרציה. אותה תוכנית רפורמה בעלת מעלות גדולות משל עצמה, אשר עכשיו יש המבקשים במשרד החינוך לשנותה.

אני בעד השינוי הזה, שעיקרו הרחבת אפשרויות הסלקציה בחלק מבתי־הספר התיכוניים כדי לעודד את המצטיינות. ד"ר לנדאו סיפקה לנו שביב מידע נוסף שמחזק את טענת מחייבי השינוי. התיכון הוא שלב בעייתי בחינוך ומתברר שכוחו להוריד את הרמה ולדכא מצטיינים אינו פוסח אפילו על המחוננים של ד"ר לנדאו. לא יימאס לי לומר: הצורך להכניס בו שינויים מצטייר בהדרגה כמשימה לאומית ממש.

וכדי לא לסיים ברע, הנה אחת הבשורות הטובות של הזמן האחרון. אף היא לקוחה מרשימת ההישגים־בסכנה בקטלוג הלאומי שלנו. למי שלא שם לב, חברת "סאיטקס", מפניני תעשיית ההיי־טק הישראלית, שהתגודדה בשנתיים האחרונות באופן שהוסיף מרי רבעון על חרדותי, הודיעה השבוע — ברוך השם: נשמתי כמעט כבר פרוזה — על רווח תפעולי ברבעון השני של השנה.

לי זה יעשה את השבת.

כספת / נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, יונתן שרמן

לא למהר לתוכנית חיסכון

הבנקים מנסים בימים אלה לפתות אותך להצטרף לאחת מתוכניות החיסכון, אך לא כדאי למהר. לקראת הפדיון של המניות הבנקאיות באוקטובר, צפויים הבנקים לשפר באופן משמעותי את תנאי התוכניות.

כיום, בתוכניות הבחירה השונות, הריבית על האופציה המדדית לתקופת חיסכון של שלוש שנים היא 1.5 אחוזים לשנה, הריבית לשש שנים היא שלושה אחוזים לשנה. מאוקטובר זה יעלה לשלושה אחוזים לשנה, אם תחסוך שלוש שנים, ול־4.5 לשנה אם תחסוך שש שנים. באופציה הדולרית תעלה הריבית מ־5 אחוזים ל־6 אחוזים לשנה.

האם יהיה פיחות ב–28 באוקטובר?

עד ה־20 באוקטובר תצטרך להודיע לבנק אם אתה פודה את המניות הבנקאיות שברשותך. שער הפדיון של מניות אלו ייקבע לפי שער הדולר ב־27 באוקטובר, ומי שיפדה את המניות יקבל את כספו ב־30 באוקטובר. לכאורה, יש לממשלה שלושה ימים שבהם היא יכולה לעשות פיחות ובכך לשחוק את ערך המניות.

לנו זה נראה מעשה בלתי־אפשרי מבחינה פוליטית. הרעש הציבורי יהיה גדול מדי.

חוסר עניין בבורסה

מחזור המסחר במניות הרפשיות בבורסה עומד בימים אלה על פחות מ־10 מיליון שקל ביום — רמה נמוכה ביותר. הבורסה חדלה לשמש מוקד עליה לרגל לציבור המשקיעים, ויציעי הקהל המיותמים הם עדות לכך.

התירוץ של סוחרי הבורסה הוא הנסיעות לחו"ל. "רק יחזרו אנשי העסקים מחופשותיהם בחו"ל והבורסה תשוב ותעלה". אחרים סבורים כי "משבר הלביא", החשש לגורל המשק בעקבות ביצוע הפרוייקט, הם שמונעים את עליית השערים.

וכמו תמיד, גם הפעם לא נעדר מקומה של הסיבה הנצחית: הפחד מהטלת מס על רווחי הון. בבורסה חוששים שוועדת ששינסקי, היושבת בימים אלה על מרוכת הרפורמה, תמליץ על הטלת מס כזה.

ביטוח — לא בבנק למשכנתאות

הבנקים התרגלו במשך שנים לחייב מדי חודש את משלמי המשכנתאות בדמי ביטוח עבור דירותם. הסכומים אינם גבוהים, משהו בסביבות 10 שקלים בחודש, אך בכל זאת, כדאי לבדוק את הפוליסה.

השנה, למשל, עידכנו הבנקים למשכנתאות אוטומטית, בלי לשאול את בעלי המשכנתא, את שווי הדירות ב־10% — עקב הפער שנוצר בין קצב הפיחות לבין האינפלציה.

"כספת" שאל את יהודה דרורי, המפקח על שוק ההון והביטוח על התרגיל, והוא ענה שזה נוהל לא תקין.

רצוי גם לבדוק אם שווי הביטוח הוא הנכון. עלות הבנייה כיום אינה עולה על 400 דולר למ"ר, כך ששווי של ביטוח דירה בת 85 מ"ר לא צריך לעלות על 34,000 דולר. ובכלל, כדאי לבטח אצל סוכן ביטוח ולא באמצעות הבנק. שם הטיפול אישי יותר וכדאי יותר.

המוניות אינן עונות

מי שסבר כי העלאת תעריפי המוניות השבוע תמריץ את ציבור הנהגים בעבודתם, התבדה. נהגי המוניות מעדיפים לנוח, ומה שיצליח להוציא אותם לעבודה הם רק נסיעות מושכות במיוחד. כך, למשל, נהג מונית לא יסכים להיענות לקריאתך, אם מרחק הנסיעה אינו משתלם לו, לדעתו.

מה עושים? מזמינים מונית לטווח נסיעה ארוך, ומודיעים בשם בדוי. כשהמונית מגיעה והנהג מגלה שהמזמין איננו, הוא יעדיף לקחת אותך — רק כדי שלא לחזור ריק לתחנה.

תרגיל 14 הימים

חברות הביטוח הוליכו השנה כי פוליסות לביטוח רכב מקיף המסתיימות בין העשור ל־14 בכל חודש יחודשו ביום הראשון של אותו חודש, ופוליסות המסתיימות בין ה־15 ל־31 בחודש יחודשו ביום הראשון של החודש הבא — בתוספת תשלום עבור הימים הנוספים.

בעיקרון, חברות הביטוח אמורות להחזיר למבוטח את שווי הימים המנוכים במקרה של הקדמת תוקפו של חוזה הביטוח. אבל, אם המבוטח אינו דורש זאת, הוא לא יקבל החזר.

מטפלות — בחודש הבא

זוג המחפש בימים אלו מטפלת לבתו, כדאי לו להתאזר בסבלנות, ולהמתין עוד מספר שבועות. בחודש ספטמבר גדל בבת אחת היצע המטפלות בגלל שחרור המוני של ילדים שעברו לגן הילדים או לבית הספר, ומספר גדול של מטפלות נותר ללא תעסוקה.

בחודש ספטמבר ניתן גם להתמקח על המחיר.

אלפא סוד אדומה: כך זה נראה לאחר שלושה שבועות

למשטרה לא איכפת (ג')

קשה להאמין, אך המכונית שבתמונה, אלפא סוד אדומה 367־265 עמדה לפני שלושה שבועות בבניין "הארץ" על ארבעת גלגליה, כולה מבריקה — מיד לאחר שנגנבה. מאז הורדו ממנה הגלגלים, נגנבו הכסאות, פורק המנוע, נותצו החלונות ואפילו ההגה נגנב.

שלושה שבועות אנו כותבים עליה כאן, אך למשטרה לא איכפת.

משהו על שקילת אבטיחים

כדאי לשים לב לשקילת האבטיח באותם דוכנים המציעים את פרי הקיץ במחירי מציאה. בדוכנים אלו נוהגים לשקול את האבטיח על־ידי שימוש בעשרות משקולות מסוגים שונים ומגדלים שונים, שרק בעל המשקל יודע מהו משקלם האמיתי. לעתים משתמשים אפילו במוטות מתכת, שאמורה לייצג משקל מסויים.

בדרך כלל, מוכר האבטיח מסכם את המשקל במהירות הבזק והגובה מחיר לפי משקל של שמונה קילוגרם, אפילו אם משקלו של האבטיח אינו עולה על 6־7 קילוגרם. לכן, כדאי להתעכב רגע, לספור את המשקולות ולחשב לבד אם המחיר הוא אכן מחיר סביר.

לא לשלם מראש

האוניברסיטאות דבקות בשלב גם בהחלטתן לגבות שכר לימוד העולה במאות דולרים על שכר הלימוד שקבעה הממשלה. בימים אלה הוחלו לשלוח הודעות תשלום לסטודנטים על שכר הלימוד של כ־2,000 דולר.

לא כדאי לשלם הפעם מראש. שכן סביר שהמחיר הסופי יהיה נמוך יותר. והאוניברסיטאות לעולם לא יהיו יעילות בהחזרת כספים.

איך לרכוש דרכון נוסף

כל הדרכים לרכישת דרכון נוסף מפורטות בספרון בעל שם זה שכתב העיתונאי ברציון ציטרין. לדבריו, דרכון זר מקל על עשיית עסקים במקומות שבהם אין מאירים פנים לבעלי דרכונים ישראלים. דרכון זר מאפשר לטייל במדינות שאין להן יחסים עם ישראל, ומשרה ביטחון בטיסה בחברות תעופה זרות.

כמובן שכל הדרכים המוסברות בספר הן חוקיות למהדרין — לדברי המחבר.

נמאס כבר מהקודים

אחד מאנשי המדור החליט לקנות עוגה בקיוסק שברחוב אינשטיין ברמת אביב. לפי הקוד שליד הקונדיטוריה, היה מחיר העוגה 3.80 שקל. גם המוכר אמר שמחירה 3.80.

בקופה תקתקה הקופאית את הקוד אך המחיר שהופיע בקופה היה 4.20. הלקוח לא התעצל ופנה למנהל. זה ענה לו במלים אלה: "הקופה צודקת. כנראה שלא עדכנו את המחיר שליד הקונדיטוריה". ממש מדינה.

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

תעריפים חדשים בשירותי בזק המקומיים

מחר 15.8.87 נכנסים לתוקפם תעריפים חדשים
בשרותים המקומיים של חברת בזק
להלן עקרי התעריפים החדשים

יחידת מנייה (פעימת מונה)	0.1 ש"ח
דמי התקנת טלפון בדירה	375 ש"ח
דמי העתקה	132 ש"ח

תשלום קבוע (דמי שימוש) לחודש

קבוצה א' (בערים הגדולות)	8.84 ש"ח
קבוצה ב' (בערים הבינוניות)	5.69 ש"ח
קבוצה ג' (שאר אזורי הארץ)	2.60 ש"ח
מחיר האסימון	25 אג'
ביקור סרק של טכנאי	33.20 ש"ח

תעריפי חלק משיחות הטלקס הבינלאומיות הועלו ב־ 10%
תעריפי שיחות הטלפון הבינלאומיות לא הועלו

תשלומים אלה נקבעו ע"פ הסמכות שהוענקה לשרי התקשורת והאוצר לפי סעיף 7 לחוק יציבות המחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) תשמ"ד־1985 ובאשור ועדת הכספים של הכנסת.

פרטים נוספים בסניפי חברת בזק

THE HUBERT H. HUMPHREY PROGRAM

OFFERS FELLOWSHIPS

for one year of non-degree university study and work related experience to mid-career Israeli professionals who have exemplified leadership in public or private sectors in the areas of planning and management of resources (human, financial and natural); public administration and management; health and nutrition; and agriculture. Preference will be given to those candidates with broad based program objectives rather than narrowly defined research programs, between the ages of thirty and forty. Holders of dual Israeli-American citizenship are not eligible.

Qualifications: University degree.
Excellent English
Record of professional accomplishments
Leadership ability

Provisions: Tuition and fees, international travel,
monthly maintenance stipend,
beginning September, 1988

Applications are available at the U.S–Israel Educational Foundation POB 26160, Tel Aviv 61162 – Telephone 662042.
The completed forms and accompanying material must be returned to the Foundation by October 31, 1987.

משרד החינוך והתרבות

מילגות

לסטודנטים במקצועות המדעים והטכנולוגיה

שיקדישו עצמם להוראה בבתי"ס על־יסודיים

משרד החינוך והתרבות, בסיוע "יד הנדיב" (קרן רוטשילד), יעניק מילגות לסטודנטים הלומדים מתמטיקה, מדעים, מדעי המחשב ומקצועות טכנולוגיים באוניברסיטאות ובטכניון, ואשר יכשירו עצמם להורות מקצועות אלה בבתי"ס על יסודיים. המילגות מיועדות לסטודנטים שיסיימו את הלימודים לקבלת התואר האקדמי ותעודת־הוראה בתשמ"ח או בתשמ"ט.

סכומי המילגות:

המילגה תהיה בסכום שווה לשכה"ל השנתי, ובמקרים מיוחדים בסכום כפול משכה"ל השנתי. (הערה: משרד החינוך והתרבות אינו מתחייב מראש להמשיך ולהעניק לכל מקבלי המילגה בתשמ"ח או המילגה הנוספת בתשמ"ט).

מקבלי המילגות יתחייבו להשלים את לימודיהם כנדרש, ולהורות, לאחר גמר הלימודים, 3 שנים בבתי"ס על יסודיים. במידת האפשר יוכלו להשתלב כבר במהלך לימודיהם בתפקידי הוראה או סיוע להוראה בבתי"ס על־יסודיים.

מקבלי המילגות ייבחרו על פי הנתונים האישיים שלהם ובהתאם לצרכי בתיה"ס ומערכת החינוך.

פרטים נוספים וטפסי־בקשה לקבלת המילגה ניתן לקבל במזכירויות של המחלקות להכשרת מורים בבתיה"ס לחינוך באוניברסיטאות ובטכניון.

Everyman's University
The Open University of Israel

Middle East Studies Institute
Graduate School
of International Studies
University of Miami

Institute For Studies
n International Terrorism
State University of New York

Institute of Social
and Behavioral Pathology
University of Chicago

Seminar on:

MEDIA REPORTING ON MIDDLE EAST AFFAIRS: MYTH OR REALITY?

Opening Remarks:
Prof. Nehemia Levtzion
Panel Discussion:
Chairman: **Prof. Haim Shaked**
Dr. Dina Goren
Reporting vs. Reality
Prof. Yonah Alexander
Media Coverage of Terrorism
Jay Bushinsky
Symbiosis of Media and Terrorism
Colette Avital
The Israeli Image Abroad
Zeev Schiff
Israeli Coverage of Middle East Affairs
Nicolas Tatro
Media Coverage of Foreign Affairs:
Comparative Perspective

הסמינר יתקיים משעה 16.00 עד שעה 19.00
ביום ד', כ"ד באב תשמ"ז, 19 באוגוסט 1987,
בבית ציוני אמריקה, רח' דניאל פריש 1, תל־אביב.

הסמינר יתקיים באנגלית

הציבור מוזמן להשתתף

هكذا في الأصل

תרבות וספרות

איאום ורודת־האצבעות

איליאדה
מאת הומרוס
תרגם מיוונית שאול טשרניחובסקי
הוצאת עם עובד, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המפעל לתרגום ספרי מופת, 652 עמ'

אודיסיאה
מאת הומרוס
תרגם מיוונית שאול טשרניחובסקי
הוצאת עם עובד, המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, המפעל לתרגום ספרי מופת, 469 עמ'

מאת יורם ברונובסקי

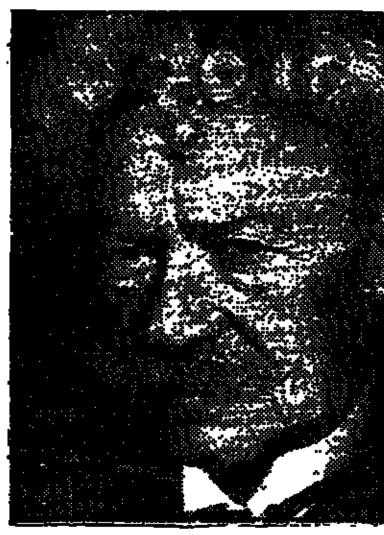
שאול טשרניחובסקי

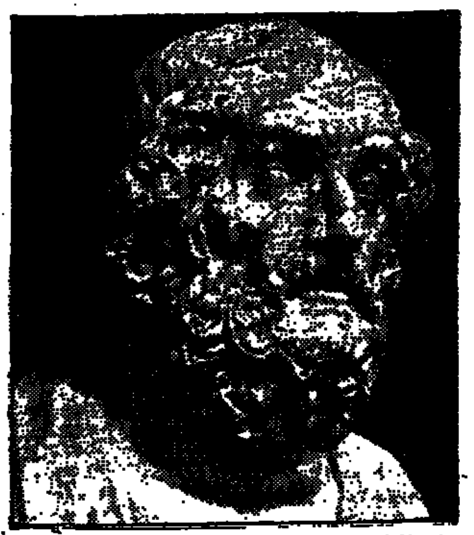
הומרוס

הרי זו משימה הומרית באמת האנטי־הומריות שבה: כתיבת רשימה עיתונאית על ה"איליאדה" ועל ה"אודיסיה". המשל היהודי העולה על הדעת היא כתיבת רצנזיה על התנ"ך (אמנם ו.ה. אודן כתב רצנזיה שכזאת, בת עמוד אחד של השבועון "ניו סטייטסמן", עם הופעת ה"ניו אינגליש בייבל"...). אמנם המפגש בין הקלאסיקה והעיתון היומי קסם לי תמיד, ואף הצעתי פעם לעורכו של מוסף לספרות בעיתון מסוים שיפרסם בהמשכים טראגדיה יוונית מסוימת בתרגום משותף של חבר־הלניסט ושלי, אלא שלנוכח הומרוס השורד זה אלפיים ושבע־מאות שנה, שעליו אני אמור לכתוב "משהו" בעיתון שנועד לשרוד פחות מיממה, הרי "פקות ברכיי, כושלות, נופל מידי העט". עד כדי כך אני נבוך שאני מתיר לעצמי פאראפראזה טיפשית שכזאת של טור מתוך אחת הסצנות הנהדרות ביותר והשובבות ביותר של ה"איליאדה", בסגנון הפארודיות ש [illegible]

ידוע כל־כך, כמדומני. הסופר הפולני יאן פאראנדובסקי, שבעצמו תרגם את ה"אודיסיה" לפולנית, נפגש עם טשרניחובסקי על סיפונה של אנייה שהובילה את שניהם לפגישת פא"ן קלאב בריו דה ז'ניירו. פאראנדובסקי כתב אחר כך על הפגישה במסה שתיארה את הקונגרס ההוא של פא"ן קלאב, ובה מצא מקום לתיאורו של המשורר העברי המדקלם באוזני בעלי־פה טורים של ה"אודיסיה" כשהוא מתחרה בקולו עם קול רכי הים. וזהו אחד המפוארים היפים על המשורר העברי, ואולי המעטים שכתבו סופרים זרים.

כך או כך, דרושה לנו מאוד מונוגראפיה כזאת על טשרניחובסקי כמתרגם הומרוס — בעצם, טשרניחובסקי המתרגם בכלל, תחום רחב שרק התחלה צנועה מאוד שלו מצויה במאמרו של לחובר על "טשרניחובסקי בתרגומיו" (בקובץ "שירה ומושבה"). אך, כאמור, בעיקר על תרגום ה"איליאדה" וה"אודיסיה", על גדולתו, על התפיסות שהנחו את המתרגם — כגון התמסרותו לתאוריה ה"פיניקית" מבית מדרשו של ויקטור בארר, שעליה מרחיב טשרניחובסקי את הדיבור בסוף הדבר שלו ל"אודיסיה", תוך שהוא מסלף קצת את כוונתית, ומתעלם מקודמיו של בארר להצעתו של תאוריה דומה (עד לספר בשם "הומרוס העברי" שפרסם מלומד אנגלי בשם זכריה בוגאן, בשנת 1658). אגב, טשרניחובסקי מפשט מאוד גם את פרשת האזכור של הומרוס בתלמוד, בדברו עליו בעמוד 634 במהדורה הרושה: "... מכל יוצרי הספרות היוונית לא נזכר בתלמוד שום 'זמר' יווני, חוץ מאחד הומרוס, זה הסופר הגדול והנאצל שלהם, ובמסכת שבת נאמר, וגו'". מובן שפרשת האזכור הזה, אם אמנם אזכור של הומרוס הוא, מסובכת הרבה יותר, ייתכן שאין "המירס" (גרסה אחת, גרסה אחרת "המורים") מוזכר אלא לגנאי דווקא (ראה על כך בספרו של שאול ליברמן "יוונית ויוונות בארץ ישראל", בפרק על "הדעה המקובלת על איסור חכמה יוונית", וכן ראה מאמרו של [illegible] תיאוריה מרתקת על פשר האזכור הסתום הזה, מאמר שכונס לאחרונה בכרך ראשון של כתביו המחקריים, בעמוד 445).

שוהי, כמדאי, גם טעויות יש בתרגומו של טשרניחובסקי, "לפעמים גם טשרניחובסקי הטוב נרדם". במ

אמר הרציני היחיד המוכר לי, הדן בתרגום הומרוס של טשרניחובסקי, הוא מאמרו של דוד ויסרט "המשלים ההומריים שבאודיסיה בתרגומו של שאול טשרניחובסקי", מוכיח המחבר המלומד מאוד גם את הטעויות הללו, של אי־הבנה ואולי של התרשלות. אך, גם לגרסת ויסרט, אלה בטלות בששים. ההלניסט המלומד כותב, במעין מבוא כללי למאמרו הבודק בדיקה מיקרוסקופית קטעים נבחרים מתוך התרגום, כדברים הבאים: "התרגום מביא בפנינו יצירה ספרותית עברית. הוא משתדל לשמור לא רק על הדיוק המילולי של המקור, אלא גם על הסדר המקורי, וכמעט כל שורה בתרגום היא תרגומה של אותה שורה במקור, בנוסף לכך שומר התרגום שמירה קפדנית על המשקל ההומרי" (חוברת "פרוזה" גיליון 60/63, עמ' 33).

וחוזרת הקושיה דוכתא לכתוב "משהו" על שני האפוסים של הומרוס. מלבד כל האבסורד הכללי של מצבו של עיתונאי הבא לבצע משימה כזאת, קיים גם האבסורד שהוא מקרה פרטי של המצב הכללי: לכתוב "משהו" במסגרת רשימה אחת על שתי יצירות השונות זו מזו שוני עצום. פלא בתוך פלא: למשורר אחד ייחסו הקדמונים — ובעצם, עד היום מצדדים גם אחרונים הנוהגים כמנהג הקדמונים — שתי יצירות שמכל בחינה אינן ניתנות להבאה בכפיפה אחת. אכן, כוחו של הומרוס הספיק לכל, לפי המטבע של המשורר תאוקריטוס ("האליס פנטאסין הומרוס", שאמנם ניתן גם לפירוש אחר "הומרוס מספק את כולם"). כך או כך, מימות קדם מתנהל הוויכוח הזה, ה"איליאס" או ה"אודיסיה"? היה מי שאמר שהקורא המעריך את האפוס האחד מן הנמנע שיעריך באמת את משנהו. הקדמונים גרסו, על־פי רוב, את עליונותה של ה"איליאס" על־פני ה"אודיסיה", ואף טענו — [illegible] — שאת ה"אודיסיה" כתב הומרוס כאשר הזקין ותש כוחו, בעוד שה"איליאס" היא יצירת הנעורים הנשגבים. אחר כך, במשך מאות שנים, נדמה שה"אודיסיה" הועדפה על ה"איליאס". רומאן ההרפתקאות הקומי (במובן זה שסופו הוא סוף טוב) הועדף על פני שירת־המלחמה הנשגבת, הטראגית. הדבר ניכר גם בתולדות התרגומים ההומריים. נדמה שה"אודיסיה" הועדפה תמיד על־ידי המתרגמים, כגון שהמתרגם הלאטיני הראשון תרגם כנראה רק את ה"אודיסיה" (מן התרגום הזה, כאמור, שרד החלק שורד), התרגום האנגלי הקלאסי, הקלאסיציסטי, של אלכסנדר פופ נעשה בבירור לטובת ה"אודיסיה" ושיפולו בשירת המלחמה, שוודאי צרמה את אוזנו של בן תקופת ההשכלה הזהיר, היתה פחות מוצלחת. הקלאסיציסטים הצרפתיים של אותה העת ממש סירסו את הומרוס של ה"איליאס", תיקנו את "טעויותיו" ובמיוחד עיקרו את תיאוריו ה"ברבריים" את אימי־הקרב (בייחוד המתרגמת מן דאסיה שמתרגומה נעשו הרבה תרגומים אירופיים משניים). על רקע זה יש להבין את הסנסאציה המפורסמת של ג'ון קיטס שיום אחד קרא את הומרוס בתרגום האליזבתני של צ'פמן ואז נפתח לו עולמו האמתי של הומרוס (כלומר, אז פנה עורף להומרוס של פופ). אבל דורנו מעדיף אל־נכון את ה"איליאס": הומרוס קרימינו הוא הומרוס של האימה הטראגית, של מות פטרוקלוס ושל קינת אנדרומכה. את "איליאס" זו, המקרבת אלינו בלשון היה להודים, העושה את המשורר הקדום למודרני יותר מכל המודרנים, העלתה על נס סימון וייל במסה ההומרית הנהדרת ביותר של המאה העשרים: "האיליאס או שירת הכוח" (חלקה ראה אור בתרגומו העברי של יהושע קנז, בחוברת "מחברות" 6). לא בכדי פסלה סימון וייל את כל התרגומים הצרפתיים הקודמים של ה"איליאס" ולצורכי מסתה תרגמה היא עצמה כל מובאה מובאה מן היוונית.

אודה ואבוש שאני עצמי מעדיף את ה"אודיסיה", חוזר אליה כשאני חוזר אל "הומרוס", לעתים רחוקות הרבה יותר נדרש ל"איליאס". אני מעיז לחשוב, בלי הוכחות ניצחות (או כאלה שאין ברגע זה ברשותי) שגם טשרניחובסקי אהב יותר את האפוס הפיקארסקי הזה, ה"מודרני" יותר מבין השניים, המקסים, הססגוני, המשרטט את המשל היסודי ביותר על חייו של האדם — החיים כמסע, ואף החיים כמסע בים. דומה שכך חשב גם ג'יימס ג'ויס כשביקש לו את המיתוס היסודי על חייו של הגיבור האנטי־גיבורי שלו ומצא אותו ב"אודיסיה" (אגב, גם ג'ויס הושפע מן התאוריות של ויקטור בארר, ולא בכדי עשה את אודיסאוס שלו ליהודי. כשם שלא בכדי בחר בגרסה הלאטינית לשמו של אודיסאוס להציבה בראש ספרו, אבל שוב, הדברים ארוכים.

ומה הביטוי החביב עלי מכולם אצל הומרוס? כמובן, איאוס ורודת־האצבעות, היא רודודקטילוס איאוס. מלבד ההתענגות על יופיו של הביטוי אני נהנה מן הצליל המקורי, ואני חושב שהגרסה העברית היא המקסימה מכולן, ולו בגלל קרבת הצליל של "ורודת" ל"רודו־" (מובן ששתי המלים הן בעלות מוצא משותף, וראה הפרק על "ורד" בספרו של יחזקאל קוטשר "מלים וגלגוליהן"). והחן של האפיטט הזה דווקא מצוי לדידי בהופעותיו הרגילות, "המקצועיות", בשירת הומרוס: בלי כוונה לפיוט. אלא אלי במובן המשקלי־מקצועי (לפי תורת מילמאן פארי). נוסחה שגורה, נוסחת ניסוח אפשר לומר, אבל נוסחה המופיעה בעידן התמימות של האנושות (?), כלומר בעידן שהגימיסים היו בהם פיוט. אך כתבתי "עידן התמימות" ואני נזכר באימתה הלא־תמימה כלל של ה"איליאס", מתחיל להסתבך מאוד (ושירה על מלחמת המערב במזרח, כינה מישהו את ה"איליאס"). על כן, קודם שההסתבכות לא תוכל לתקן, אני חש לסיים בהבאת קטע הומרי אהוב, בפשטותו המושלמת, מתוך ה"אודיסיה" כמובן, ועם איילת השחר ורודת האצבעות בפתיחתו. שיר שני, "אספת אבירי איתקה", שלמכם יוצא לקרב:

איאוס ילידת־הבוקר, ורודת האצבעות,
אך הופע
קם ממשכבו [illegible] של אודיסאוס, יקירו;
לבש את בגדיו ושם את חרבו החדה על
כתפו,
קשר תחת לרגליו הצחות הסוליות הנאות,
יצא מחדרו, והיה מראהו כמראה בן־
אלים.

עולמות רחוקים

"ראוואנה, המלך בעל עשרת הראשים" — בובת עור, הודו המאה הי"ח

הודו המופלאה, אגף הנוער. אריגים ממכסיקו, ביתן סלבסקי, מוזיאון ישראל, ירושלים

מאת ניצה מליניאק

ניחוחות אכזוטיים עולים משתי תערוכות גדולות הנושאות במוזיאון ישראל, וגם אם אין זה ריחם הכבד והמתוק של פירות טרופיים המתקשר בדמיוננו עם דרום־אמריקה, או התשלובת החריפה, [illegible], של קטורת מקדשים אפלים, באוושת מי הגנגס וצנצנת ההמונים ברחובות כרכיה השוקקים של הודו, הרי בכל הנוגע לצבע ולצורה, יש בתערוכות הללו כדי לקרוע יותר מאשר צוהר אל עולמות רחוקים ומופלאים.

לא בכדי אורגנה תערוכת האריגים המכסיקניים על ידי המרכז לתרבות ואמנות בהזמנת במכסיקו סיטי, שכן למרביתם של בדי הכותנה, המשי והצמר המוצגים יש קשר עמוק — בעניין של הגושה קדומנו — לאמנות המודרנית ולעיסוקה בבעיות של קו, צבע וצורה. וכך על ידי הצגת הטקסטילים המקושרים [illegible] לבוש, ידיעת אותה, שמיכות ושיכמיות, אלא תלייתם על הקיר כמעשי־אמנות מופשטים, [illegible] מחוקת תצוגה של פריטים פולקלוריסטים והפכת להגיגה של מיתוברים עתירי־צבע, פשוטים או מורכבים. התערוכה היא גם מחווה לשפה החזותית המיוחדת שפותחה במשך מאות שנים על ידי 85 הקבוצות האתניות השונות המרכיבות את אוכלוסייתה האינדיאנית המגוונת של מכסיקו. בבחינה זו יש טעם להשוותה עם תערוכת האריגים של שבטי הבאוהאוז שנהרו במרכזי האמנות הגדולים בעולם בשנות השישים והשבעים והשפיעה לא מעט על יוצרים חשובים בתחום הציור. פן אחר של התערוכה מראה את התפתחות שיטות הטוויה והאריגה לכן העבודה הידנית המלאה, דרך השימוש בנול המותניים על ידי הנשים ושיטת הנול עם דוושת הרגל על ידי הגברים, וכלה בדגמי ריקמה מסורתיים עשויים עבודת־יד או מכונה.

התערוכה השנייה, באגף הנוער, מגלה אך טפח מהתרבות ההודית המורכבת. שכן על אף המאמץ הניכר והמסור שהושקע בהכנת דגמים, בשיחזור חלקי מקדש, חנויות וקטעי רחוב בתצלומים, בהסברה מפורטת על מקומם ותפקידם של אלים הודים וב[illegible] באמצעות עבודות בחומרים שונים מבתכת ועד ריקמה [illegible] ותיאטרון צלליות המספר את תאגת הראמאיאנה וכן בהתוודעות מעשית לטכניקת הבאטיק ולמנהג שזירת מחרוזות הפרחים, — הרי עולם המיסתורין של המרתקת ביבשות, נותר עדיין חתום.

התפכחות מבאיבה

משחק המלאכים
מאת דן צלקה
הוצ' עם עובד, ת"א, 1987

מאת נילי מירסקי

דן צלקה: רוח הזמן

בהמולה העליזה הרועשת שהשתררה בזמן האחרון בקריית־ספר שלנו נדחקה קצת הצדה, שלא בצדק, נראה לי, הנובלה החדשה של דן צלקה, "משחק מלאכים", שנוספה על סיפוריו המקובצים שיצאו לאור מחדש בהוצאת "עם עובד".

בוודאי אהיה חשודה כמי שנוטה לראות בכל מקום את צלו הארוך של תומאס מאן, אבל משהו ב"מבנה העומק" של הנובלה היפה הזאת הזכיר לי, למרות כל ההבדלים המובנים־מאליהם וכל הפרופורציות השמורות, כמאמר הצרפתים, את "הר הקסמים". ולא שאני רואה כאן עניין של השפעה. אדרבא, צלקה, סופר "פלאסטי" מאוד, בעל טביעת־עין לפרטים קטנים מוחשיים ורגישות "לאטינית" מובהקת, רחוק מאוד מן ה"גרמניות" של תומאס מאן ומנהייתו של הלה אחרי תבניות פילוסופיות מופשטות. ואף־על־פי־כן יש כאן איזו זיקה פנימית תבנית ומן הסתם לא־מודעת. המתבטאת באותו צורך עמוק לבחון ולבדוק על דרך ההוויה הקיומית הבלתי־אמצעית תבני תרבות ועיקרות ודפוסי־מחשבה ואופנות אינטלקטואליות שמהם מצטרפת ברוך זו או אחרת "רוח הזמן".

גם "הר הקסמים" וגם "משחק מלאכים" מספרים על התפכחות מבאיבה, על ויתור ורזיגנאציה וקבלת־הדין. סיפור חכם ועצוב ובה־בשעה גם מלא אופטימיות, שכן קבלת הדין בשני המקרים פירושה היא היחלצות מחוזיו המתעתעים, המצודדים של החולות. "גני העדן המלאכותיים" של נאאיבה, כמותם כהר המכשף בדאבוס, הם מקום מנותק מן החיים, המפתה את הבאים בשעריו להסתגר מפני העולם על אורחו ורבעו המשמים ולהתמכר לשיכרון הדיוניסי של היופי, הארוס [illegible], אם באמצעות החולי ("הר הקסמים") אם באמצעות השמש, המריחואנה והאלכוהול ("משחק המלאכים"). בשני המקומות פעורה תהום השאול את פיה מתחת, אם כרמזים לדמותו של [illegible] הנדרשים בדפי "הר הקסמים" ואם בחלום "כלבי השאול" של גדי ב"משחק המלאכים". ושאולי של צלקה, כמוהו כהאנס קאסטורפ של מאן, שניהם גיבורים "תמימים", הנכנסים לפרדס המסוכן בלי כוונה, כמעט מבלי־משים, רק משום שבאו לפגוש שם אדם קרוב (קאסטורפ עולה להר לבקר את בן־דודו החולה יואכים, ושאולי נוסע לנאאיבה לפגוש את חברתו גילי, שנתפסה לתורתו של איזה "גורו" הודי), ושניהם, עם שהם ממצים את חוויית ה"פרדס" עד תומה, לא זו בלבד שהם יוצאים משם בשלום, אלא שהם חכמים ומפוכחים בצאתם יותר משהיו בבואם.

שאולי לא בא לנאאיבה לחפש את גן העדן. אדרבא, גן העדן הפרטי שלו הוא צפוני באופיו ("מה גן העדן שלך?", "בקתת־עץ בהרים, בתוך יערים [illegible], בודד" ("ומי יכול להתחרות עם התוהו של גילי אם לא המוסיקאי המהמם, הנורדי") וצבעיו "לבן ושחור, הקרח והלילה". בניגוד גמור לצבעוניות השמשית המסנוורת של חופי נאאיבה ולכתום הזוהר של חסידי ה"גורו" (אגב, הנובלה כולה מצטיינת במשחקי הצבעים שלה, שהם מקסימים ושובי־לב כשם שהם טעונים משמעות, תמיד עליהם משהו מרוח תמונותיו של מאטיס, ססגוניות ועזות, עליצות הרבה מלאנכוליה. גם דרכו של שאולי לחפש לו אחיזה במחולת, במה שמעבר־למות, יש בה איזה שעשוע ביניימי:

"מנסיעה לנאפולי הביא לו ישי ארבע דמויות מלאכים עשויות עץ צבעוני. לכל המלאכים היו כנפיים ארוכות, כל אחד מהם עמד על כן קטן, לכולם היה שיער־זהב וכולם היו נעולים סנדלים כחולים. על חגורותיהם הזהובות היו חרותים שמותיהם: מיכאל, רפאל, גבריאל, אוריאל. מיכאל החזיק חרב ענקית, כחרבות של סוף ימי־הביניים שהיו מניפים אותן בשתי הידיים, גבריאל אחז בידו חבצלת סבוכה, ארוכת גבעול, רפאל — מחתת־זהב [illegible] (...) המלאכים היו לבושים בגדים ארוכים. על לוח לבם זך להבת אש". (עמ' 7).

איזו פתיחה מפתיעה לסיפור שעלילתו מתרחשת בקרב ה"רוזקים" של נאאיבה אבל "משחק המלאכים" זרוע כולו מתחים פנימיים ופאראדוכסים. שאולי, הסר לך מכל "פרחוניות" ונורש של צבעים, ואפילו למראה סדין פרחוני הוא נוהר "כאילו כל קיטש העולם פולש לחדרו", בוחר דווקא במלאכים האיטלקיים הצבעוניים (במקום אחר אף נזכרות "כנפי הטווסים" שלהם, מן הסתם בנוסח דמויות המלאכים של פרה פיליפו ליפי) שישמשו לו כמין [illegible] לשפוט בו כל תופעה שהוא נתקל בה בחייו. ומי יודע, אולי כדי ליישב את הסתירה הזאת הוא מניח את הפסלונים הצבעוניים בתוך תיבה של שחמט דווקא, להחזירם כביכול לספרה הקרובה ללבו של "לבן ושחור, קרח ולילה"... אם ואם כך, אין כאן אלא משחק. אלא שבהקשר זה דווקא כדאי לזכור, נדמה לי, את דבריו של שילר ב"מכתבים על הזיכוך האסתטי של האדם": "אין אדם משחק אלא במקום שבו הוא אדם במלוא משמעה של מלה זו, ואינו כולו אדם אלא במקום שהוא משחק".

המשחק הוא בבחינת "מעשה שנפרש מעל לתהום", אם לעשות פאראפראזה על טור ידוע של המשורר הרוסי טיוטשב, או מעל ל"תוהו", כפי שקוראת אותה תהום עצמה ב"משחק המלאכים". השאלה היא אם יש הבדל בין התוהו של העבר והתוהו של ימינו, והיא מידחסת כאן למבצו הגרמני פורטוגלר: "פורטוגלר זה כתב שתוהו שכולו עמד פעם המלחינים שונה מתוהו של זמננו. שני מיני תוהו" (עמ' 41).

האומנם שני מיני תוהו? דעתם של המלאכים איננה נוחה, כמדומה, מקביעתו הנחרצת של פורטוגלר. האין תימה בכך, שהרי לדידם "אין עבר, אין עתיד, אין מוות, לא אור ולא חושך. לא קרוב ולא רחוק" (עמ' 7). כאן הייתי מוסיפה האומרת שלדידם אף אין תוהו כלל, ועל כן ברור שלקראת סוף הסיפור נאלץ שאולי לוותר גם עליהם. רילקה טען פעם שאינו רוצה לעבור פסיכואנאליזה (לו אנדריאס־סלומה, אהובת נעוריו שבעשתה לעת זקנה תלמידתו של פרויד, דיברה על לבו שיכנס טיפול אצל הרופא הווינאי המהולל), משום שהוא חושש שיחד עם השדים ויסודי־הנפש "יעזבו אותו גם המלאכים". ואכן, את שאולי נוטשים המלאכים סופית בצאתו מנאאיבה. הם נוטשים אותו עם בוא ההתפכחות והרזיגנאציה. כשם שהוא יודע, ביחסו אל גילי, ש"כלי יקר ללבו איבד את יופיו". כן מוטלים להם גם המלאכים "כלואים, ללא רווחים, באפלה של קופסת השחמט, מי על צדו, מי על פניו". ומשום כך אף אין שאולי מצליח עוד "לחשוב על שני התוהו". תחת זאת הוא מחליט לקחת לו כלב הביתה ולקרוא בשמות לבעלי־הבית שלו. "כל אחת בשמה המיוחד לה". שתי בעלי־בית באות במקום "שני התוהו", כלבבית בא במקום "כלבי השאול" של גדי. סיום אפור, שפוי מדיי ייתכן, אבל הוא היחיד המאפשר את החיים.

יש משהו בקולו של צלקה המייחד אותו, נדמה לי, מיתר הסופרים הכותבים היום בארץ. באיזו דרך משלו הוא משכיל לטוות רשת סבוכה ועדינה של חוטים המקשרים בין הזמנים המקומיים שהוא משתמש בהם לבין מסורות [illegible], התבנים והמסורות של התרבות האירופאית (ולא רק האירופאית). דומה שהוא שומר בלי הרף על הנימים הדקות האלה, המקשרות בינינו לבין העולם, לבל תיתקנה. הדבר מאפיין גם רבים מסיפוריו הקודמים שקובצו עכשיו בכרך אחד, ו"משחק המלאכים", הפותח את הכרך הזה, יש בו כדי לשפוך גם עליהם אור חדש ומרתק.

שמעון שלוש/ אגוטריפ

במהירות הזמן שיוצרת הרשת הנשימה
אין לי האמת קצב
ואני בלי יוצא לרחוב
ברגליים יחפות לחפש
ירח [illegible]
יש לי קולות ברגליים ויש
לי בית סביר, אך מרעה.

והירח בלחיי המגולחות,
ואני ברגלי היחפות בחושך
מטעם המדרגה.
מי מחפש ירח
בשעה כזאת, בעולם המעשה?

שבלילות ירח, בצאת הלבנה
אני משתגע.
קורים דברים שעודסים את המצפה;
אני מעדה, אני טוב, אני יפה;
יש לי בפנימיים, שברגיל זה לא יוצא;
אני מדומא, אני כאילו מקשיב.
רק אני רוצה.
וחשבתי שבזמן הזה
אין לי זמן ומקום, ורגלי
קולות כל מה שארצה
ונושאות אותי ברחיפות של
אני עולם
אני כהה.

מן הכבד אל הקל

מאת אריה זקם

יעקב רוטבליט: מלחמה ושלום

רוטבליט לא קיבל פרס כלשהו על שיריו, והוכה שהוועדות הממונות על עניינים אלה לא דנו עדיין בעניין רוטבליט, וספק אם ידונו בו גם בעקבות מאמר זה. אף־על־פי־כן, דומני שהוא אחד המשוררים העבריים היחידים שכתבו בעשור האחרון שירה פוליטית אמיתית, ושירה פוליטית במזרח התיכון פירושה שירה שעניינה מלחמה ושלום.

תיעוד הוויית המלחמה בשירה העברית הוזנח ולמדי, אם משום האשליה הפיוטית הרווחת שהמצב הנורמלי אצלנו הוא השלום. אילו המלחמה המתמשכת המתנהלת במזרח התיכון מאז תחילת "המפעל הציוני" היא החריג, ואם משום שהמוזות באמת השתתקו כשהרעש גבר מפעם לפעם והעתונאים הנכונים לתתי־המקלע ולבקבוקי התבערה. איני מכיר שירה עברית חדשה אשר תשווה בעצמתה לשירת המפלות של אייזיק רוזנברג או לשירת הבליץ של דילן תומאס. וזה גם אחרי שאני חולק את הכבוד הראוי לשירי 48' הכנים והצנועים (במובן הטוב) של גורי ועמיחי ולשירי 56' של אריה סיוון. מכל מקום, שירי "איך שיחררתי את ירושלים", שנכתבו בתחילת שנות השבעים הרשמות, תקפים שבעתיים אחרי המלחמה שכתתה בלשון כה צחה ובצורה "שלג". כל הכאב, הכעס, ההתפכחות והשנאה הפוליטית שהיו [illegible] בשירה הספרותית ה"לגיטימית" לפני שלוש ארבע שנים (זוכרים?) מתגמדים לעומת הפשטות המשכנעת של רוטבליט:

"דעו לכם יצאתי מן המלחמה/צמא למוות, לכי יודע מה/... מצחיק לחשוב. הייתי ספק מחלקה/אל תשאלו אותי מה עלה בחלקה/בבית עלמין צבאי מספר גוש החלקה/תביא את הבקבוק לכאן, הכוס שלי ריקה..."

כך גם השורות בשיר "נאום הגבר":

"עכשיו שהחיים בעצם כך הזהב/עכשיו יש המתים קרובים לך ללב/עכשיו שגם אתה יודע על כאב/איך אתה?/ראית בפרשים סוסים רוצים באש/רצית מרכבות, ומכבי יק מוקש/מותר לך לבכות ואל תבקש/ממני מחמה.//עוד ניצחון אין בו עתיד/או איך זה לשחוק בבור המספר/עכשיו אתה יודע, או תגיד/מה לטרוד?/... בן אדם עיוור, בן אדם עני/ וזהו על הצחוק כמו [illegible]/בלי מסכה ובלי אני/איך לא ידעת שיהיה [illegible]/זה אני או אתה/או אתה או אני/או אני או אתה/או אתה או אני"

וכך בשיר שעל שמו מכונה התקליט "איך שחררתי את ירושלים":

"הייתי לך כמו בן עקיד לזבח/בדרך המדבר לא איל בא בסבך/ראיתי את הכאן ומלך עקוד למטבח/[illegible]... כך אני שחררתי/כך אני שחררתי את ירושלים בשבילך/כך אני כבשתי/את ירושלים בשבילך/כך אני שחררתי/כך אני מכרתי/כך אני ביזיתי את ירושלים/מתוק, בשבילך".

כאמור, מטען האכזבה של המוכנים ה"קלים" האלה המצוי בצירופים כמו "או אני או אתה/או אתה או אני" ו"כך אני ביזיתי את ירושלים/מתוק, בשבילך", כבד יותר מזה המצוי ברוב שירי המלחמה המפורשים, כבר הטקסטים־המועדים של רוטבליט, שאינם נופלים לעתים ברעננותם מן הטקסטים של בוב דילן, מיושבים על החוט הקיים בינינו בין "פזמון" לרב בברק, לעולם הפרוץ של הבידור, לבין "שיר" מסוים, לרב שלא בברק, לעולם האכסקלוסיבי של הספרות.

אולי אחד ההבדלים הוא שבפזמון מותר, ואפילו מקובל, להישען על מה שמכונה בעגת הביקורת [illegible] קלות והצחיות שהכותב מכנה שתהיינה מכונת־בראש אצל המאזין או הקורא, מלים כגון "סתר", "בודר", "אוהב" (או "עוגב"), [illegible] המבנה לתגובת שורשת המנית הבלתי־אישית, הסטעק הרגשי (או ליתר דיוק, הריגשי) המקובל של צירופים כאלה הוא כמבע עובר לסחור בשוק הבידור, [illegible]. בין המבוזר האמתי [illegible] שאנו מצפים לזשון בתעדת, אישית והרדיקה הרבה [illegible].

אך קיים הבדל נוסף שהוא כמוני של הזמבן דווקא יתרון הפזמון המסורתי על פני השיר ה"ספרותי", [illegible] הקיים בין בלות הפזמון ללחן, התלוי ומקבל ליווי המוסיקאלי. בבחינה זו לפזמות קרוב יותר הפזמון הפופולארי למקורות הקדומים של השירה, באשר השיר המודפס בספר או בכתבי־עת, [illegible] לבין הפנים־שלטיים־שבעוריים. [illegible]

רוטבליט יוצא נשכר מכל העולמות. אמנם שעדיי

(סוף בעמוד 7ב)

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

תרגום

ספר השאלות
מאת אדמון ז'אבס
מצרפתית: אביבה ברק
אחרית דבר: פרופ' דוד מנדלסון
הוצאת שוקן, 1987, 204 ע'

אין שירה אחרי אושוויץ, אמר מי שאמר. אבל רק מעטים לקחו על עצמם להמחיש את גודל המשימה הרובצת על המשורר. לברוא מחדש את השירה מתוך החלל הריק של הדיבור, או מתוך "נקודת האפס של הכתיבה", כנוסחתו של מורים בלאנשו, שהיה מן המבקרים שגילו את אדמון ז'אבס, ועמו את היהודי כסימבול של הכותב במדבר, של התועה הנצחי. צרפת של שנות החמישים־שישים מלאה תאוריות על מות הספרות ושאר נוסחאות פסימיות. ז'אבס היה, נדמה, מי שיצק תוכן אותנטי וכובד־ראש לתוך אודיסאה של התאוריה. השירה הצרפתית, שבנוסחה או בשיירי־הסוריאליזם, קיבלה אותו בזרועות פתוחות כאשר אנס אותה לחזור מלהשתעשע ולהשיב לשירה את רצינותה ושליחותה האנגלית. ז'אבס הוא יהודי־מצרי שהיגר לפאריס לאחר 1956. מולדתו היא צרפת ובשפתה כתב עוד לפני שעזב את מצרים. יש לכן סיכון רב במגמה הרווחת היום לראות בו ולו בגלל הביוגראפיה שלו, מייצג מובהק של תרבות "ים תיכונית". זאת עושה, או רומז על עשייתה, הפרופ' דוד מנדלסון באחרית־הדבר לספר. יש בזה משהו שגוהלב. אך כלום לא השתמש ז'אבס באותה התולה מ"נקודת האפס של הכתיבה", בין השאר כדי להיפטר בעצמו מסטיגמות עדתיות ובמידה רבה מן הביוגראפיה של עצמו, כדי להיוולד מחדש כסופר וכאדם במלים אחרות. כוחה של יצירתו היא בהפשטה האנושית שלה, באנטימיות שלה ובבריאתה הבורה מנאותים בהוויה כלשהו או בריגשנות נוסטאלגית.

"ספר השאלות" הוא הפואמה הראשונה בסדרה ארוכה של "ספרי שאלות" שז'אבס לא חדל להמשיכם עד היום. "מילקוד" יהודי הצומח מן הלא־כלום: דיאלוגים אנונימיים בין רבנים דמיוניים; רמז של עלילת־אהבה בין שרה ויוקל, שני צעירים יהודים בנטור תחת אימי השואה; אפוריזמים ומחשבות על הגורל היהודי. בצרפתית יש הוד אכזרי לטקסט מאחר שז'אבס יוצק בו בנוסחה מסתורית חן של פלפול תלמודי, וממציא מבנן כמדרשי או לפחות כך נראים הדברים בעיני הקורא. בתרגום העברי איבדו המלים מעצם טבעם את חנם האכזרי, ובלי הקסם הזה נראה ז'אבס מחד סתם, אפילו באנאלי, למרות מאמציה של אביבה ברק להתגבר על הזרות הזאת. ואף על פי כן עומד בתרגום אותו־הבשימה המהמם של המשורר. המבריח אותנו, בכך שנטל מן הטקסט כל נקודת אחיזה ריאליסטית או צורנית, לשאול בלי הרף את השאלה הגדולה אם אפשר עוד לכתוב שירה אחרי השואה. כן, אפשר. בתנאי שהשירה תהיה בעצמה בלתי־אפשרית, ותעמוד בלי הרף על סף האמירה והשתיקה.

שירה

אלגיות על העקבות בחול
מאת נלי זק"ש
תרגם מגרמנית והוסיף אחרית־דבר:
ידידה פלס
ספרי סימן קריאה, הוצאת הקיבוץ המאוחד.

"דבר לא עשיתי באלגיות" כתבה נלי זק"ש באיגרת משנת 1944. "העליתי אותן על הכתב כפי שהגישן לי הלילה". מחזור ה"אלגיות על העקבות בחול" הוא אכן חומר גלם, פיסה משירתה הגנוזה של זק"ש, שנכתבה בשנות המלחמה העולמית ולא ראתה אור בספר, מאחר שגם היא וגם מהדירה בחייה ולאחר מותה לא מצאו בה [illegible] גלהב של זק"ש, סבר אותה. יש באלגיות, לדעתנו, סממנים נבואיות ודראשיות שאינן [illegible] יותר.

האלגיות נכתבו בשעה שזק"ש חיתה את תחושת האבדון האישי הלאומי באינטנסיביות הגדולה ביותר. השנים, שנות הנאציזם והעזיבה לשוודיה, כשהיא מותירה מאחוריה ידידים ואהובים. נטייתה למיסטיקה ביקשה למצוא בעצם משבריה האישיים סימנים של גאולה, ובשירת "העקבות בחול" היא עושה זאת בקיצוניות, המצביעה אולי על בוסריות־עדיין, ומצד שני על נועזות סגנונית שאליה לא תשוב אלא בשירתה המאוחרת ביותר. זק"ש, שהשפעה עמוקות מהתרגום של ספר ישעיהו לגרמנית שעשו פראנץ רוזנצווייג ומרטין בובר, ממשיכה בשיריה את רוח הטקסט התנ"כי כפי שהבינו אותו שני המתרגמים הללו. העקבות בחול, גורס פלס, הם עקבות נדודי ישראל וסבלותיו, הם המיתוס של נפילה ותקומה, חזור ולילה. החול הוא מטאפורה המשרתת את המוטיב המרכזי בשירתה של נלי זק"ש, שהוא מוטיב התמורה או הגלגול. זק"ש האמינה או — היו אלה ימים שטרם נודעו לה ממדיה האמיתיים של השואה — באפשרות הרומאנטית לדבר בשמו של העם היהודי ולהמשיל את גורלו לסיפור של אהבה מיסטית. גיבוריה הם רחל ויעקב, דוד ויהונתן — כל מי שהמוות לא יכול לאהבתם. האלגיות הם דיאלוגים עם המוות, התמודדות עם רעיון המוות לא כסוף, אלא כסף לגלגול חדש.

האלגיות מקפלות בתוכן את רוב המוטיבים שיאפיינו את זק"ש הבשלה: הפרח, הפרפר, הקונכיה — כולם ביטויים של נצחיות שהמוות והכיליון הם רק מעטה חיצוני שלה. פלס, בתרגום ובאחרית־הדבר הנרגשת, מצליח לטעת גם לא אוהבה לשירת זק"ש, הרי לפחות סקרנות למיסטיקה שהיתה מושרשת בה. ואשר השואה רק העצימה אותה. עדיין אין פה התמצית הגבוה, ולא טון האינטימיות המטריסת של שירתה הבשלה, אלא פאתוס עמום ושטוח לפעמים. ואף־על־פי־כן הוויה שירית שתובל לפסוח עליה.

היסטוריה

יהודים במהפכה — ממארקס עד טרוצקי
מאת רוברט סלומון (ויסטריך)
מאנגלית: נחמה גנוסר
ערך והוסיף מבוא: יוסף שמיר
ספריית פועלים, 1987, 300 ע'

אנטישמים, האוהבים להאשים את היהודים בכל הצרות התוכפות על העולם, מגויסים במתכוון בחלק שהיה ליהודים בהתפתחות הסוציאליזם והקומוניזם בעולם, ממארקס ועד טרוצקי. את כל היגיונות האנטישמי אפשר גם להפוך על פניו ולהציגו מהווית היהודית. ההבנה של יהודים אחר הסוציאליזם לא היתה אלא תחליף לזהות היהודית שאיבדו או שאמנו להשיל מעליהם, אך בסופו של דבר לא מבוא בתורה הדרשה פתרון לבעייתם. זוהי תזה רווחת מאוד, כמעט עממית, ורוברט סלומון אינו אלא מרחיב אותה בקיצוניות מסוימת, כאשר הוא תולה כמעט את כל הפרובלמאטיקה התאורטית שיצרו מארקס, לאסאל, רוזה לוכסמבורג, ליאון בלום וחלהם בתסכוליהם האישיים־למוצא בעניין יהדותם.

יוסף שמיר, במבואו, מצביע על שורש התסכול. המשוואה האנטישמית המסורתית קבעה יהודים—קאפיטאליסטים, יהודים—מלווים בריבית. ההצטרפות של יהודים לסוציאליזם באה אם כן כדי להוכיח ההיפך, וכדי להביע שאט־נפש כלפי הדימוי הרווח של היהודי כחמסן וכחומרני. התסביך היהודי הזה נהפך לשנאה עצמית — ואותה מוצאים בשפע אצל הסוציאליסטים היהודים הגדולים, ולאחר גלגול נוסף — לאנטישמיות ממש. כלומר, יש קשר ישיר בין מארקס היהודי המתכחש לעצמו, לבין "משפט הרופאים" הנודע לשמצה של סטאלין.

סלומון בוחן את הביוגראפיה וההתבטאויות בענייני יהודים של עשרה סוציאליסטים גדולים ממוצא יהודי. מארקס הוא הקיצוני שבהם מבחינת הסטאטוסיות, הבורות והזלזול שהפגין כלפי הבעיה היהודית. לאסאל, אחריו, מדבר על היהדות במינוח ההגליאני שראה בעם היהודי "את הביטוי המושלם ביותר". ושנאתו של לאסאל את עצמו כיהודי, גורס סלומון, נבעה מהאופורטוניזם הקיצוני שלו ותשוקתו להתקבל לחברה הגבוהה. אדוארד ברנשטיין מציג גישה סלחנית יותר כלפי היהודים. סלומון סבור שה"רביזיוניזם" המארקסיסטי שלו נובע רובו ככולו מתחושת אי־הצדק שנעשה ליהודים. רוזה לוכסמבורג, אוטו באואר, ליאון בלום, טרוצקי: כולם יהודים מתוסכלים.

ידיעת הארץ

נקודת חן/אתר הדרך — מקומות, יישובים, מוזיאונים, חניונים ואכסניות, שבילים וכבישים
מאת אורי דביר
הוצאת מודן, 1987, 295 ע'

הרעיון בכללו מזכיר את מדריכי "מישלן" המתווים בשביל המטייל באירופה מסלולי־טיול במכונית, ומציינים בשתיים או בשלוש כוכביות מקומות שכדאי לעצור ולבקרם. אורי דביר הרחיב את הידיעה. "אתר הדרך" הוא אלבום־למעשה (חסרונו בכך שאי־אפשר להדחיקו במכונית ולהציץ בו תוך כדי נסיעה) הכולל שלל פרטים בקיצור המתבקש. על כל מקום שרצית לראות בארץ, החל משעות הפתיחה של מוזיאון הגדודים העבריים באביחיל וכלה ברחוב היקרון בתל־אביב, שמתברר שגם בו טמונה היסטוריה.

להודות על האמת, מעולם לא ידעתי שיש לנו מוזיאונים כה רבים. דביר טורח ומפרט דרכי־גישה לכל יישוב מיישובי הארץ. החלוקה היא לפי אזורים ומספרי־כבישים, לא לפי האלף־בית כפי שנוהגים מדריכים אחרים. כך קטן הסיכוי להולך בטעות על פני אתר ולא לראותו.

מסלולי אתגר — מדריך מקצועי למטייל
מאת אורי דוידוביץ
הוצאה עצמית, 1987 (אין מספור עמודים)

ספרו של אורי דוידוביץ עשוי כאוגדן, ודפיו אינם אלא קובץ ראשון בסדרה של מסלולי־טיול שהמבקש לקראם צריך להירשם כמנוי ויקבל מסלול טיול אחת לחודש. אין אלה מסלולים משפחתיים לחובבים, אלא לטיילים "קשים" היודעים פרק בטופוגראפיה, בקריאת צילומי־אוויר וצילומים תלת־ממדיים (בעזרת משקפים בעלי מסנן אדום וירוק, מי אינו זוכר זאת מהצבא), המוכנים להסתכנויות מסוימות.

בפתח סקירת האתר מובא, מכל מקום, ציון דרגת הקושי והסכנה ושאר פרטים שמוטב לדעת אותם לפני שהגעת למקום. סגנון הכתיבה לאקוני, צבאי־משהו. אין השתפכויות, תיאורי־נוף והיסטוריה, אלא מידע נטו על המסלול עצמו בצמוד למפה. דוידוביץ ריכז את כל העצות שאפשר להעלות על הדעת, החל בכמות הרצויה של מי־השתייה לכל מסלול, וכלה באפשרויות של קריאה לעזרה. מי שאין הדברים מרתיעים אותו מלכתחילה יקום וילך בעקבות דוידוביץ אל הארץ הנעלמה שלו. השמעתם כבר על נחל אגג ומערת מוכליקה ועל נחל גשרון עיליז?

אין צורך, מסתבר, לחפש הרפתקאות בג'ונגלים של דרום־אמריקה. אתגרים יש כאן די והותר. גלישה וטיפוס במצוקים, נחיתה במפלים. כדאי, מכל מקום, לקרוא היטב את העצות השימושיות שבסוף הספר.

פנקסים למטייל
מאת יורם עשת, שוש הופמן
ואברהם שטאל
הוצאת כרטא והחברה להגנת הטבע,
1987, 175 ע'

כאן, היפוך של הזיהור האלבומי המאפיין את ספרי ידיעת הארץ בדרך־כלל. הפנקס מרכז מידע שימושי על כל מה שרצית לדעת על ההיסטוריה, הגאוגראפיה, האתרים, החי, הצומח והאקלים של הארץ. הפנקס, אין מטרתו לכסות את כל הדברים הנוספים, אלא להזכיר לך דברים שנשתכחו ממך עם הזמן. פה שם של צמח נפרץ, ושם תאריך היסטורי חשוב.

רעיון ההוצאה של פנקס מעין זה הועלה זה מכבר על־ידי אנשי ידיעת הארץ. עתה הגיע עת היישום, ורבים וטובים השתתפו בעריכתו. גודלו מאפשר להחזיק אותו לכיס ולשאת אותו לכל מקום, אך לאמיתו של דבר הוא יכול לשמש כלקסיקון־כיס גם בבית. יש בו, למשל, לוח התקופות הגאולוגיות, לוח הטמפרטורות בארץ, תקציר אסטרונומי, סקירה בוטאנית של צמחי הארץ לפי אזורים, קצת זאולוגיה, קצת סטאטיסטיקה, לוח חגי־ישראל, חגי הנוצרים המוסלמים, לוחות לפענוח כתב עברי עתיק, אלפביתא יוונית, סימני מורס ונוסחאות בסיסיות בגאומטריה, תקציר בעזרה ראשונה, ולבסוף גם מקום לרשימות עצמאיות של המשתמש. יש גם מפה המקופלת בדש הקדמי של הפנקס.

אלבום

ABOVE THE HOLY LAND –
ISRAEL FROM THE AIR
Text and Photographs by
Baron Wolman
Steimatzky, 1987, 144 pp.

למי שמאס באלבומי־התיירים הרגילים המציגים את המקומות הקדושים שבארץ מבעד לפילטרים של קדושה ובצירוף פסוקים מהתנ"ך ומהברית החדשה, ימצא חידוש מרענן באלבום הזה. בארון וולמן, צלם אמריקאי העובד בשביל השבועון "טיים" וירחון האופנה "ווג", גילה לפני יותר מעשר שנים את האפשרויות הטמונות בצילום של נופים ממעוף הציפור, למן טיסה והחל מפגיז את שוק האלבומים ולוחות־השנה האמריקאי בצילומי־נופים מלמעלה. היש זווית מוצלחת יותר מזו לצלם את ישראל? מן האוויר אין רואים את המה, העזובה והפרטים המרגיזים את אלה הנטועים על הקרקע. מן האוויר, בקיצור, הכל נראה יפה ומטופח, אף המפלצות השיכוניות האיומות ביותר.

הטקסט מינימאלי והתמונות תופסות את רוב שטח הדף, והן מרהיבות באמת ובתמים. וולמן מלטף בעדשת המצלמה את ירושלים מכל צדדיה. תל־אביב מלהיבה פחות, למען האמת. כיעורה הבסיסי אינו ניתן להסתרה, אבל גם כאן מוצא וולמן מתוק מעז, ומביא צילום־אוויר של התחנה המרכזית של תל־אביב. וראה זה פלא, היא לא מכוערת כלל.

הכבד והקל

(סוף מעמוד 6ב)

תיו נועד לשירה קולית בלטינית מקצב כלי בנוסח הטרובאדורים, אך חלקן עומד היטב גם במבחן השירה כספרות. הנה שלושה בתים מתוך "החוזר בתשובה לשאלת כתבנו":

"הלו הלו ירושלים/בשעריך שוב אני עומר/עם גיטארה על השכם/שב אליך בן אברבאל/אבינו שבשמים/שידרתי מברק בדול/על חומותייך ירושלים/הצבתי את כרזות משמר הגבול/ובחמסין כזה לרהט/בלי לה לבן/לאחר האורים והתומים/אתה בהרתי להשקות/שקט שקט מבלמים//... הבל הדיבק לפי הספר/מי כתב את התעריפים/היהודים חוזרים הביתה/לקומדיה אלוהית/בובות רוקדות על חוט הזהב/בגלגל סובב לעד/המפיק ודאי יודע/שבלבו בסירה אחת//אל שוק התבלינים הלכתי/להשיב לי את נפשי/לזכור מה ששכחתי/ולהיות חפשי חפשי//תראו תראו את דוד המלך/משוטט על ההרמה/כאילו שאיבד איזו אמבטיה/עם אשה יפה ועירומה/גם הוא שיכור מן הצדדים/בימנכה להזכיר/ותנתן יהונתן/בכינור שלי מיתר חסר/הגם בלילה לא רוצה להיות לבדו/ז. אלוהים גדול/מי שלא ישן עם מי שהוא רוצה/ישן עם מי שהוא יכול".

מעולם הספרות והאמנות

ו.ס. נייפול: בדידות בתוך ההמון

יום אחד הביט אביו של ו.ס. נייפול במראה ולא ראה בה איש. ביסוד החוויה הזאת היתה נעוצה ככל הנראה חוויה טראומאטית של בושה שבעקבותיה באה התמוטטות עצבים. הוא היה אדם שלוש בלי ליאות לתיקונים חברתיים ובז לאמונות תפלות, אבל חבריו, בני דת הינדו אדוקים, אילצוהו לכרות ראשה של עז כקורבן לאלה קאלי. יצירת בנו, המספר על כך בספרו "למצוא את המרכז", מבטאת לעתים קרובות חרדה דומה מפני אובדן הזהות. נייפול, הרואה בכתיבתו מוצא מחרדה זו, טוען כי ירש את שני הדחפים מאביו, שעודד שאיפות ספרותיות אצל בנו וכה בעת החדיר בו "פחד מפני היכחדות". פחד זה, מעיד נייפול, "ניתן להילחם בו רק על ידי עיסוק בכתיבה". זהו הנושא של הרומאן האחרון מפרי עטו "חידת ההגעה" (הוצאת "וייקינג").

נייפול פרסם במשך 25 השנים האחרונות גם רומאנים וסיפורים קצרים, גם דברי עיון. הקשרים בין השניים קרובים. כך מאמרים שפרסם ב"סאנדיי טיימס" על מייקל איקס ועל הרציחות בטרינידאד מטעם "הכוח השחור" הפכו לספרו "גרילה", סיפור אלים על מהפכן רצחני באיי הודו המערבית. מאמרו "מלך חדש לקונגו" שבו סיפר ב"ניו יורק ראביו אוף בוקס" על זאיר של מובוטו, שימש בסיס לספרו הנחשב לטוב ביותר, "עיקול בנהר". רבים מספריו האחרים הם אוטוביוגראפיים. על פי רוב הם ממוקדים בקולוניאלים חסרי־מנוח וחסרי־שורשים. "חידת ההגעה" מרחיק לכת מבחינה זו ונקרא כתרגיל בסיכום חיים. המצב הבסיסי המתואר בו הוא בדידות בקרב ההמון. סיפורי המסעות שלו תמיד מציגים אותו כנבדל והדיג ברומאן שלו הרחוש ביותר באנשים, "בית למר ביזואס", שורד הגיבור שהוא גרסה בדיונית של אביו, לבדו לעתים רחוקות. אבל הוא תמיד בודד. גיבור זה, הנושא אשה ממשפחה הינדית אדוקה וריאקציונית מוצא עצמו מנוכר לסביבתו ונכרי בביתו. כך בכל אחד מסיפוריו סוללים ודכם בין הדפים גולים, מגורשים ודרי בתי־מלון. גם גיבור "חידת ההגעה" הוא פליט הדי במעין הלל ריק. מאז ספרו הראשון, "הזגב מיגל", הדורים ספריו בדיכאון ומבטאים אותה מיזוגות כלפי אנשים, הסובלים מן המתחים האופייניים לחברה הנתונה בשינויים. תערובת של נידוחה ונמוס נמצא במודגש ברומאן כמו "גרילה", שבו קיים שיתוף־פעולה מסוכן בין ג'ימי, הודי־מערבי חסר כיוון, לבין ג'ין, אירופית מופרעת.

נייפול: חרדה מפני אובדן הזהות

היבט זה של יצירת נייפול כמעט אינו מטופל בספרה של פגי נייטינגייל "מסע בחשכה, יצירתו של ו.ס. נייפול" (הוצאת סנט. לוצ'יה), שהוא מבחינות אחרות מסע שופך אור על ההיסטוריה הספרותית של נייפול. פגי נייטינגייל מתעלמת מהשפעת אביו של נייפול ומן הדגשים והמצוקות האישיים ומתרכזת בזיקות ובכשרון של נייפול ככותב הכרוניקה של העולם הציבורי, ככוהן חד־עין של חברות במהפכה או בשקיעה.

מה שעולה מספרה הוא האיכות המטריסת של ראיית העולם של נייפול. חלקים נרחבים של שני חצאי הכדור נראים לו כאשפה הרקבת של הקולוניאליזם. האיים הקאריביים, שהיו פעם חלק ממבנה פוליטי רחב יותר, אם כי נצלני, נתפוררו לתלות חסרות־משמעות, תלות אשר מכווה לעולם יהיו אורחיהם צרכנים ולעולם לא ייעשו מייצרים. המצב במדינות של דרום־אמריקה, כמו ארגנטינה למשל, "חברה מטולאה, מלאכותית וקולוניאלית, שנוצרה על־ידי המיתוסים שלה", או אורוגוואי "עם קולוניאלי ביסודו, תרבותי, אבל בטל במובן אינטלקטואלי, צרכנים, טפילים על תרבותם ועל הטכנולוגיה של זולתם". המצב שם מייאש, אפוא. הוא מוציא משפט קשה על הודו האומר גם שאפריקה היא אסון.

הכוח היחיד המשמעותי שנייפול מאבחן במסעותיו הוא כוח מבחיל. דת בצורתה הרטרסיבית ביותר. הינדואיזם, הערצת אבות, כישוף שבטי, פולחנים ספיריטואליסטים, כתות נוצריות פרימיטיביות, את כל אלה בודק נייפול בעינו הבוחנת. מכאן האלימות שמתחזקת והולכת מספר לספר. אבל ספרו האחרון, למרות שאף הוא עוסק בניכור ונדות, נוגע אל עולם שקט וסגור, אף כי הוא מדגיש את הצורך בנדרים כאמצעי להיפרש עצמי, והמסעות, כפי שחווה אותם נייפול מבשרו, מסוכנים.

השוזה של נייפול, הן מבחינה היסטורית הן מבחינה גאוגראפית, היא עצוב, וכתיבתו היא לפיכך רבגונית להפליא. אבל מתחת לפני השטח העצבים נשארת אותה תבנית, חברה אחר חברה מתגלית כאסון בתר־קולוניאלי. הכל נדחס לאותה מסגרת מחשבתית, שבה המקבילות רבות ומקפיאות־דם. (ט.ל.ס.)

מפגש עם אמה בובארי

"האורגיה הנצחית", ספרו של הסופר הפרואני מריו וארגאס יוסה, שראה אור בתרגום אנגלי בהוצאת "פאבר" אינו רומאן, אלא מחקר למופת באובססיה ספרותית. בפתיחת הספר מתאר יוסה את השיטות שינקט בבואו לדון באובססיה שלו, שהיא "מאדאם בובארי". "החלק הראשון הוא מפגש פנים־אל־פנים עם אמה בובארי ובן אורבה, מדרך הטבע, יותר על עצמי מאשר עליה".

מפגש זה היה עשוי בהחלט להיות לרווחה של אמה. העמדות־פנים של אינטימיות מצד אדם המצהיר שהוא אוהב אותה. אבל בניגוד למאהביה של אמה בובארי מבגין וארגאס יוסה מסירות אמתית, הנם שלעתים, כמחווה הבדיוניים, הוא מתפנק: "אוהב המאוהב באמת אינו מגביל עצמו להפקת תענוג מאהובתו, אלא כפי שנדרש בימי הביניים, הוא מרכז את כל חייו סביב אהבה זו ויוצא להילחם על הגבירה שלו, לכשנדרש".

פלובר טען שאמה בובארי היא הוא עצמו, וכי היתה "סובלת ובוכה ברגע זה בעצמו בעשרים כפרים בזמן צרפתי". היא מוסיפה לחיות, ובקרב שלל הדמויות הספרותיות היא מתייחדת בכך שהיא מעלה בנפש הקורא רגשות הרוגות, שהיה מעדיף שלא להודות בהם. כפילות, תולשה לעולמות ודמיונים והדרפתם על־פני המציאות השוממה או הבטוחה, געגועים לחיים שאינם בהישג־יד.

יוסה מאוהב אפוא ב"מאדאם בובארי", "אותה [illegible] מקת" כפי שהוא מכנה אותה. ספרו של הוד־פרדי עם אמה בובארי מעניק לקורא ניתוח מעולה כדבר התזתו של הרומאן הסיבות שהפכוהו לרומאן המודרני הראשון. להפוך את השגור והרגיל ליצירת אמנות, לכתוב כצופה אדיש ולא כמוראליסט, להניח לדמויות לחשוף את עצמן מתוך התנהגותן ופעולתן — כל אלה היו התכונות שהומצאו על־ידי פלובר במרוצת חמש השנים שבהן כתב את הספר. הנרי ג'יימס הביע את הערכתו למפעל זה: "... אנחנו מייצרים, במחיר נמוך יחסית, רק משום שפלובר המסכן, ביוצרו את הסיפורים הקיימים ביותר שנכתבו מעולם, שילם כליקר ביוקר". (סאנדיי טיימס)

סחר עם העולם

"לתכן כי החשש שמא איבדה יוון את זהותה בשל הכיבושים הרומי־העות'מאני, נעוץ ביסוד הקרותיהם המתמירות של האינטלקטואלים היוונים המודרניים בכל מה שנוגע לשינויים, להמשכיות ולייחודיות של תרבותם, כותב מבקר "לא מונד" ברשימה על הופעתם בתרגום צרפתי של "המסות" מאת יורגוס ספריס ("מאקריקר דה פראנס"), "אקסיון אסטי" מאת אודיסאוס אליטיס ("גאר לימאר"), ו"ההולך" מאת יאניס ריצוס.

יש משהו נרקיסיסטי, כותב המבקר, איש־איש יווני בעצמו, ובכל זאת גם הורות, במבט שהם מפנים אל עצמם, ודומה כי ההגאה מוחירה להם דימוי שבו אין הם מזהים את עצמם, דומה שהמראה נותנת ריקה.

מסותיו של ספריס חוזרות לפענוח זהות התרבויות היווניות. "אין לדמות את המסורת כלוויה של איזה מת מפואר", כותב ספריס, "אלא כישות נובעת ואקטואלית". הוא מקדיש במסותיו מעט מאוד מקום לזמן העתיק ומתמסר בעיקר לגילוי יופיין של יצירות מתקופות ידועות פחות, יצירות המשמשות בעין חוליה מקשרת בין הזמן העתיק להווה, כמו למשל אותה פואמת־אהבה הקרויה "ארוטוקריטוס" המונה יותר מעשרת אלפים טורי־שיר ואשר נכתבה על ידי המשורר הכרתי ויצנצוס קורנארוס במחצית הראשונה של המאה ה־17, או כ"זיכרונות" של הגנראל מאקריאניס, גיבור מלחמת העצמאות, או כמו הציורים הנאיביים של תאופילוס (1868—1934) שבהם מופיעות דמויות מן הזמן העתיק בצד חיילים ממלחמת העולם הראשונה, קיסרים ביזאנטיים, קדושים נוצרים, סירנות וכיוצא באלה. מובן כי ספריס מתענג על קרנבל משפחתי זה שמיזג את העבר הרחוק והקרוב לכלל תמונה אחת.

ספריס אוהב במיוחד שתי תבנות בספרות היונית. קודם כל, את העצמה והפשטות של הביטוי, המאפיינות את אפלטון כאת המחברים האלמונים של שירי־העם. שנית, הוא מעריך את פתיחותה של הספרות היוונית לתרבויות זרות. "ההיסטוריה היוונית עשויה ממסעות, ממפגשים, מעקירת שורשים ומדיאלוגים עם ארצות רחוקות", הוא כותב, "בכל הפעמים שהעם היווני התחזק מן החוץ הרוחני עם הזר, בכל הפעמים שחזר יותר מכל עצמו, המים חזרו על עצמם". הנה כי כן, שלוש מן המסות בספר מוקדשות לת.ס. אליוט, לדנטה ול"סוד הרוחני בין צרפת ליוון".

דיאלוג זה עם תרבויות זרות מוצאים גם אצל אליטיס, יליד כרתים, שהושפע ביותר מן הסוריאליזם, אבל גם מתרבויות העבר של יוון עצמה. גם הוא, כספריס, זכה בפרס נובל, דבר מפתיע ביותר בזמן ההוא (1979), שכן היה ידוע מעט מאוד מחוץ לארצו. על יצירתו הגדולה "אקסיון אסטי", שראתה אור גם בתרגום העברי, נכתב כבר הרבה במוסף זה, וכפי שציין יורם ברונובסקי במאמרו על "אקסיון אסטי" את הקשיים העצומים בתרגומה של פואמה מסובכת זו, מציין זאת גם מבקר "לא מונד" ומתעכב על הפגמים והשיבושים הרבים שמצא בתרגום הצרפתי.

יאניס ריצוס שייך לדורם של אליטיס וספריס (יליד 1909). הוא זכה בפרס לנין, אבל אף שהוא קרוב למפלגה הקומוניסטית היוונית אין הוא נלחם באמצעות השירה אלא לעתים רחוקות. שירתו מתייחסת לפרטים הקטנים של החיים ומפליאה בפשטותה. הוא כותב על עצמו, עומד ליד הזולת, צופה אל הגבול, על דגים שהמים המזוהמים פולטים אותם, הוא שר על אור האחרון של יום גווע. המוות, הוא נוכחות מתמדת בשיריו, אבל ריצוס אינו נוקב בשמו ורומז עליו רק מבין השורות.

הבלה"ה: רות אלמוג

זרימתו של הזמן

לוח־שנה בהוצאת "מלמוד", הרצליה.

מאת נסים מבורך

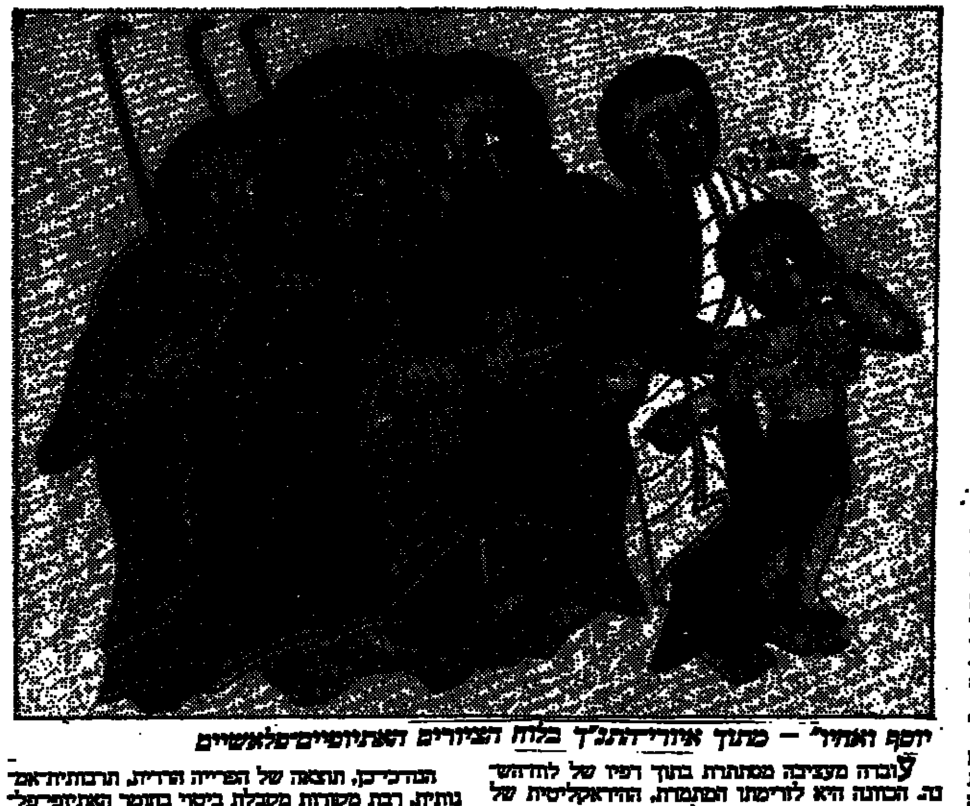

"יוסף ואחיו" — מתוך איור־התנ"ך בלוח הציורים האתיופיים־פלאשיים

עבודה מעניינת מסתתרת בתוך דפיו של לוח־השנה. הכוונה היא לזרימתו המתמדת, ההיראקליטית של הזמן, שפירושה קיצור התוחלת האישית. ייתכן אפוא שאחד הגורמים להסמכתו של הלוח על חומר חזותי יפה ודידאקטי, ולעתים אף אמנותי, הוא הרצון להמתיק־הגלולה המרה. היא באופן שיסייע לנו, לבריות, ללוות את ימינו ההולכים וכלים בשמץ של יופי ועדרון. מבחינה זו, על כל פנים, ביטאה חברת "פלפוט" את תרומתה הזיבית באמצעותם של ששה לוחות נאים, אשר ראו אור לאחרונה לקראת שנת התשמ"ח הבעל"ט.

לוח ציורים אתיופיים־פלאשיים. בפרסום זה מגויה מידה גדולה של אקטואליות בעקבות עלייתם לארץ של חלק מיהודי חבש. החומר, הלקוח מתוך כתבי־יד שלהם, הוא מרתק בזכות איכותו האמנותית, ותודות לגידודו את המעיין בו להתוודות אפיי מקורותיו. כאשר למקורות אלה, יצוין כי לחלק הנידון של קרן־אפריקה רמזי השפעות תרבותיות משלושה מקורות ראשיים. האחד הוא לב היבשת השחורה, עשירת הערכים החורתיים הגבוהים. השני הוא מצרים הקופטית, הרקע הביזאנטי שלה. הקשר, במקרה זה, נוצר בזכות הנילוס, אשר אחד ממקורותיו, הנילוס הכחול, נובע בהרי־חבש. רציעת־דמים הדיא, בתוך הנגודה המרכזית הרוחנית של צפון־אפריקה, שימשה כציגור לזרימתן של השפעות תרבותיות מאגן הים־התיכון אל הרי־החושך הרם. יצוין, כמו כן, כי מן השתם גם היהדות והנצרות מצאו את דרכן לאתיופיה לאורך אותו נתיב.

המקור השלישי של התרבות האתיופית, כפי שהוא מתבטא באיורי הלוח הנידון, הוא בדרום מערב חצי־האי הערבי בתימן. שם, ממלכת שבא־חימייר, תחילת האלילות, ולאחר מכן המגורות, טיפחה ערכים תרבותיים משלה, וזה תוך סימביוזה הדוקה עם ממלכת חבש. הדרך תיקה בארצות הנצרות בימינו. הדבר התאפשר בזכות הרוחב המצומצם של עשרות קילומטרים בלבד של מיצר באב־אלמנדב המפריד בין אסיה לאפריקה, בדרום־ים־סוף. גם מקורות השפעה פרסיים הגיעו לאתיופיה בדרך זו וזה בעקבות שליטתם של אלה על תימן עד לכיבושה על־ידי מוחמד. גם מקורות צפון־ערביים וים־תיכוניים מצאו את דרכם לאתיופיה דרך דרום ערב. וזה בזכות "דרך התבלינים" הקדומה המקשרת את תימן עם ארץ ישראל המזרחית.

ההדכירכן, תוצאה של הפרייה הדדית, תרבותית־אמנותית, רבת מקורות מקבלת ביטוי בחומר האתיופי־פלאשי אשר יכול לוח זה להביא בקל לכל בית בישראל.

לוח הפולי. איש האמנות האופטית (אופ־ארט) הפולי כאילו נועד מטבע־בריאתו לייצר חומר דקוראטיבי למיני מחיצות, אריגים וגם ללוחות־שנה. מוציאי־לאור של הלוח הנידון אכן הפיקו את המיטב מן ההיבט הזה של מעשי הפולי, והשיגו תוצאה מושכת מאוד מבחינה חזותית־קישוטית.

לוח פרחי־ארץ־ישראל. מסמך זה מאלף מאוד בהתחשב בצירוף בין המלאכה המושלמת של ההשבחה, אשר בראה את הפרחים הללו, עם מלאכת־צילום מעולה שהושקעה בהם, ועם טעם צבעוני תמה של המעצב. אשר פגע קשות בשני הגורמים הזיובים והנוכרים על ידי בחירת צבעי־רקע, שיש בהם, לעתים, משום פגיעה בטעם הטוב, ואשר עומדים בתחרות בוטה וצעקנית עם גוניהם הנפלאים של הפרחים. עם זאת יצוין, כי לפחות מבחינה דידאקטית לוח פרחי ארץ־ישראל הוא מסמך בעל ערך.

שחקים: ישראל ממעוף הציפור. לוח שנה מבוסס על תצלומי־אוויר אלכסוניים של חלקים מארץ־ישראל. יופיו של הלוח ויופיים של הנופים שהוא מביא מעניקים לו ערך חזותי, ובמידה מסוימת גם תיעודי־לאומי. עומדות להם, לנופים מקסימים אלה, גם זכותו של המרחק, אשר הוסר מן הצופה בהם, באמצעות התצלומים האלה, את טרדתן של תכונות מסוימות המצויות בהם, בנופים אלה, ובתכולתם האנושית, ואשר אינן ניתנות להסתרה מעיני מי שמצויים בתוכם בפועל.

לוח עיטורי כתבי־יד יהודיים. קטן־פורמאט ופשוט־למראה מספק גם לוח זה ששימושי זה חומר דידאקטי ופולקלורי, שמקורו בכתבי־יד יהודיים בינימיים. על כן, אף שאין הדברים אמורים בהדפסות פקסימיליות יקרות, החומר הזה באה בהולם בתחומו.

יצוין לסיום־הדברים כי בכל לוחותיה משתדלת ההוצאה הנסקרת שלא לקפח את ההיבט הפונקציונאלי של מוצריה, במובן של הבלטה מספקת של הפרטים הקלנדאריים והקצאת שטחים מספיקים לסימונן של תכניותיהם האישיות של המשתמשים בלוחות היומיים הגידיים. לוחות אלה מבטאים, כאמור, את הבעייתיות הכללית של הזמן, אשר מנגדת את התכניות הקק.

ספרים טובים

חדשים וטובים •
חדשים וטובים •

גולת המַאנְדָלָה מאת פטריק וייט, לכאורה, סיפור על תאומים, וולדו וארתור בראון, הגדלים בסידני, אוסטרליה. ההורים מתים, שתי מלחמות עולם חולפות, והתאומים עודם יחד, הוויה שאיננה ניתנת להפרדה. האחד אינטליגנטי, חסר מנוחה, מתוסכל; אחיו עגלגל, כמעט נשי, כמעט אילם, מלא אהבה ורוך. באמצעותם עורך פטריק וייט מסע אל הוויות רוחניות ערטילאיות, שניתן לגעת בהן רק באמצעות המטאפורה והסמל.
סיפור מופלא של חתן פרס נובל לספרות לשנת 1973.

זהב קולומביה מאת חיימה מאנריק, בעלילה סוחפת מתאר בנה המודח של משפחה קולומביאנית עתיקה עולם של שחיתות פוליטית, דיכוי ואלימות משתוללת, סביב סחר המריחואנה והקוקאין בין קולומביה לארה"ב. זהו סיפורו המזעזע של סאנטיאגו, גיבור בודד, שאי אפשר לקנותו גם אם גורל מחריד תלוי כחרב עתיקה מעל ראשו.
הקורא יתקשה לקבוע היכן הקו המפריד בין המציאות והבדיה בספר זה, אשר חיימה מאנריק כינה אותו: "נקמתי הפרטית".

עיוור בעזה מאת אלדוס האקסלי, אנתוני בוויס מגלה, ביום הולדתו הארבעים ושניים, כי כל חייו היו סידרה של מעשים סתמיים, התחמקויות מאחריות, רדיפה אחרי הנאות קלות והימנעות ממעורבות אישית. הרומן סוקר ארבע תקופות בחייו של הגיבור, ומעמיד גלריה עשירה של דמויות האופייניות לתקופה של ראשית המאה עד פרוץ מלחמת העולם השנייה. אלדוס האקסלי מציב במרכז הרומן את האדם המלא ספקות, הפילוסוף המנוכר, המתחבט בבעיות שחריפותן טרם פגה.

התוכי של פְלוֹבֶר מאת ג'וליאן בארנס, ספר יחיד ומיוחד, רומן "בתחפושת", העוסק בסופר הצרפתי הגדול, בתוכים, בדובים וברכבות, בהבנתנו את העבר, באמנות, במין ובמוות, באסתטיקה ובדומדמניות — ובעיקר, בדמות המספר, האיש החידתי, רופא בדימוס, שסודות חייו נפרשים אט־אט.
ספר מרגש ומבדר, ספוג ידע, מתוחכם ושנון. היה מועמד לפרס "בוקר" בשנת 1984 וזכה בפרס "ג'פרי פייבר ממוריאל" בשנת 1985.

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

ספרי מפרש
שתי יצירות של הסופרת הפלסטינית
סחר חליפה
החמנית
הצבר
ת.ד. 36448 תל אביב טל. 03-615138

האוניברסיטה העברית בירושלים
בית הספר לספרנות וארכיונאות
המשך הרשמה לשנה"ל תשמ"ח
א. ללימודי תעודה וללימודי התואר השני **בספרנות**
ב. ללימודי תעודה וללימודי התואר השני **בארכיונאות**
(פתיחת המחזור הדו־שנתי השנים־עשר) משך הלימודים שנתיים (יומיים בשבוע) לרשות בית הספר עומדות מספר מלגות
טפסי הרשמה: ניתן לרכוש ב"אקדמון" בגבעת־רם ובהר־הצופים
לקביעת ראיון עם מנהל ביה"ס, נא להתקשר לטל. 02-585044/5

לקראת שנת הלימודים תשמ"ח
מציעה ספרית פועלים
א. לבית־הספר היסודי
- **באמר ובשיח** — מקראה ספרותית לכיתות ג'־ד' ולכיתות ד'־ה', בליווי תדריך למורה, מאת גרשון ברגסון
- **דרך המשחק** — שעשועי לשון ללומדי ערבית מאת יצחק פלטק
- **שעשועי מילון** — פעילויות להכרת המילון מאת תמר טלשיר
- **תולה לבתי־הספר** עם באור וליקוטי רש"י בעריכת גרשון ברגסון וירחמיאל וינגרטן (מלווים במחברות עבודה לתלמיד)
  - **בראשית** — לכיתות ב'–ג'
  - **שמות/ויקרא** — לכיתות ג'

ב. לחטיבת הביניים והחטיבה העליונה
התחביר וסגנון. מאת יעקב שביט
ספר חדש — לפי תוכנית הלימודים לבחינות הבגרות בלשון
- **מתודיקה להוראת שירה** (על־פי תוכנית הלימודים החדשה בספרות לכיתות י'–י"ב) מאת שרה האופסטמן
- **עיונים ספרותיים ואקטואליים** ברומן בעל זבוב של ויליאם גולדינג מאת חנה סקרה
- **מונחון לספרות**, מאת א"א ריבלין

ג. למורים, לסטודנטים ולקורא המשכיל
- **הצומח בנגב**, מאת אבינעם דנין
- **התנועה — מודעות ויצירה**, מאת נירה נאמן ולאה ברטל
- **והגדת לבנך** / על חגים ומועדים בישראל, מאת מיכל גור־אריה
- **כנגד כולם** / פדאגוגיה של חז"ל, מאת א"א ריבלין
- **קשיי כתיבה**, מאת אילנה מודלינגר
- **המוזיקה לעזרת הילד**, מאת גרשון פרייס

هكذا من الأصل

هكذا عن الأصل

הטלוויזיה של השבוע / הדה בושס

רמה שאין אנו מורגלים בה

הרבה דמעות שפכתי על גורלם של גיבורי ילדותי — ז'אן ולז'ן, קוזט, פנטין, אפונין וגברוש; על הלכאים והנדכאים אלה, בחברה הצרפתית של ראשית המאה ה־19, שהצטיירו בגדול ובדרמטיות, ברומן הנודע של ויקטור הוגו, "עלובי החיים". דמעות כה רבות שפכתי עליהם עד שדפי הספר כמו טבלו במים ושינו את צורתם. הצגת המחזמר "עלובי החיים" בתיאטרון הקאמרי היוותה לי איפוא חוויה מיוחדת במינה.

בתחילה, נרתעתי מלצפות במחזמר ששמו נישא בפי כל. חששתי לפגוע באותם זכרונות ילדות. כך הצלחתי שלא לראות את ההצגה הלונדונית — מה גם שאינני נמנית עם חסידי המחזמר בכלל. בדרך מקרה נקלעתי להצגת הקאמרי. אני מלאת התפעלות מן הרמה הבינלאומית של הביצוע. זו רמה שאין אנו מורגלים בה במקומותינו. אני נלהבת מן הליהוק, המשחק והשירה. לדודו פישר טנור מופלא. כל בית־אופרה היה מתגאה בו. הנה נהפך לכוכב גדול של ממש. וכן הצטיינו ריקי גל, שלומית אהרן, טל אמיר, ליאור ייני, יובל דור, אלברט כהן ותיקי דיין — והלהקה כולה. נהניתי מאד מן התפאורה ומהתלבושות ההמצאות; מן התרגום המעולה של אהוד מנור, מלאכת־מחשבת בפני עצמה; ממערכת ההגברה המתוכננת (אין זה עניין טכני בלבד). אכן, זה היה היצור מסובך שהשתלם במלואו.

"עלובי החיים" כבר נעשה להיט גדול ואינו זקוק לשבחים נלהבים. אבל "מבט הרוח" (יום א') שימשה לי השראה. נעשתה שם מלאכה נאמנה — במסגרת האפשרויות והמגבלות של הטלוויזיה — להעביר הצגת תיאטרון. האפקט הכללי אמנם נמחק כמעט כליל, ומשום־כך היה צורך יותר בקלוז־אפים אפקטיביים של השחקנים־הזמרים.

מאלף היה להאזין לד"ר לנה שילוני, הרואה ב"עלובי החיים" של הוגו רומאן מהפכני־סוציאליסטי. גם חיי הוגו היו דרמטיים מאד. הוא עצמו מצטייר כדמות גדולה מן החיים. "עלובי החיים" שלו היה לרב־המכר של המאה ה־19. הד"ר שילוני אף מעזה לנחש כי הוגו היה נהנה לראות את ספרו כלהיט על בימת התיאטרון. גם לא היה מפריע לו שנשאר רק השלד המלודרמטי, שהרי הספר הוא מלודרמה במהותו, ודמויותיו גדולות מן החיים. יש בו טוב ורע, ושחור ולבן מוגדרים וברורים. יש בו עימותים דרמטיים מאד וצירוף מקרים מוזר. ניתן בספר ביטוי לרגשות קיצוניים וסוערים, כמעט ללא סייגים ומגבלות. הוגו כתב לתיאטרון, וביצירותיו הדרמטיות היו קטעים מוסיקליים רבים.

אל תחמיצו, ואל תשכחו לקחת את הילדים, כי המחזמר, כמו הספר, ילווה אותם ימים רבים.

נצחון בשביל הנבזים

שני תיקוני טעויות, שנפלו, והפעם שלא באשמתי, ברשימת הביקורת שלי בטור זה מיום ששי שעבר, על החלק הראשון של "מלחמת ברירה", במסגרת "מבט שני": לא כתבתי שמלחמת פוקלנד, כמלחמת לבנון, נמשכה חמש שנים תמימות. עד כדי כך איני בורה. כתבתי ששתי המלחמות, שהתרחשו לפני חמש שנים, היו מלחמות ברירה, וכאן כמדומה מסתיים הדמיון ביניהן. פשוט, המלה "לפני" נשמטה מן המשפט. אף לא כתבתי כי זו תכנית הטלוויזיה המעולה ביותר שראיתי; מעודי. כתבתי ש"מבט שני", בעריכת מיכאל קרפין, נוטפת לתכנית הדוקומנטארית הטובה ביותר בטלוויזיה.

גם החלק השני של "מלחמת ברירה" היתה תכנית מרשימה ומאלפת מאין כמוה. אין כבר־טים, רבּ־ראאבים בתכניות תעודיות מסוג זה. תכנית זו חשפה את מלחמת פוקלנד "כעסק מטורף וכגיהנום של ממש". מה שהחל כפארסה, נהפך לטראגדיה חסרת פשר, שנהרגו בה צעירים רבים; אנגלים וארגנטינאים כאחד, בלא לדעת על מה ולמה.

כך אנו צופים בחיילים המספרים על חוויותיהם — אמנם בלשון מאופקת, אבל בנו, הצופים, עוברת הלחלה. חייל אנגלי בוכה כיום על קצין ארגנטינאי גוסס, שדיבר אליו אנגלית, ולפני מותו אמר לו כי אין הוא יודע על מה הם נלחמים. קצין אנגלי בעל הופעה מרשימה מכנה את המלחמה, עסק מלוכלך, מבולבל וטראגי מאין כמוהו. רבים אחרים מספרים על חוויות האימה שלהם, שלא ישכחו לעולם. הם גם אומרים שאינם מסוגלים לספר את כל האמת.

הסרט חשף את הנתק בין הפוליטיקאים ואנשי הצבא. לורד ויטלאו אומר בחוויות דעת ש"אסור לפוליטיקאים להראות לאנשי־צבא כי הם מפחדים מאבידות". מרגרט תאצ'ר היתה זקוקה לניצחון פוליטי. אבל הניצחון בא על גופות המתים, על חשבון הצעירים הפצועים השרופים המעוותים, שלדבריהם, אמנם הם מוכנים למות בעד ארצם ומלכתם, אבל לא למען הפוליטיקאים.

אחד מהם, קצין בכיר, אומר במפורש: "חשבתי שאנצח בשביל הנבזים האלה, ואז אקום לי ואסתלק." וקצין אחר אמר: "זה היה הרג, רצח, מתבכך".

ניגוד קטבי היה בין החיילים שהשתתפו במלחמה המרת־פשר זו, ובין ההתלהבות והגאווה הג'ינגואיסטית של הקהל המצפה להם בבריטניה. אופייני לכך באומה הפטריוטי, רצף המליצות של תאצ'ר, שדבר לא הרתיע אותה. כל זה התחולל על רקע מלחמה טראגית, שאיש לא נתן עליה דין וחשבון. אדרבא, אין אישה פלא שתאצ'ר הטילה צנזרה על אמצעי־התקשורת בארצה, הם לא התקוממו, אף לא בשם הפטריוטיות. דווקא עניין זה אינו מוזכר בסרט — אף לא ברמז.

האנגלים הצדקנים דורשים דין וחשבון מוסרי מכל העולם — וגם מישראל — אבל אינם דורשים זאת מעצמם. שוב מתגלה המוסר כעניין נזיל וגמיש מאד, שהנבזים לוקחים עליו מונופולין.

להגיש תביעה מיד

הופעתו של אריאל שרון משמשת כבר מקור לאכזבה לפרשנים, פובליציסטים, אנשי־צבא, חוקרים והיסטוריונים. רצוני להעיר רק על אותו בריון אלים, שהתנפל על אשה צעירה, באולם שבו היתה הרצאת שרון, והוציאה משם בכוח. לא אחרון ידיב, שהיה יו"ר במעמד זה, ולא־איש מן הנוכחים, לא נזעקו למראה התופעה הברוטאלית הזאת. איש לא הרים את קולו. כך לפחות הצטיירו הדברים על מסך הטלוויזיה. אם לשפוט על־פי מראה עיני, שררה באולם אדישות גמורה.

אפשר להסיק כי בקמפוס האוניברסיטאי מורשים בריונים אלימים להשתולל כרצונם. לא נותר אלא להציע לאותה גברת: להגיש מיד תביעה נגד הבריון האלים ונגד האחראים לאירוע כולו.

זכות יוצרים לשר קורפו

לשר חיים קורפו יש אולי כמה חשבונות לחסל עם ח"כ אוריאל לין. הוא עושה זאת ב"בלבוטק", ולאו דווקא בעדינות יתרה. ("ייצר הפרסום מעביר אותו על מעט דעתו", הוא אומר על לין.) חיסול חשבונות פרטי אינו צריך להיעשות על חשבון ציבור הנוסעים. ח"כ לין מטיף לשימוש בחגורות בטיחות גם בנסיעות בתוך העיר. דומה שמאחר ששר התחבורה רוגז על לין, הוא מתנגד בתקיפות לרעיון זה, המקובל ברוב ארצות המערב.

קשה להבין את נימוקיו המתחכמים־כאילו של השר, וביחוד כאשר מומחים משמיעים הסברים, נתונים וסטטיסטיקות על חיוניותן של חגורות הבטיחון גם בתוך העיר. בא השר קורפו וקובע שחגורות בטיחות מעלות את המתח של הנהג, ובגלל נסיעה לא רגועה ייפגעו חלילה הולכי־רגל. אך הוא מודה, שעדיין אין מחקרים ומסקנות בעניין הנסיעה הלא־רגועה.

זכות היוצרים הבלעדית לרעיון מקורי זה שמורה איפוא לשר קורפו. היה אפשר לצחוק על פארסה זו, היפה אולי לערב בידור, אילולי שמענו לאחר־מכן ב"מבט" על המספר ההולך וגדל של ההרוגים והפצועים בתאונות דרכים בעיר ומחוצה לה. לשרי הליכוד יש רעיונות מקוריים בכל תחום תחת השמש, גם בתחום זה, והישראלי לכאורה.

אבות ובנים

יחסי אבות־ובנים מהווים תמיד מערכת אנושית סבוכה ומרתקת, במיוחד כאשר אחד מן השניים הוא דמות ציבורית מוכרת, כרה"מ יצחק שמיר. אני מלאת סקרנות לראות אותו מתקלף מן הקליפות הרבות העוטפות אותו כשיריון, ולהציץ, אל מה שמעבר לפנים הפרטיות־אישיות שיש לו. זאת על אף שבמתכונת זו של חשיפה פומבית, קשה לצפות, שיתאפשר לשמוע ולראות את כל האמת, ורק האמת. החשיפה בדרך כלל קשה על אנשים ותמיד נותרות פינות חסויות, אפילו אפלות, שעליהן לא מדברים.

וכך גם, למרות שהתכנית החדשה, בעלת השם הפומפוזי במקצת "מדור לדור" (יום ד') היתה מעניינת, היא גם היתה סכימטית מדי, וכוללנית עד מאוד.

אמנם אין ספק שיצחק שמיר רווה נחת מבנו אל"מ יאיר שמיר, ואפשר היה לחוש בגאווה האבהית שלו, כאשר חיוך סמוי עלה מדי פעם על פניו, ואין גם פלא: יאיר שמיר, הוא בן מוצלח מאוד, איש צעיר, אינטליגנטי, סימפאטי, ובעל כושר ביטוי ואישיות מגובשת בזכות עצמו. אולי בשל היותו צעיר וצבר, גישתו היא ישירה, בלתי־אמצעית, והוא ספונטאני פי כמה, מאביו.

גם כשהוא מספר על בית אביו, בפולין, על בני משפחתו שנספו כולם בשואה ועל אביו היהודי־הציוני הגא, שנמלט לכפר של גויים־ידידים משכבר הימים שרצחוהו בדם קר, שומר יצחק שמיר על איפוק רב, והפנים הפרטיות לכאורה, והות עדיין לפנים הציבוריות. מתברר גם שהקשר שלו עם בנו, המדבר על אביו, בהערכה רבה, הוא לפי עדותו של יאיר, בתחום השכלתני־רוחני, ולאו דווקא הרגשי. המשחקים ששיחק עם אביו, מעיד יאיר, לא היו כמשחקי ילדים אחרים — השניים שיחקו שח, ויאיר הוא שהפסיד תמיד, לפחות, נקודה לזכותו של יצחק שמיר.

יצחק שמיר לא כפה מעולם את דעתו על ילדיו, ולא הטיף להם, ואם כי דיעותיהם דומות כיום לשלו, מעיד יאיר על עצמו שבמקרים מסוימים הוא קיצוני מאביו וגם חולק עליו. בנקודה זו, כמו בדברים של יאיר, שלדעתו מנחם בגין קיפח את אביו בזמנו, כאשר מינה אותו ליו"ר הכנסת — "תפקיד ייצוגי ולא מעשי, לפי יכולתו" — אין אילנה דיין, המנחה, נתפסת בדברים והיא לא חוקרת ודורשת, בפרשת היחסים בין בגין לשמיר. כמראיינת הנמצאת עדיין בראשית הקריירה שלה, היא סומכת יתר על המידה על שאלות סטנדרטיות כתובות ומוכנות מראש הכתוביה, גם אם זו מנוסות למשק, והבימה אינטליגנטית מאוד — חסרת כל ספונטאניות, הומור וקלילות.

יאיר ויצחק שמיר: הצגה אבהית

יאיר שמיר, משמש הפעם כעד המספר על אביו, ולא כדמות וכאדם בפני עצמו. השאלות כמו התשובות, הן כלליות מדי ואינן מתרכזות בספציפי, כמו בשאלה על תדמית — עניין שאינו מוכר ליצחק שמיר. דיין מחמיצה כאן, בשאלה חוקרת ושואלת על החלטות גורליות כמו פסקי דין מוות במחתרת וההחלטה למשל, על רצח ברנדוט.

הציבוריות של יצחק שמיר אמנם הוערכה הפעם, אבל אין ספק שהוא איש סגור ומסוגר, החושב באותן פראזות בהן הוא מדבר. על יאיר שמיר לא הצלחנו לגלות הרבה, וגם אם לתכנית יש פוטנציאל, יהרי חשיפה כגון זו, מעוררת לאכזבות — ותמיד נותרת הסקרנות, לגבי אותם הדברים שאין מספרים.

עניין אחר — שעת השידור של התכנית הוא גרוע מכל. לדעתי יש להעתיק אותה לזמן שידור נוח ופופולארי יותר. שמונה בערב אינה שעה שצופים רבים מתפנים בה מעיסוקיהם האחרים.

נקמה בקיבוצים

שר השיכון, דוד לוי, מכריז על מימון התנחלויות פרטיות ביו"ש. הוא עושה זאת מדאגה לאזרחים התמימים שהשקיעו שם כספים, בהשראתו הברוכה של סגן השר זקל — זה מן הטרנספר — ואולי גם בהשראתו שלו ושל משרדו. אותם אזרחים נפלו כידוע טרף לנוכלים.

הלבבות הפטריוטים והתורמים לא נרעשו מכה שקורה לכפר גלעדי. ההתמוטטות היא עכשו גם מנת חלקו של אחד ממעוזי ההתיישבות בקו העימות. כפר גלעדי נעשה במשך השנים סמל בתולדות ההתיישבות בארץ־ישראל. בכפר גלעדי שותקה כמעט כליל עבודת המתכת, אחד ממקורות הפרנסה העיקריים של הקיבוץ. אין להם ידיים עובדות ל־4000 הדונמים של גידולי שדה מפוארים.

כחמישים אחוז מן הבנים משוטטים בעולם, בורחים מן המתח הביטחוני, מן השוחות. אולי אין זו אשמת שרים, אלא אשמתו של החינוך הקיבוצי, שפינק את בניו ללא מידה ולא לימדם לשאת באחריות לקיבוצם. אבל בינתיים, נטל החובות הריבית הגבוהה מאיימים לחסל גם את כפר גלעדי — ולא רק אותו.

יישובי קו העימות מתרוקנים מתושבים. "הרי זה שבר של החלום הציוני", זועק במר־לבו אחד החברים. והוא שואל ואינו נענה: "לאן נגיע?"

קול הזעקה מגיע אל שר הביטחון, יצחק רבין, המבקר ביישובים שנפלו עליהם הקטיושות, ("מבט", יום שלישי). השר קובע בטונגון רביני חד־משמעי, שלעם ישראל יש חוב מוסרי ומעשי ליישובי קו־העימות. והוא מוסיף ואומר, שלא יעלה על הדעת שלא תינתן עדיפות לבעיות הכלכליות שלהם, ולהחבטות המערכת היצרנית־הדוייה שלהם. היתכן כי הכספים הרבים יושקעו ביו"ש — כאשר יישובים אלה משוועים לעזרה מיידית?

אבל קול־הזעקה של רבין נבלע בקולותיהם של החולמים חלומות ציוניים זרים. האם בסתר לבם הם שמחים במפלת הקיבוצים, שנואי־נפשם? האם זו נקמתם הגדולה במפעל ההתיישבותי המפואר, שלימין אין בו חלק ונחלה?

סרט סנדוויץ'

עוד הערה: סרט הטלוויזיה "לה בל אפוק", שהוקרן בין שני חלקי "בשידור חוזר", היה סרט מרתק ויפה להפליא. הופיעו בסרט מראיינים שכל אחד מהם אישיות בפני עצמה. הסרט עסק בתקופה והאווירה בהיסטוריה של העולם־המערבי, בין השנים 1890 ו־1914, כאשר האימפריה ואשליית הביטחון שלטו בכל. הבריות האמינו שהחיים הטובים והיפים, חיי המותרות של העשירים, יימשכו לעד. אבל מתחת לפני השטח כבר היה אפשר לחוש בסערה הרועמת, בנושאים הקשים העומדים להתחולל.

ההסתייגות שלי היא מן העיתוי. היה זה שיקול מוטעה, להקרין סרט זה דווקא כמין סנדוויץ' לעת־מצוא, בשעה שבטלוויזיה אין כמעט סרטים ראויים

מכתבים למערכת הארץ

הלביא: עגלה בלי סוס

אורחים רבים כמוני מוכנים לתרום מהסכנותיהם, נשים פטריוטיות את עדייהן ותכשיטיהן וגם יהדות התפוצות היתה מטה שכם, אילו...היה ה"לביא" מסוס שכולו תכלת־לבן ונכך מבטיח לנו עצמאות אווירית.

יש להודות לכתבי "הארץ" (13.8.87) על הסיכום המקיף של בעד ונגד, אך חסר שם נימוק אחד: "הלביא" זו אליה ושני קוצים בה. המנוע והכנפיים שאין ביכולתנו הטכנולוגית לייצר ובאספקתם אנו תלויים בחסדי האמריקאים, שבלשון המעטה אינם מתלהבים מהפרויקט. ירצו — יספקו אותם, לא ירצו — יוכלו לתפוס בגרונו של ה"לביא" ולקרקעו.

מי יערוב לנו שתמיד יישבו בבית הלבן ידידים כרייגן ושולץ מה ערכם של חוזים חתומים למרנו על בשרנו מפרשת המיראז'ים שבומנו הוקפאו בפקודת נשיא צרפת. במאמץ עילאי של העם היינו יכולים לנגד את 200 מיליון הדולר החסרים. אך לבעיה שהעליתי אין תשובה.

מדינה המהמרת על כל הקופה של האוצר הביטחון אינה יכולה ורשאית להתעלם מסיכון רציני כזה. מהיבט ביטחוני לטווח ארוך משול ה"לביא" לעגלה בלי סוס וגלגלים שאפילו מגוס־מנגל לא היה קונה.

אליהו גל

צהלה

לא ביושר עזבת אותנו

מרדכי, לא ביושר עזבת את שינוי. לא בצדק אתה משמיץ את התנועה שהיתה בתוכך למעלה מעשור. לא ברעות נהגת בחברים שהלכו אתך הארוך.

מועצת שינוי, הגוף הבכיר העליון של התנועה, החליטה ברוב מכריע לאשר הקמת רשימה משותפת לבחירות עם ל"ע והמרכז הליברלי. גם אתה תמכת בהרחבת השורות — בעצמך אמרת כך. אתה יודע, כי שינוי שומרת על קיומה העצמאי באיחוד זה, וכי היא הדומיננטית בו — במוסדות, בהרכב הרשימה לכנסת ובמצע. אילו הכרנו עתה ואני את המצע המשותף, ודאי היה יפה עוד יותר, אך הוא דומה להפליא למצענו מן הבחירות האחרונות, ושינוי היא מפלגה יונית במובהק. זה לא אמת, כאילו נסוגה בה שינוי מהתנגדותה להתנחלויות.

אתה היית חבר בוועדת המצע, אולם לא הופעת לישיבותיה הד־מכריעות. נמנעת מלהשפיע על הני־סוחים כשיכולת לשנותם, וכשהיה מאוחר מדי התחלת לתקוף את הני־סוחים שהתקבלו בכל אמצעי התקשורת. הדעת על פרישתך קדם שהבאת את הצעותיך בפני המועצה. אותה מועצה, שקיבלה לפני מספר חודשים החלטה ה־שוללת להלוטין את מפעל ההתנחלות בשטחים. אותה מועצה, שקבעה במפורש בעת אישור הקמת הרשימה המשותפת, כי מחויבותה של שינוי למצעה עומדת בתוקפה. אותה מועצה, שבחרה בך לעמוד במקום השני ברשימה לכנסת. איני יודע מדוע החלטת לעזוב, אך ההיתלות בעניין המצע אינה אלא תירוץ דחוק.

אתה עוזב אותנו ולוקח עמך את המנדט שהפקידו בידיך מועצת שינוי ובוחרי שינוי. אתה הולך לדרכך, ושינוי הולכת לדרכה. והדבר של מי תצלח יותר אין איש יודע. אך דרכו של מי הנכונה יותר — יודעים כולנו.

עומר ברנדס

חבר מועצת "שינוי"

תל אביב

הסמל שנתלה הסתיר את יהדותו

בתחקירו של שאול זדקא, "מיהו יהודי" (מוסף הארץ, 7.8.87) על יהדותו של הסמל הבריטי קליפורד מרטין, שנתלה ע"י האצ"ל בנתניה לפני 40 שנה, נשאלו שאלות אחרות, שבירור להבהירן.

בתוכניתי "עושים מדינה", ששודרה בגל"צ ב־8.8.87, שידרתי ראיון בלעדי — ראשון מזה 40 שנה — עם שניים מן המעורבים ישירות בפרשה הד עגומה ההיא. אחד מהם, דוד רהט, היה בין החוטפים את הסמלים והוא ששמר עליהם עד לתלייתם במרתף וניהל עמם שיחות ממושכות.

בשיחתו המוקלטת סיפר, שכאשר נודע שני הסמלים היה איום ארם שלישי, שלמן הרגע הראשון הבריז על יהדותו, ועלה בידו לשכנע את החוטפים שהוא אינו בריטי. הוא שוחרר, אם כי נבבל לעץ בצפון־נתניה ונתגלה למחרת. שמו ויינברגר. הוא היה איש "ההגנה" שכבראה ניהל עם השבים שיחה על רכישת־נשק. בעקבות הפרשה — ירד מהארץ והוא חי באוסטריה.

סמל קליפורד מרטין, שהיה כבראה יהודי, שתק. דהרי, החוטף ששמר עליהם, סיפר בראיון עמי, שהוא שוחח עם אחד הסמים בעברית — והיתה לו הרגשה שהסמל מבין גם עברית, אבל הוא הסתיר זאת. שאלתי את דהרי, אם ידוע לו שאחד התלויים היה יהודי. הוא אמר: "לא, לא ידוע לי. הוא גם לא אמר. אם היינו יודעים שהוא יהודי, היינו משחררים אותו. אם הוא יהודי, אני מצטער על מה שקרה".

עד כאן עדותו של מי שהיה עם החוטפים 19 ימים ושתק 40 שנה.

דוד דיין

גלי צה"ל

אוגוסט 87

עוד BUSINESS ועוד PLEASURE

לחברי B&P

BUSINESS
PLEASURE
2222

חבר יקר,
כרטיס BUSINESS & PLEASURE שבידך, ממשיך לצבור כח מדי חודש בחודשו. לצד ההטבות המוכרות לך, ודאי תשמח להתבשר על הטבות חדשות של עסקים נוספים שהצטרפו החודש לרשת ההולכת וגדלה של B&P. ואלה הם:

בתי מלון בחו"ל
רשת הילטון אירופה

עד 31/12/87:
וויקאנד לזוג
2 לילות במחיר
לילה לאדם אחד.
וויקאנד ליחיד:
2 לילות במחיר
לילה לאדם אחד.

בנוסף להצעה הבלעדית הקודמת של הילטון לחברי B&P (כ־50% הנחה במלונות הרשת משך כל ימות השבוע), המסתיימת ב־31/8/87, יש לרשת הילטון אירופה הצעה חדשה, חמה לא פחות: אתה ובת זוגך מוזמנים לבלות וויקאנד זוגי, במחיר לילה לאדם אחד (ביום ו' ושבת או שבת ויום א'). בשבת ויום א' תוכלו להנות גם מהשכרת מכונית הרץ, ללא הגבלת ק"מ.

הצעה מפתה זו תקפה ב־18 מלונות הילטון אירופה במקומות הבאים:

אמסטרדם	החל מ־HFL 275
אתונה	החל מ־US $96
בזל	החל מ־SFRS 160
בריסל	החל מ־BFRS 6100
קאבליירי רומא	החל מ־LIT 180,000
דיסלדורף	החל מ־DM 195
גטוויק*	החל מ־£ 72
קנסינגטון לונדון*	החל מ־£ 85
פארק ליין לונדון*	החל מ־£ 138
מיינץ	החל מ־DM 190
מילנו	החל מ־LIT 175,000
מינכן	החל מ־DM 240
פריז	החל מ־FF 1000
רוטרדם	החל מ־HFL 260
שטרסבורג	החל מ־FF 585
תוניס	החל מ־TD 42,220
וינה	החל מ־OS 1460
ציריך	החל מ־SFRS 155

• כולל ארוחת בוקר קונטיננטלית.
המחירים אינם כוללים מ.ע.מ ועלולים להשתנות ללא הודעה מוקדמת.

אם החלטת להאריך את שהותכם ל־3 לילות, תשלם עבור הלילה הנוסף, 50% ממחיר לילה לאדם אחד.
במידה ואתה מתארח בוויקאנד בגפך, לא תקופח: הילטון מציעה לך 2 לילות במחיר לילה אחד.

זכור להזמין מקומות לפחות 7 ימים מראש, אך לא יותר מ־30 יום קודם הגעתך.

הזמנת מקומות
להזמנת מקומות ומידע נוסף, פנה לגב' בוני — שרות הזמנות הילטון ת"א, טל. 03-224411 (ציין שהנך חבר B&P).

שרותים אישיים
ממו
שרותים אישיים לאירועים מיוחדים בארץ ובחו"ל.

ללא דמי שרות, ללא תשלום נוסף ובדרך כלל במחיר נמוך מהמקובל בשוק.
בהרמת טלפון אתה זוכה למגוון שרותים:
משלוח מתנות וברכות בארץ ובחו"ל.
ארגון והפקת אירועים אישיים ועסקיים.
הזמנת כרטיסים/מקומות לבידור, בילוי ונופש.
שרותי חו"ל — הזמנות כרטיסים, בתי מלון ועוד.
שרותי השכרת רכב נהגים וכו'.
כל חבר B&P יקבל לביתו כרטיס ממו הנושא מספר טלפון להזמנות. הכנס אותו לארנקך והשתמש בו בכל עת. בעת ההזמנה מסור את פרטי כרטיס B&P שלך.

במידה והזמנתך עולה על 100 ש"ח המשלוח על חשבוננו.
צלצל ממו... וזהו — 574736, 052-555215.

שרותים רפואיים
שח"ל
שרותים רפואיים
תן את לבך לשח"ל הוא לא יבגוד בך.

שח"ל שרותים רפואיים בע"מ, מקבוצת המגן חברה לביטוח בע"מ, מעניקה למנוייה, 2 סוגי שירותים לחולי לב וקבוצת סיכון:
1. שירות שח"ל לעזרה טלפונית. (CARDIO-BEEPER)
2. שירות שח"ל לניידות טיפול נמרץ.
המצטרף לשח"ל, עובר ראיון רפואי ובדיקת א.ק.ג. ע"י קרדיולוג מומחה. הנתונים מאוחסנים במאגרי המידע של מחשב החברה.

המנוי נהנה ממוקד רפואי ממוחשב (בפיקוח קרדיולוגים) המקבלים קריאות 24 ש' ביממה, מניידות טיפול נמרץ ממוחשבות, המצוידות בציוד החייאה משוכלל ובמסוף מחשב, המעודכן בפרטי ההיסטוריה הרפואית שלך, ממכשיר קרדיו ביפר אישי בגודל ביפר רגיל, באמצעותו תוכל להעביר בכל עת ומכל מקום את נתוני הא.ק.ג. שלך באמצעות הטלפון למוקד ולמערכת חירום אישית שפותחה בארה"ב לאיתור מיידי של דופק לא סדיר.
שח"ל מציעה לחברי B&P 3 מסלולי תשלום במחירים מיוחדים.

1. מנוי לשנה+חודש נוסף חינם.
13 חודשי מנוי, ב־3 תשלומים חודשיים לא צמודים, של 183 ש"ח כ"א, סה"כ 549 ש"ח.

2. מנוי לשנתיים.
בחמישה תשלומים חודשיים לא צמודים, של 200 ש"ח כ"א, סה"כ 1000 ש"ח.

3. מנוי ל־4 שנים+שנה חמישית חינם.
בשמונה תשלומים חודשיים לא צמודים, של 250 ש"ח כ"א, סה"כ 2000 ש"ח.

בכל שלושת המסלולים, לא יגבה מחברי B&P תשלום עבור דמי רישום, בדיקה רפואית וראיון לצורך רשומה רפואית.
איך תעשה מנוי? חייג 03-292062, 03-202199.
חייג עוד היום ל"רב שמר" — סוכנות לבטוח — האחראית על החתמת חברי B&P ובקש את מר ספי פלד שישמח לעמוד לרשותך למתן כל הפרטים הדרושים.

מרכזי טניס
מרכז הטניס רמת־השרון

3 הצעות בלעדיות לחברי B&P:
1. סל כדורי טניס על קנית מחבט בסך 150 ש"ח ומעלה.
2. טרייד אין — החלפת מחבט משומש בחדש.
3. על כל קניית נעלים בחנות הספורט שבמרכז, זוג גרביים חינם.
מרכז הטניס רמת השרון, טל. 03-699510.

לבחירתך, אנחנו חוזרים שנית על מספר הצעות בלעדיות נוספות, שכבר הודענו עליהן בחודש יולי.

מסעדות
ת"א
לה סומונרי
מעדני סלומון וקוויאר

• שרות חניה (VALET SERVICE) בשעות הצהריים עם הזמנה מראש. נהג יקח את מכוניתך עם הגיעך ויחזירה עם צאתך.
• בקבוק יין נמלא גולן על חשבון הבית לסועדים.
• משלוח חינם הביתה של כל מעדני לה סומונרי (סלומון מעושן וסרי, קוויאר, פטה סלומון ומקרל, הרינג וכו' ושרות קייטרינג).
ת"א, בן יהודה 228, טל. 03-453582.

סוכנויות רכב
B.M.W.—רס"קאר

בפעם הראשונה בישראל: B.M.W. מסידרת "60 תשלומים"...

50% במזומן
50% באשראי ל־5 שנים

הסכם מהפכני בין B&P של דיינרס, לבין רס"קאר יבואני B.M.W., מעניק לך באמצעות כרטיס B&P, אשראי ל־5 שנים בגובה עד 50% מערך המכונית, ב־60 תשלומים, עם אפשרות לפרעון מוקדם בכל עת.
לדוגמא:
מכונית B.M.W. 316, מנוע 1600 סמ"ק, 5 הילוכים, שמחירה 43,000 ש"ח (כולל מ.ע.מ. והפקדה), תעלה לך:
50% במזומן — 21500 ש"ח.
היתרה ב־60 תשלומים לפי החלוקה הבאה:
30 התשלומים הראשונים: 541 ש"ח לחודש + 20 ש"ח דמי טיפול.
30 התשלומים הבאים: 713 ש"ח לחודש + 25 ש"ח דמי טיפול.
כל התשלומים צמודי דולר. 30 התשלומים הראשונים, נושאים ריבית של 1.75% לחודש + 20 ש"ח דמי טיפול.
30 התשלומים הבאים, נושאים ריבית של 3.5% לחודש + 25 ש"ח דמי טיפול.
הריבית והתשלומים כוללים מ.ע.מ.!

אפשרות ל־TRADE IN במקום תשלום מזומן
הבא את מכוניתך הישנה מכל דגם שהוא במקום התשלום במזומן או כחלק ממנו. ערכה יוערך ע"י מומחה החברה.
המבצע בתוקף מ־15.7.87 עד 1.9.87 או עד גמר המלאי. כפוף לתקנון המבצע שנמצא במשרדי רס"קאר בת"א.
לפרטים נוספים, פנה לרס"קאר, דרך פ"ת 19 ת"א, טל. 03-622271.

בתי מלון
אביה סונסטה — אילת

המבצע המבטיח לחברי B&P, 10% הנחה על מחירי הבית המלאים, הוארך עד 22.12.87. ההזמנה הינה על בסיס מקום פנוי בלילות שבת עד רביעי, להוציא חגים.
בחודשים יולי־אוגוסט 15.7-31.8 — רק בימי ראשון עד רביעי, מינימום לשלושה לילות.
מחייב הזמנה מראש.
אילת, טל. 059-79222.
ת"א, משרד ראשי, טל. 03-224476-8.

כל העסקים נכון להיום

בנוסף לכל ההצעות שפורטו לעיל, תמצא ב־2 העלונים הקודמים שנשלחו אליך, רשימה מפורטת של כל החברות ובתי העסק המכבדים את כרטיס BUSINESS & PLEASURE. הכר את שמותיהם:
רשת מלונות דן, אביה סונסטה אילת, רשת הילטון אירופה, רס"קאר יבואני B.M.W., הרץ, ארקיע, דיזנהויז, הקאמרי, מועדון היין, קרביץ, מרכז הטניס רמת השרון, דניש אינטריו'ס, מכון מור, ממו, תכשיטי פדני, לנבר, סאקל סנטר, דליקטיב — סירות צבי, שח"ל, דרייב סטור, סי.אן.אי.סי — טלקום 107, ולנטינו מילנו, מיני והמסעדות הבאות:
בת"א: שלדג, ציון אקסלוסיב, מון ג'רדין, טאבון, אלהמברה, פנורמה/הקומה השניה, סיננג במבו, סקאלה טייסט אוף סצ'ואן, לה סומונרי ובית קפה קפולסקי רמת אביב.
הרצליה: הנרי השמיני. כפר שמריהו: טייסט אוף סצ'ואן.
חיפה: בגורן, לה סריסטוריה/קסיס האוס, מסעדת.
ירושלים: פילדלפיה, ההבדל הקטן, טאי קי הואה.

חינם למנוי "גלובס" כרטיס B&P + כרטיס דיינרס

מגיע לך גלובס בערב!
מגיע לך גם עט אישי, מתנת בית מונטין. אם אתה מנוי על גלובס, אנחנו שמחים לבשר לך כי על פי הסכם מיוחד בין בית מונטין לבין דיינרס קלוב, תקבל חינם את כרטיס BUSINESS & PLEASURE היוקרתי + כרטיס דיינרס קלוב מקומי. לקבלת טופס הרשמה, חייג עוד היום לגלובס — את מנויים 03-254227 ובקש את רחל.

איש עסקים יודע על מה הוא חותם.

דיינרס קלוב ישראל בע"מ 03-295858 לבירורים והצעות, נא פנה למר ניצני.

Very Important Diners

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
ש"ח כולל מע"מ

הלוח הארצי

הארץ חדשות

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן דרום הלוח הבטוח

כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה בטוחי פרסום דירתך בעיתון תקבל גם תווה ועו"ד חינם, בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמאי" 5־ת־ 02־223342־3

● "זוביסמן" 244415 קבלת מודעות בטלפון ל"לוח הארצי" בכרטיסי אשראי (1202)

וילות ובתים

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה בטוחי פרסום דירתך בעיתון תקבל גם תווה ועו"ד חינם, בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמאי" 5־ת־ 02־223342־3

● במבשרת זאב, קוטג', 4 + גינה 110,000 (ללא תיווך) 857915 (0786)

● בבעלות ארוסים תחלת הרשמה לקוטג'ים 4 וחד' 17.3 מ"ר החל מ־ 112,000 דולר + מע"מ מכירות "ישקר" קרן היסוד 19/א 6־5־227414 (1036)

● ברמות ג', קוטג' 5.5, דרומית, גינה, תוספות 02־864672, 419535־ 03 (0661)

● בשויאל, בבית וגן, קוטג' 6 חדרים + מחסן. קומה א' + ב', בבנית 423869,665634 (0887)

● בקרית מנחם קוטג' 4.5 נוף הדר־מית 190,000 "ידיד דירות" 5־ 221384 (1280)

● בבעלות דמנה, קוטג' מהדר (לי־פערי) 5 מרווח משופץ "נוסי קומר השוה" 247937,225588 (1281)

● בארמון הנציב, קוטג' 5 + גינה בטאבו + מרפסות + מחסן 223342 (1469)

● בבית הכרם קוטג' 6 חדרים + גינה מיקום מרכזי "שבית ביר" 226231 (מלך) (1480)

● במבשרת זאב 5 חדרים + גינה + מחסן $120,000 "ידיד דירות" 231477/8 (1490)

● בבית וגן קוטג' דו־משפחתי + חניה + נוף מחסן "נשקי־כמכור" 248216 (1559)

פנטהאוזים

● בתלפיות פנטהאוז 5 + מרפסות מולה נוף ומחסן 180,000 "קיצב דירות" (מלך) 661144

● בארמון הנציב, פנטהאוז 5 סופר לוקסוס 140,000 "קיצב דירות" (0053) מלך 661144

קבלנים מציעים

● קבלן דירה שים לב! מעתה לא לשלם דמי תווך ולקבל תווה ועו"ד חינם פרסום במדור "שמאי" 5־ת־3 02־223342

● "זוביסמן" 244415 קבלת מודעות בטלפון ללוח הארצי תשלום אשראי בכרטיסי אשראי (0849)

דירות לקנייה

דירות מרוהטות

1–1.5 חדרים

3–3.5 חדרים

4 חדרים ויותר

דירות בשכ"ח

חדרים מרוהטים

דירות בדמ"ב

ביקוש דירות

2–2.5 חדרים

● בארמון הנציב 2 מסודרת, ארונות, נוף 716935 בחול

● ברמות 2, ק"א מוארת כיווני מ"ידי 715577 ,863813

● ברחוב חרבל קרית משה 2.5 מ"ר דית ק"ר 052־445931

● 2.5 בקרית יובל + מחסן גיאשראב בזוהו "היכל נכסים" 2־240701

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מעתה בטוחי פרסום דירתך בעיתון תקבל גם תווה ועו"ד חינם, בתקופת הפרסום, כפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמאי" 5־ת־ 02־223342־3

ב.מ.וו.

קוטג'ים

● קוטג'. 5, בבקעה, 3 מפלסים, מחסן, חניה מקורה, 184,000 "אנגלו סכסון" 221161 (מלך)

● במיגת חוזרים למחירי התלוש קוטג' מתאימה לזוגיים 231461/2/3

● קוטגים מפוארים 6 חדרים + גינה כניסה מיידית "היכל נכסים" 2־ 240701

מתקבלות
הזמנות
ללוח
כל העיר
02־247118
לבעלי כרטיס
אמריקן
ויזה
ישראכרט

מכוניות

פיאט

● רגטה, 1300 אס. 1986, 4,500 ק"מ, משוכללת 765533 ,762610 (0101)

● 127/4 סי.אל, 1980, 80,000 סטט ל"ד חודשים 786851 (0109)

● רגאטה (70 ס"א) 1986 ראשונה אפשרות לתחלפה 380646 854849 (0191)

● פיאט רגטה 1986, אוטומט + אפשרות תחלפה 242202, 232203 (0228)

● פיאט 127 1983 ראשונה + אפשרות תחלפה 242202, 232203 (0230)

● 127, 81, שלוש דלתות 80,000 ק"מ, מעולה 764406

● 127/3, 1982, ראשונה + רדיו 866689

● 127, 1982, ראשונה, חמש דלתות 818280 בחול

● 850 ספיישל 1971 יד ראשונה במצב טוב 816219

● 127, 75, מצויינת, סטט לשנה 536565 ,763773

● 131 מירפיורי 1300 83, שנייה מצויינת 244415 בבית 426321

● פיאט רגטה, אוטומט, 1300 1987 2,500 ק"מ 715286

● רגטה 70 1300 1984, 60,000 מצויינת סטט לשנה 416544 (0779)

● 127, 1987, ראשונה, צמיגים רחבים + אזעקה מצויינת 534057 (0796)

● רגטה, 1300 1987, 13,000 ק"מ מצוינת 669729 ,238679 (0810)

● 131 1600 1979 סופר יד רביעית מצויינת 855324 (1041)

● מיני סובארו 1979 שנייה מעולה אליס 287111/668 637583 (1081)

● סובארו סטיישן "טורבו" 1600, 79, ק"מ 107,000 534871 (0063)

סוזוקי

● סוזוקי סוויפט 1300 1986, ראשונה בהזדמנות 821116 231733 (1454)

סיאט

● סיאט מלגה 1986 ראשונה + אפשרות תחלפה 242202, 232203 (0928)

סיאט

● מלגה, ג'י.אל 1986, ראשונה, מצויינת, מחירון 864369 מראשון

סיאט

● רונדה 1200, 1986, ראשונה + תוספות בהזדמנות 533976 (0117)

● איביזה ג'י.אל. 1987 1200 מיטלי + רדיוטייפ 853930 (0225)

סיטרואן

● פאלאס 83 אוטומטית 70,000 ק"מ ראשונה מעולה 10% מתחת למחירון 344586 (1048)

● ג'י.אס.אי. פלאס 1984, ראשונה + מזגן מעולה 667352 (0836)

● סיטרואן ג'י.אס.אי. 84 ראשונה 42,000 ק"מ 361333 ,234367 (0870)

● סיטרואן ג'י.טי.אי. פאלאס 1984 ראשונה, מצויינת 817374 בערב (1113)

ביקוש רכב

● מבריק לקנות כל סוגי המכוניות תשלום במזומן 232203, 242202 (0226)

مطابق للأصل

הלוח הארצי
הארץ חדשות

המשך ירושלים

הצעות עבודה

- דרושה מדריך או מורה לנוער דתית בהתנדבות 5—6 מבנים בשבוע שעות 17.00—12.00 431225 ,433929
- בריכות לקפטריה: מנהל מכירות ומשרד ממוחשב 221979 223033
- דרושה מוכרת מנוסה לבגדי נשים טל. 226551
- לחברת שיווק דרוש נהג במשרה מלאה 231679
- לחברת שיווק דרושה פקידה + נסיון לבמשרה מלאה 241280 ,221440
- דרוש מנהל עבודה מנוסה לחברת קבלנית 660327
- דרושים מתנדסי בניין ונעירים לביצוע ולתיכנון 660317
- בית אירועים פקידת מכירות, נסיון חובה סל' 246633 אריה
- אם את/אתה לאחר שירות צבאי וכרטיס אתגר בחל השכר גבוה במכל לשריה 226099
- לחברת שיווק נכרצת דרושים לאחר שירות צבאי נשים וגברים אינטליגנטים 246093 חיים
- בתית אישה בוגרה לקבלת ילדות בשעות הצהריים משנטמבר 437210
- למיפרוכאל תעשיות ירושלים בגבעת שאול ב' דרושים: 1. טכנאי ביב בוגר ביס מקצועי בגבבות מתכי-לעבודה במשמרות. 2. מסבבי רובים לבניית משטחות ואני תיקון מכונות-לעבודה לא במשמרות. 3. מסגר מבכי-לעבודה לא במשמרות. להתקשר לטלפון 522201
- אנשי מכירות תנאי עבודה מהטובים בארץ בחברה שכיף לעבוד 535262 בה
- לקבוצה בסעודות יהצריף קניין + רשיון נהיגה 242478 ,233488
- מזכירה כתבנית אנגלית עברית שעות עבודה 18.00—11.00 טלפון 521201

- לטעקה ערמעת מגלית, אשת מכירות מגלית, סלפון: (0147) 416645
- ספרים/ספרים, מורה לנהלל קורסים לפי שעות, רצויה קיצת רשקית 221979 ,223033 (0135)
- למלון סירת בדרשבע המחודש דרושים עובדים: משק בית, פקידי קבלת, מלצרים, נהגים בעלי נסיון, חדרן, מבשל עם נסיון, פקידות הנהלה. 232121 ת"ד 3073 י־רושלים 91070 (0129)
- ליצאג מרכז המחשב מוכרת אינטלגנטית משרה סלטרית (0121) 240926
- למרכז הקהילתי גבעת יעקב דרושים: גננות/מורות מוסמכות לגן הבית. רכזת גיל הרך/בני משרת. רכז פרי סיקה. רכז קשישים. מדריכים תברי תיים לילדים. מורה לבלט. מדריך לחוג סיירות (0113)
- מזכירה דתית תדפסה במכונת תני משרה אחה"צ 222157 (0102)
- דרושה קלדנית במגילת אי-בי-אם. 36 לשעה 14.00—18.00 (0105) 535111
- מזכירה למשרד עו"ד נסיון וידע בהדפסה 234593 ,224288 (0106)
- לתכני עובד עם נסיון בתכנת מסגרות לטכניות. מכירות בנושא האבטות והסלאטיד והנדסות לקר־ תית (0107) 227106
- פקידת קבלה ומכירה לטפל בחכת בהלכויות ידע בהשבונות, שפת קטרין, למשרה מלאה 716430 (0111) 719221
- לתחרים רשנבראלון דרושות: 1. מטבלת מנוסה למעון. 2. גננת מוסמכת לגן מעון. 3. מטבלת מנוסה לגן מעון 867662 (0115) 868667
- למשרד ראשי המוכן מכירה למשרה מלאה וכתבנית עברית/אנגלית לשעונים (0168) 233885
- למשרד דתי, דרושה. מתפתח שנת נסיון לפחות 639595 (0177)
- למפעל לאלקטרוניקה דרושות מלחימות • נסיון 537675 (0175)

- לחברה לייבוא איש מכירות נסיון חובה • אנגלית • עברית 713888 (0777) 718885
- מדריכים לחוג מגע התחבה לגננת הסמע לראקן 222793 (0808) 224974
- דרושה חשרת מקצועית המעסה (0807) 416347 ,721303
- יוצאי צבא, יוצאי קיבוץ ויוצאי חוץ לעבודות מיוחדות בנקי הבנייה להתקשר אחה"צ בלבד (0802) 715123
- דרושות נשים לזכות קופה נבלי־ סית, סניפים ועלי גבן 855914 (1047)
- שלוה אחראי • קטעט לעבודת שליחויות תנאים טובים (0827) 416551
- למשרד שמאים אלכטורי דרוש מכוור 527706/3 (0824)
- טבחים ומלצרים עם נסיון רב בעבודה למסעדה אינטלקטית

- עבודות מטבח למוסד אירוחות צוהרים • שטיפת כלים וקיון. 34 שעות לעבודה 5 ימים. למנות משם א' (1219) (סוזה) 818916
- למשרד היווך דרושים/ות סר־ כיוביות + רכב. תנאים מעניינים (1298) 249494
- עבודת־מאון ועובדת בוקר בנשטות כלל מלצרות (1288) 248408
- לאנסוף דרושה מנהלת, מזכירה טלפן 813889 ,816691 בעבודה (1298)
- למוס"ם פילים לארן דרושים: מורים מוסמכים למורה ותילידות טלפון 414896 (1333)
- נהיקאית למשרד פרסום. עם ראש טוב ונסיון 223253/4 (1365)
- אם יש לך, ראש טוב לעסקים, תגמרתי למות נמרץ בתחום תפרסום רווחים בבתים למשרבים

- דרושים/ות מלחימות למעגלים מודפסים צבאיים. הכרחי נסיון של שלוש, מיול. (1165)
- סוכני מכירות 5 ימים בשבוע 5 שעות. למתאימים שכר גבוה (1161)
- כתבניות/קלדניות, עברית/אנגלית, שעבודות המגלים, עברית/אנג־ לית, מעולות (1159)

תיגבור

- רוה שגמר 12 כיתות או קוטה ד"פ דרושים 240438
- מזכירה לאופטיטים עם נסיון 5 ימים, 9 שעות, לעבודה קבועה (1262)
- מזכירה עברית ואנגלית עם נסיון רב 8.00—16.30 5 ימים לעבודה קבועה (1261)
- פועלי ייצור בלתי מקצועיים לעבודה קבועה. אפשרי פנסיונרים 5

- בודק את שוהבך המסמך והעסק המתצג 02-248720 ,883866 03 (0864)
- מנהל שיווק עצמאי • נסיון מקצועי בהפצת רצעות הד 6666 ירושלים (0842)
- סוכן ביטוח תוכנה מושלמת לבית סוה + הוזרה בהזדמנות (0869) 243262
- בודק את עבודך עבר, מחשבות וכישורים 02-248720 ,883866 03 (0932)
- דרוש מבנה מסחרי באזור התעשיה קומת קרקע 200 מ"ר — 400 מ"ר (0984) 722703 ,724576
- בעל עסק הבעל חנות מכירות סניף לדברי מאפה בדשת קלדרון 242767 (0985) 231984
- ביטוח פעיל במרכז העיר לשות־ פות (0996) 434318

- בהזדמנות לרגל נסיעה תכולת דירה כולל הכל 667639
- נסיעים, יבנה מנסה, מערכת סטריאופונית, וידיאו ועוד 864748
- עולים מוכרים סלון או תוצרת חוץ, כשעט חדש 665303
- מרידים מרוון ווג, שטית, סטריאו, טוסטר, אמבטיה ועוד 635437
- לרגל נסיעה, תכולת דירה, הכל חדש 352151
- מקרובל סניו, תנור שביט, כיריים שביט (במכרה) (0793) 711255
- מטבח מעולה, עליון ותחתון + שיש גרניט, בהזדמנות (0843) 861104
- למכירה ציור מטבח וקונדיטוריה • טייפ טוני 222612 (1073)
- ציוד הברה במצב מעולה + רשקר־ ליט • ארון של 715931 (1251)

מחשבים

- מחשב אטארי 800 אוקס.אל. + כונן • 2 ג'ויסטיקים (1038) 632931
- מחשב אטארי, אוקס.ט. 520, מוני־ טור צבע, תוכנות וספרות (1122) 225872
- בהזדמנות "אפל" טרבי • מוניטור + דיסקטים + תוכנה ג'ויסטיק (1338) 361680
- בהזדמנות, תואמי אי.בי.אם. מערכות + אחריות ל־3 שנים (1555) 354014
- תואם אפל טראי + סינקליר + ג'ויסטיק + מונטור + תוכנה 352031
- "אפל טראי", שני כונים, ג'ויסטיק עכבר, 128 קיי + מאוקסים (1554) 867774

מכונות כביסה

- לידר קריסטל מצב מצוין, כחדשה 432336

מכונות כתיבה

- מכונות כתיבה לשורה 32 אוליבטי 864568

מקררים

- אמקור 13, "דו־לוקסי" 2 דלתות 633827
- בהזדמנות תדיראן 400 במצב מצוין 723160
- מקרר אמקור 10 120 שח' 524732
- פריזינר, במצב מצוין, 851654 לא בשבת

הזדמנויות מיוחדות

- בני ובנות 15—45 בעלי קשיים מיוחדים בחשבון מוזמנים למבדק חינם במסגרת מחקר. לפנות בכתב לד"ר כלב בחלה עזרת נשים ת.ד. 140 ירושלים (533002) נא לצרף מספר טלפון/כתובת, וכן זמנים אפשריים לפגישה. הודעות מלאה מובטחות

רהיטים

- תכולת דירה, רהיטים, בגדים והכל 864405
- ספריות, ארון־קיר, פינת אוכל 767155
- ספה 3, 2 כורסאות "ארבסט הנבריט" 660608
- כונית "דבר" כחדשה 250, 720101 "סמס"
- מיטה זוגית • שידות + תכולת דירה 226640
- מיטות נוער • מרזון 80 שח' 663517
- מיטה זוגית + מרזון חדשים 819061 ,241351

- מיטה זוגית • מרזון ואורגן למכירה 416289
- למכירה תכולת דירה, והכל חולך! 638119
- רהיטים, חשמל, כלי־בית ועוד 714920
- 2 מזרונים סנדוזק כחדשים 1.90 על 80 415902
- מכבר מתכתי סניס בורל לזוהרה 418013
- אנציקלופדיה אביב, קטוטה מלאים 12.00—17.30 ,536271 קיזל
- למכירה תכולת דירה 718678, 719056 ,416788
- תכולת דירה, כיול ספסט 9 משבור־טרמנית, מטפחת אפסטיין בשבת 9.00—13.00
- לרגל נסיעה תכולת דירה 521419 מיום א'
- תכולת דירה ברחביה למכירה 639191
- חיסול רהיטים, חשמל, פיצמקס ועוד 243382
- תנור, מקרר, ספה, פאג, מיטות, רהיטי תינוק ועוד 661160 בזול
- תנור־אפיה "שביט", שידה לתינוק 823090
- תכולת־בית לסטודנטים ואוהבציעד 343266
- למכירה, כלים, אוטפים, דאר אוויר, אבנים, חיות וכו', האנגליה 361576
- מיטה זוגית, סלוניות, ריפוט ועוד 665815
- אהל גדול 5 על 4 • אופניים צ'רלסטון 383082

חוגים

- ירון מרוסלק, מחול ריתמיקה וכוריאוגרפיה, לילדים (4—15) לקרוניים 716197
- מורה מוסמך לסטנר והליפה 434542
- בסלון רם נפתחת הרשמה לסר־ גים שיוהל בחודש ספטמבר. התעמלות לנשים בשעות הבוקר והערב בהדרכת סנדי ברז'אנג ואורנה יונס. הנעשה וקצב לנשים 35— 18 בהדרכת הליק כץ...

- שחרור מכאבים, שיאצו ומשוב ביוטני 816327 ובהנעת המגוונים 243404
- ציור בנוף, בעקרונות רישום צבע 412491

חברה טובה

- חוג ישראל הצעיר למטיילים דרויים מצרף חברים חדשים לפעילות חבר־ תית ותרבותית, טיולים (שבוע) טיולי הקיץ והסתיו: 23/8—20/8 סוף שבוע בקשה־יקושט. 16/9—20/9 שבוע באילת. 11/10—12/10 טיול צוכות בהר קרקר, פרטים והרשמה: אפריים 410350, אסתר 533971, רוחי 241816
- ארגון פטיים לעולים חדשים וישראלים מצרף טיולים אקדמאים 660093

עבודת פרך

- נקיון מדרגות, משרדים ובתים, לאילה 422018
- סיידינג מקצועי (אמיר 762075 410827
- מפטנציק מנוסה משק ומתחזק גינות לפתר שמיכות 413268
- מעבודות המלילים, מקבלת עבודות הדפסה, שירות מהיר 36 סטודנטים מסיידים דירות/חדרי מדרגות תנות במחירים זולים 716056
- עיבוד המלילים הדפסה בעברית, עברית ואנגלית, טבלאות 663517
- סיוד תבעיות דירות וחדרי מדרגות 233739

שזרות ומטפלות

- סיבזצניקית איכותית (+ נסיון) מקצועית לטפל במספרית בביתעה 431919
- במבשרת מטפלת לילד + עבודות בית 344924 08.00—15.00
- דרושה מטבחים בשבוע + המלצות 341812 בזול
- מטפלת לקבלת ילדים מתוק 861317 12.30—17.00

- דרושה מטפלת לקבלת ילד מבית"ס ברמת־שרת 416903 ,669902
- מטפלת ל־2 לנוריים + עבודות בית 816785
- אשה לעזרה אישית לבחורה נכה שעתיים בבוקר 639839
- מטפלת + נקיון 10.00—15.00 במבשרת ציון 344196
- ברמת שרת, דרושה מטפלת בבית 433176
- בגילה, מטפלת + נקיון + המלצות א'־ה' מ־8.00—13.00 761097 בערב
- דרושה מטפלת לאשה קשישה בבית הכרם לפרטים 341362
- דרושה מטפלת במעלות־דפנה לתינוקת 856615

קורת־גג

- שוקיעה לדירה, 3, מרוהטת + דוד־ש 09.00—13.00 818164 ,812407 גם בשבת
- אלמן (יחיד) במבוגרות למשק בית קל + לינה, המלצות 632959

שידוכים וזיווגים

- בחור מסורתי, 26, 175, בעל מקצוע מעוניין להכיר בחורה מסורתית 535309
- נעירה טאה התרבותית הנעים מסמל מנתה, מצב הבנק לגבר. בבוקר/ערב (בדיסקרטיות) 418570

שיעורים פרטיים

- מורה מנוסה לאנגלית לכל הרמות 432350
- מורה מנוסה לסטטיר, לילדים ומבוגרים 523975
- הכנה לבחינות מעבר ולבגרות בכל המקצועות, גם בבית 863183, 666875

- מורה לסטנר ולפזנדק ילדים ומבוגרים 812597
- אנגלית, דגש על שיחה 244686 רון
- אנגלית ע"י מומחה מלונדון 639519

שמיונים

- למכירה שטיח פרסי אמיתי 416788

- דרושה מטפלת הגונה לטפל בבית אל ב' 976533
- מטפלת לשני ילדים מבית א' 418074 ברמת־שרת 13.00—16.00
- בגילה, מטפלת מנוסה לתינוק בבוקר 4 ימים בשבוע 761282
- בתלפיות מטפלת ל־2 מתוק. מ־13:00—16:00 ,718584
- ברמות 02, מטפלת לתינוק מ־07:30—14:00 ,864248
- דרושה מטפלת ל־2 + לינה 697290 ,632076 אחרית

- "מרכז התוגים הירושלמי" תוגי אמנויות ושיטות המנלך מרח' 25 222066
- בתחילת ספטמבר יפתח בבית האמנים חוג רישום, 223653 בבוקר
- "יונה חוליסטי" שיטה של פעילות ונאה, מרגיעה, מחזה ומחזקת צוות מורים מוסמכים ויקוס אישי שיפור חומצה חיים 232802
- חוג לשלום־בית, ביוזה הקבלה תבנלה ליועצים מקצועיים, ולאנשות מעוניינים 239603 ,789026

- 2 כורסאות + ספה בזול 525395
- חדר שינה קומפלט + מארון + שולחנות וכסאות 855928
- ארון ספרים + מכתבות ל־2 ומרסות נוער כפולות 812497 בזול

שונות

- אוסף תקליטי רוק מחו"ל + גיטרה אקוסטית "ימחה" בהזדמנות 699215

אזור הדרום
כאן דרום
הלוח הארצי

נהגים

- דרוש נהג רציני לנהר בקרית־גת תנאים טובים 051-884200 16345813א

עוזרות ומטפלות

- דרושה משפחה מסורתית לעזרה בחור מבוגר למספר חודשים ושוקי שבוע במושב השנה. מידי. לעזרה ימים עדיפות לתושבי באר־שבע והד־ סביבה. 03-788008 161015063
- דרושה עוזרת/מטפלת בת"א + המלצות 800 ש"ח + מגורים וכלכלה 03-291748 03-655150 16332513א

ביקוש עבודה

- שעורים פרטיים על ידי בוגר טכניון במתמטיקה/פיזיקה בכל הרמות 055-56916 16212106ד
- בעלת ניסיון בהוראה מהנה שעורי עזר בכל המקצועות. לפרטים: 055-51660 16304013ד
- מטפלת לעבוד במשק בית 29362־055 16315213ד

עסקים

- פג'ו 127/83 35 שנה במצב מעולה מחירון 051-23736 אפשרות החלפה 16165513ד
- פג'ו 127 1983 1,050 כחדשה 055-41650 16211313א
- פג'ו רנוזה 86, 1300, 18,000 ק"מ במצב מצוין 055-57285 16255413ד
- אאוד 60 1,100 86 יד ראשונה סוס לשנה 051-36308 16301413א
- ריקסמי סופר 75, 82 מערכת אלקטרוניקה במצב מצוין מחיר מחירון בעל 055-51988, עבודה: 055-41774 16304713ב
- פג'ו 127 82 מבני מעולה 055-61144 לדבורה 16321213א
- פג'ו 127/3 1982 ראשונה 051-34499 40,000 16335813א

פיג'ו

- פג'ו 504 סופר 87 טל: 051-887158 16178206ד
- פג'ו 305 ראשונה 1983 מצב מצוין 051-34201 16142613ד
- פג'ו 82 305 אחרי אברול מצב מצוין 055-15218 16340813ב

רנו

- רנו 12 דלטא שנת 79 מצב מצוין אפשרות להחלפה עם מודל חדש יותר 051-880334 16161006ד
- 9 מ.ט.ט 1984 ראשונה בבית:

- להשכרה דירה 3 חד' + טלפון בנ. בערב מלואי 055-73155 16322813ב
- וילה ב"א 1/2 5 חד' + טלפון מ"ר דית סל: 055-31166 055-24478 16323513א
- להשכרה דירה 4 חד' קומה א' ברח' הרצל ק. מלואי 055-84869 לא בשבת 16343513ב
- להשכרה דירה 4 חד' ר"א בעבודות לבקש את זהב 055-25259 16361913ב

שותף/ה

- מעוניין לשכור חדר באשדוד 04-758983 בערב 16280713א

ביקוש דירות

- מעוניין בדירה קרקע באזורים א', ב' 055-30881 16203506ד

מכוניות

- מלוטשות מסחריות ופרטיות מכל הסוגים באשראי עד 60 חודש 03-811073 16371613א

אאודי

- למכירה החלפה אאודי 80 שנת 84 ק"מ 39,000 055-34396

דירות למכירה

- בגבעת צוק דירות רכבת + תוכניות בנוה לפגלת טל 051-27464 16150613ד

וילות ובתים

- בהזדמנות קוטג' בבר יוחנה קרית מלואכי 055-87829 16253206ד
- חלו 1976 אחרי אוברול כללי בהזדמנות 055-86431 16251713ד

4 חדרים ויותר

- בני מגורים 4.5 חד' קיד חזית לים 055-57019 מערב 16200206ד
- במושבים קב 4 חדרים + טלפון 051-23295 057-80768 16241006ד
- באשקלון בנאות 4 מסודרת + מטבח + שירותים כפולים 051-28838 16111313ב
- באפריקור בגבעת ישראל 17 משפחתי 5 חד' 051-39076 16143513א

- אורגן ויקטור סוקבבים, קופת מערכת סטריאו קסיים 051-36828 16155013א
- מצלמת וידאו סלוונית חדשה 055-50857 16192513א
- פריגידר חורתית חזך ק"ג 2 כס 2 דלתות לאורך בהזדמנות 051-39249 16222813ב
- למכירה סירת נמוי בוחמנר 3 אס.קר מנוע מרינר 30 + ציוד קומפלט + תבלה + סקי כחדשה 055-58801 16262913ד
- מכונות פרות מקטע דיקט אמר־ יכני מסור־סרט ופריזר 055-22948 055-52207 16284013ד

מכון בר חברה רפואית

למכון רפואי פרטי

דרושים/ות

מזכירה מנוסה

+ הדפסה

כתבנית/ קלדנית

משרה חלקית

טכנאי רפואית

לביצוע מבחני מאמץ לב

לפנות 02-669513

- מדלת לרלע אפשרות נסיעה לחו"ל פרטים לטל 055-57901 055-57920 לבקש את עידן 16165913ב
- דרושה פקידת מכירות לעבודה אחר הצהרים בין 14.00 ל־20.00 טל. 055-56524 לעידן 16175613ב
- עבודות מטבח עם נסיון לעבודה בתכנת דברי מאכל ושלטים בביתי קפה 055-22210 055-57028 16183113ב
- סכנאי שיניים לעבודה באשדוד 055-22525 16175113א
- מוסטאי־סכנאי עם ניסיון בחלקי חילוף לרכב לפנות לרפל, בירכב אשמר 055-22166 055-62004 16190513ב
- דרושה מטפלת עם עזרה בבית מ־2 8 יום שישי פנוי 051-31258 רק אחרי 14.00 16180213ד
- דרוש גנן מקצועי לחידוש משטח דשא לבנק משותף 051-34597 מרדכי 16165513ד
- לנוכרת לב דרוש נהג מאשדוד וה־ סביבה עם רישיון למשאית 15 טון ומעלה + ניסיון טל: 055-31456 16235313ב
- למשפחה בתרבלה בפינוח דרושה בוגרה לעבודה במשק בית אפשרות לינה במקום 052-579425 16241513א
- לפרבאת שיניים באשקלון דרוש/ה רטאורת שנפשית/ת תנאים מצויים למתאימים 051-25864 051-23924 16243413ב
- שומרים אחרי שרות צבאי ועבר נקי מעיקטים 9 שנות לימוד לשמירה במפעלים רפואיים באזור קרית־ מלואכי טלפון: 055-81999 055-87536 16242513ד
- לאשר אופנה עיר דרושים: תופרות מנוסות גזרן/ית תנאים טובים למתאימים המעוניינים יפנו לטל: 055-32891 ביום והערב 055-23422 אזור התעשיה הקלה ליד סרבינטל 16274013ב
- סטודנטים/יות שואנטים/יות לפרוייקט ארצי ברוחזי בשוקר רפואי 03-232925 16354213א

פורד

- אסקורט 1973 אוברול, פחחות צבע מעולה 051-897715 16243906ד
- סרניוס 1976 מנוע חדש + סטט אפשרות להחלפה ברכב פרטי 051-34289 16125413ד
- פסוכטה 957 1985 15,000 ק"מ כחדשה 051-28729 16204613א
- פורד אסקורט 1974 4 דלתות פחות מתוכרוק 051-30511 16233913ב
- פסוכטה 957 1985 15,000 ק"מ כחדשה 051-28729 16225713ד
- אסקורט 68 1300 1.500 ש"ח 055-86433 16271313ב
- פורד פאסטה אל - 957 1981 ק"מ 107,000 051-21244 16312413ב

פיאט

- פיאט 127, 1980 903 סמ"ק 4 דלתות 051-26014 16153606ד
- פיאט 127 83 מצב 5 דלתות 055-41584 16141013א
- פיאט ספיד 1980 במצב טוב שמורה 055-82792 16161613א
- פיאט 127 1980 903 סמ"ק 4 דלתות 051-26014 16198413ב

דרושה
פקידה/מזכירה
הדפסה עברית
ידע אנגלית
לשעות: 08:30-04:00 בת"א
לקביעת ראיון
טל. 03-282192
בין השעות 10:00-14:30

- 3 חד' מינתית קומה ב' ליד בית תרבות אפשרות לתוספת חניה מידי 055-56957 16303713א
- 3.5 חד' במגדלים אשדוד קב מסודרת 055-32417 16325313ב
- בהזדמנות דירת בירוד באילק באשקלון ליד תחנת דלק + אפשרות לבנות. בבית 051-899460 בעבודה 051-879108 16332013ב
- דירת, 3.5 חדרים, עתיקות אשק־ לון, קומה ד', מסודרת 051-30153 16343413א
- בבנה חיובת לשכור דירה 3 מר־ חית פרויקט בניש 052-445967 16345213א

2 — 2.5 חדרים

- למכירה דירה 2 חד' במרכז א' מ־16.00 תזול 055-34737 16223406ד
- ברמת אשכול 2 חדרים מסודרת 051-29258 לא בשבת 16172813ד
- דירת 2 חדרים להחלפה באשדוד (למבנה) תמורת דירת בת 4 חדרים + סלפון + חדר שמש בבאר־שבע 055-42573 055-34576 16294413ב

שכיר

- להשכרה דירה 4 חד' ברובע י"א 055-58723 16181506ד
- במושבים קב 4 חדרים + טלפון 051-23295 057-80768 16123213א
- להשכרה דירה 3.5 חדרים רח' בני אליק 051-31897 16194413ד
- להשכרה למורים חודש ספטמבר דירה 3.5 מרוהטת באזור ב' 055-61821 16251413ב
- להשכרה ס"ג חד' באזור ב' 055-23558 עד 14.00 16273613ד
- להשכרה באשדוד דירה 3 חד' ברב קיק קומה ד' 055-35952 16281113ד

- קלדנית דיסקטים, בעלות נסיון על מבשירי 3472 אי.בי.אם. אפשרות לעבודה בשעות נוחות 233436
- כתבניות עברית מנוסות, למתאי־ מות קורס עיבוד המלילים־חינם 233436
- כתבניות אנגלית, שמראות אפי־ לית, למתאימים קורס עיבוד תמלי־ לים־חינם 233436
- קלדניות דיסקטים מנוסות, למבי־ זות מנוחות. אפשרי אחה"צ 233436
- כתבניות אנגלית, שמראות, לשעות אחה"צ 233434
- מעבדות המלילים, עברית, עבר־ אנגלית, אנגלית. תנאים טובים 233436
- מטפל לנכה נחלה, רזון ותוך, ל־3 ימים בשבוע 08.00—20.00 233436
- יומר טוב מתמשאר.

עסקים

- להשכרה בשכלו טאב במנסעות, בר־ יכלך אשמרי שהזמנות (0945) 361055
- מחשב מיוניקס או מכולת, עבודה לשכירות (0135) 853333 ,853443
- להשכרה מגרש חוזה + מבנה מחוד בנמקר חיים 699052 לא בשבת (0219)
- במושבה הגרמנית אולם בקומת קרקע 140 מ"ר להשכרה 632471 18.00—16.00
- למכירה קו הלוקה לגלויות בלמקדים פרצה בשכונה (1040) 913801
- מעוניינים לקנות מגרשים רחבי־ סיבוכלי בית, עדיפו תעוריוסבעבי בכל כמות (0872) 717649

- כריטא טבטבנת, רצוי בעל נסיון (1417)
- כריסיו אנגולומטי ידע בשרטוט הנדסי (1416)
- בעל נסיון בעבודות צנרת + ידע בהרכבות מכונות, מייל (1419)
- מועצנד לנהל צוות עובדים בישנה, בעל רקע טכני במוסלכ באורגון צוות עובדים (0917)
- טכנאי/הנדסאי תעשיה וניהול לעבודה בפרבות ובנהלכות יוצר (1622)
- מנקרי טיב בוגרי בה"ס מקצועי ידע בקריאת שרטוט ובמכשירי מדידה, משמרות (1512)
- מחלקה מסחריות
- מזכירה לנהלל, שפת אם אנגלית + ידע בעברית + הדפסת, לשרה מלאה וקבועה. שעות נוחות (0921)
- אקדמאית, ידע בהדפסה • עבודה מקורביות 5 ימים 08:00־17:00 (0920)
- קלדנית בעלת נסיון בקיזוד תול־ דות ביטוח, משכורת בוהה (0919)
- רתך מרכיב בעל נסיון בריתוך ארגון, מייל. (1160)
- מבקריות איטת למעלות מודה־ קים צבאיים, עדיפות לבעלי נסיון. (1144)
- מלגן + רשיון ג', רצוי בעל נסיון, מייל (1165)
- מלבק עם הסמכות במשמשמות ממחשב, עם נסיון בעבודה ואגל רואה חשבון. (1166)
- מזכירה בעלת נסיון 08:00־16:00 לעבודה מקצועית, משכורת בוהה (0918)
- מזכירה שפת אם אנגלית • קיקת השפה העברית, בעלת שליטה מלאה באי.בי.אם. מגנט, כשר, ארגנטורסוריטי רצוי רקע בחברות (1142)

- סובבת בין יותה דרושה דייל, יוצי עם נסיון טובת, 6 שקל לשעה (1124) 227785
- פקיד מכירות לטוס"ם תוחרי בנק האנטסלטיות 7.30—14.30 (1125) 523261
- לבית אבות מנהלת משק בית, עובדת סוציאלית, אחות, עבודות משמרות ללילה, עבודת נקיון וטבחה. לשוני (1141) 820225 ,822447
- מעריבות לעבודה מקצועית ומ־ כיוסה בשעות מסוגת 221343(59) מיום א' (1142)
- דרושים רחף שלהמים + רשיון לקסופת 633761 ,699141/2 בזול (1143)
- אנשי מכירות, מוכרים באופת תכנטה 221343(59) 2000 סקים א' (1144)
- דרושה מטפלת + משק בית כל יום שישה 11.00—17.00 (1145) 821525
- לעסק פרטי, עובד אחראי מאוד לתפקיד נוחלל (1151) 662506
- לגן חורים בקסטון עוזרת לגננת רצוי נסיון המלצות 658405 ,661539 בזול (1155)
- דרושים מגוילים, מוסים לנתרון גלגשלי, רחבים מנוסים בנגרות מניה 526298 ,526288 ובשבת (1193) 718782
- לשותלה גדולה דרוש מנהל ידע מקוין במחשב, כשר ארגונו תפוים מבינים, אפשרות לשותפות תוך. 2392/200 בכתב • המלצות (1233)
- למבחל תעשייתי במלבנות מכירה דרוש לנוהל משרד • הדפסה ומר־ ביות מחשבי. מרחב 722990 (1228) 714616
- עבודת שכר אחראית משרה יוקר־ דית לעבודה עיקית עם אלמנטים אפשטיים מיום א' טלפון 818916 (1220)

- למשרד התפעם דרושה דיוי־ אושת רצוי נסיון, מיידי (0015) 664455
- לתברתגמו דרוש סוכן מכירות לעבודת צילום מסמכים (0012) 222450
- שרברב מוסמך יהודי רציני בוגר עזר בין 18:00־19:00 לתקופה ארוכה 353196 בערב (0021)
- לשירות זוגותמיות, סכנאים למוסדי חשמל ביתיים • רשיון נהיגה (0025) 632459 ,668865
- למשרד עו"ד, מזכירה־כתבנית, עיבוד המלילים • משכל 223107 (0026) 227756
- עבודות־נקיון לבה"ס באזור רחב־ אשכול אחה"צ ותערב 812486 (0035)
- הפסחת מעבודה אחה"צ, במוסד מסר תרבותי לקהורות (0039) 816537
- למחלקת המחשב במוסד עבדת מקצועית. אפשרות לתכנורו בליאר (0057) 228640
- לחבוש, ביומטקים + נסיון. הכשרה לגריפקה במערכת מסח השבת (0058) 228640
- אם רצונך ב־2,000 ש"ח ויותר התקשר ל־533263 (0060)
- למשרד אדריכלים דרושים אדריכל/ית עם נסיון בעבודות פנים תכנון, אדריכל/ית עד 3 שנות נסיון, סכנאי/ית שרטסית 490564 (0067)
- מזכירה למשטל קלדנות, כתבנות, חשבונות להתקשר אחה"צ (0064) 715123
- למלון אנוסט דרושים מנאלריים עם נסיון ועובדים ללא נסיון 829010 (0062)
- לבעוזה הפשה עירבים דרושים תורש במוסף עדיפות לקעיפים מרידים במיל, לקביעת ראיון 245421 (0068)

- דרושה מורה למעבלת בתכנות לכיתות צעירות 717879 בבוקר, 633757 אחה"צ ובערב
- בעלי רכב לתעה 10 נוסעים לעבודה קבועה 225906
- למוסך בעטרות דרושה מנהלת חשבונות אפשרות לעבודה חלקית 855966
- למשרד פרסום דרושה: פקידות, לעבודה עם קהל, לאחר שירות צבאי, דינמית ובעלת יוזמה, למשרה מלאה בשעות 11.00—19.00; קלדנית, ידע ב־נוחודים (המשבנם) • נסיון בבנבת, חצי משרה למנוחה. למרטיבה דחוף — יום 43
- סטודנטים/ות פסיכיאטריים/ות לפרויקט ארצי וחוזי במחקר רפואי (0085) 232925
- 3 צעירים עם רצון טוב להצלחה כאנשי מכירות משכורת טובה עם אפשרות לרכב 248666 (0088)
- למשרד תיווך מבוסס דרוש סוכן מכירות תנאים טובים (0094) 816833
- לפרויקט פרסומי יוקרתי דרושים סוכנות כשרי שכנוע רציניים, הופעה נאה, הכנסה גבוהה (0096) 226230
- פרובינציה־דסק קראונטס רציני, תנאים טובים טל. 246111 (0098)
- למשרד עו"ד מזכירה, עבודה בתמלילים 13.00—08.00 (0138) 666110
- עבודות נקיון למוזיאון ישראל 06.00—14.00 (0139) 241202 סטכל
- למשרד עו"ד מזכירה כתבנית מעבד התמלילים אחה"צ (0141) 245061
- לעבודה מעניינת ורבגונית בבנצר דרוש בדחיפות 1. בעל כישורים כמו מנהל מבניקן/קוקבן חינוך לתי מערה. 2. מזכירה אחראית 618099 ,352973 (0146) בין 17.00—20.00

הכ: 1 מן הכולם

העיר צומת השרון
תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

● בית פרטי 100 מ"ר חצי דונם במ׳ כוכב צמוד פ"ת 03-9222865 005226213

● בשיכון חיבת לתמסור ■ 3 חדרים מיוחדת כל התוספות 03-843134 15234023א

● כניסה מיידית כל התוספות דירה בזכרון יעקב 06-399536 18123523א

● בקריית דוקוס קוטג' מסודרת + תוספת 03-298420 46,000-961187 06. 193105303

● בבאר-שבע מול האוניברסיטה 2/ 1 3 + ק"ב מצוינת להשקעה 052-84535 193524303

● למכירה/להשכרה בגינות שומרון 3 קרקע + חנר גדולה 052-451190 18182418א

● בבאר-שבע בבן-יהודה במרובעים 116 מ"ר 62,000 דולר 04-212170 202553103

● פרד. 4 משפחתה + סלמון דירה קומפלט ק"ד (בלי) 03-476460 03-472106 19458113א

דירות נופש

● בנבת למכירה 3 יחידות מרוהטת ומסודרת + נוף 03-9341990 20115630א

● חולמי בתים + מבנות רמת השרון - אחריב לקיץ 88 03-483481 20154030א

● בצולבו בפרוייקט נופש צאלים דירות 2"3 חדרים בבעלות מלאה כולל מיזוג אוויר ...

● למכירה במערב ראשון-לציון קוטג' חדש 7 חדרים 03-9644886 בערב. 154518303

● בגבעת-אונו דו-משפחתי פינתי 2/ 1 ,6 1/2 דונם 03-338565 בחול. 154548303

● בהרצליה, במוח-יעקב למכירה בית 2 + מגרש 400 052-84232 154700303

● דו משפחתי חלק בנוי + קרקע מקום שקט ברגר 58 מהדרותקוה 03-903254 לא בשבת 163438368א

● בהרצליה-פיתוח וילה מפוארת 500 מ"ר קרקע 250 מ"ר בנוי 270,000 דולר 052-555985 180114303

● בחולון למכירה קוטג' ממאור 315 מ"ר שטח בנוי 804945 181613303

● בטבריה בהזדמנות קוטג' בהר המגוחר + נוף 03-894663 03-846606 181637303

● בהוליסטוק (עודה) קוטג' חדש 6 חדרים, 3 מפלסים "סנטר" 03-351425 200125303

● בהרצליה למכירה קוטג' 9 חדרים מגרש 400 052-553069 20044330א

טובה לשם
רח׳ קהילת סלוניקי 7 ת"א
03-481387

בסביון להשכרה וילה מרוהטת, גן מטופח, 800.- מיידי

בקריית-אונו למכירה קוטג' מושקע, אפשרות הגדלה 138,000 דולר

בנוה-מגן למכירה קוטג' דו-מפלסי, מגרש 500 175,000.- דולר

ברעננה למכירה וילה מיוחדת, בנוי 290, מגרש ...

● למכירה בנוה-מגן בבאר-יעקב 2 שלדים + קיר משותף מרוקף עלקן + אפשרות לקלינקר/משרד 03-416407 03-445488 16374113א

● בכפר סבא בית דו קומתי (א) אזכות מגדל 052-444559 16484613א

● בשיכון דן קוטג' + סיכסלים + מי-אר + הכולה חלקית 03-494275 16554413ב

● בהוד-השרון בנוה-יהודר קוטג' חדש 180 מ"ר + חצי דונם 190,000 דולר 052-912184 16574613ב

● וילה מיוחדת על שטח של דונם אדמה, בהזדמנות בגן יבנה 74666-03-5561912 055 17253213ד

● וילה בכפר-סבא ביתר-פרטי מסודר + דונם אדמה 052-24646 17261713ד

● בתל-השומר קוטג' עמק יפתחת 7, שקט 03-659053 , 305,000.- 17304213א

● בשיכון-בבלי/צהלה קוטג' 1.5 דונם + בית יפה 03-9234005 18014013ב

● וילה 4 + 250 בקריית חרות בני ברק 03-707550 03-707067 60,000 18051413ד

● באלפי-מנשה קוטג' 3 (חכמה ל-6) + גג + מטבח 03-485935 20165213ב

● בהרצליה הצעירה וילה 505 אפשרות ל-2 קוטגים 052-354158 20254913ד

● בחולון יוקרתי 4 + גג + חדר + ציוד חיות לרציניים 03-806040 20380413ד

● בהרצליה פיתוח קוטג' 4 + 535 אדמה 300,000 דולר 052-359891 20411413ד

בתי כפר

● בשדה-שרה מחירי 1/2 4 ק"פ מיוחד 03-453194 03-483665 17025127א

● באזור יוקרתי, 5, מפוארת + גג, 400,000 דולר. ללא מתווכים 03-459216 20114227א

● בשכונת בבלי, 5 חדלים, ק"ק 108 מ"ר + מטבח 03-330303 : בחול 20122627ב

● 4 ברקנטי, מפוארת מיזוג ותוספה + מחסן + חניה 160,000 דולר 03-425483 15355830ב

למחירי החלטתי בזנו, 4 קד + 2 מרפסות, מסודרת, 03-814608 15482130ב

● ברמת-אביב ג, 3, 4, מרוהטת קיב משוקעת + תוספת 5120,000 03-421590 15494230ב

● בלמון, 5, עוקיות, ללא תיווך, נוף מרחיב 03-418715 20122713א

● 5 + גג במודאי + מיזוג, שרותים כפולים, 2 כניסות 03-452224 03055603ב

תיווך בורגשוב 37
03-296215

3, ברח׳ שלמה המלך, ק"ב, משר פנת, כחדשה 110,000

1/2 2, רח׳ דניאל בת"א, ע"ע הזית, 40,000

3 ברחוב בית"אל, דרום צפולת ק"ב 40,000 דולר

להשכרה 4 חדרים במכסקר. מרוהט חלקי. גם למעטים

להשכרה 2 בבורגשוב, ק"א יפה פית. מרוהטת, 350 דולר

● בבאות-אפקה 4 חדרים, ק"א ע"ע פינוי מגרש 03-481437 15173906א

● בתוח-אביבים/דירות 4 חדרים + מירב השכלולים, חלק בירגבוים ח׳ באייר 24 03-262894 03-259689 15465806ב

● 4 חדרים משופצת + חצר + מחסן בהזדמנות 03-660880 03-332357 00192306ב

● בבאות-אפקה בבגריאפרים 108 מ"ר קד (בלי) אויר + נוף + מטבח 03-490906 19345806ד

● בשיכון ל׳ דירה אחרונה לאיכלוס מייד. 5 חדרים ברחוב לוי אשכול 40 לפרטים: חברת "אביב" 03-7512203 16515210ב

● 4, בעמק-הברכה, ק"א משוקעת מטבח אמריקאי + מרפסות 03-256612 17533010ב

● בנוות אביבים דירות 4 חדרים + מירב השכלולים קבלן בירגבוים ח׳ באייר, 24 03-262894 03-259689 17553010ב

● 3 חדרים ליד הבימה ק"א + נוף

● 3 חדרים קד בכל + סלמון בבר תקוים 03-267768 15184906א

● בתל-כביר 3, + פ"א ק"ב + ארון קיר + חדי"ש 03-633424 16391106ב

● בירו-אליהו במרדכי 3 1/2 פינתית בבית סורי חו קומתי 04-253285 17461706ב

● שלושה חדרים + חצר + גג קרוב לים 03-332357 03-660880 18293206ב

● בנתר-יוסל 3 + ארונות מזגן + חדי"ש משופצת 03-396482 19595906ב

תיווך בית פלוס
טל׳: 03-286522

בהזדמנות קירותו ברחוב בילו 3 לחזית ק"ב + כיוונים

ברמת-גן 4 ק"ב או ק"ג + גג באזור יפהפה ושקט.

להשכרה 4 בזמנהוף גדולה ויפה באזור שקט ק"א ע.ע

להשכרה מבנה תעשייתי 600 מ"ר 2 קומות + מעלית.

להשכרה אפשרי למאוץ בדיזנגוף פינת "ירמיהו" בפרישמן ובמרחוב

● 3 חדרים ברח׳ טשרניחובסקי 13 ק"ב 75,000 03-397428 201220061

● למכירה דירה 3 ק"ב בחוד-יוסף בשעות הערב 03-483882 18045318ב

● ביפו, 1/2 3 מטבח אמריקאי + תוספת ק"ס + מעלית -835825 ● בבדרים בבניאים 3 ק"א כחדשה 43,000 03-320379 לא בשבת 18154410ב

● בקריית-שלום, 3 + מרפסות + חדי"ש, ק"ג ע"ע 03-5522136 834889-03 18202310א

● שאול-המלך במגדלי דור-חמישן בלב העיר רחוב אולימפט שקט, ק"ב חזית סידור ארכיטקטוני 4 כוונים אויר 03-247191 14564113ב

● בדרך-השלום 24, מספ׳ דמף. 3, מסודרת. ק"א 03-956297 14584213ב

● 1/2 3 , חזית, ליד ככר-דיזנגוף שקט מיידי 03-294703 16093813א

● במגן, 120 מ"ר + חניה מתאימה למגורים/משרד 03-226071 9.00-13.00 17224913ד

● מול חוף שרתון 3 ק"ג 85 מ"ר 5460834 (תיווך) 17273913א

פיוטום ליד בית

לא מכרת
לא שילמת!
קבלת מודעות
ללוח הארצי
באמצעות
כרטיסי אשראי
או באבן גבירול
66 ת"א
(ליד קולנוע גת)
טל 03-219149
03-218713
נשמח
להישמע

● בבבלי 1/2 3 יפהפיה + אמריקאי, מעלית: 03-235453 לא בשבת 20014713ד

● 3, מסודרת ק"ג ע"ע בנווה-אביבים 03-834432 20252313ד

● בקריית-שלום 1/2 3 ק.ק. + נוף מסודרת מיידי 052-546323 052-555732 20383413ד

● בסביבות ככר מלכי ישראל 3 חדרים גדולים, ק"ב מעלית 03-247833 לא בשבת 20391313ד

קבלנים מציעים

● ברחובות פנטהאוז 200 + 150 מרפסות שרו 280,000 03-476301 01442303א

● בבת ים פנטהאוז מפואר 250 מ"ר, כולל רחוץ, מרפסות ונוף מרהיב לים 03-5524167 02942103א

● דירות גג בבנות המסוחד בבמוצר סביון. חזית לצמן, מסירה אפריל 1989 138,000 דולר כולל מקום למוכן "אפריקה ישראל" להשקעה 03-650241 16061906ב

● בתל-אביב כפל בבקעתיים מרכזי השקט 4+1 + גג משוקעת, בהזדמנות 03-257601 17470406ב

● בראשל"צ פנטהאוז 7 מיוחד במערב 03-958116 בערבים 218929-03 18212410ב

● בחולון יוקרתי דירת גג מפוארת ק"ג לרציניים 03-854814 17161013ד

● לרציניים בלבד! בבת בגעך צנים פנטהאוז מיוחד בשטח כולל 350 מ"ר $215,000 03-908170 03-922945 17185213ב

● בבת ים 3 מרוחים + חדר + גג קד מעלית + סלמון $130,000 863556-03 17204513א

● ברעננה 5 + גג + חדר + מעלית ותוספות, יפהפה 052-453810 03-452744 20414513ד

● נקר שלוש בגלים דירות 3.5, 4 בנדר סטלר 54 פנת 6 קומות 2 בקומת. רד סטלר 25 5 קומות 1 בקומה 03-9233866 19191523ב

● ברמת-אביב למסירה מיידית דירות 5 חדרים ופנטהאוז 6 חדרים, "כרי" דיזנגוף 173 03-240128 16554830א

● דירות איכות 3, 4, 5, בבנייה, בשמאויה 60 ת"א, בכחור-השרון (גם לכסף משרד השיכון) 03-224602

תל אביב

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

גוש דן

פנחאה

דירות גן

לוח העיר

"לא מכרת
לא שלמת"
קבלת מודעות
לבעלי
כרטיסי אשראי
☎
290697
293648

● בהזדמנות בית-פטל במהדרתקוה 3 חדרים, מסודרת, שקטה 282330-03 19090513ב

● ביפו בנחליאל, 1/2 3 , מסודרת ומשופצת חזית יציב, מיידי! 37,000 03-383996 03-826774 19324913א

● בר"ג בשכ"ל 3 מרוחת ומפוארת + פינת קא החזית + מעלית (פינוי חצי שנה) 03-769479 19332913א

● בבבקעתיים נכוחה ושקטה, ק"א במקור 1/2 2 כיום 1/2 3 , יפהפיה 03-659053 19352413א

● בגבעת סביון חדשה 1/2 3 קד (בלי) חייבת למכור בבשרד 03-259849 בבית 03-833027 17190413ד

● בגבעתיים, בבצילסון. 3 ק"ג עורפית + מעלית 91,000 03-733068 בדר-לים בבעתיים בוחבים + פ"א מטבח + סלמון, מיידי 052-452328 19042313ב

איזור השרון

חולון ובת"ים

קונים זהב
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
טל 03-235924
ZAMLER

● ברמת הנשיא 3, קד 35,000 בקר 5517651 ובסב 236918 16584330ב

● בקרית שרת 3, חנית, מעלית מיידי 03-453866 03-805128 17173430ב

● ברמת-הנשיא 3 + חצי קד מסודרת חדי"ש, פלדלת 03-5527752 17211930א

● 3.5 בבבל בתים 3 חדרים קד + חדי"ש + פלדלת 03-582132 18050130ב

● בבתים 3 בחלים ק"ג כותים משוקעת 03-585824 03-581179 18061030ב

● 3 בקריית המצבה דרום מערב + חדי"ש + פלדלת 03-874684 19140230א

● בחולון 3 ק"א במודר"א חזית לדרום + סלמון 03-812191 19301730ב

● בבתים 3.5 מסופחת ומושקעת + חניה + חדי"ש + מטבח 03-870170

4 חדרים ויותר

● בבתים 1/2 3 ל-4 + חחוק + מעלית + גג מסודר מושקעת 100,000 03-860212 20232320א

● 4 חדרים גדולה בחולון + מטבח אמריקאי ק"א 03-5593480 20234120ב

● בגאות יהודית 5 שרותים כפולים (לא בשבת) 03-700857 20272620א

● בבתים, הנביאים פנטהאוז גדול, 4 + סלון גדול + פינת סלויזיה + רי חוס חלקי, 03-5512095

● בבתים בקרליבורג 2 + 1/2 ק"ב מידי חזית 03-868630 19081423א

● בבבל בבתים, 2.5 + חצי + פ"א + חדי"ש + ויטרינות 03-597647 19131423ב

● למכירה בבתים 2 חניות חדשות במגדלי בבתים 03-265294 20213723ד

● בחולון בפרכז 2, ק"א ע"ע + חניה + חדי"ש 03-858636 17172627א

● בבתים ליד הים 2 מיוחדת גדולה ובאוויר טוב 03-594396 15574630ב

● 1/2 2 גדולים קק בפרכז חולון מתאימה לכל החצב או למשרד 841086 16582930א

● בבתים מסודרת מיידי מעלית 03-5566726 15375830א

● בבתים, 3 מסודרת יפה חזית ק"ד, מרכזית 03-5515231 15510730ב

● בחולון, בפרכז, 3 גדולים, חדי"ש, מזגן 72000 03-857472 15545730א

● בבתים למכירה 3 + חדר ליד העירית + תוספת 03-5527603 16301130א

● בבתים 3 ק"ג (בלי) מטבח אמריקאי + חדי"ש 03-5519489 16404330א

● בבתים בקספסל 3.5 מסודרת + סלמון + חדי"ש ק"א 03-5529712 16585330א

מרפסות שוהב
מרפסות שיש
צפוי קירות
מדרגות
מרצפים בשיש טבעי!
רח׳ המרץ 9 קרית אריה פ"ת
טל: 03-9221663

هكذا من الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

● בבת־ים 1/2 2 בשדרות קב 3 כ"א 165922350א 03־589508 525000

● ברמת־השרון 25 קד סגנה אמריקאי • חו"ש משודרת 175604301 03־5517386

● בחולון בקרית־שרת 2 קד (בלי) 03־520345 חלר 27,000 181727362

● בבת־ים ליד הים 2 משודרות גדולות ובאזור טוב 03־594396 191425304

● בבת־ים בתיאל 2 גדולים • כ"א קד (בלי) 030328003 678526

● בבת־ים בשיכון 1/2 2 גדולים קב 3 כ"א 014307034 03־599501

● בחולון 1/2 2 • כ"א משודרת קד"א מיכוי ארוך 020744034 881312

● באזור 1/2 2 קב 3 כ"א הבטחה הלכית 020810034 3592341

● בבת־ים, 2 קומה מרשר • טלפון חדש מיידית 03־257315 202329033

● ברמת־השרון 2 חדרים קב • טלפון • חו"ש 03־808698 155405064

● בבת־ים 2 1/2 בשכונת, עורפית, קב בלי 37,000 03־288123 155948064

● בבת־ים 2 1/2 • 1/2, מסגנה אמריקאי, משודרת • חניה • חו"ש 000933063 03־551075

● בבת־ים 2 • 1 משקעת משודרת מסגנה אמריקאי • חו"ש 873965 001113063

● בבת־ים 2 • חצי • הבטחה, חלבי 44 דירה 13, 37,000 170265102

● בבת־ים באזור טוב 2 1/2 קד (בלי) • חו"ש 03־585366 174934102

● בבת־ים, בבלפור, 2.5 • חול משודרת, קב • מעלית 03־593405 182057104 03־867481

● בבת־ים 2 • חצי קד • מסגנה כפרי • חו"ש יפהפיה 03־872554 182639104

● בבת ים, 2 משודרות, קב (בלי) • מסגנה • חו"ש 03־592971 182801104

● בבת־ים במשקעת, 1/2 2 קד"א • חו"ש כביש 03־872298 03־594401

2—2.5 חדרים

● בשלב 2.5 גדולה • טלפון • חו"ש קד (בלי) 03־9664870 080549202

● ברחובה בששית, 2, בסביבת שקטה, משקעת III • אפשרות בניה 193934234 08־413568

נתניה

● בנתניה, מרכזי ושקט, קרוב לים, 4 קד"א • מעלית, 95,000 03־659053 182154104

4 חדרים ויותר

● בנתניה לבבית 4 חדרים משודרות באצת שקד 053־52833 201614273

● שאול המלך דירה ליד הים חדשה מוגנים שתי אמבטיות חניה 332563 203346803א 053־617901 053

● 5 חדרים גדולה קרוב לים 120,000 182837064 053־28416

● בנתניה 4 משאירות מרוחנות בזבוטינסקי 140 מ"ר 053־615020 163609104

3—3.5 חדרים

● בנאות שקד 3 קד • מעלית • ש"ב • חו"ש מערב 03־9230564 182824234

● בנאות־גולדה • 3 • כ"א • ריהוט מלא 40,000 03־9230596 218173 170217304 03

● בנתניה 3 בזבוטינסקי מרוחנות קד • טלפון • מזגן 053־615020 163543104

כדאי לראות!!! בנתניה 3 קב מיידי 171114137 03־774829 בערב

● בנאות־שקד 3 קד, משקעת, סדר תיבי כמולים, מעלית, 03־267562

● לשכרה 3 חדרים, משודרת, בקרית אונו 03־717870 153309064

● בכפר־סבא בשכונה דירת 4 גדולה לשנה טלפון 052־455461 153728064

● דירת חדר עליית שקטה • מזגן קא דיזנגוף/בגל 03־451074 153822064

● בהרצליה כ"ש 3 1/2 חדרים אשדיי 03־705111 03־632405 153915064 מיידי.

● בלנט 1/2 2 קד מעלית טלפון, רו"ח החל מ־1/11/87 10 חודשים

● לשכרה בשותפות קוטג' בקריית קריניצי 011834034 03־351164

● בחולון תמבבי דירת חדרון + טלפון ב־150 (ללא מסגנה) 220346־ 030039031 03

● בניא דירת חדר מרוחנות לאשה מבוגרת ושקטה 03־381521 154208064

● 3 ענק בגולה טלפון חניה בשודרות גדראו אחרים, ושבת 052־551324 175233063 03־625831 בבקר

● 3, קב מרוחנות קומפלט, חו"ש • טלפון 03־723902 03־721713 175150063

● מעוניינת להכנס כשותפה שניה שלישית בדירת סטודנטים/ קיבוצניקים בגמן ת"א אזור הבימה, בכיכר רמת אביב. לבקש את לאה בטלפון 03־254227 עבודה 175451102

● דרושה שותפה שלישית לדירת 3 חדרים • טלפון • חו"ש מרוחת קרוב לים. 130 דולר. טל. 659913 192924131 מיום א'

● אודי 80 1980 1600 אוטומטי • מזגן 03802154 001108064

● 80 ג'יאלאקס 1980 כחושה 418679 474234 שיר 14,500 002711064

● אאודי 80, סטאל 1982 בעבודה 03־650188 03־654358 002956063

● מ"ג אל 74 אודי 100 הגה כח • מזגן 173142061 03־398620

● 80, 1985 1300 משכת שלישית + רדיוטייפ 002347064 03־741862

● 80, 1300 84, ט.כ 20,000 מיטלל

● מסוד 1986 למכירה/החלפה בולגה 03־3960471 03־434284 לא בשבת 173106304

● המומחים לטסטים ומורשה בדיקת כללית חינבם ולמקנינים 12% הנחה 03־768011/2 025313033

● מסוד 1300 אוטומטית 82 62,000 קים שניה 03־314363 195813063

● מריגה 1978 אורגינלית במצב טוב לא בשבת 03־490689 202752102

● מוריס 1300 1973 9 חודשים, טסט 2000 03־300032 151653130

● קאוס 1986 1300 אוטומטית ג'י.אל.אס • אזעקה 16,000 392763־ 174750067 03

● אסקורט 84 + מזגן ממירות בבקר 03־287954 בערב 03־330623 184008064

● אסקורט 1983 1300/5 אוטומטית ראשונה 03־824878 עבודה 190336067

● אסקורט, 1986, 1300 קומה, ראשונה, כחושה, בהזדמנות 193343067 03־9227444

● אסקורט 81 1300 • סכני־ מעלה

ביקוש דירות

דירות בדמ"פ

● בפרגו חולון בנמי מכתה דירת חדר קב 204452202 03־805726

● 4 חדרים קב במרכז ים בדמ"פ בהזדמנות 182148233 03־829424

● בקונגרס 3 מרוחות קב חזית, 4 כחול 03־381798 אויר 171954274

● בדמ"פ בבמעניים 2 חדרים גדולים קיט • חול 190434271 03־319443

● 3 ק"א • טלפון מסגנה אמריקאי יפהפיה 230006 263987 145150304

● 3 חדרים בבקריית קריות, קב, משודרת 03־291962 חלר 50,000 153532304

● יפהפיה 2 חדרים גדולים במאליק מרכז רמתגן 03־720087 180636304

● דירת 2 • גג קטן • מזג 90 8,000 רח' עמק יזרעאל 03־450194 191202304

● בחולון דירת חדר וחדר־קומתית • חדר פרטית 587452 204302132

● מכונית ספורט טריומף ספידמייר • טסט, מעולה 03־925871 180343303

● ווקסהל ולבר 343 0 אוטומטי ודר־ 82־ 1124 03־286343 200923302

● מפרסית מבטחות אופל ואלקטראין עטוקה במגן סקו פורד פרנקט פורד אגנלקה פוסט 600 03־614802 19,000 011249034

קירוריות השרון בע"מ
מיזוג אוויר לרכב
תיקונים והתקנות
רח' יוחנן הסנדלר 3
אזור התעשייה
המזרחי כפר־סבא

● ארגן 515 • מחשב • מכסחת דשא • מיכש שיער 052־557220 025702033

● מאתמטת מסחריות ופרטיות מכל הדגמים באשראי עד 60 חודש 175153103 03־811073

אאודי

● אאודי 100, 1975, 1800, אוטומטי־טית, טלפון 052־63210 052־65457 202855201

מכוניות

● אאודי 1600, 1983, מטעותיות מסוכות • מזגן ומעדכת שמורות 000054064

● מסור 1300 אש 1983, ראשונה, פרטי 70,000 03־440528 170740274

● קורס 1300, 1983, 5 דלתות, 50,000 קים 052־570667 201905104

ב.מ.וו.

● 318, 1979, אוטומטית • מזגן, במצב מצוין 03־267837 03־253718 061558204

● 316, 83 מעולת, מזגן • תוספות 053־344113 קים 82,000 203069201

● 316/2, 1982, רביל, 70,000 טסט • תוספות, מחירון 03־427134 154008233

● 83/316 דגם * ינון, 90,000 קים 1800 • תוספות 08־222699

● וולסואגן 1971 • טסט, אוטומטית • מזגן • הגה כח 053־698553 180231134

● 345 ג'יאל 1981 90,000 פרוח מהמחירון 03־834740 02־813304 182315234

● 343, 1977, שנות, טסט לשנה 03־877629 ובבית 03־390310 183918234

● 345 1982 + טסט לשנת, ראשונה מבריקה 052־545749 170845274

● 244 1975 2000 מזג חדש + כח משודרת 03־274155 155047304

● 244 ג'יאלאי, 1982, ראשונה קים 100,000 משודרת 5518379 163118302

● 77,244, מזגן, אוטומט, מעבודה 03־813362 בבית 03־836835 164557302

● לרצינים בלבד!!! מרצדס 1970 פרטית ממשיכת בהזדמנות!!! 321493־ 172934302 03

● מרצדס 200 כל התוספות 86 יד ראשונה 067/90070 203328034

● 200 86 ראשונה כל התוספות אפשרות החלפה 04־729003 עבודה 04־241034 בבית 154220062

● 280 אס, 1979, ראשונה + תוספות 03־444796 קים 100,000 001712063

● די 406, משודרי 4 מסור שמור, מודל 81 במצב טוב 03־5321195 304798־ 001640063 03

● מרצדס 280 אס.סי, כל התוספות מראשונה 1981־1984 03־5466008 002910063 03־5466337

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03־38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

● פנטיסאק לסאנט 1978 מבריקה 03־416779 קים שניה 65,000 182242304

● שברולט מנגה קסטים 1978 מול אוטוסט 053־339423 053־25774 192856302

● שברולט סטייטן 1981 65,000 קים • מזגן • כח 052־570041 193030303

● פורד 71 תשמלית אוטומטית מעולה • טסט 94,000 03־357365 201754303

מודעה באחריות
לא מכרת
לא שילמת
רק בלוח העיר
379־379
★ ובנוסף לכך 2
סופי שבוע זוגיים
יוגרלו בין
המפרסמים כל
שבוע בטל' זה

● פורד פירמונט 1979 מיוחדת!!! חשמלית (6) מבריקה!!! 052־557210 202307384 052־551026

● שברולט שבט 1600, 1979 שמורה + תוספות יפהפיה 03־293077 028905033

● אולדסמוביל קטלס סלון 1978 אוטו־מטל • טסט • מזגן, כחושה 03־9612455 03־377916 201730302

● פלימאוט סוף 78 יבוא אישי במצב מעולה 03־267662 03־810937 202946034 03־721034

● סובארו דיאל 79 במצב מעולה + תוספות 191012272 03־303957

● עקב נסיעה!!! 700 83, שנים, 28,000 מעולה!!! 03־240086 164405304

● מונית מרצדס 84 4 מקומות • מזגן וכל התוספות • מספר ירוק 8 חו־דשים שכירות 03־916432 180214302

● פרטנט 1300, 1985 • מזגן • רדיו־טייפ, ראשונה 03־377116 847730־ 191436132 03

● שכוד 1000, 86 אוטומטית 15000 קים ראשונה כחושה לא בשבת 03־801871 200021137

פרייד 84 30,000 קים ראשונה מבריקה + רדיוטייפ 052־452135 201406137

וולוו

● 244 79 ג'יאל אוטומטי + מזגן מבריקה • מערכת 03־842276 163815233

מרצפות
קוורלה
סלע־שיש ריצוף בשיש טבעי
מבצע מחיר 30×30
ניסן 64 אזור התעשיה פ"ת טל. 03־9244820

● בכפר־סבא בית 4/4 חדרים 5 • טלפון בבירכו 052־440038 201913304

● בהרצליה בהמלך־שלמה 3 • טלפון קב, סינרים 052־575048 201116301 052־81427

● דירת 1/2 2 חדרים מרוהטת • טלפון בכפר־קאסם בחולון 801585־ 202101034 03

● 3 בקרית שרת קד קד • טלפון • חו"ש בערב 063־95419 202126034

● ברחובות 3, 115 מ"ר, קים, כניסה נפרדת 08־459080 162934064

● במערב 1/2 3 גדולה משקעת קב בלי • חניה 03־990450 173044137

● ברמת־גן־אלעזר 3 • חו"ש • פלדלת אפשרות בניה 9611927 180011132

● בראשלצ 3 קא ע"ע • חו"ש מאבר חניה 03־952442 194309134

● בראשלצ במערב 3 קב (בלי) ראשון מיס 03־803586 203740134

هكذا من الإعلانات

קבלת מודעות
ללוח העיר
מ־8.00 - 20.00
פרסום פון
אשראי מיוחד !!!
03־738707 ,03־735588/9

● 5 $ 1100 81 5 דלתות אחרי אוברול 03/625517 אחה"צ 151300132

● 4 1979 אוברול 4,000 ש"ח 03־332144 03־418308 154039134

● 18, 1983 • מזגן + רדיוטייפ 37,500 מצויינת 03־240623 03־414144 154741134

● 5, 1982 1100/5, מטלית 60,000 ק"מ 256727 ,9־16.00 772070 155530134

● 11 ספורטינג 1987 מטלי כחושה מחירון 03־948241 03־9643717 181123303

● 3/5 1983 שנקה 60,000 ק"מ מצויינת 03־833446 188807304

● 5 1250 87 ראשונה אחזקה מצוינת כחושה 03־9340666 193320303

● 9, 1400 83, אוטומט, יד ראשונה, מוכנת 48,000 03־831362 025929033

המשך ת"א גוש דן והשרון

● 1300 אוטומטית 1986 ראשונה + טסט • מזגן, מחירון 03־745732 154013303

● 700 1983 30,000 ק"מ מצויינת ראשונה מחירון 7518214 154045303

● 1300 86 מירוח חדשה 03־999989 03־999013 154900304

● 1300, 1981 אחרי אוברול • טסט מכיררס מצב מצוין 03־5412886 164553132

● 1300 1983 שמורה מירוח ראשונה 46,000 03־590630 165035134

● 1300 82 מצב מצויין • מזגן מחירון 03־484613 03־737684 165443132

מספר טלפון חדש
לקבלת מודעות
בלוח העיר / צומת השרון
052־910546
"פביאן"

פיז'ו

רנו

פורד

פיאט

פולקסוואגן

סיטרואן

● ג'יאס.אי. 84 30,000 ק"מ בכביש מכסטראר 85 03־950861 003938213

● ג'יאס. 73, שמורה + טסט ל־10 חודשים 03־5562547 203213203

סוזוקי

סוסיטא

סיאט

סימקה־קרייזלר

● פורה ג'י.אל. 85 • טסט, מחירון, מעבודה: 03־345046 ,03־347910 164754134

● איבזה 86 ראשונה 24,500 ק"מ + טייפ 03־311631 065־42623 164946134

● פורה ראשונה 1984 + טסט לשנה 30,000 ק"מ 052־556255 165547134

● רונדה ג'י אל אקס 1984 ראשונה 27,000 ק"מ + אחזקה 03־910610 202713133

"אילן"
טכנאי נוף
(עוזב קיבוץ)
מתכנן ומבצע
גינות, גגות
הידרופוניקה
מערכי השקייה
מתקדמות
טל' 203082 בערב

● אסקורט 1975 1100 4 דלתות לא בשבת 052־450936 200729273

● בהזדמנות מירוח פורד קורטינה ראשונה + טסט 1982 03־858629 163613384

● סיירה גיאה 2000 83, אוטומט, הגה כוח, מזגן, הכל חשמלי 140619 04 164220303

● פסטה 1100 ג'ל. 1981 70,000 מצויינת 11,000 03־584056 164251383

החלטת
לקנות
פורד!!!
סיירה
אסקורט
סקורפיו
כל הדגמים שנת 88
ביבוא אישי
עד 24 תשלומים
תקבל את הרכב תוך
4־6 שבועות*
052.441516
052־444071
052־913830
* עד גמר המלאי
הזמנות עד ה־21/8

● אסקורט 1975/4 מצויינת + מחזות מבנק + טסט 03־394801 170458303

● פיאסטה 79, 957, מכני מצויין טסט לשנה 03־347243 171606303

● פיאסטה 1100 טי 1986 9800 ק"מ מצויינת 722922 172742304

● קורטינה 1970 מכני טוב מאוד + טסט 03־774289 173042304

● קי' 70 מצב מכני טובה 1972 052־20696 201231034

● חיפושית 1302, 1972 77,000 שמורה במצב מעולה 03־844246 201522033

● בהזדמנות חיפושית 1974 שמורה מנוע 1300 052־915740 201756033

● גולף אס 80 1300/5 מטלי מצויינת 03־5592685 202812034

● פאסאט 1977 1400 3 דלתות אוטומטי + מזגן 03־252653 202922034

● חיפושית 1973 מנוע 1200 03־625329 203650033

● גולף 76 1400 אוטומט אחרי אוברול (39,000) מכני מצויין (בהערב) 03־613465 03־242244 מכני 4313 000352064

● מיבוא גולף 86 + שיפורים. ראשונה 057־922091 001153064

● גולף 1100/5 82 (צבעוני) מצויינת טסט+ 03־5592411 163823063

● שירוקו 1600, 28, יד ראשונה, מצויינת לרציניים 03־7526173 002443064

● אודי 1100 55 אוטו 84 מצויינת ראשונה 03־235876 004111064

● חיפושית, 1200, מודל 73 + רדיו־טייפ 03־760513 000049064

● גולף, 1300 ,1985 מיטלי, ראשונה טסט שמורה 03־318606 001453064

● גולף 82 ג'י.אל. - מנוע 1400 - ראשונה - 57,000 ק"מ - יבוא אישי מטען גג - במצב מצויין - לרציניים בלבד!!! 03־296265 174853064

● גולף 81, טסט 6 רדיו, מצב מצויין, שמורה 052־574024 180134063

● בהזדמנות עקב נסיעה חיפושית 73 + אוברול כחושה 03־9643712 181814064

● חיפושית 1973 1303 אמריקאית קרשלקשית שמורה 03־351349 182412063

● חיפושית 73 1303 + טסט ביתי 03־7513304 עבודה: 03־9610486 184047064

● חיפושית 1970, מנוע מחודש, רדיו־טייפ, טסט יפני 324337 201835064

● חיפושית תלוי אוטומט, 1972 + טסט לא בשבת 052־448376 202044064

● בהזדמנות 1300, 1964 12 חלס + רדיו 052־94992

מחירון המכוניות

בעריכת מגזין אוטו

דגם	86		85		84		83		82		81		80		79	
	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ	מחיר שוק	מחיר מומלץ
קטנות																
אוסוביאנקי	15	18.4	13.5	13.7	11.5	12.5	10.5	11	9.4	10	8.1	9	6.6	8	5.9	7
פולקסווגן פולו	22.1	23.7	20.3	20.5	17.3	18.6	15.7	17	13.6	14.7	12	11.8	10.2	10.3	8.2	9
פורד פיאסטה	18.8	20.5	17	18.1	16.5	16	13.5	14	12	12.2	10.5	11.1	9.5	9.6	8	8.2
פיאט 127	–	–	13.5	15.1	12.5	13.6	11.5	12	10.5	10.8	9	9.7	8	8.7	6.5	7.3
פיאט פנדה	–	–	–	–	9.8	14	8.9	12.4	8.2	11	–	–	–	–	–	–
פיאט אונו 55	18.7	21.5	16.6	19.5	14.3	17.5	13.2	16.7	–	–	–	–	–	–	–	–
פיאט אונו 70	20.1	22.7	18.2	20.1	15.6	18.6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פיז'ו 104	–	–	–	–	12.6	15	11.5	13.6	9.5	12.3	8	10.5	6.8	9.4	5.8	8
פיז'ו 205 1.1	20.4	23.8	17.7	20.4	16.1	19	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 4	–	–	13.1	16.1	10.9	13.5	9.8	11.5	8.8	9.8	7.8	8.3	6.7	7.1	6.1	6.4
רנו 5 1.1	19.1	22.7	16.1	18.1	13.1	16.3	12.1	14.5	10.9	12.3	9.5	11	8.2	10	7.4	8.3
קומפקטיות																
אופל קדט 1.3	28.5	30	24.5	27.5	20.5	21.6	18	19.5	16.5	16.7	13	14.6	11.5	13	8.5	7.6
אלפא־סוד 1.2	–	–	–	–	–	–	15.1	17.8	13	16.2	10.1	14.6	8.5	13	7.1	10.3
סיאט רונדה 1.2	18	18.9	17	15.7	15	11.9	13.4	9.7	–	–	–	–	–	–	–	–
סיטרואן דיאן	16.2	18.3	14.1	16	12.4	14	11.3	12.4	9.8	11.3	7.3	9.7	6.3	8.1	3.8	6.5
סיטרואן GSA	–	–	20.3	21.6	18.3	19.4	16.3	17.3	13.3	15.1	10.8	13.5	7.6	11.3	6.4	9.7
סימקה 1100	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.1	7.6	6.3	6	4.6	4.9
פולקסווגן חיפושית	–	–	22.1	19.5	20.1	17.3	17.6	14.6	15.7	12.4	13.6	10.8	11.7	9.7	10.1	8.6
פולקסווגן גולף 1.3	30.5	32.4	24	28	21	25	19	20	18.1	17.3	16.1	16.2	13.9	14.6	11.3	13
פולקסווגן גולף 1.6	35	39	32	34	28	29.5	25	23.8	21.1	20.5	17.3	18.4	16.2	16.2	14.1	14.6
פורד אסקורט 1.3	23.3	20.5	21.3	18.4	18.6	21.6	17.6	18.4	16.6	15.7	14.6	13.5	9.2	8.7	8.2	7.6
פיאט 128	–	–	–	–	–	–	–	–	9	12	7.8	10.3	6.8	9.2	5.9	8.1
פיאט 124	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	8.9	10	7.9	9	6.7	8
פיאט ריטמו 60	21.5	21.6	18	19	16	15.1	14	13.4	13	12.4	11.5	11.2	9	10	7.3	9
רנו 12 1.3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9.8	10.8	8.8	9.7
רנו 14	–	–	–	–	–	–	13.8	17.3	11.3	14.6	9.3	12.4	7.3	10.8	8.3	9.7
רנו 11 1.1	23	21.6	18.7	18.4	16.1	15.6	13.3	13	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 11 1.4	32.9	24.8	27.6	20.5	22.4	17.8	18.6	15.1	–	–	–	–	–	–	–	–
משפחתיות																
אודי 80 1.3	33.5	31	30.5	27.5	26.4	24.3	24	21.6	20	19.5	17.5	17.3	13.5	15.5	11	14
אודי 80 1.6	41.2	36.7	37	32	34	28	27.5	24.8	23.3	22.1	20.5	20	16.5	17.8	13	16.2
אופל אסקונה 1.3S	29.8	31.3	27.8	27	25	23.8	22.1	20.5	19.8	17.8	–	–	–	–	–	–
אופל אסקונה 1.6	41.7	35.6	39.1	30.2	31.1	26.5	27.7	23.2	21.1	20	18.2	12	15.7	10.8	12.2	9.2
ב.מ.וו 316	45	45	41	39	37	35.6	34	33	24.8	27	21.2	23.2	17.4	20.5	15.3	17.2
ב.מ.וו 318i	50.8	56	46.2	48.6	43.1	43.2	38.9	36.7	26.9	29	24.4	24	21.2	21	17.3	17.8
דייהטסו שארמאנט 1.3	26	21.6	21.5	18.7	19	16.1	16.5	13.5	15.5	12	–	–	–	–	–	–
סובארו 1.3 (4:.)	25	24	22.4	21.5	17.5	17	15.7	15	14.7	13	13.5	10.8	12	9.7	8.3	8.1
סובארו 1.6	26.7	27	25	24	22.5	19	19.6	16.7	16.6	14.6	14.1	11.8	12.1	10.8	10.1	8.6
סיטרואן BX16	32	34.5	30	31	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פולקסווגן ג'טה 1.3	32	32.5	26	28	23	24.8	19.5	20	17	17.3	16	16.2	12.5	14.6	–	–
פולקסווגן פאסאט 1.6	35.7	35.5	31.6	30.8	26.9	26.5	23.4	23.2	20.4	19.8	17.1	18.4	14.8	16.7	11.3	15
פורד קורטינה	–	–	–	–	–	–	–	–	16.3	12.3	14.1	11.3	12.1	10.2	9.3	9.4
פורד סיירה 1.6	33.5	29.7	31.5	26	27.5	22.7	24.2	19.5	–	–	–	–	–	–	–	–
פורד סיירה 1.8	43.5	42	40	37	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
פיאט 131 1.3	–	–	–	–	17.1	20.5	15.4	16.7	13.1	14	11.4	12.3	10.3	11.3	7.8	9.7
פיז'ו 305 1.3	24.7	28	21.7	24.3	18	21	15	17.8	13	15	11	13.5	9.8	11.8	8.5	10.8
פיז'ו 306 1.6	34.5	35.5	30.1	31.3	28	27	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.1	21.5	19.5	18.5	16.2	15.8	13.5	13.5	10.8	12	9.2	–	–	–	–	–	–
רנו 9 1.4	27.3	22.7	25.3	19	21.2	15.7	17.4	14	14.4	12.5	–	–	–	–	–	–
רנו 16 TX	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5.3	11.5
רנו 18 1.4	–	–	–	–	23	17.5	18	15	14	13.5	11	11.5	9	9.7	7.9	8.6
רנו 18 1.6	–	–	29	25	26.5	20.5	24	17.3	20	15.2	15.5	12.5	12.5	11.5	11	9.7
סאלון																
אודי 100 1.6	–	–	–	–	–	–	–	–	20.1	16.4	18.5	14.6	15.5	13	11.2	11.5
אודי 100 1.8	65	65	53	58	47	52	40	44	–	–	–	–	–	–	–	–
אודי 100 2.2	100	100	85	88	70	73	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
אופל רקורד 1.8	38.9	36	33.2	29	26.6	22.5	21.7	18	20.1	15.5	15.2	13.6	12.6	12.1	10.8	10.6
אלפטא 1.6	–	–	–	–	26.5	28	21.5	24.5	16	20.5	12.3	17.8	10.9	15.7	8.2	13.5
ב.מ.וו 518	54	57	48	49	41	42.5	36	33.5	31	28	26	22	21	19	18	16.2
ב.מ.וו 728i	110	130	93.4	110	84.4	93	63.3	77	51.1	66	45.6	53	39.5	42	29.7	33
וולבו 240 1.8	46	44	43.1	38.5	37	32.5	31	28.5	27.9	25	23.7	21	21	17.6	18.9	15.4
וולבו 240 2.0	71.5	66	62.5	58	54	51	44	44	37	37.5	31.4	33	26.3	27.5	23	24.2
וולבו 760	126	126	105	102	84	86	70	70	–	–	–	–	–	–	–	–
מרצדס 190E	109	107	96	90	84	76	67	65	–	–	–	–	–	–	–	–
מרצדס 200	114	112	96	95	84	72	66	62	53	50	41	40	36.7	35	32.2	31
מרצדס 280S	153	165	140	138	130	115	117	100	107	84	86	63	70	55	58	45
פיאט 132	–	–	–	–	26	21.5	23	18.4	18.7	15	14.4	13	9.4	10.8	8.4	8.7
פיז'ו 504 1.8	40.5	36.5	37	30	32	25	25.5	21	22.8	18.5	19.2	15.5	15.7	13.2	12.2	11.6
פיז'ו 505 1.8	46.5	47.5	41.5	40.5	35.5	32.5	28.5	27.5	23.5	23.5	20.5	20	17.1	17	–	–
פיז'ו 505 2.0	62.5	64	55.5	56	51	48.5	40.5	42.5	33	36.5	28.5	31	22.5	26.5	–	–

כסף צריך לחוץ בעסק
לא בכביש
בוא למשרדינו, בחר בתכנית
המתאימה לעסקך וסע בשלום.

שרז
החברה שלך לגיוס רכב
חיפה, דרך העצמאות 104, טל: 520451 ,04-522588
תל־אביב, דיזנגוף סנטר, טל: 287072 ,03-286855
חדרה, הרברט סמואל 58, טל. 06-324756
נתניה, סמילנסקי 21, טל. 053-618749
R.Z. 31

אנו יכולים לסייע לך להגשים
חלום - החלפת המכונית
הישנה בחדשה יותר או
הוספת מכונית שניה למשפחה.
נסיעה טובה.

هكذا من الأصل

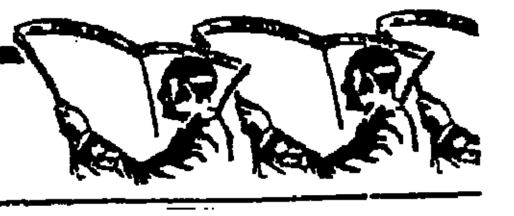

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

- 18, אוטוביאנקי 1983 + מזגן קי"מ שנה 80,000 03-403424 204626137ד
- פיאט ג'י"ת 1987 דיזל נוסעים, פרטית 03-752727 201236033ב
- רנו פרימיק במות 1987 בבית 053-87459 ובעבודה 053-83488 001748063ב
- פיג'ו ב'י"ת מטעני סטר, 1984 דיזל במצב טוב 03-384798 001915063ב
- פייאט פרטיים 77 מכר-מעולה, ברסיה, מחירון 08-237541 003312068א

מנודים

- סנדר טלבוט 1981 + ארגז 6000 ש"ח בעבודה 03-946051 011646712ב
- סנדר שובארד 1979, טסט לשנה 03-454131 202635201
- סנדר פג'ו 404 1977 053-333031 בעבודה לשנה, 053-645404 בערב 154404232
- סימקה 80 + ארגז סגור + טסט 03-778330 170653238א
- סנדר רוס כרמל 1980 מצב מצוין + טסט 052-448333 183600231
- סנדר סובארו 700 + ארגז, 1983 במצב מצוין 03-664355 184155238א
- סנדר פג'ו 404 86 יד ראשונה 08-940523 08-940540 192135238א
- סוברו סנדר, 1400, 1982, במצב מעולה 08-362703 08-362181 194834232ב
- סובארו 1979 מיכאני מצוין + טסט 03-264945 ובבית 03-333563 201233283
- סנדר שובארו 600 1981 + טסט והוספות 03-611904 201112271
- פג'ו 504 1982 הובלה בקירור + רדיו טייפ 883966 661096 155014308א
- פיג'ו 504 1983 כחושה פרטי ראשונה 03-573288 052-572888 163035302ב
- רנו 4, 86, תלונות וספסלים ראשונה, 28,500 03-494469 164433302ב
- פיוריו 1983 תלונות + ספסלים, מכני מצוין 03-5463082 701781- 04 164714302ב

דרושים/ות

- מכירה סובבת לעבודה מיידית (רצוי נסיון בשעבר המלייס) תנאים טובים לפוטנציאל "זהבגור" 282257 184640062ב
- מכירה מבוטח לניהול משרד בי"סוח בתל-אביב במשרה: 03-612531 201820061
- 700 ויותר בעבודה קלה בבייק בשעותיך הפנויות 052-916552 174703102ב
- בנמן גיאב מכירות יחסי ציבור אחראית והתגבת אנשים (העבודה במשרה) 03-5461843 03-496152 201613132ב
- לסטודיו למחול ברמת השרון מכירה לאחר צ' וערב, מהאיזור 03-292731-2 203821132

סוכנים/ות

- דרוש סוכן לבגדי ספורט וטרנינג ברמה גבוהה + המלצות לקביעת מועד ראיון להתקשר 03-5053791 203315202ב
- לחברת מתקני הגנה יבוא דרושים סוכנים בעלי רכב 03-827155 145823308א

גזירה ותפירה

חשמל/ אלקטרוניקה

הדרכות

יהלומים

שרברבים/ אינסטלטורים

טכנאים

דפוס

רפואת שיניים

ספרים/ות

מזכירות

עובדי משק

אחיות

חרטים/מסגרים

- מסגר/רתך " צנרת, אוטוגן, חשמל, פח' ו"ע ידע בקריאת שרטוט אחריות + הסעות ותנאי שכר סובים "זהב" בגור" 296846 183519062ב

בתי־ספר לנהיגה

- סובארו 1300 1986 שנה פרטי 28,000 ק"מ 03-9327651 203227062ב

הצעות עבודה

- לרשת ארצית מציע מבמרים לשווק תוכנית החסכון שכר 2,000 ש"ח לכל חלקי הארץ 052-391966
- לניהול מכבש מזגן בקיץ נעירית נתך + רכב 02-232925
- סבתות המוסלאק המסלאי רכב מוססאי לבוריסטות שעברים כלליים 052-916724 052-942379

- כטאלי 125, 1981 051-32643 לבקש את עמרי/שאיל 202803131ב
- קוואסאקי 400, 1976 + טסט לשנה 2,800 ש"ח 052-910392 203339138א
- וספה 125 אוטומטית 86' יד שניה מצויינת 052-373501 204011131ב
- ביו.אס.אי 350 1964 + טיפוח כללי כחדש 052-31987 057-996771 204234131ב

- לאוח 350 81/86 מצב מצוין קרי"לוטוראלי 052-87490 193718302ב
- פיאט " סי 1983 מכני מעולה 03-287383 בערב ארי 201158301ב
- ספרינט שמורה 03-9369258 201406308א
- מנסיק אינרו 50 סוף 1986, מצב טוב 03-383367 202200308א
- צונדפ 1000 1986 ק"מ + תוספות 03-874030 03-878204 בערב 025808033
- סוסוט פוק 83 850 ש"ח טלפון 862661 מצויינת 026903031
- במוו ר 100.אס, 1979 + תוספות במצב חדש 052-441630 912106 020350038א
- דוכף עקב נסיעה וספה בבמצב מצוין בהזדמנות 03-296473 020543031
- הונדה 550 סי.בי, 79 במצב מצוין + שיפורים 052-917207 042251033ב

סוכנויות

בית האופנועים הגדול בישראל

- מוכרז מספר מצומצם של אופנועי זקס "קרוס" לגמלאי 16 21 רוכבים) במבצע – 3,440 ש"ח.
- דוקפי במבצע – 350 סמ"ק "אלה רנסחי" 4 פעימות לכביש ושטח אידיאלי לטיולים 11,800 ש"ח בלבד.
- "אלה-אורח" 650-350 אופנועי כביש/ספורט, בינוניים מהמסחמבים הקמיה חסוכה ביותר (לפי מבחן דרכים "אוסר" ו"סורבו" (2/87) החל מ-13,200 ש"ח.

קונים – מחליפים – מעמידים למכירה אופנועים וקטנועים וסילומים חודשים ויד שניה עד 20 תשלומים!

"בית דינמית"
03-372890, 03-383151
(פתוח גם בשבת)

- מריומי 350 1966 במצב מצוין + טסט לא בשבת 03-304227 200620803ב
- בהזדמנות פרימן קוסמכר 1975 יפהפה 03-774690 201213038א
- למשוגעים שואקי 1100 1967 אטף + תוספות 03-9369167 אחרי"צ 201543033ב
- ביואסאר, 60 600 מיכני מעולים בשיפור שבת 03-425977

- טרנספורטר 2000 מסחרית 1983 + מזגן קירור ביים 03-334017 202718308א
- קטש דוקסו דיזל יד ראשונה פרטי 1986 053-666497 012006038א
- פולסוואגן גולף, מצב חדש, סוף 83, ראשונה 392087 020941032ב
- למכירה מרצדס 508 ארגז סגור 83 טסט לשנה מזגן מצוין 21846/ 067 067/20122 לא בשבת 203249038א

לידיעת המפרסמים בלוח העיר

מודעה באחריות

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס אזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 15.00-08.00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261

- ברשון־לציון, דרושה מטפלת ל-2 ילדים בגיל בית ספר 5 ימים 12.00-16.30 עבודה 03-618415 בית 08-472996 194205302ב
- בפתח־תקוה עזרה לנקה קל במשק בית 03-918701 40 195253302ב
- מטפלת לשעות הצהריים ל-2 בנות בהרצליה 052-82159 052-81172 200018308א
- מטפלת מבוגרת ומנוסה מקצועית לקבל לטפל בבינוק ברשון־לציון 495150 085833202ב
- דרושות שרות־מטפלות־ילדים / קשישים בתנאים טובים, "זהבגור" למשפחתי 03-5462805-6 203346202ב
- משרה מלאה באזור צהלה מקיף + טיפוח + מטבחים + בשול 483583- 03 203927202ב
- רתכים/כרסמים מאזור המרכז שכר גבוה לנוסיפצים 245222 182017238א
- רתכי ארגון/שרוק מאזור המרכז שכר גבוה למתאימים 03-245222 182115238א
- למיקי מתוות רכבי ברמת השרון דרוש פחח 03-400671 03-496442 200058272ב
- לחברת ביטוח האלקטרוניקה דרושה מקומת מכירות בעלת כושר שכנוע כושרון מתחל משא ומתן כושר התמדה ויכולת לעבוד יום עבודה מלא ורצון להצלחה. למבקיד בעל אזור ושיבוציים לקידום אישי. תנאים טובים למתאימים להתקשר לטל: 03-650627 171280302ב
- דרוש סוכן מכירות לחברה לתלבושת ספורטיבית + רכב 03-250032 181408302ב
- למשרד תיווך בהרצליה דרוש איש מכירות רצי 052-549998 -546166 052 201035308א

- ברמת־השרון מטפלת מנוסה 5 ימים 14.30-7.30 03-5519445 03-866550 175558232ב
- עוזרת לגננת + המלצות מ-9.00-14.00 בהרצליה התעשייה 552048- 052 181757238א
- עוזרות, מטפלות, מבשלות, תופרות עם ובלי לינה 052-442379 916724- 052 182525238א
- מטפלת לניקוי במשרה מלאה 5 ימים בכפר סבא 052-34178 182608238א

"דרור"

שרותי כח־אדם לפרטיים ולמוסדות

03-290911

אספקת כח־אדם, מקצועי ומיומן בכל התחומים.
כח־אדם רפואי וסיעודי, שרותי אופר, עוזרות, מטפלות, אחיות, פיזיוטרפיסטיות, רופאי־שיניים, רופאים כלליים, רוקחים, לבורנטים ועוד.
כח־אדם טכני – מסגרים, רתכים, טכנאים חשמלאים ועוד.
כח־אדם משרדי – מזכירות, קלדניות, מעבדות תמלילים ועוד

- מטפלת אמינות לעזרה בבית לקשיש, ילד, מטפל 03-926679 182085238ב
- זוג צעיר אקדמאי לשמור על ילדיכם בחופשתכם 03-888851 191716238ב
- בבית מטפלת ל-2 ילדים מ-12.00-15.30 אחה"צ 03-908076 193906238ב
- דרושות עוזרות ומטפלות עם/בלי לינה ללינה 052-452244 195672238א

- מטפלת לתינוקת 16.00-8.30 ברמת השרון 03-475684 בערב 161206108א
- בהרצליה לילד בן 5 ימים 15.00-12.30 בערב 052-541125 163434108ב
- ברעננה סוכנת בית אחראית למשרה מלאה 052-25783 בערב 163515108ב
- דרושה סטודנטית לטיפול באישה מבוגרת + לינה 03-659069 163607108ב
- בר"ג דרושה מטפלת לשני בקרים שלושה אחה"צ 03-749935 180603108א
- במושב דתי ליד פתח־תקוה דרושה לעבודה קבועה אפשר עם לינה 9329821 175907308ב
- מטפלת בשעות הצהריים לשני ילדים בבוקר חייב. המלצות 734031- 03 אחרי שעה 19.00 181427382ב
- מטפלת מנוסה 4 פעמים בשבוע 5 שעות 052-83144 181533302ב
- בהאוזר־אבקת, מטפלת לילד בן + בישול, 5 ימים בשבוע + המלצות 03-484340 181545308ב
- עובדות כלליות למטבח, ומטפלת + נסיון לגיל הרך 03-5460861 182014308ב
- בכפר־סבא 4 ימים לבישול ותחזוקת ילד מתוק 052-447431 193011308א
- להורים המעוניינים לגרלי גנות בבירה מקבלת ילדים בתנאי פניטית, בבקר 614067 בערב 615036 002645212ב
- בכפר סבא לטיפוק 5 בשבוע 8.00-13.00 052-451425 003133212ב
- לכל המעוניינים בעוזרות, מטפלות, מבשלות, אחיות, נוטיכות ואבלנו ובמבאר נאמר צבתם. התקשרו 052-442379 052-916724 003159212ב
- מטפלת מוסמכת מקבלת למשפחתון בבית הפרטי מגיל 3 חודשים 052-455762 052-23186 013701212ב

דחפון

שרות מודעות מלבני של דחף

לבעלי כרטיס אשראי

03-611001

הכ׳ו: من الاسلام

המשך ת"א גוש דן והשרון

● מטבחית ל' דרושה מטפלת לשעות 14.00-11.45 ללא יום שישי טלפון 03-240025 160704188

● מטפלת + עבודות בית קלות + הסעות מ-7.30-13.00 03-413901 161927188

● בירושלים דרושה מטפלת לשניים בגן + אפשרות למגורים בבית 03-480955 162082102

● ברמת השרון. משק בית + ילדים טוב 03-481214 לעבודה 03-00019 162030182

● בקיבוץ לקחת ילדה מתוק + עבודות בית 052-481364 162899182

● בב"ש מטפלת ל-2 ילדים 15.00-22.30 פעמיים בשבוע 052-447137 153214132

● בבית בקריניצי דרושה מטפלת ותיקה טובים 03-9326067 153322182

● בב"ש הצפון מטפלת ל-2 גן וביה"ס עד 16.30 052-21220 153435132

● בכפר סבא מטפלת מסורה לשעות 12.00-16.00 5 ימים 052-29742 155249137

● מטבחית לבר למשמרת 3 ימים המטבחת 03-5612090 155335137

● בהוד השרון מטפלת + ניקיון לתינוק + 2 בנן וביה"ס 5 ימים 052-556118 155400137

● בבנין לבני 3 8 בבוקרים והערב אפשרות ליום 03-340704 155437137

● דרושה לטפל בשניים + משק בית אפשרי לינה 03-662717 155507137

● בר"ג מטפלת לתינוק מ-8.00-14.00 לילות בגן 7514762 מראשון 160630132

● בראשון דרושה עוזרת בית לשבועיים בשבוע + הסעות 450913 160040132 052

● בב"ש מטפלת אינטליגנטית עברית מ-10.30-16.00 5 ימים כולל בישול והכביסה 052-32343 443005 160916132 052

● פקידה למשרד נסיעות הדרושה אנגלית עברית בעיבוד המלולים והכתבת 03-243231 200433227

● דרושה פקידה כתבנית עברית, אנגלית למשרה מלאה 03-7517107 180055308

● מזכירה למשרד פרסום, הנשה מאו בחברת תיכון נצרת עם הכון טכנלת 03-644579 155444302

● דרושה פקידה למשרד עו"ד לחצי יום לעבודות הדפסה ועבר המלולים 03-240910 03-229305 171007302

● לחברה לשמירת כבוד דרושים/ות: 1. מבקר בעל תעודת פקיד רשות רישוי. 2. אחראי תלונות, נסיון. 3. פקיד הנהלת, נסיון. 4. פקידת כ"א והדפסות, מעבד המלולים. 03-630393 171833302

● דרושה מפעיל/ת קלדן/ית לחברה מסחרית במגדל מרכז בר-מרקו העבודה במשמרות 03-9711172 172043302

● דרושה פקידה נמרצת, לשגר סיוע בצבור לעבודה לעם נמלה לשעות 03-9242369 03-9251494 181504302

● לחברת ביטוח פקידה לשגר עבודות שליטה בהדפסה ובכרטיסים 03-662210 181007302

● לעבודת צבא + עיבוד המלולים + תשלום 402 בשבועיים 200944308

● לחברה בהרצליה דרושה מזכירה עם ניסיון וידע בהדפסה ובהנהלת, כושר ניהול 052-450857 200758301

● למשרד לביטוח פקידה לחצי יום. הדפסה הכרחית, עקיפות לבעלות נסיון 03-291323 03-284132 202226302

● מקיות עזר לעבודות משרד והדפסה עם נסיון 03-623301 001049067

● דרושה פקידה בוגרת. תיכון למשרד עמילות מכס 03-268774 002931067

● לחברה לשנות הטבע מקודה מסודרת והדפסה לטווח 03-375063 שלוחה 240 לריבי בימים 8.00-10.00 174313064

● למשרד ביטוח דרושה פקידה פעמיים בשבוע אחה"צ 052-24909 175246064

● פקידה מנוסה שליטה מלאה בעברית האנגלית + הדפסות לפיסורה מלאה 03-9242212 182849064

● דרושה מזכירה מחלקת בגות 03-752-20-20 182530064

● מזכירות כולל הדפסה לעשרים למשרד 03-7318111 201655063

● בהרצליה מכירת קלנועת, מבצעות, כפר סבא 03-622921 052-444342 201654069

● למשרד הוך בהרצליה עבודה רצינית, לעבודה ממהכלה 370224 202908067 052

● פקידה לעבודה במשרד קבלנות של מוסך מרכב 03-335325 161319106

● דרושה פקידה עם ניסיון לספרות ביטוח מלא 03-634411 201912100

● לעו"ד דרושה מזכירה במבנית 03-295122 03-283152 153063132

● קריינית המלולית עברית מבצעת והדפסה 155 03-240291/2 155534137

● למשרד עורכי דין פקידה כמבנית לחצי משרה 03-223027 03-604530 163212137

● עובדים בעלי רשיונות לקטנועים ו/או קטנועים למשרה מלאה חלקית תנאים טובים למתאימים 228007 203535132 03

שמירה ואבטחה

● שומרים/מאבטחים לעבודה במשמרות בקניון איילון 03-799363 201316061

● דרושים שומרים רציניים לחברת שמירה ואבטחה 052-915954 202198137

ביקוש עבודה

● מסיימי + תעודה מוסמכת לרכב בוגר מעניין בהסעות, חולון והדי סביבה 03-5991753 200513233

● רמי מעלה + קרמיקה + חרסינה ועד שיפוצים 052-547476 מעף 203426230

● חשב מנוסה מקבל עבודות חלקי 4624 248117 203704230

● מטפלת אחראית + המלצות מעוניינת לעבוד בבוקר בריטנה 052-32195 172533130

עסקים

● בית + חנויות + דירה למגורים/עסק במרכז ת"א 03-459494 002453232

● עסק + מוניטין כלים + חנויות חצר + טלפון 03-332357 03-640080 061736202

● בהזדמנות למכירה חנות בעלים ברמת-גן 7514765 ובבית 859067 000627203

● להשכרה חנות פירות וירקות שכונתית + קליינטורה 03-588220 203253208

● למכירה/השכרה מוסך בתל-אביב בעבודה 03-331574 ובבית 427921 203313208

● למכירה מסעדת פועלים באזור התעשייה מרכזי 03-789900 204118202

● מסעדה + רשיון ברמת-גן לשר שמבסר + חניה + טלפון + ציוד בהזדמנות 03-811534 204136202 06

● 3 במלים + חצר + מחסן, אפשרות לבניה ולתעשיה 03-384407 151702232

● בעלת מפעל למוצר קפוא 25000 דולר 03-9264027 03-351257 151750232

● למכירה בהזדמנות מכונת דפוס 03-7516686 164128230 03-7516606

● לעסקי יצוא ללא תחרות דרוש משקיע פעיל כמשר ויכולת 30,000 דולר 164246230 02-280619

● לרכישת עסק למשרד דרושה שותפה (25,000) 172822230 03

● למכירה ציוד למסעדה קומפלט 03-854533 173950230

● במרכז קניון למכירה בנמר. בגן 03-381579 174733232

● למכירה מוסך לתשובות רכב במרכז ת"א 03-810062 175417232

● ברמת-גן למכירה ציוד לניקוי כלים 03-7516142 03-793261 181533230

● למכירה מכונת לייזר 08-720959 181636230

● למכירה בהרצליה 052-22441 052-87215 182226232

● למכירה עסק מעל 03-320959 03-773814 190280230

קבלת מודעות!
מ-8.00 עד 20.00 רצוף
לוח העיר
03-227117
03-221896
מבצע
מיוחד!
לבעלי כרטיסי אשראי
25 שמות נוסף

● סטן קטיפה חום אורגינלי 540 ש"ח 03-815385 03-731594 081030203

● בהזדמנות מערכת צלעבה איטל קית ספה זו נפתחת + 2 כורסאות בערב 052-24316 אחה"צ 618727 202545208 03

● 3 ארונות קיר ריש במצב מצוין בבית 052-556350 204037209

● ארון-קיר-פורניר מאוננה 360 + סלון,מזנון 03-255802 152908230

● חייב למכור חדש ומשוכך מכבים, רמקולים, פיסורות העד 03-737340 03-721045 191615272

● מערכת סטריאו מעולה במצב חדש בהזדמנות 03-375384 173457303

● פטיפון זואל מצב מצוין בערב 03-304614 174639302

● למקצוענים.. מגבר (פיואר) קדם (כמו פיריה/אמריקאי) איאיאור (מגבר 500) 2300 ש"ח 03-732932 192654302

● מערכת חדשה, דיגיטלית, מעולה + דיסק + מערכת אירוח למכוניות 03-9226963 202426301

● רסיבר פיוניר 120 ואט, רמקולים 9240349 901 202739301

● בי אנד או דום 8000 3 חלקית. רמקולים 160 7,800 ש"ח 556762 030025031 052

● לרציניים בהזדמנות רמקולים מקצועיים + מגבר ומיקסר, במצב מצוין 03-863240 020946034

● למכירה סונוסאי מתקדמות ביותר 7 חלקים חדשה באריזה 03-749520 201450034

● מערכת סטריאו מעולה 5 חלקים + הקליטים 03-9661342 מ-19.00 201614032

● כסיפון אקאי רמקולים מדפאב מגבר קמוד 03-856102 163500063

● לשכירת רכב הלוואה פרטי ומימון כנגד ערבים עבת בנים 03-5464012 03-450302 201754230

● הלוואה מיידית ואלה לחברי הסתדרות, לאנשי ביטוח, תיכון ופר כריים 052-543202 03-346069 03-456565 155544063

● הלוואות בין 3,000-9,000 ש"ח ב-36 תשלומים צמודים ללא ריבית קרן כנות לביטוח חיים 03-5831101 164541103

מכירות ושירותים

● בהזדמנות מערכת וידאו אלבקס כיתת + אביזרים 03-606295 183354232

● בהזדמנות מכונת אספרסו צמבלד אוטומטית כוללת 03-246632 03-224781 201738237

● לרבל מיקוח מוכרים הבולת בית במחיר הזדמנות 457243 173235302

● למכירה תכולת דירה משלושה חדרים אפשרי בנפרד 03-484677 173303302

● תכולת ריהוט, חשמל טלוויזיות, וידיאו, מקרר ועוד 03-746394 172186063

לא מכרת?
"לוח העיר"
"פרסום
און"
685-885

מועדון אשראי ארצי
ת"א: נחמני 9 טל. 03-291940
ירושלים: מרכז כלל, חדר 903 טל. 02-249048
הלוואות לשכירים
עד 6,000 ש"ח
ב-36 תשלומים

هكذا منذ الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

מחשב

חיות בית

לוח העיר 292777

רוצים לקנות

מזגני אויר

וידאו

ציפוי אמבטיות

חימום והסקה

שיעור

אמנות

אסטרולוגיה

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

טלויזיות

מדיחי כלים

סירות

הלוח הארצי

דירות למכירה

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

שידוכים

בת־זוג

4–4.5 חדרים

3–3.5 חדרים

חוגים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ה

הכרויות

אליי־קשר
עלון הפנויים והפנויות בישראל

קבל/י לביתך עשרות הצעות מפורטות ביותר עם כתובות או טלפונים לקשר ישיר והתכב/י להצטרף למפרסמים/ות
03־733994
04־446023
העלונים נשלחים במעטפות ללא תו זיהוי השולח
עלון דוגמא למזמינים בפעם הראשונה

הלוח הארצי — הלוח הבטוח — חיפה והצפון

2–2.5 חדרים

ביקוש דירות

קבלנים

רמ"פ

קריות

וילות ובתים

4–4.5 חדרים

3–3.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ה

גליל

דירות בשכ"ה

דירות למכירה

נצרת

דירות בשכ"ה

דירות למכירה

עסקים

חנויות ועסקים

מחסנים

מגרשים

מבני תעשיה

שירותים

שיפוצים

הצעות עבודה

עוזרות ומטפלות

ביקוש עבודה

סירות ושיט

מחשבים

מקרר

יד שניה

חיות בית

מכירות

מכוניות

אאודי

[illegible]

המשך חיפה

- 1600 אוטומטית 1983 + מזגן שכיר 380231־04 לא בשבת ובעבודה (70)04־474111
- ואנדי 1300/80 1986 ראשונה + תוספות 534587/8־04 535252־04 לצבי

אוטוביאנקי

- אוטוביאנקי לגונר 83, מצב טוב מיידי 226608־04 (41)
- אוטוביאנקי לגונר 82, מושכרה במצב מצוין, טסט לשנה 5000 ש״ח 210435
- אוטוביאנקי לגונר 82 מושכרה במצב מצוין, טסט לשנה 8000 ש״ח 210435
- אוטוביאנקי 83 חלון גג צמיגים חדשים, רדיו טייפ מחממת 11,500 ש״ח 379834

אופל

- אסקונה 1.3 אס 83 יד ראשונה (41)04־920808
- אופל קדט 1300 אס 1982 מיבוא אישי מטופלת רדיו/טייפ 725219־04 (41)
- מיזו 404 68 אוטומט במצב מחיר מחירון 2800, ש״ח זכות 12/1 ק. שמירה 710391־04
- מכרז למכונית פג׳ו 104 שנת 84 ניתן לראות בחצר החברה בימים א׳-ה׳ בין 7.00 ל-14.00 לשלוח הצעות סגורות לדוקטור ת.ד. 10245 מפרץ חיפה לידי מנהל כח אדם
- אופל אסקונה אס. לוקס 84 יד ראשונה 33,000 ק״מ במצב מצוין (41)725909
- אסקונה 83 יפהפיה ראשונה 1300 אס ברלינה מיוחדת 334777 (41) 667841
- אופל אסקונה 83 ראשונה 1300 אס דה־לוקס 40,000 אוטומטית מטאלי (70) 520017
- אסקונה אס, 1600 1984 5 דלתות ראשונה + מזגן + טייפ 251824־04 (41)
- בהזדמנות אופל אסקונה 85, 1300 אוטומטית + מזגן + אזעקה 526761, (70) 522403
- אופל קדט 1.3 5 דלתות יד ראשונה 1983 758439־04 (41)
- אסקונה לוקס 84 1300 אס יד ראשונה מטלי שמורה 728819־04 (41)

אלפא רומאו

- ספרינט הלסק 1987 4,500 ק״מ שחור גג פתוח + מערכת 35,500 ש״ח אש רות לזהלבה 713348־04 740871־04 ערב
- אלפא סוד 1979 סופר 5 הילוכים שמורה 722951־04
- אלפא רומאו ג׳ולייטה 1600 1973 שלישית, מצב מכאני חיצוני מעולה, מושכרת 255270־04
- אלפטא 1.8 82, 115,000 + מזגן, מעולה ותספורת 371331, 722023 (41)
- אלפא 33, ירוקה מטאלי כחדשה 1986, מחירון 915847־04 225643־04 (41)04
- אלפא סוד 1982, יד שניה במצב מצוין מחיר מחירון 254717־04 (41)
- למכירה אלפטה 1600 1979 במצב מכני מצוין להתקשר לטל 788406־04
- אלפא סוד 1260 1983 75,000 ק״מ במצב מצוין + טסט 386980־04 (41)

אמריקאיות

- שיפוץ מנועים וחי פולים לאמריקאיות, שברולט, אולדסמוביל, דודג׳ אוטומטיקה׳ צמות חלקי (41)04־726106

ב.מ.וו.

- ב.מ.וו. 316 1987 1600 אפס ק״מ חדשה אפשרות החלפה 522773 (13)536703
- 316 1800 1981 אוטומט מנועים מטאלי + תוספות שמורה כחדשה (41)04־933366
- 518 מעולה יפהפיה 82 5 הילוכים שנית, מזגן + חנה כח מחירון 441164 247913
- ב.מ.וו. 318 אי, אוטומט 1982 גג נפתח יבוא אישי 915963־04 915034־04
- 316 1976 יפהפיה מכני טוב + טסט שמורה הקודם 234859

דייהטסו

- דייהטסו שרמנט מודל 1984 דיזאל יד ראשונה 40,000 ק״מ 666784
- דייהטסו שרייד שנת 84 יד ראשונה סלמון 241447־04

וולוו

- וולוו 1800 1983 אוטומטי + מזגן + תנה כח שנה. מחירון מעולה 673521 254848
- למכירה וולוו 240 ג׳יאל שנת 1984 יד ראשונה עם תוספות בזכר פרטים של 738084־04 בערב חיים 726126־04 ביום, הריז

סובארו

- סובארו 1300 82 יד ראשונה 57,000 בבוקר 643945־04 אחה״צ (41)04־728820
- 13 1982 שניה טסט 11 חודשים 75,000 ק״מ 729887־04
- סובארו 1300 סטיישן 83 שנית 50,000 ק״מ 755464־04
- סובארו הרוטו 1600 1978 טסט לשנה מצב מצויין 733118־04 729415־04
- סובארו 1600 דיזאל 79 טסט לשנה 717211־04 לא בשבת (41)
- סובארו 1600 אוטומטית 1982 יד ראשונה טסט במצב ראוי 726027־04
- בהזדמנות סובארו שופ 83 64000 ק״מ במצב מצוין 383709
- סובארו 1300, טנדר 82 מצויינת, בשעה 14.00 ביום שישי 317045
- 1979 1400/4, 96,500 ק״מ מכירה / החלפה 1982/3 757110־04
- לרגל נסיעה סובארו 1300, 1987 אוטומטית ראשונה 253764־04
- 16, דיזאל 1979 שניה 108,000 במצב טוב חיצוני ומכני 246311־04
- סובארו 84, 1600, ג׳יאל, אף מזגן יד ראשונה 100,000 מכביש 246226־04 (41)04
- סובארו 79 טסט לשנה 1600 אוטומטית מצב מכני מצוין 448129
- סובארו 87 1600 מזגן מקירות אקצוקה 900 ק״מ 339418
- סובארו סטיישן 76 מצב טוב מאוד מחיר מחירון 231810
- סובארו 81 יד שניה טסט ל־10 חד׳ דשים 251326 721646־04 (70)
- למכירה סובארו סטיישן 77 במצב טוב 382638
- סובארו 1300 1983 יד שניה מחיר מחירון במצב מצוין 727278־04
- סובארו 1986 אוטומטית 1300 15000 ק״מ יד ראשונה כחדשה 710933־04
- סובארו 1300 1980 96,000 ק״מ יד שניה טסט מכני מצויין 255153־04
- סובארו 1300 דיזאל 83 שלישית + טסט מחשבה מעולה מתחת למחירון 892534 (41)
- סובארו 1979/1600 אוטומטית הרדוטה 95,000 ק״מ + טסט מחירון 238273־04
- סובארו 1400 1976 413 במצב טוב בעבודה 330590 בבית 254787
- סובארו 1300 1983 טסט ל־10 חד׳ דשים 55,000 ק״מ 927016־04 825381־04
- 18 יד ראשונה + מזגן + צמיגים רחבים, מחברה 1981 927791 לבקש שאולי התחבורה

סוזוקי

- סמור ג׳יפ 84 בלתי אחד מפתרי מלא 20,000 ש״ח 385193
- סוזוקי סוויפט 85 1000 ראשונה מטיינית 40,000 ק״מ 252271 737270 (41)709842

סיאט

- סיאט מלגה 86 יד ראשונה יפה׳ כוח + מזגן במצב מעולה 389960 (41)671213
- סיאט רונדה ג׳ל. אל 1200 כחדשה 40,000 1984 ק״מ מחירון 912308־04 (41)
- פוריו / 5 ג׳ל. אל. 1985 יד שניה פחות ממחירון (41)04־238328

סיטרואן

- ויזה 82 סופר אי 73000 ק״מ מצב מצוין מחירון 333782־04
- סיטרואן ביאקס. סטראנס שמורה יפהפיה 1987 253968 381184־04

פולקסוואגן

- פאסאט סטיישן 1976, 1300, במצב טוב (13)04־595810
- גולף 1100/3 1982 יד שניה מזגן תוספות 80000 ק״מ 242873
- חיפושית 61 מכני מצוין פחחות + צבע טסט רדיו מירה 253337־04 (41)
- חיפושית 1300 68 מכני חיצוני כחדש צמיגים מצבר אפור (41)04־253337
- בהזדמנות חיפושית 1300 1973 במצב מכני מצוין טסט 253459־04
- דרבי 1979 במצב טוב שמור חרש, ועד 210461
- פולקסואגן פאסאט 1979 5 דלתות במצב מצוין + טסט 923517 בערב

פורד

- פולקסואגן חיפושית 68 מצב מצויין טסט 9 חודשים 257405 645403/4
- פולקסואגן ג׳טה 84, 1300, 33,000 ק״מ הנחה 20% מתחת למחירון בערב 671950־04
- פולקסואגן גיטה 1500, 1982, 79,000 ק״מ מחודשת, במצב טוב בערב (41)04 384265־04
- חיפושית לזמנה, חיפושית 1961, מנוע 1300 ספורט משנת 1983 226230־04
- חיפושית 1300, שנת 70 חצי אוטומטית מחיר מחירון של 254136־04
- דרבי 1100 שניה 1979 50,000 ק״מ 8000 ש״ח 335678־04
- גולף 1300, 5 דלתות, מודל 1985, 19,000 ק״מ 234136
- פורד פיאסטה מעולה 84 במצב מצוין 641224 אחרי 7 בערב
- פורד סיירה 1600 אנל 1984 טסט לשנה 2 דלתות + מזגן 245860 (41)
- פיאסטה 82 אל 957 יד׳ שניה 62,000 ק״מ במצב מצוין 524304 (41)
- פיאסטה מעולה 1100, 1984 32,000 ק״מ + טסט לשנה 729618־04
- סיירה 86, 1.8 לבנה אוטומטית + מזגן + טייפ מחירון 935847־04 (41)04־229643
- סיירה 1983, ג׳יאל 1300 65000 ק״מ שלישית מטאלי + סטריאו 257019
- פורד אסקורט בורנה אס.ג׳אל 4 1100 80׳ יד שניה 75,000 ק״מ 440373־04 441015־04 לא בשבת (41)
- פורד טאונוס 73 שניה 725843־04
- פוסטה 78 צבע מטאלי ירוק 713288־04 במצב מעולה.
- פורד פיאסטה אל 957, 1983, פרטי, ראשונה, מצב מצוין, פרטניים של 335732־04
- פורד פיאסטה 78 אל 957 טסט לשנה במצב טוב 701465־04
- פורד פיאסטה 1100 אסו 83 45000 ק״מ ראשונה מזגן תוספות (13)04 762278 761469
- פיאסטה מטאלי 957 1985 מעולה כחדשה 9800 ק״מ של 247454־04 (41)
- פורד ברנזה 1100 שנת 77 4 דלתות 92,000 77 4 דלתות 92,000 ק״מ 230144
- פורד ברנזה 1977 + אבזרול 912157־04 במצב מצוין

פיאט

- פנוטר 127/3 ראשונה 43,000 ק״מ 1982 מטופלת 710724־04 מטמו׳ בערב
- פיאט 127 79 4 דלתות שניה מצב מעולה + טסט לשנה 761216־04
- פיאט 127, 79 יד שניה במצב טוב מחירון סלמון 641705
- פיאט 131, שנת 1979 במצב טוב 254161, ובבוקר בלבד 262643
- פיאט 131, סטיישן מעולה 1600 16000 ק״מ יד שניה 1978 381539
- פיאט רגטה 1300 1984 רגיל ראשונה 19500 ק״מ + תוספת סלמון (41)04־781074
- פיאט 127/4 1979 טסט לשנה שלישית 70,000 ק״מ 521329־04
- אונו 55 אס 1984, 5 דלתות 5 הלי׳ כים 80,000 מחירון 719758, 734544
- פיאט 850, ספורט מודל 70 מצב טוב (70) 255883
- דרוש פיאט 131 1600 רגיל 84 יד ראשונה עד 40000 534596 534254
- פיאט אונו 45 5 דלתות מודל 84 1100 ש״ח 335144
- סיאט רגטה 1985 ראשונה 30000 ק״מ 520126־04 (41)
- בהזדמנות רגטה ג.ת.א לאקס 1983 שניה מטלי תוספות במצב מצוין (41)04־661996
- פיאט 127/3 82 רבעית מצוינת צמיגים חדשים רדיו טייפ מכני מצוין (41)04־714857
- 126 74 במצב מכני מצוין אחרי אבזרול 1800 ש״ח 702079־04
- פיאט 127/2 83 40000 מעולה בהנהגה טסט, מצבר רדטייפ צבע 730348־04
- 127 ספורט מצויינת מנוע 1050, 81 טל׳ 536310־04 511444־04 בערב (41)
- פריפורי 1600/131 סופר 1979 אוטומטית + מזגן מעולה 667845־04 750219־04
- פיאט רגטה 70 1986 1300 + מזגן + רדיו טייפ מכביש 370022 בערב
- פיאט 127 1982 במצב מכני וחיצוני מצוין 928747־04
- פנדה 1982 79,000 ק״מ יד ראשונה + טסט 237332־04 לא בשבת (41)

פיג׳ו

- פג׳ו 104 1124, 82, שנת 53,000 ק״מ, במצב טוב 227304־04
- בהזדמנות 304, 78 מצב מצויין, טסט באופן מחירון 255905־04
- 505, ג׳יאל אוטומטית 1984 ראשונה 68,000 ק״מ מחירון (41)04־227913
- למכירה פג׳ו 305 1982 מחיר מחירון 920736־04
- פג׳ו 305 1985 יד ראשונה כחדשה + תוספת סלמון 331717־04
- פג׳ו 104 1124 82 ראשונה 41000 ק״מ, 12500 ש״ח 709012 238946 (13)
- פג׳ו 304 סטיישן שנת 1977 סלמון 377547 אחרי 16.00

רנו

- רנו 14, לרגל נסיעה 1982 מצוינת 82,500 ק״מ 11850 ש״ח 384484
- רנו 4 76 אחרי אבזרול 933946־04 (41)04
- רנו 5/3 81, 1300 אוטומטיק מצוינת ראשונה 55000 ק״מ 247688
- רנו 5, 1300, אוטומטי 1979 שמורה ראשונה 522625־04 לא בשבת (41)
- רנו 4 75 אחרי אבזרול, בית 234904־04 עבודה 512150־04 (41)
- לרגל נסיעה רנו 5 1983 1100 3 דלתות + יד ראשונה 50,000 ק״מ במצב מצוין 710425־04 743915־04
- רנו 14 1982 מחיר מחירון 69,000 ק״מ + יד שניה 706157־04 728478־04
- 18 סטוס 1983, 1650 ספורט + מזגן אוריגינל, ראשונה 251804־04 (70)04־528134
- רנו ספרינטר 1986 + מזגן יד ראשונה 382683־04 385265־04
- רנו 14 1982 יד ראשונה מטיינת 50,000 ק״מ 330192־04

טנדרים

- פיג׳ו 404 81 + ארגז + טסט מצב מכני מעולה 719052־04 713084־04
- רוסכרטל 80 במצב מעולה 15,000 ק״מ יד שלישית (41)04־728434
- טנדר סובארו 1800 4/4 85 פרטי + ארגז, מעולה החלפה 539765 (41) 256156
- פג׳ו 404 1983 + מזגן יד ראשונה 241484־04 666812־04
- טנדר 504, 1981, טסט לשנה מחירון בבית 388260־04 בעבודה (41)04־988696
- טנדר קאדי גולף 84׳ יד ראשונה אפשרות להחלפה וטרנספורטר 443377־04 בעבודה 446040־04 בבית
- טנדר פג׳ו 504 1984 במצב מצויין 450502־04 446688־04

מסחריות

- טרנספורטר 86, 17000 ק״מ 9 דלתות + מושבים, טסט לשנה כחדש 225582
- מרצדס 608 די, ביהוד וקירור 1983 מכני מעולה (41)04־644055

אופנועים

- סוזוקי אדוי 30, 1987 כחדש מגלגלי בלון סלמון 245860 (41)
- בהזדמנות וספה סופר 180 במצב מעולה בבוקר 387450 ובערב 530272

למחלקה בהקמה
דרוש
עובד טכני
לעבודות הרכבה
של עץ ומתכת
727236־04 לפנות לצבי

למשרד עו״ד בעכו
דרושים
★ **עו״ד בתחום האזרחי**
★ **מתמחה**
תנאים טובים למועמדים המתאימים
טל׳ 918025־04

דרוש: מהנדס פרויקטים
הנדסאי/מהנדס מכונות מנוסה
*רכוז והפעלת מתכננים
*פיקוח על קבלני משנה
נסיון בתעשיית מזון/כימיה.
ת.ד. 4171 חיפה

מברק בארץ

אל מנהלי כח־אדם ועובדים מקצועיים
בחיפה והצפון
מתכבדים להודיעכם כי החל מיום שלישי 18.8.87
יפתח לשרותכם סניף נוסף בחיפה, ברח׳ נורדאו 4
טלפון 672968-9. נשמח לשרותכם!

דנאל
החברה לשירותי כח אדם

תן מתנה

אתה יודע כמה נעים וחשוב לקרא עיתון בבוקר. עכשיו יש לך הזדמנות לתת למי שחשוב לך מתנה מקורית ומכובדת. ״הארץ״ מציע מנוי לשלושה חודשים

ב־ **40%** הנחה

ובתוספת מתנה: זוג כרטיסים לתיאטרון הקאמרי. במחיר –.48 ש״ח.
תוכל להעניק מנוי של ״הארץ״ בתוספת בילוי מהנה.
לפרטים והזמנה פנה למחלקת קדום ופיתוח
טלפון: 03–5121340.

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

דנאל
החברה לשירותי כח אדם

דרושים/דרושות
- כתבניות עברית ו/או אנגלית
- מעבדות תמלילים עברית ו/או אנגלית
- מזכירות עברית ו/או אנגלית
- טלפניות
- פקידות כלליות
- קלדניות
- מנהלי/ות חשבונות
- חרטים קונבנציונליים
- כרסמים קונבנציונליים
- רתכים ארגון, חשמל, CO², אוטוגן
- מפעילי C.N.C
- חשמלאי מוסמך, נסיון שנתיים
- שומרים לחב׳ שמירה ואבטחה
- נהגים בעלי רשיון ג׳

מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות, החל מיום שלישי 18.8.87 לחברת ״דנאל״, רח׳ נורדאו 4, חיפה, טל׳. 672968־9
למתאימים — תנאי שכר הולמים ותנאים סוציאליים מלאים!

למשרד מהנדסים
דרושה
מזכירה
עם נסיון בהדפסה
עברית/אנגלית
ועיבוד תמלילים
04־258062

לבית הספר
היסודי בקיבוץ
שריד
דרושה
מורה לאנגלית
לחצי משרה לשנת הלימודים הקרובה
להתקשר לטלפון
06־548111

רכז/ת
כח אדם
* נסיון בראיון ומיון כ״א
תנאים טובים למתאים/ה
נא לפנות בכתב יד
לת.ד. 4496 חיפה
(לציין ע״ג המעטפה עבור 252)

ל״מפגש האש״
ירמיהו 23, ר״ם
דרושים
★ טבח/ית
★ עוזר טבח/ית
★ מלצרים/ות
מנוסים
02־520278
02־533475

למוסך גדול במפרץ
דרוש
מנהל בעל נסיון
קורות חיים בכתב
לת.ד. 9279 חיפה 31092

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ״א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

דרושים
עובדי נגרות בנין
רכז עבודות הרכבה בנגרות בנין.
בעל נסיון מקצועי, רשיון נהיגה הכרחי.
מרכיבים מקצועיים
לנגרות בנין בעבודה קבלנית
לפרטים:
טל׳ 722990, 714416־02

לחברה מסחרית בעלת רשת סניפים
דרוש
מנהל חנות
כישורים נדרשים:
- השכלה תיכונית לפחות
- התאמה למכירות וניהול עובדים
- מוכנות לעבודה ליום שלם
- גיל 35—30
- תושב ירושלים

למתאימים תינתן הכשרה בתי״א
לקביעת ראיון טל. 715044־02

למוסך גדול דרוש
חשמלאי רכב
סוג 3 או הסמכה
תנאים טובים
04־575777

לבית מלאכה במפעל
דרוש
עובד אחזקה ומלגזן
בוגר בית ספר מקצועי
רשיון נהיגה
שעות העבודה
14.00 — 06.00
טל׳ 641111־04
לשלומית

דרושה
פקידה כתבנית
יוצאת צבא
בעלת תעודת בגרות
ונסיון של 2־3 שנים
לפנות בכתב בלבד
לע.מ.י.ת
דישראלי 54, חיפה
34334

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרוש
מנהל עבודה
עד גיל 40
לפנות בכתב יד לת.ד. 33635 חיפה
מיקוד 31336 עבור ״מנהל עבודה״

נעמת
קרית טבעון
השומרים 12 קרית טבעון
דרושות:
מטפלות מנוסות
לעבודה במעונות היום ובגנים
פרטים מלאים 702471־04 701174־04

לבית הספר היסודי בקיבוץ שריד
דרושה
מורה לאנגלית
לחצי משרה לשנת הלימודים הקרובה
להתקשר לטלפון 548111־06

יונה גליל — חברה להובלה בע״מ
דרושים
נהגי סמיטרלר
בעלי נסיון
רצוי על 800
לפנות בטלפונים: 233641־04,
220186־04

למפעל תעשייתי דרוש
איש שיווק/מכירות
* למכירת חומרי גלם לתעשיית המזון, הקוסמטיקה והדטרגנטים
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים
לת.ד. 1109 תל אביב 61110 עבור איש שיווק

המגנגון פותח קורס
טכנאי מערכות
אזעקה והגנה
יתקבלו: * בוגרי בתי ספר מקצועי חשמל ואלקטרוניקה
* בעלי רקע טכני ונסיון מעשי דומה.
עד גיל 25, רשיון נהיגה
לבוגרי הקורס מובטחת עבודה במסגרת החברה
674961/3־04

לבית אבות על הכרמל
דרושות
אחיות מוסמכות ו/או מעשיות
למחלקה סיעודית
אפשרות למשרה חלקית במשמרות
נא לפנות מיום א
בין השעות 8.00 — 12.00 לטל׳ 243611־04

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרוש/ה
מנהל/ת / מקדם/ת
מכירות
נא לפנות בכתב לת.ד. 1606 חיפה 31015

לנגריית רהיטים בנהריה
דרושים
נגרי רהיטים
מעולים
תנאי שכר מצויינים למתאימים 5 ימי עבודה בשבוע
הסעות מסודרות ארוחות חמות במפעל
לפנות טלפונית 825568־04

למפעל בחיפה
דרושים
אנשי מכירות
★ בעלי השכלה תיכונית מלאה
★ נסיון מוכח במכירות עם לקוחות קימעונאיים בענף המזון הכרחי
מועמדים מתאימים תושבי חיפה הקריות ועכו
טלפונית 724184, 724544־04 החל מיום א׳

מועצה מקומית שלומי
דרושה
לבורנט/ית
לשליש משרה, בוגר/ת בי״ס מקצועי
שלוש שנות נסיון לפחות
לפנות לטל׳ 968161־04

שיווקית בע״מ
דרושה:
סוכן/ת מכירות
בענף כלי בית וטכסטיל
רכב מסחרי או פרטי + ערבויות רצוי נסיון קודם
700464־04

למוסד חינוכי באיזור חיפה
דרושים
מהנדסים/
הנדסאים
במגמות אלקטרוניקה, מיכשור ובקרה
להוראה במשך כל שעות היום
ובערב כולל ימי שישי
משרות מלאות או חלקיות להתקשר ביום
841840־04 או 842583/4־04
בין השעות 21.00 — 22.00 570368־04

רנואר
כח אדם
דרושים/ות
- מזכירת מנכ״ל מאיזור עכו־נהריה
- צבעי מתכת - נסיון בהתזה ונקוי בחול
- חרט כרסם אוניברסלי
- רתך אוטוגן 5 ימי עבודה. לטווח ארוך.
- רתך ארגון 5 ימי עבודה. לטווח ארוך.
- חשמלאי מוסמך למפעל תעשייתי מאיזור עכו־נהריה.

טלפונים: 728549 — 220148
— 224300־04

למפעל מתכת במפרץ חיפה
דרוש/ה
מנהל/ת
חשבונות
- נסיון בהנהלת חשבונות ממוחשבת בתעשיה
- בעל/ת יוזמה וכושר משא ומתן עם ספקים ולקוחות
- בעל/ת נסיון של 3 שנים

נא לפנות לת.ד. 9679 חיפה בצרוף קורות חיים

هكذا في الأصل

هكذا في الأصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

למעבדת מחקר ופיתוח של מפעל תעשייתי באיזור חיפה
דרושים
1. כימאי
2. רוקח
3. בשם/קוסמטיקאי
4. טכנולוג מזון
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים
לת.ד. 11109 תל אביב 61110
עבור מחקר ופיתוח
סודיות מובטחת

URIEL
יצרני ויצואני חגורות גב "לומבר"
★ מנהח"ש סוג 2
שליטה באנגלית על בוריה
★ תופרת 5 ימי עבודה
בית התעשייה רח' הרצל 92,
טל' 666564

למפעל תעשייתי באזור נצרת
דרושים
מנה"ח מדופלם/רו"ת
עם נסיון בתעשייה במערכות ממוחשבות.
מנהל קניות
עם נסיון רכש מספקים בארץ ובחו"ל.
טכנאי ייצור/ תעשייה וניהול
עם נסיון בתפ"י במערכות ממוחשבות.
ידיעה טובה בעברית ובאנגלית
לשלושת: המשרות.
נא לפנות בכתב־יד בפירוט קורות חיים
ונסיון קודם אל: ת.ד. 44432, חיפה 31043.
סודיות מובטחת.
מודעה זו מיועדת לגברים ולנשים כאחד.

למיקרוקים בע"מ דרושה
מזכירה מנוסה
- ★ הדפסה בעברית ואנגלית חובה, כולל על מעבד תמלילים
- ★ נסיון קודם הכרחי
— המשרה מלאה — 5 ימי עבודה בשבוע
נא לפנות בכתב יד בלבד
לת.ד. 1797 חיפה 31016 למלכה

לחברה לייבוא ושיווק מוצר לתעשייה
דרוש
מהנדס מכונות
למתן שרות בכל רחבי הארץ
הכישורים הדרושים:
- ★ שליטה בשפות עברית ואנגלית
- ★ גיל 35 — 30
- ★ רשיון נהיגה
- ★ מגורים — חיפה והסביבה
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 243 חיפה עבור ברק

למפעל תעשייתי
דרוש:
חשמלאי מוסמך
עם נסיון של 8 שנים לפחות
ידע:
- בפיקוד ואוטומציה
- הידראוליקה ופנאומטיקה
- תנאי שכר טובים למתאים
04-729060 מיום א'

לבית הספר המקיף אורט עמק חרוד
דרושים
1. מורה לציונות ולאזרחות
הוראה חלקית לכיתות יא, יב
2. מדריך לריתון
במשרה חלקית
נא לפנות
לפני הצהריים טלפון 06-531694
בשעות הערב טלפון 06-535492

למפעל התעשייתי במפרץ חיפה
דרוש
מסגר / מכונאי אחזקה
לאחזקת מכונות תעשייתיות אוטומטיות
לפנות בכתב יד לת.ד. 45595 חיפה
מיקוד 31454 עבור "200"

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
דרוש/ה:
מטפל/ת בחיות (בפקולטה לרפואה).
תאור התפקיד:
טיפול בחיות מעבדה.
הכישורים הדרושים:
8 שנות לימוד לפחות. רצוי בוגר בי״ס חקלאי, או בעל נסיון בעבודה עם חיות מעבדה. נכונות לבצע כל עבודות התחזוקה עם בעלי חיים ולקיים תורנות שבת, חג ובימי חופשה אחרים.
הערה: המשרה היא בהיקף של 50%, עם אפשרות של הגדלות זמניות.
מספר המשרה: מז/201

ספרן/ית
הכישורים הדרושים:
בוגר/ת בי״ס לספרנות או שלב בי אסיי. ידיעת השפה העברית. ידיעה טובה של השפה האנגלית. נסיון של 3 שנים — עדיפות לבעל/ת נסיון בעבודה בספריה ממוחשבת. נכונות לעבוד במשמרות.
הערה: המשרה הינה בהיקף 50%.
מספר המשרה: מז/204.

הנדסאי
תאור התפקיד:
אחזקה, הדרכה וסיוע בפיתוח פרויקטים של סטודנטים ושל המעבדה. סיוע בארגון עבודת אסיסטנטים עוזרים והזמנות.
הכישורים הדרושים:
בוגר בי״ס מקצועי במגמת אלקטרוניקה. ידע ונסיון במערכות ורכיבי INTEL (80186, I²ICE, MDS)
ידע ונסיון בחמרה ותכנה של מחשבי IBM-PC
מספר המשרה: מז/214
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים נסיון קודם, שמות ממליצים מספר המשרה עד יום 23.8.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000

דרושים
טכנאי שרות
צעירים בעלי רקע טכני בחשמל
עדיפות לבעלי ידע בקירור
(רשיון נהיגה)
פקידה
למשרד שרות שעות עבודה מתחלפות
8.00–14.00, 12.00–18.00
עדיפות מגורים בחיפה

למושב כפר־חסידים
דרושים
1. מחסנאי (טכני חקלאי)
2. מפעיל מכון תערובת
לפרטים טל' 04-846029, 04-847177

לחברה מסחרית שמרכזה בחיפה
דרוש
מנהל חשבונות ראשי
- ★ עדיפות לבוגר ראיית חשבון (אפשרי מדופלם)
- ★ נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד
נא לפנות בכתב יד בפירוט קורות חיים ונסיון אל ת.ד. 4364 חיפה (31043)
ולציין על המעטפה: "מנה״ח ראשי"
סודיות מובטחת

לחברה מסחרית גדולה
דרוש:
טבח מקצועי
למשרה מלאה ומיידית בעל הנתונים הבאים:
- ★ בוגר בית הספר תדמור
- ★ בעל תעודת גמר בסבחות בסוג 3 או 4
- ★ נסיון של 3 שנים לפחות
המועמדים המתאימים יפנו טלפונית ליצחק קורסיה טל. 04-652621

דרושים:
1. מעבדות תמלילים
מהירות וקפדניות עם נסיון ב"וורדמיל" וב"אינשטיין"
1. עברית 2. אנגלית 3. עברית/אנגלית
2. כתבנית מעולה
עברית/אנגלית
3. מעבדת תמלילים
עברית/אנגלית, בעלת מחשב ומדפסת לעבודת בית
4. סטודנטים — נשים
לעבודה גמישה. דרישות: עברית מעולה, אנגלית טובה, כתב ברור ושמיעה טובה
נא לפנות בכתב לת.ד. 44881 חיפה
מיקוד 31448

DEXON דקסון
מפעל לתרופות
סיגת הכרמל
מזכירה אנגלית למנכ"ל
- * Mother Tongue English
- * Self Motivated
- * Experience in independent Correspondence
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים
ומס' טלפון לת״ד 2115 חיפה, 31020

העיריה חיפה
דרושה
עובדת למרכז ההדרכה
לעבודות פקידות ועזרה בפעילויות המרכז
לשעות אחה״צ ל־6 שעות עבודה
5 ימים בשבוע
תחילת העבודה 1.9.87
נא לפנות לחיה שורץ טל' 04-521501
בשעות 0.800 — 15.00

עיריית ירושלים
מודיעה בזה על המשרות הפנויות הבאות:
ממונה על גני ילדים
במחלקה לחנוך/אגף גני ילדים
(מכרז מס' 68/87)
הדרגה: י״ג בדרוג האקדמאים [illegible] עובדי דרוג הוראה, בהתאם לכישורי המועמד
מנהל/ת אגף להסדרי תנועה
במחלקה לשרותי הנדסה/אגף הסדרי תנועה
(מכרז מס' 82/87)
הדרגה: י״א בדרוג המהנדסים
יוכלו להגיש מועמדות, עובדים בדרוגים אחרים, בעלי נסיון רב בעבודה זהה, הם יוגדרו בדרוגם בהתקבלם.
עוזר/ת לביקורת מנהל וארגון
במבקר העיריה (מכרז מס' 78/87)
הדרגה: 8-10 בדרוג המבקרים
פרטים נוספים אודות המשרות והכשורים הדרושים וכן טפסים להגשת מועמדות, אפשר לקבל אצל רכזת המכרזים בלשכת המשנה למנכ״ל, רח' יפו 22 קומה א' חדר 213 מועד אחרון להגשת מועמדות: יום חמישי ב' באלול התשמ״ז (27.8.87)
המנהל הכללי
ירושלים י״ט באב התשמ״ז 14 באוגוסט 1987

שופר־סל
דרוש
מנהל בניין בקרית אתא
התפקיד כולל:
ניהול תחזוקה שוטפת של בניין מסחרי/תעשייתי, גביית תשלומי שכירות מהדיירים ואחריות על קבלני נקיון וגינון
הכישורים הדרושים:
- ★ נסיון בתפקיד דומה
- ★ מגורים באזור חיפה או הקריות
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב־יד
בצרוף קורות חיים ונסיון קודם
לשופרסל בע״מ ת.ד. 84 פתח־תקוה 49100

מועצה אזורית מטה בנימין
ד.נ. מזרח בנימין מיקוד 91119
טלפון: 02-976111-6
דרושים
★ פסיכולוגים חינוכיים
לחצי משרה – משרה מלאה
★ עובד/ת סוציאלי/ת
לחצי משרה
★ מזכירה למזכיר המועצה
למשרה מלאה
תאריך אחרון להגשת מועמדות בכתב למשרדי המועצה, יום ששי כ״ר אב, 21.8.87
בדבר פרטים נוספים נא לפנות למזכירות המועצה טל: 02-976111-6
משה [illegible]
יו״ר המועצה

קרית חינוך אורט
קרית ביאליק
ע״ש ברברה ומוריס לוינסון
דרושים
- ★ מורה לערבית
- ★ מורה לאנגלית לשעות הערב
- ★ מרכז למגמת המחשבים (עו״א)
- ★ מורה למקצועות הבנייה וארכיטקטורה
- ★ טכנאי אלקטרוניקה לאחזקת ציוד מעבדתי

בפרטים נא לפנות לקרית חינוך אורט קרית ביאליק
בימים א' — ה' בין השעות 8.00 — 14.00
ו' בין השעות 8.00 — 12.00
טלפון 04-720141/2, 04-729435

לחברה מסחרית דרוש:
מתכנת/ת
לפחות שנתיים ניסיון
בעיבוד נתונים מסחרי בשפת די.אס.אמ.
המתאימים יפנו לת.ד. 33028 חיפה

דרוש:
*הנדסאי חשמל
לתמחיר ולתכנון
*חשמלאי ראשי
עם רשיון לניהול צוות עובדים
טל' 674227

לשיכון אבטחה ושמירה
דרוש
מפקח מנוסה
- ★ על צוות עובדים גדול
- ★ העבודה בשעות בלתי שגרתיות
- ★ מעוניים לבחור דינמי נמרץ ובעל יוזמה. עדיפות לסגן במיל.
- ★ רשיון נהיגה - טלפון הכרחי. ☎ 02-227002/5

לעצמה חב' לשרותי כח אדם
דרושים
- ● רתכי CO² מנוסים
- ● מסגרים / רתכים מנוסים
- ● צבעי מתכת לעבודה מיידית
- ● מכונאים ימליים מנוסים
- ● חשמלאים מוסמכים
- ● נגרים מנוסים
- ● עוזר מסגר לעבודה על מכבש
- ● טבח מנוסה למסעדה אורינטאלית

הרצל 7, חיפה טל' 04-667686

לבית הספר המקיף אורט עמק חרוד
דרושים
1. מורה לציונות ולאזרחות
הוראה חלקית לכיתות יא־יב
2. מדריך לריתון במשרה חלקית
נא לפנות לפני הצהרים טלפון
06-531694
בשעות הערב טלפון 06-535492

דרושים:
למפעל מתכת
2 תכנתים + מפעילים
להפקיד אחראי לכרסומים C.N.C למפעל גדול באיזור תעשיה קרית־ביאליק לפנות בכתב לת.ד. 4 קרית חיים

דרושה
מזכירה מעולה
- √ ידע בעבודות משרד וארגון.
- √ נסיון בהדפסה במחשב עברית אנגלית.
- √ ידע ונסיון בהנהלת חשבונות ובהפקת־דוחות כלכליים וסטטיסטיים.
- √ ידיעת השפה האנגלית.
- √ רצויה השכלה אקדמאית

תנאים טובים למועמדת המתאימה
החל מיום ב' טל' 04-737159, 04-717340

טרומאסבסט
חברה להרכבת מבנים טרומיים בע"מ
דרושים:
מסגרים — רתכים
- ★ נסיון בריתוך CO2 ★ יוצאי צבא
- ★ 5 ימי עבודה בשבוע

נא לפנות לטל' 04-715815

יותר טוב מנפאואר
לסניף חיפה
למח' המשרדית
קלדניות מנוסות
לעבודה מיידית ומגוונת
תוכנות קי־פקס, י.ב.מ.־pc, יב.מ. 361.
–לפנות ליהודית–
למח' הטכנית
טכנאי/הנדסאי קרור
מוסמים, שכר גבוה במיוחד למתאימים, עבודה מיידית.
–לפנות לגיור–
שכר משולם פעמיים בחודש
תנאים סוציאלים כחוק
העצמאות 104, א־ה 8:00-14:00
טל: 04-530051
מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה
באר־שבע • רחובות
מדליון הכסף ניתן כאות הוקרה והכרה למצטיינים שבין עובדי מנפאואר

טבע
למפעלנו בירושלים
דרוש/ה
הנדסאי/ת טכנאי/ת תעשיה וניהול
הכישורים הדרושים:
- שלוש שנות נסיון בהנדסת ייצור
- רקע בעבודת מחשב
- נסיון בשיפור שיטות ובמדידת עבודה בתעשיה
- ידיעת השפה האנגלית

העבודה במשרה מלאה
(7:00–16:30)
5 ימי עבודה בשבוע
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב
למחלקת כח־אדם ת.ד. 1142
ירושלים 91010

למפעל תעשיות בירה חיפה
דרוש/ה
פקיד/ת התחשבנות
בוגר/ת בית ספר תיכון
בעל/ת רקע בעבודה כטלר/ית בבנק.
על המועמדים תושבי חיפה והסביבה
לפנות טלפונית לנוסי סלע בטלפון 724184, 724544

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
דרוש/ה
מנהל/מקדם מכירות
נא לפנות בכתב
לת.ד. 1606 חיפה 31015

לקופת חולים מאוחדת
סניף ת"א
דרוש/ה
מתכנת/ת
למחשב I.B.M.
systems 38
- ◀ בעל/ת נסיון של שנה לפחות.
- ◀ בעל/ת ידע בשפת R.P.G.
- ◀ הכרת מחשב אישי I.B.M. יהווה יתרון.

המעוניינים מתבקשים
לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם בעבודה למחלקת כ"א ארלוזורוב 100 ת"א

עיריית רעננה
דרוש/ה
פסיכולוג/ית
שיעור המשרה: 0.5
דרישות המשרה: בעל/ת תואר מ.א. (או בשלבי סיום הלימודים) במגמה חינוכית או קלינית. רצוי נסיון בעבודה עם ילדים ונוער.
העובד יועסק במסגרת חוזה מיוחד.
טפסים להגשת הבקשות אפשר להשיג במזכירות העיריה. פרטים בשרות הפסיכולוגי טל. 052-455308.

עד 1200 ש"ח לחודש
לנשות מכירה טובות
ב־3 שעות עבודה ביום!
העבודה אחה"צ
בימים גמישים בגוש דן
☎ 03-5465222

לקבוצת צמון תקשורת
- ★ פרסום ★ יחסי ציבור
- ★ עתונות

דרושים
א. עוזר(ת) מחקר ותכנון
בעל(ת)
- ★ נסיון קודם בתחומי מחקר ותכנון במשרדי פרסום או במכון מחקר.
- ★ תואר ראשון במנהל וכלכלה או השכלה מקבילה בשיווק ושווק (עדיפות ללמודי/ בוגרי מינהל עסקים והמתמחים בשווק)
- ★ כושר ניתוח וסגירה

ב. ביצועיסט(ית)
- ★ בעלות נסיון מקצועי קודם של כשנתיים במשרד פרסום.

למתאימים בלבד, נא לפנות מ־7:30
לטל' 03-200401/201350
(למשרות א' מיום ראשון ב־09.00)
— סודיות מובטחת —

Maquette GPM
Leather Fashions
לרגל הרחבת והכפלת משמרות
דרושים למפעלנו בעכו ובכרמיאל
★ טכנאי ייצור
★ מנהלי קווים
★ מנהל משמרת
★ מנהלי עבודה
בעלי נסיון מוכח של 5 שנים לפחות בתפקידים המוצעים (בטקסטיל ועור)
מתבקשים לפנות לטל. 04-919321 או בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 2226 עכו.
תנאים טובים למתאימים
— סודיות מלאה מובטחת —

קליל
kil
קליל תעשיות בע"מ
דרוש
איש מכירות
בעל רקע טכני
הכישורים הדרושים:
- נסיון מוכח במכירות
- רקע טכני (עדיפות בענף אלומיניום)
- ידע בפרסום ובעיצוב
- כושר התבטאות בכתב ובע"פ
- יחסי אנוש טובים

המעוניינים יפנו בכתב, בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה אל דורית ישראלי.
ת.ד. 210 קרית מוצקין 26114.
סודיות מובטחת

להבי ישקר
■ מפעל להבים למנועי סילון. ■ יצרן להבים לחיל האויר ולתעשיית המנועים בעולם. ■ קידום ותמורה על בסיס הישגים אישיים. ■ שבוע עבודה בן 5 ימים. ■

דרושים
מהנדס מכונות
לפיתוח מערכת חדשנית בתחום הנדסת איכות
- ידע באנגלית חובה.
- ידע כללי במחשבים

מתכנן לתיכנון כלים ומדידים
- עם נסיון של מספר שנים בתחום הנ"ל.

מבקר
- בעל נסיון בביקורת מוצרים של עיבוד שבבי מדויק.
- רצוי טכנאי או בוגר ביה"ס מקצועי.

יועדפו מועמדים מאזור נהריה, עכו והסביבה.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב יד או בטלפון
למנהל כח אדם, לו בי ישקר בע"מ
ת.ד 330 נהריה 22 02. טל. 04-927831

אלגנט תעשיות בע"מ
יצרני כיסויים למושבי רכב רחוב המלאכה 13 חוף שמן חיפה למפעלינו בחיפה דרושים:
1. מנהל/ת ייצור / טבסטיל
לניהול מערך הייצור של המפעל
הנדסאי/טכנאי
ייצור. בעל נסיון מוכח בניהול מתפרה
2. תופרות אוברלוק — בעלות נסיון
3. תופר עם נסיון בעבודה במתפרה מכניות
המעוניינים יפנו בכתב או לטל' 04-672348/9

למלון דן - כרמל
דרושים/ות
סגן/ית מנהל קבלה
בוגר/ת קורס פקידי קבלה
ו/או מינהל בתי מלון.
בעל/ת נסיון קודם במלונות 5 כוכבים
כתבנית עברית מעולה
למכונת כתיבה I.B.M לחצי משרה.
נא לפנות למח' כ"א טלפון - 04-386211
דן כרמל

[illegible]
דרושים
טכנאים
לשרות למוצרי חשמל ביתיים
אפשרי גם ללא נסיון קודם.
בעלי רשיון נהיגה

רשות הגנים הלאומיים
דרושה
מנהל/ת המשרד הראשי
דרישות התפקיד:
- – כושר ניהול וארגון
- – כושר התבטאות בכתב ובע"פ
- – ידיעת השפות עברית ואנגלית
- – ידע בהדפסה על מכונת כתיבה (רצוי נסיון במעבד תמלילים)
- – עדיפות לבעל/ת השכלה גבוהה
- – ניסיון מוכח של 5 שנים לפחות

מקום העבודה – הקריה, תל־אביב
● נא לפנות בכתב (בציון מספר טלפון) עם פירוט קורות חיים לת.ד. 7028, הקריה תל־אביב 61070, עד לתאריך 24.8.87.

למוסד ציבורי בירושלים
דרוש/ה
עורך דין
בעל/ת נסיון של מספר שנים בנזיקין, ביטוח, תאונות דרכים, תעבורה.
המשרה מלאה (5 ימי עבודה בשבוע) בירושלים.
למועמד/ת המתאים/ה יוצעו תנאי שכר טובים.
על המעוניינ/ת לפנות לת.ד. [illegible]
בצירוף פירוט השכלה וניסיון [illegible]

תפוס מקומך ברים!!!

עובדי/ות ייצור

מקצועיים ובלתי מקצועיים לעבודה בייצור במפעל בוא/י ללמוד מקצוע מכניס, שכר ינתן גם בתקופת ההכשרה

- ☐ 5 ימי עבודה בשבוע
- ☐ חברה יציבה מבוססת ודינמית
- ☐ "רים" מייצאת לרשתות השיווק היוקרתיות בארה"ב
- ☐ תנאים סוציאליים משופרים
- ☐ שירותי רווחה מפותחים

לפנות: ל"רים" איזור התעשיה גבעת שאול אוטובוס קו 11, 15ד'
(לבקש את לילי, או מיכל הפנדי)

אנו מוכנים לאפשר לך
להרוויח משכורת של

4218.- ש"ח לחודש לפחות

במידה והנך: רציני/ת, אחראי/ת, אמין/ה בעל/ת הופעה נאה ונכונות לעבודת שטח קשה ומאומצת בתחום המכירות ועמידה בנורמות
באם את/ה עונה על דרישות אלו פנה
לטל' 04-530967 לתאום פגישה

עירית כפר־סבא

מכרז על משרה פנויה במחלקת הנדסה

1. מהנדס פרויקטים

הכישורים הדרושים: מהנדס בוגר הטכניון, בעל ניסיון שלוש שנים ומעלה בתאום תכנון, הכנת מכרזים ומפרטים וניהול הביצוע של עבודות פיתוח עירוני (פיתוח כבישים, מדרכות, חניות, מערכות ביוב, ניקוז, מאור וכדומה).
גובת המשרה: משרה מלאה.
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
על המועמד להגיש את מועמדותו בכתב למזכיר העיר ותוך ציון קורות חיים, לא יאוחר מיום שישי 28.8.87

יצחק ולד, ראש העיריה

נשיונל סמיקונדקטור
National Semiconductor

הצטרף לחברה המייצרת את המעגלים המשולבים של דור העתיד.
למחלקת כספים דרוש/ה:

מנהל/ת חשבונות משרה מס' 3580

האחראי/ת למערכת היבוא וספקי חו"ל.

כישורים נדרשים:
* ידע ונסיון בהכנה ורישום מסמכי יבוא.
* נסיון בהפעלת מערכת הנהלת חשבונות ממוחשבת.
* ידע בעריכת התאמת חשבונות.
* שליטה בשפה האנגלית ברמה בסיסית.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, תעודות וציונים אל: נשיונל סמיקונדקטור אי.סי. בע"מ ת.ד. 619 מגדל־העמק 10556 עבור מחלקת כח אדם, לציין את מס' המשרה וטלפון להתקשרות.

מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

פרסום שפי

שטראוס נהריה בע"מ
דרושה

פקידה

לחצי משרה, בשעות 17.00 — 13.00 חמישה ימי עבודה בשבוע

הכישורים הנדרשים:
- ★ הדפסה שוטפת בשפה העברית — אנגלית יתרון.
- ★ רצוי ניסיון קודם
- ★ יכולת לעבודה בשעות גמישות לפי הצורך.
- ★ מגורים נהריה, עכו

נא לפנות בצרוף קורות חיים למחלקת כח אדם
מחלבות שטראוס נהריה בע"מ
ת.ד. 5 נהריה

לעיתון כלבו דרוש

מנהל אקספדיציה

(מיון, אריזה ומשלוח)
העבודה בימי חמישי בערב עד שישי בבוקר
תחילת עבודה מיידית
הכישורים הנדרשים:
רצינות, יכולת עבודה עצמאית, כושר ארגון וניהול
נא לפנות בכתב:
עיתון חדשות רחוב נורדאו 19
לציין עבור הפצה כלבו מיקוד 31122

דרושה
למעבדה הגנטית
בבית חולים רוטשילד
עוזרת מעבדה אקדמאית
רצוי ניסיון בעבודה במיקרוסקופ / תרביות רקמה
בפרטים לפנות לטלפון:
671671 — 495

לחברת יצוא דרושה למשרה מלאה
מזכירה / מתקתקת אנגלית/עברית
★ שליטה טובה באנגלית הכרחית
★ רצוי רקע ביצוא
לפנות בין השעות 15.00-10.00 04-673277/8/9

דרושה
מזכירה מנוסה
לשעות אחה"צ
(1-3 או 4-8)
נא לכתוב
ללב אל לב ישראל
ת.ד. 38 כפר־סבא
מקוד 44102

מ.מ.מ. מינהל, משאבי אנוש
ומערכות מידע בע"מ

דרושה

פקידה קלדנית

ל־5 ימים בשבוע

- ○ השכלה פורמלית בהנהלת חשבונות
- ○ סוג 2
- ○ נסיון בעבודה במחשב I.B.M. 36
- ○ רצוי ידע באנגלית

המעוניינות מתבקשות לפנות בכתב יד
לראש אגף החשבונות ת.ד. 44494 ת"א

PMS ISRAEL LTD.

חברת בת של PM.SC ארה"ב

הנסיון מלמד שהצלחות משמעותיות בבנית מערכות ממוחשבות הושגו תוך התבססות על קבוצה קטנה ונבחרת של אנשים מצטיינים ביותר העובדים בתנאים אופטימלים, בהתאם לכך אנו pms israel מאמינים במצוינות ללא פשרות, בבנית סביבת עבודה נוחה ומסייעת, ובהתאם לכך אנו רואים זאת כמובן מאליו שאנשינו המצטיינים יזכו לתגמול הולם...

אנו מחפשים:

תכנת

ברמה יוצאת דופן

שהוא גם אשף במדעי המחשב

האדם המתאים עבורנו יתמודד עם מערכות ממוחשבות המתבססות על טכנולוגיה של A.I ומערכות מומחה בסביבת עבודה הכוללת LISP. עליו להוכיח יכולת להתמודד עם בעיות מסובכות מאוד, להשתלב עצמאית בסביבה של אנשים מעולים, ולתפקד ברמה של מוביל פרויקט בולט.

מקום העבודה גן התעשיות תפן.

אם כישוריך ונטיותיך הולמים את המתואר לעיל כתוב אלינו:
גן תעשיה תפן, ת.ד.6, מגדל תפן 24959
טלפון: 04-977782

תעשיות רכב בע"מ

עוסקים אנו בתכנון פיתוח מוצרים מורכבים בנושאי הרכב והמתכת
דרושים לנו:

מסגרים רתכים

לעבודות ריתוך ומסגרות בייצור מיכלים
הכישורים הדרושים:
* נסיון בריתוך חשמל ו־CO 2
* קריאת שרטוט יתרון.

בוגרי בי"ס מקצועי

להשתתפות בקורס כותי מכבשים
הכישורים הדרושים:
* ידע בקריאת שרטוט יתרון
* רקע בתחום המסגרות

למתקבלים מובטחים תנאי שכר מעולים בהתאם לרמתם המקצועית.
נא לפנות טלפונית או ישירות למחלקת כח אדם לשם קביעת ראיון
נצרת עלית ת.ד. 535 טל. 06-558111

חיפה כימיקלים

למפעל הגדול בעולם לייצור חנקת אשלגן
דרושים:

מהנדסי כימיה

המחפשים אתגרים ואפשרות קידום בתעשיה הכימית המודרנית לעבודה במתקני הייצור בחברה.
נסיון של כשנתיים יתרון.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים מלאים למחלקת המנגנון ת.ד. 1809 חיפה ולציין בראש המכתב עבור "מהנדס כימי".

סודיות מובטחת

פרסום שפי

שופר־סל

לסניפינו בחיפה
דרושים

סדרני סחורות

תנאי שכר טובים

המעוניינים מתבקשים לפנות למנהלי הסניפים:
★ סניף כרמל "עד" הנשיא 124 מרכז הכרמל
★ סניף סטלה מאריס "הוד [illegible]"

מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

מגן דוד אדום בישראל
MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL

חובש/ת קרבי/כללית

באם הינך מעוניין בעבודה מרתקת, הקשורה בהצלת חיי אדם, מגן דוד אדום קורא לך להצטרף למוקדי הניידות לטיפול נמרץ כ"חובש התיכון הבכיר (פראמדיקס)".
נותרו מס' מקומות לקורס – פראמדיקס
בסניפים: תל־אביב, פתח תקוה, רמת גן, ירושלים, טבריה, עפולה, נהריה, חיפה, חדרה, רחובות, אשדוד, באר־שבע, קריות
לקבלת פרטים נוספים יש לפנות לטל: 03-302222 מח' פראמדיקס מרכז מד"א

קריירה בע"מ
שרותי כח אדם

דרושים/ות
מחלקה טכנית
- ★ **כרסמים אוניברסליים (קונבנציונלי)** נסיון 3 שנים לפחות. פרופיל צבאי גבוה. 5 ימים.
- ★ **רתכים** ארגון, חשמל, CO2, נסיון 3 שנים לפחות. פרופיל צבאי גבוה. 5 ימים.
- ★ **מכונאי אחזקה** בוגרי ב"ס מקצועי 4 שנים.
- ★ **מסגרים** מנוסים, ידע בקריאת שרטוט.
- ★ **מלחימים/ות** מנוסים/ות להלחמת מעגלים מודפסים. עדיפות ליוצאי חיל אויר, חיל הים, מודיעין. אפשרות למשמרת II.
- ★ **חוטי לוחות חשמל תעשייתיים** לעבודה זמנית. מאזור השרון. 5 ימים.
- ★ **נגרי רהיטים** אפשרות למשמרת II 5 ימים.

מחלקה משרדית
- ★ **פקידה** הדפסה ע/א ידע בעבוד תמלילים לשעות אחה"צ (13.00 — 19.00) מאזור הרצליה.
- ★ **חשבי שכר** שנתיים נסיון, אחרי שרות צבאי.
- ★ **מנה"ח"ש** עצמאים לעבודה קבועה.
- ★ **קלדניות** בהגרות תכון, ידע באנגלית.
- ★ **מזכירות** ע/א מנוסות, תנאים טובים.
- ★ **תמלילנית** מנוסה ע/א, ידע ב־א־ב — יתרון.

תל־אביב, דיזנגוף 155. טל. 03-240291/2.
נתניה, שמואל הנציב 17. טל. 053-338901.

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

למרכז הספורט מכבי

דרושים:
מדריכים מקצועיים בענפים הבאים:

- התעמלות — בנים בנות
- התעמלות — לפעוטים
- התעמלות — מבוגרים
- קט־רגל
- כדור־סל
- גלדיאטור

נא לפנות בטל' 04-388341
למר אמרי בן־ברא – מנהל מרכז הספורט

הר־אדר יעקב קהלתי
דרושים/ות

★ **מטפלות למעון יום**
★ **עוזרות גננות**
לגני ילדים

בדבר פרטים וקביעת ראיון נא להתקשר
לטל: 02-434710 (בשעות היום)
ולטל: 02-361886 (בשעות אחה"צ והערב)
עדיפות תינתן לבעלות רכב

חוגלה

לקידום מכירות סדרת מוצרי האיכות "פיסנה"
דרושות

דיילות מכירה

לרשתות השווק הגדולות
למתעניינות יוצעו שעות עבודה גמישות ותנאי העסקה הולמים
מועמדות מאזור ירושלים בלבד
מתבקשות להתקשר ביום א' 16.8.87
והחל מ־14:00 לדודו טלפון: 03-9234424
קו פנימי 220

דרושים לעבודה באזור המרכז וחיפה

1. **עוזרים לנהגי קטרים**
   - ★ בעלי רקע טכני – בי"ס מקצועי
   - ★ לאחר שרות צבאי – פרופיל 76 רצוי מיחידות חימוש
   - ★ 10 שנות לימוד
2. **מכונאים לדיזל**
3. **חשמלאי דיזל או תעשיה**

העבודה קבועה בתנאי שכר גבוהים.
טל: 04-663017, 04-641160
לחיים או מיכה

הנהגת צופי ירושלים

דרושים מועמדים למשרות הבאות:
★ **רכז/ת הדרכה**
★ **מרכזי/ת שבטים**
★ **מדריכי/ות שכבות בוגרות**

בוגרי תנועת נוער: לאחר שרות צבאי
מועמדים מתאימים יפנו
לטל: 02-690163, 02-633146

דרושה

מעבדת תמלילים

אנגלית/עברית
בעלת כושר ניסוח
נא לפנות לגילה
טלפון 03-620242
החל מיום א'

הפניקס הישראלי חברה לבטוח בע"מ
משרד ראשי: רח' לבנון 30, ת"א.

לחברת טריומף יצרני הלבשה תחתונה לנשים
דרושים /ות

1. מהנדס ייצור.
2. הנדסאי/טכנאי ייצור.

- לבוגרי שנקר במגמות טכנולוגיה ניהול תעשייתי - יתרון.
- לבעלי ידע בתהליכי גזירה ותפירה ונסיון בענף - יתרון. (נסיון לא הכרחי)

גיל: עד 30.
שפות: אנגלית, צרפתית. ידיעת השפה הגרמנית - יתרון.
מקום העבודה: ירושלים.
התנאים יקבעו לפי הכישורים.

על המועמדים לפנות בכתב-יד, בצירוף קורות חיים, ל-ת.ד. 10146, מיקוד 91101, ירושלים. או בטלפון 02-715255, בשעות 07.00-16.00 מחלקת כח אדם, או בטלפון 02-422881 בשעות הערב.
סודיות מובטחת.

אני מרגישה בטריומף חדשה.

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

במחלקה לעליית ילדים ונוער
נתפנתה משרה של

מפקח/ת חינוכי/ת דתי/ת

משרה פנויה מס' ח/230/87
המקום: חיפה

תאור התפקיד
1. פקוח חינוכי על מוסדות באזור הצפון
2. נסיון ניהולי ארגוני
3. ארגון ובצוע הדרכות והשתלמויות לעובדים חינוכיים והדרכת מנהלי מוסדות
4. טפול ומעקב אחר החניכים
5. קיום קשרים עם משרד החינוך וגורמים ממשלתיים וציבוריים אחרים

הכישורים הדרושים
1. תואר שני (או לימודים לתואר) בחינוך או במדעי החברה והרוח
2. 10 שנות נסיון בחינוך ובהוראת נוער
3. מגורים בצפון הארץ חובה

הדרגה המוצעת: בדרוג עובדי הוראה
המועד האחרון להגשת מועמדות 27/8/87

קריירה בע"מ
שרותי כח אדם

דרושים/ות
★ **מלחימים/ות מנוסים/ות** להלחמת מעגלים מודפסים. עדיפות ליוצאי חיל אויר, חיל הים, מודיעין.
5 ימים, תנאים מצויינים,
אפשרות למשמרת II.

תל־אביב, דיזנגוף 155. טל. 03-240292/1.
נתניה, שמואל הנציב 17. טל. 053-338901.

הכח שלנו הוא כח אדם, קריירה.

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

דרושה

מזכירה כתבנית

באנגלית — עברית

הכישורים הדרושים
1. ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין כולל הדפסה
2. לאחר שרות צבאי
3. בעלת נסיון בעבודה
4. תושבת הארץ — לפחות שש שנים
5. בעלת מוטיבציה ויחסי ציבור
6. למתאימות עבודה מיידית

על המועמדות לפנות בצרוף קורות חיים
למזל קדר במחלקה לעליה וקליטה
ת"ד 92 ירושלים — מיקוד 91920

למפעל תעשייתי
למחלקת ייצור כרטיסי אשראי
דרוש/ה

אחראי ייצור

★ בעל כושר ניהול צוות עובדים
★ יועדפו מועמדים בעלי נסיון בתהליכי דפוס משי וגרפיקה

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם אל ת"ד 6709 ירושלים

מאגרי אנוש בע"מ
שרותי כח אדם

★ **מכונאים תעשייתיים**
נסיון במכונות אריזה – חובה. למפעל מזון בת"א. עבודת משמרות.
רצוי בעלי משפחה 1800 ש"ח

★ **מכונאי אחזקה**
נסיון בתעשיה, עבודת לילה בלבד
06:30 — 22:00. למפעל מזון בת"א
2300 ש"ח

דרך השלום 20 ת"א בין השעות 08:00-18:00
טל: 03-331657, 03-336079, 03-333420
03-337578

עירית תל־אביב־יפו

לעירית תל־אביב
דרושים

1. עובדי טיפול בילדים ובנוער
לעבודה חינוכית־טיפולית בילדים ובני נוער מנותקים במסגרת פנימיות־יום משפחתיות, ולשכות למתן שרותים לנוער.
ההעסקה במשרות חלקיות ומלאות.
כישורים: בוגרי אוניברסיטה במדעי ההתנהגות, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה או חינוך
נסיון קודם בעבודת הדרכה לבני נוער
תנאי שכר: דרוג עובדי הוראה בהתאם לכישורים ולוותק. לעובדי ערב תנתן 20% תוספת מאמץ.
בדבר פרטים נא לפנות למר אבי סער, מנהל המחלקה לקידום נוער בעת"א, קומה 10, חדר 1029, טל: 438315, 438345

2. מלווים לתלמידים
בהסעות מיוחדות באוטובוסים.
המועדים: בבוקר "ממגורי התלמידים לבתי הספר ברחבי העיר
צהריים" מביה"ס בחזרה לבתי התלמידים
המעונינים: פנסיונרים, עקרות בית ואחרים, יפנו בדחיפות, בין השעות 09:00-11:00 למר ש. זכר, בבנין העיריה, חדר 132, ככר מלכי ישראל
טלפונים: 438780, או 438781

3. מורים לשנת הלימודים תשמ"ח
לחטיבת הביניים ולחטיבות העליונות
במקצועות: פיזיקה, מתמטיקה, צרפתית, אנגלית, ביולוגיה, לשון וספרות, תנ"ך והשבע"פ.
נא לפנות למינהל החינוך, בבניין העיריה, חדר 227
בימים ב' או ד' בין השעות 08:30-13:00
(טל: 438042)

4. לאגף לשרותי רווחה/למטבח
דרושה עובדת מטבח אחראית עם ידע בבישול
לקבלת פרטים נא להתקשר לטל: 03-379540

מדריכים לחוגי טבע

להדרכת חוגים לתלמידי ב'–ו'
אזור תל אביב, בת ים, חולון טל. 03-822357

מדריכים לחוגי סיור

להדרכת חוגים לתלמידי ז'–ט'

אזור כפר סבא, רעננה, הוד השרון, הרצליה, רמת השרון 052-910664
אזור פתח תקוה, קרית אונו, לוד, גבעתיים, רמת גן ימים 03-900936
ב, ג, 09.00-12.00
ד, ה, 16.00-18.00 03-522471
תל־אביב, בת ים, ח.לון 03-811151

הכישורים: רקע בנושאי טבע וידיעת הארץ, נסיון בהדרכת נוער (רצוי)
העבודה בחוג חלקית ומתאימה לסטודנטים
המתקבלים יעברו הכשרה לפני תחילת העבודה וכן השתלמויות במשך השנה.

החברה להגנת הטבע

החברה להגנת הטבע
דרושים

מדריכים
לחוגי טבע וסיור

לעבודה ברמת־השרון ובהרצליה
אוהבי טבע וטיולים – פנו נא ל:
סניף החברה ברמת השרון – 03-470284;
סניף החברה בהרצליה – 052-541998;
רינת וינברג – רכזת חוגים – 03-479275

לחברה מסחרית קטנה
בסביבות חיפה
דרוש/ה

מנהל או מנהלת

בעל התפקיד יהיה אחראי לכל היבטי הפעילות בחברה ולרווחיותה, אולם עיקר זמנו יוקדש לניהול השיווק, המכירות והקשרים עם לקוחות החברה. אנו מחפשים אדם בעל חוש מסחרי, יוזמה ויכולת פעולה עצמאית במסגרת המדיניות הנקבעת על ידי מועצת המנהלים. המועמד המתאים צריך להיות בעל כושר מנהיגות ויכולת הפעלת צוות במוטיבציה גבוהה, נכונות לעבודה קשה, לעיתים בשעות ארוכות.
המועמד המתאים יהיה בעל תואר מוסמך בניהול עסקים. רצוי נסיון עסקי קודם באחד או יותר מן התחומים שצוינו לעיל.
הפונים שבהם מתבקשים לפנות בכתב לידי מועצת המנהלים ת.ד. 28626 תל־אביב עבור: מנהל חיפה.

* סודיות מובטחת *

לחברה מובילה בענף המזון
לסניף ירושלים
דרוש

טכנאי קירור

- לאחר שרות צבאי
- בעל נסיון בקירור ביתי ומסחרי
- בעל רשיון עוזר חשמלאי
- רצוי בוגר בי"ס מקצועי במגמת קירור
- בעל רשיון נהיגה

מעוניינים יתקשרו לטלפון 03-7552328-9
בין השעות 08:00 - 16:00

هكذا في الأصل

هكذا في الأصل

הלוח הארצי

הארץ חדשות

כתר

למשרדנו הראשי בהדר־יוסף בת"א
דרושים/ות

1. מנהלי חשבונות סוג 3, 2:
בעלי ניסיון של 3 שנים לפחות בנהה"ח, לקוחות וספקים. עדיפות לבעלי ניסיון בנהח"ש ממוחשבת.

2. מחסנאים אחראיים:
בעלי השכלה תיכונית, כושר ארגוני וניסיון קודם בתחום ההלבשה.

לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים
למחלקת תנאי שירות ת.ד. 2147 ת"א
מיקוד 61020
סודיות מובטחת

מילא
מרכזי ייעוץ למשאבי אנוש

דרוש/ה
פסיכולוג/ית

בעל/ת תואר M.A בפסיכולוגיה תעסוקתית או קלינית עדיפות לבעל נסיון באבחון וכתיבת הערכות בתחום המיון.
אפשרות למשרה חלקית.
לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפונים: 240035, 249169, 03-244787.

סודיות מובטחת.

גיוס עובדים • מבדקים • ייעוץ והכוון תעסוקתי • ייעוץ ופתוח ארגוני

דפי זהב

מדריכי טלפון מסווגים
דרושים/ות

נציגי/ות מכירות

לסניפנו ב: ירושלים, חיפה, ת"א

- ● יכולת התבטאות שוטפת
- ● רצון להשקיע בתמורה נאותה
- ● גילאי 24־37
- ● הופעה נאה
- ● בעלי רכב פרטי

למתאימים:
קורס באומנות המכירה כהכשרה ע"י החברה
משכורת + עמלות + בונוסים + הוצ' רכב

ראיונות יערכו ב: חיפה, ירושלים, תל־אביב

לקביעת ראיונות: נא לפנות טלפונית החל מיום א':
לסיגל בת"א: 8, 7, 6, 03-7522215
למירב בחיפה: 04-382384, 04-384354

הזדמנות אחת לאשה אחת.

אם נמאס לך מעבודה שגרתית ותמורה בלתי הולמת לכישורייך.

יש לך הזדמנות!
אם יש לך קצת חוצפה, ותחום הפרסום מעניין אותך

יש לך הזדמנות!
אם את בעלת נסיון מוכח בעבודה עם קהל או בתחום ההוראה (פיקוח, פרויקטים מיוחדים בחינוך וכו') גיל 27 ומעלה.

זוהי ההזדמנות שלך!

אנא פני בכתב יד בצירוף קורות חיים
לפרסום דחף ת.ד. 4496 חיפה
וצייני ע"ג המעטפה "קריירה חדשה"

קריירה חדשה

לחברה מובילה בישראל בתחום המזון
דרוש:

מנהל אגף השיווק

הכישורים הנדרשים:
- ■ תואר אקדמי במנהל עסקים, הנדסת תעשיה וניהול, או מדעי החברה.
- ■ נסיון קודם בניהול מערך שיווק בתחום מוצרי צריכה.

– עדיפות לבעלי נסיון בתחום ענף המזון, ולבעלי נסיון בניהול מערכות הפצה בשיטת ה"פרי־סייל".

מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 23136, תל־אביב 61230 עבור "מס' 350". –

– סודיות מובטחת –

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

מחפש/ת אתגר

בקהיליה חינוכית
התישבותית בניצנה (בנגב)
בראשות לובה אליאב
משרה מס' ח/229/87
אנו מציעים לך תפקיד:

א. מדריך/ה חקלאי/ת
בעל/ת כישורים ונסיון בחקלאות

ב. ביולוג/ית בעל/ת השכלה אקדמאית בביולוגיה בוטניקה או זואולוגיה

ג. אחות

ד. מדריכים/ות חברתיים/ות

מגורים במקום
את המועמדות יש להגיש עד 27.8.87

לחברה גדולה ומובילה בתחומה
בענף המזון
דרוש/ה

טכנולוג/ית מזון

- ★ בעל/ת נסיון בתעשייה ונכונות לעבוד קשה, להשקיע, לעסוק בפיתוח מוצרים חדשים ובפיקוח על מוצרים קיימים
- ★ דינמי/ת ובעל/ת מרץ
- ★ מגורים בגוש־דן

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 3538 קרית אריה פתח־תקוה 49517, עבור משרה מס' 624.

למלון רמדה רנסאנס ירושלים
דרושים/ות

1. מזכירה עברית/אנגלית
למשרה מלאה. רצויה הדפסה בשתי השפות

2. מבקרים נסיון מקצועי שנתיים לפחות

3. קופאים רצוי נסיון קודם במלונאות

4. מנהל חשבונות מתחיל

מועמדים מתאימים יפנו למחלקת כוח־אדם טלפון 02-528111

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

דרוש/ה:
באגף קשרי ציבור ומגביות
סגן/ית ראש אגף

תאור התפקיד:
טיפול בכל המניות הנכנסות לאגף מאגודות דורשי הטכניון בארץ ובחו"ל, ובמיוחד ריכוז הטיפול באגודת דורשי הטכניון בארה"ב.
תיאום פיקוח ומעקב על פעילות היחידות באגף.
ממלא מקום ראש האגף בעת העדרו.
טיפול במטלות נוספות כפי שתוטלנה עליו ע"י ראש האגף.

הכישורים הדרושים:
רצויה השכלה אקדמית. נסיון קודם בפעילות בתחום גיוס כספים ו/או מגביות, בארץ או בחו"ל. נסיון קודם בתחום יחסי ציבור. יכולת מוכחת בניהול פעילות של מספר יחידות משנה.
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
ידיעת שפות נוספות יתרון.
מספר המשרה: מז/216

מתורגמן/ית

תאור התפקיד:
איסוף חומר בנושאים הנוגעים לפעילות הטכניון ותרגומו מעברית לשפות זרות.

הכישורים הדרושים:
רצויה השכלה אקדמית. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין. ידיעת שפות נוספות – יתרון.
נסיון מוכח בתרגומים.
הערה: המשרה הינה בהיקף 50%.
מספר המשרה: מז/221

עוזר/ת לאחראית על יחידת המגביות בנושא הכרת תורמים

תאור התפקיד:
טיפול בהעברת דיווח מעודכן על הפעילות במבנים ו/או מעבדות לתורמים.
עיסוק כללי בנושא הכרת תורמים.

הכישורים הדרושים:
רצויה השכלה אקדמית. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, כולל הדפסה. כושר ביטוי בכתב. נסיון קודם בכתיבה ועריכה. רצוי ידע בצילום.
מספר המשרה: מז/222

מועמדים/ות מתאימים/ות המעוניינים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 23.8.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

דרושים
חווטים
לעבודה בתחום הרק"ם
טל: 03-9644062, 03-9640968 ראשל"צ

לבית אופנה [illegible]
דרושים

★ **עוזר גזרן**
עם נסיון (3 שנים לפחות) בטריקו וסריגים

★ **תופרת**
מודלים ראשונים עם נסיון רב בטריקו וסריגים

תנאי [illegible] (5 ימים)
לפנות החל מיום א'
טל: [illegible]

למוסד ארצי גדול בפ"ת ובת"א
דרושים:
מורים לאנגלית
למשרה חלקית
בשעות הערב
שנתיים ניסיון לפחות
שכר גבוה למתאימים
טל' 03-909870
03-909670

למוזיאון ישראל. ירושלים

למוזיאון ישראל
ירושלים
דרושים/ות
לפרוייקט מיוחד ולפרקי זמן קצובים

א. מעצב/ת גראפי/ת
בוגר/ת המגמה לעיצוב גראפי לעבודה בעיצוב תערוכות ואולמות התצוגה במוזיאון ועזרה למעצב הראשי
לתקופה של כ־7 חודשים.

2. אדריכל/ית
(ותק של כ־3 שנים במקצוע) או מעצב/ת פנים – לסיוע למעצב הראשי בפרוייקטים שיוגדרו בנפרד.
לתקופה של כ־2–3 חודשים.

נא לפנות בדחיפות:
02-698254 לדוד גל או רחל לב.

לעיתון הארץ דרושות:
סטודנטיות ונערות
בוגרות תיכון
לעבודה בדוכני מכירה
3־4 פעמים בשבוע
תעריף שעה + עמלות
להתקשר: 03-5121339 עירית

העמותה לחקר ה־AIDS ומניעתה בישראל
מחפשת
מנכ"ל

התכונות הדרושות מהמועמד המתאים:
- ★ כושר ארגון מעולה
- ★ יכולת הבעה בכתב ובע"פ
- ★ כושר יוזמה מעולה

נא לשלוח בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. [illegible]
עבור מס' 1

תנובה
סניף נתניה
דרושים

מפיצים
לחלב ותוצרת חלב

הכישורים הדרושים:
- ★ רשיון נהיגה למשאית
- ★ ידע בנושא שיווק מוצרי מזון
- ★ כושר גופני טוב ★ עד גיל 35
- ★ ידיעה טובה בחשבון

תינתן עדיפות בקבלה למועמדים.. בעלי נסיון מעשי בחלוקת מוצרי מזון,

התחלת העבודה משעה 03.00 בבוקר.

מועמדים מתאימים תושבי נתניה, חדרה והסביבה הקרובה מתבקשים לפנות למנהל השיווק מר בני שולץ, לצורך תיאום פגישה וקביעת ראיון בטלפון 053-344166, 053-344266.

– סודיות מובטחת –

מכון מ.ש.פ.
שותפים פסיכולוגים

עבור אחד מלקוחותינו – מפעל קיבוצי מבוסס ומצליח

דרוש/ה
מנהל מכירות
משרה 0200
לאזור ת"א וסביבתה

תחומי אחריות:
- ★ הפעלת סוכנים על־פי יעדים
- ★ מתן הדרכה מעשית ועיונית
- ★ בקרה על תהליך המכירות, השתתפות בקביעת מדיניות המכירות ויישומה.

כישורים נדרשים:
- ★ ניסיון מוכח בניהול מכירות
- ★ עצמאות תפקודית. יוזמה
- ★ כושר הדרכה ★ אמינות ולויאליות
- ★ עבודה בכל שעות היום
- ★ ניידות גבוהה.

המפעל מספק משרד מסודר ומנגנון לוגיסטי מנוסה.
הכנסה נאותה ואפשרויות קידום.

יש לפנות בכתב־יד בלבד תוך פירוט נרחב של קורות חיים לת"ד 13012 ירושלים 91130, עבור משרה 0200

דלתא גליל תעשיות בע"מ
DELTA

למשרדנו בת"א
דרוש/ה
מנהח"ש סוג 3
- * בעל תעודת בגרות.
- * נסיון של שנתיים לפחות בנושא שכר וספקים.

נא לפנות לזליג טל' 03-663633

לעיתון הארץ
דרושים
מחלקי עיתונים
לבתי מגורים לעבודה בשעות הבוקר המוקדמות באזור הקריות
להתקשר 720746, 04-661166

לוז
חברה תעשייתית לתכנון ולבנית מערכות הפקת חשמל מאנרגית השמש.

מהנדסי כח וחום
לתפקידי תכנון ופיתוח.
כישורים נדרשים:
- ■ נסיון של מעל 3 שנים בתחומים הבאים:
  - -תכנון מתקני כוח וחום.
  - -אנליזה של מחזורים תרמודינמיים ומערכות חום.
- ■ ידע בבחירת פרטי ציוד וכתיבת מפרטים-רצוי.

מהנדס מכשור ובקרה
לתפקידי תכנון ופיתוח.
כישורים נדרשים:
- ■ ידע מקיף באפיון ובחירת מכשור עבור תחנות כוח.
- ■ נסיון במערכות בקרה מבוזרות ובקרים מתוכנתים.

משרות אלו מיועדות לנשים ולגברים כאחד. מקום עבודה - ירושלים.
נא לשלוח פרטי קורות-חיים למחלקת כח-אדם-לוז תעשיות ישראל
ת.ד. 7929 ירושלים 91079 — סודיות מובטחת. —

האור של המחר. היום.
LUZ

קו-אופ
ירושלים
אגודה צרכנית שתופית בע"מ
לרשת הסופרמרקטים בירושלים
דרושים

1. מנהלים וסגנים לסופרמרקט

הכישורים:
- * השכלה תיכונית
- * נסיון מנהלי קודם או רקע מסחרי
- * שליטה בשפה העברית, הבעה בכתב ובע"פ
- * יכולת עבודה מעבר לשעות עבודה רגילות

מועמדים העונים לדרישות הנ"ל, יפנו בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם, ת.ד. 24092 עבור מנהלים וסגנים.

2. קופאיות, קצבים, ירקנים וזבנים,
לעבודה מפוצלת

המעוניינים יפנו טלפונית למח' כח אדם בימים ב - ה בשעות 09.00 - 12.00 לטל. מס. 815094.

למרכזים הקהילתיים ברמת השרון.
דרוש

רכז משק רכש ואחזקה

אחראי על המערך הלוגיסטי כולל רכש, ניהול המלאי, ביצוע אירועים מיוחדים. פיקוח על עובדי התחזוקה ועל האחזקה.
מישרה מלאה.
כישורים: נסיון קודם מוכח בתחומים האלה הכרחי.
שכר: דרגה י"ח בדרוג האחיד.
המעונינים יפנו למילוי שאלונים לגילנה כהן במרכז הקהילתי ע"ש לוי רח' ארלוזרוב 20 רמת־השרון (ליד בריכת שרונית) עד יום ה' 27.8.87

דרושים/ות
למפעלים כימיים בנגב

★ **מהנדסי מכונות**
★ **מהנדסי כימיה**

לבעלי נסיון והתגמורות יוצעו תפקידים בכירים - למתאימים
ינתן דיור במקום
נא לפנות בכתב לתב' "דנאל"
גורדון 88 ת"א 64389

דנאל
החברה לשירותי כח אדם
תל-אביב • ירושלים • באר-שבע
רחובות • אשדוד

חדש בעיתון **חדשות**
דרושים
אנשי רכש ומכירות
לעבודה המציבה אתגר וסיפוק
כישורים נדרשים:
- * השכלה תיכונית מלאה לפחות
- * מרץ ודינמיות
- * חוש מסחרי
- * רקע בפרסום – לא חובה

תנאי העסקה: שכר בסיסי. עמלות. תנאים סוציאליים
להתקשר לטל 336702 שלוחה 272

מכון הנריטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
דרושים/ות
בוחנים/ות
מבאר שבע, קרית גת, אשקלון להעברת מבחנים בבתי־ספר יסודיים.
העבודה תמשך כשבועיים בחודש ספטמבר 87. המעוניינים יתקשרו החל מיום ג' 18.8.87 אל:
דינה כהן טל' 02-419191

---

caprice d'art
International marketing L.t.d.
לאגף השיווק של חברה יצרנית
— דרושים —
איש מכירות
לאיזור חיפה והצפון
- * רצויה התמחות בתחום האופנה
- * בעל רכב, עדיף מסחרי
- * גיל מתחת ל־35

למתאימים תנאים טובים ואפשרות קידום
נא לפנות טלפונית
02-231627, 02-231035

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

דרוש/ה משרה מס. ח/220/87

מנהל מרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית לנוער. בית ספר מקצועי כל יומי

מקום ירושלים
תאור העבודה – ניהול מערכת לימודים של בי"ס מקצועי וטיפול בכל הבעיות החינוכיות, התנהגותיות והמנהליות שבמרכז.
הכישורים הדרושים – בוגר בית מדרש למורים או השכלה גבוהה בחינוך או באחד ממקצועות ההוראה.
ניסיון בהוראה של 5 שנים לפחות.
רצוי ניסיון בניהול בית הספר.
כושר מינהלי והתמצאות בעניני משק.
הדרגה המוצעת – בהתאם לכישורי המועמד בדרוג עובדי הוראה בתוספת גמול ניהול.
המועמד יועסק בנוסף גם במסגרת משרד החינוך במחצית המשרה.
כל הנאמר בהודעה זו במשון זכר יש לראותו כנאמר גם בלשון נקבה.
מועד אחרון להגשה – 21.8.87.

לחברה מסחרית גדולה
בענף הרכב
דרושים:
בוחן רישוי
מוסמך ע"י משרד התחבורה
בוחן רכב מנוסה
טכנאי רכב
מכונאי רכב
חשמלאי רכב
מחסנאי
רצוי מפ"ט

בעל נסיון בחלקי חילוף לרכב.
למועמדים המתאימים ינתנו תנאים טובים. 7550755, 755233.

לחברת מחשבים
דרושים
נציגי מכירות
למכירת תוכנות למחשבי מיקרו
יתרון לבעלי רקע וידע בענף הביטוח.
נא לפנות לת.ד. 36076 תל אביב
61360 מיקוד

כיצד להגדיל סיכוייך להצלחה בעבודה!
מכון דור
1. מיון ואבחנה להתאמה מקצועית ע"י:
- * בחינה פסיכוטכנית מלאה
- * ראיון עם פסיכולוג
- * שיחת ייעוץ והכוון מקצועי

עלות כוללת 170 ש"ח
+ מכון נרה
2. סדנא לפיתוח מיומנות לקידום בעולם העבודה:
- * 24 שעות (6 פגישות)

עלות כוללת 200 ש"ח
לפנות: מכון דור טלפון: 295445, 03-290510

לחברה משקית
דרוש/ה
מפעיל/ה למחשב י.ב.מ. 38
בעל/ת נסיון

המעוניינים/ות מתבקשים/ות לפנות בכתב יד לאגף כח אדם, ת.ד. 332 ת"א 61002
מועמדים/ות מתאימים/ות בלבד – יענו

דרושה
מזכירה מעולה
ידע בעבודות משרד ואירגון
נסיון בהדפסה במחשב
עברית, אנגלית ידע ונסיון בהנהלת חשבונות ובהפקת דוחו"ת כלכליים וסטטיסטיים ידיעת השפה האנגלית רצויה השכלה אקדמאית
תנאים טובים למועמדת המתאימה
החל מיום ב' טל: 04-717340, 04-737159

למלון השרון המתחדש
דרושים:
- ★ **טבחים** (עם ניסיון)
- ★ **מלצרים/ות**

עבודה בשעות אחה"צ והערב (מתאים לסטודנטים/ות)
- ★ **מפקחות משק בית** (עם נסיון)

לפנות למחלקת כ"א טל: 052-575777

לקופ"ח מאוחדת – לסניפינו בר"ג, ת"א וראשל"צ
דרושים
רוקחים/ות או עוזרי רוקחים/ות
אנו מציעים: ★ תנאי שכר טובים
★ עבודה קבועה
אם את/ה מעונין/ת הנך מתבקש/ת לפנות למח' כ"א רח' ארלוזרוב 100 ת"א
טל' 03-233251/2 סודיות מובטחת